fondata in 1895
bpt
serie nous

karl may

winnetou

★★

Ilustrația copertei : *Victòr Feodorov*

karl may

winnetou

ROMAN

★★

TRADUCERE DE EUGEN FRUNZĂ

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI • 1972
EDITURA MINERVA • BUCUREȘTI

„ZI-FRUMOASĂ"

Reîntors la pueblo, îmi dădui, în sfîrşit, seama cît de semeaţă şi masivă era această aşezare de piatră. Se afirmă că băştinaşii ar fi incapabili de cultură; dar nişte oameni care au fost în stare să mute asemenea coloşi de stîncă şi să dureze cetăţi inexpugnabile în raport cu armele de atunci, nu se puteau afla pe cea mai joasă treaptă a culturii. Nu accept, dar nici nu contest teoria după care indienii de astăzi nu ar fi urmaşii acelor neamuri de demult; însă chiar dac-ar fi aşa, nu văd întemeiată afirmaţia cum că indienii ar fi inapţi de o evoluţie spirituală. Fireşte că, răpindu-le şi spaţiul, şi timpul, îi sileşti la decădere şi dispariţie.

Urcarăm scările pînă la platforma a treia, în spatele căreia se aflau cele mai bune încăperi ale clădirii. Acolo locuia Inciu-Ciuna cu cei doi copii ai săi; acolo ni se oferi şi nouă găzduire.

Odaia mea era spaţioasă. Ca şi celelalte, nu avea ferestre şi primea lumină numai prin uşă; dar canaturile erau atît de depărtate unul de altul şi atît de ridicate, încît vizibilitatea era foarte bună. Odaia nu avea nici o mobilă, dar Nşo-ci aduse imediat blănuri, cuverturi şi alte lucruri, creîndu-mi o ambianţă cît se poate de plăcută. Hawkens, Stone şi Parker, căpătară tustrei o cameră asemănătoare.

După ce „odaia musafirilor" oferită mie fu aranjată şi mă putui instala comod, „Zi-Frumoasă" îmi aduse o pipă a păcii, admirabil sculptată, împreună cu tutunul necesar. O umplu chiar dînsa şi o aprinse. Trase din ea cîteva fumuri şi rosti :

— Calumetul acesta ţi-l trimite Inciu-Ciuna, părintele meu. Lutul l-a adus chiar el de la steiul sfînt, iar eu am scobit vatra pipei. Încă nu a fost atinsă de buzele nimănui. Te rugăm s-o primeşti în dar şi să-ţi aminteşti de noi cînd vei fuma dintr-însa.

— Bunătatea voastră n-are margini, am răspuns. Aproape că mă pune în încurcătură, căci nu ştiu cum să răsplătesc un asemenea dar.

— Ne-ai dat pînă acum atît de mult, încît nu-ţi putem mulţumi de-ajuns ; ai salvat în două rînduri viaţa lui Inciu-Ciuna şi a lui Winnetou, fratele meu. Amîndoi au căzut de două ori în mîinile tale şi nu l-ai ucis. Chiar şi astăzi ai fi putut să-l omori pe Inciu-Ciuna şi n-ai făcut-o. De aceea inimile noastre bat pentru tine şi vrem să ne fii frate, să îngădui ca războinicii noştri să te socotească unul de-ai lor.

— Atunci s-ar împlini dorinţa mea cea mai arzătoare. Inciu-Ciuna este o căpetenie şi un războinic vestit, iar pe Winnetou l-am îndrăgit din prima clipă. Mi-ar face nu numai o mare cinste, ci şi o bucurie să mă numesc fratele unor astfel de oameni. Aş vrea ca şi tovarăşii mei să aibă parte de aceeaşi bucurie.

— Dacă o doresc, atunci îi vom socoti ca şi cum s-ar fi născut apaşi.

— Vă mulţumim. Aşadar, tu însăţi ai plămădit vatra pipei din argilă sfîntă ? Ce măiestre îţi sînt mîinile !

Fata roşi la auzul acestor laude şi răspunse :

— Știu că soțiile și fiicele fețelor palide sînt încă mai iscusite și mai îndemînatice ca noi. Dar stai, să-ți mai aduc ceva.

Ieși și se întoarse cu pistolul și cuțitul meu, cu munițiile și cu toate celelalte lucruri, în afara celor ce le purtam prin buzunarele hainelor și de care nici nu se atinseseră. Îi mulțumii, constatai că nu lipsește absolut nimic și întrebai :

— Oare veți înapoia și camarazilor mei toate lucrurile ?

— Da, totul. Cred că le-au și primit ; eu te slujesc pe tine, iar Inciu-Ciuna se îngrijește de ei.

— Dar ce se întîmplă cu caii noștri ?

— Sînt aici. Îți vei călări iarăși calul, iar lui Sam Hawkens i-o dăm înapoi pe Mary.

— Ah, cunoști și numele catîrului ?

— Da, știu și cum se cheamă flinta lui cea veche : îi zice Liddy. Am stat adeseori de vorbă cu el, dar nu ți-am spus nimic. E un mare șugubăț și totuși un vînător iscusit.

— E și mai mult decît atît : un tovarăș credincios, gata de jertfă, pe care nu se poate să nu-l iubești. Dar aș vrea să te întreb ceva : o să-mi spui cinstit adevărul ?

— Nșo-ci nu minte ! răspunse ea mîndră și totuși cu simplitate. Ție mai ales nu-ți va spune niciodată o minciună.

— E adevărat că războinicii voștri le-au luat prizonierilor kiowași toate lucrurile ce le aparțineau ?

— Da.

— Și celor trei camarazi ai mei ?

— Da.

— Atunci de ce nu le-au luat și pe ale mele ? Nici nu s-au atins de buzunare.

— Așa a poruncit Winnetou, fratele meu.

— Știi și de ce a dat el o asemenea poruncă ?

— Poate că îi erai drag.

— Deși mă socotea dușmanul său ?

— Da. Spuneai adineauri că l-ai îndrăgit și tu din prima clipă ; la fel s-a întîmplat și cu dînsul. I-a părut tare rău că era nevoit să te socotească dușman, și nu numai dușman...

Se opri. Ar fi voit să mai adauge ceva, dar îi era teamă să nu mă jignească.

— Vorbește mai departe ! o îndemnai.

— Nu.

— Atunci am să vorbesc eu în locul tău. Faptul că mă socotea dușman încă nu-l durea prea mult ; chiar și un dușman poate fi demn de prețuire ; însă el mă credea mincinos, prefăcut, viclean. N-am dreptate ?

— Ai spus-o.

— Sper că acum își recunoaște greșeala. Mai spune-mi, rogu-te, ce s-a întîmplat cu Rattler, ucigașul lui Klekih-Petra ?

— Îl leagă chiar acum la stîlpul caznelor.

— Ce ? Chiar în clipa asta ?

— Da.

— Și nu mi-ai spus nimic ? De ce ?

— Winnetou a voit astfel.

— Care e motivul ?

— Socoate că ochii tăi nu vor fi în stare să privească, nici urechile să asculte cele ce se vor petrece.

— Poate că nu s-a înșelat. Și totuși, voi izbuti să privesc și să ascult dacă se va ține seama de dorința mea.

— Care anume ?

— Spune-mi mai întîi, în ce loc va fi supus caznelor.

— Jos, la rîu, unde ai stat și tu. Inciu-Ciuna v-a adus aici pe tuspatru ca să nu observați ceea ce se întîmplă.

— Dar eu doresc să fiu de față! Ce cazne îl așteaptă?

— Toate cîte știm să le aplicăm prizonierilor. Omul acela e cel mai rău dintre fețele palide care au căzut vreodată în mîinile noastre. Fără nici o pricină l-a ucis pe părintele alb, atît de iubit și de cinstit de noi, dascălul lui Winnetou. De aceea, nu va muri ca alții în caznele obișnuite, ci va fi supus tuturor chinurilor pe care le cunoaștem și pe care le vom încerca pe rînd asupra lui.

— Asta nu trebuie să faceți. E lipsit de omenie!

— Își merită soarta!

— Ai putea să stai acolo și să te uiți?

— Da!

— Tu, care ești o fată gingașă?

Își plecă genele lungi. Rămase un timp cu ochii în pămînt, apoi își ridică privirea serioasă, aproape mustrătoare, și răspunse:

— Te miră?

— Da. O femeie nu trebuie să vadă asemenea lucruri.

— La voi așa este?

— Așa.

— Vorbești adevărat?

— Desigur.

— Nu vorbești adevărat, dar nici mincinos nu ești, pentru că a fost neștiință, fără să-ți dai seama. Te înșeli.

— Înseamnă că tu ești de altă părere?

— Da!

— Oare cunoști mai îndeaproape ca mine pe femeile și fetele noastre?

— Poate că tu nu le cunoşti îndeajuns! Nu-i aşa că la voi se îngăduie ca diferiţi oameni curioşi să fie de faţă cînd criminalii stau înaintea judecătorului?

— Da.

— Pe cîte ştiu, acolo se înghesuie mai multe femei decît bărbaţi. E locul acela potrivit pentru o *squaw?* E frumos din partea ei să se lase mînată de curiozitate?

— Nu.

— Şi cînd pedepsiţi voi pe un răufăcător, cînd îl spînzuraţi de pildă, sau îi tăiaţi capul, nu vin femeile albe ca să vadă şi ele cum se face?

— Asta se obişnuia mai demult, în alte vremuri.

— Şi acum e interzis?

— Da.

— Şi bărbaţilor?

— Şi lor.

— Înseamnă că e oprit pentru toţi deopotrivă! Şi dac-ar fi îngăduit, atunci şi femeile ar lua parte. O, femeile albe nu sînt chiar atît de gingaşe cum crezi tu! Ele sînt foarte tari în faţa suferinţei, dar numai atunci cînd îi doare pe alţii, fie oameni, fie dobitoace. Eu însă n-am fost pe la voi, dar Klekih-Petra ne-a lămurit. Pe urmă, Winnetou a cutreierat marile oraşe de la răsărit şi, după ce s-a întors, mi-a povestit şi ce i-au văzut ochii şi ce i-a simţit inima. Ştii tu ce fac femeile voastre cu animalele pe care au de gînd să le fiarbă sau să le frigă pentru mîncare?

— Ce?

— Le jupoaie de vii [1]; le scot măruntaiele cît sînt încă în viaţă [2] şi le aruncă în apă fierbinte. Şi mai ştii ce fac vracii albilor?

[1] Ţiparii.
[2] Racii.

— Ce anume ?

— Aruncă în apă clocotită ciinii vii ca să vadă cît mai trăiesc aşa. Le jupoaie pielea opărită. Le scot ochii şi le taie limba ; le spinteacă trupurile ; îi chinuiesc în fel şi chip ca să scrie apoi cărţi despre bietele fiinţe.

— Asta se cheamă vivisecţie şi se face spre binele ştiinţei.

— Ştiinţă ! Klekih-Petra mi-a fost şi mie învăţător, de aceea înţeleg acest cuvînt. Oare ce spune marele şi bunul vostru Spirit despre ştiinţa care nu poate nimic fără a chinui vieţuitoarele create de el ? Şi astfel de chinuri ale animalelor fac vracii voştri chiar în casele unde trăiesc şi femei, deci trebuie să le vadă şi ele. Dar aceste *squaw* ale voastre nu aud oare cum strigă durerea din bietele făpturi ? Nu ţin ele în odăile lor păsări închise în colivii ? Nu ştiu ele ce chinuri îndură sărmana pasăre ? Nu vin oare femeile albe cu miile la curse şi privesc cum caii îşi scot sufletul de alergătură ? Nu aleargă ele să vadă boxerii cum îşi strivesc feţele pînă la sînge ? Eu nu sînt decît o fată tînără, nepricepută şi socotită de voi drept „sălbatică" ; dar îţi pot spune încă multe despre ceea ce fac gingaşele voastre *squaw*-e fără să simtă tulburarea pe care aş simţi-o eu. Numără, te rog, miile de femei albe, delicate, frumoase, care-şi chinuiesc de moarte sclavii şi care zîmbesc drăguţ cînd o slujnică neagră e biciuită ! Or, în cazul nostru, e vorba de un criminal, de un ucigaş, care trebuie să-şi ispăşească nelegiuirea. Şi dacă vreau să fiu de faţă, tu mă condamni ? E cumva urît din partea mea să privesc liniştită cum piere un astfel de ticălos ? Şi chiar dac-ar fi urît, cine-i de vină că noi, oamenii roşii, ne-am obişnuit ochii cu asemenea privelişti ? Oare

nu oamenii albi ne silesc să nu avem milă față de cruzimile lor ?

— Nu cred ca un judecător alb să condamne pe un prizonier roșu la stîlpul caznelor.

— Judecător ! Nu te supăra dacă repet cuvîntul pe care l-am auzit de atîtea ori din gura lui Hawkens : *greenhorn* ! Tu nu cunoști ținuturile noastre. Unde găsești aici un judecător în înțelesul pe care tu îl dai acestui cuvînt ? Judecător e cel tare, iar cel slab e judecat. N-ar strica să te informezi despre cîte se petrec la focurile de tabără ale albilor. Oare toți indienii aceia nenumărați, care au căzut în luptă contra năvălitorilor albi, au avut o moarte ușoară, dintr-un glonț sau dintr-o lovitură de cuțit ? Cîți din ei au fost chinuiți înainte de a muri ! Și care alta era vina lor decît aceea de a-și fi apărat drepturile ? Iar acum, cînd urmează să-și primească osînda un ucigaș, eu să stau departe numai pentru că sînt o *squaw*, o fată ? E adevărat, a fost cîndva și altfel la noi, dar ne-ați învățat să privim cum curge sîngele și să nu clipim din ochi. Mă voi duce acolo și voi fi de față cînd ucigașul lui Klekih-Petra își va primi pedeapsa !

O cunoscusem pe frumoasa și tînăra indiană ca pe o ființă blîndă, liniștită. Acum i se iviră fulgere în ochi și obrajii îi ardeau ; părea imaginea vie a unei zeițe a răzbunării, care nu cunoștea mila. Stătea dinainte-mi parcă și mai frumoasă ca de obicei. S-o fi condamnat ? Cu ce drept ?

— Atunci du-te ! i-am spus. Dar merg și eu.

— Mai bine rămîi aici ! stărui dînsa, vorbind iarăși cu glasul ei potolit. Inciu-Ciuna și Winnetou nu doresc să fii acolo.

— S-ar supăra pe mine ?

— Nu. Deși nu o doresc, totuși nu te vor alunga. Ești fratele nostru.

— Atunci merg, și ei mă vor ierta.

Cînd, însoțit de Nșo-ci, am ieșit pe platformă, Sam Hawkens se afla acolo. Trăgea din pipa lui veche și scurtă, așa-zisă de savană. Primise și el tutun.

— Acuma da, s-au mai schimbat lucrurile, *sir*, constată el zîmbind. Pînă mai adineauri eram prizonieri și acum trăim ca boierii. E o diferență! Cum vă simțiți în noua situație?

— Bine, mulțumesc! i-am răspuns.

— Și mie-mi merge admirabil. Ne-a servit șeful în persoană. E o atenție excepțională, dacă nu mă-nșel.

— Unde-i Inciu-Ciuna?

— S-a întors la rîu.

— Știi ce se petrece acolo?

— Îmi închipui.

— Ce-ți închipui?

— Drăguții de kiowași și-or fi luînd rămas bun.

— Nu asta.

— Păi atunci, ce?

— Rattler va fi torturat.

— Rattler? Și noi stăm aici? Trebuie să văd și eu! Haideți *sir*, să coborîm repede!

— Domol! Te simți dumneata în stare să asiști la un asemenea spectacol fără ca groaza să te alunge de acolo?

— Groază? Care groază? Că mare *greenhorn* mai sînteți, dragă *sir*! Cînd veți fi mai de multă vreme aici, în vest, n-o să vă mai treacă prin gînd să vorbiți de groază. Individul își merită soarta și va fi executat după legea indienilor. Asta-i tot!

— Dar e o cruzime!

— *Pshaw!* Să nu-mi pomeniți de cruzime cînd e vorba de un specimen ca ăsta! Oricum, trebuie lichidat. Sau nici cu moartea nu sînteți de acord?

— Ba da. Însă scurt, repede. Totuşi e om !

— Cine omoară fără cel mai mic motiv acela nu e om. Era beat ca un porc.

— Tocmai. E o circumstanţă atenuantă ; nu ştia ce face.

— Nu mai vorbiţi ca un caraghios ! Fireşte, la voi, pe vechiul continent, stau domnii juraţi şi judecă acordînd circumstanţe atenuante pentru orice crimă comisă în stare de beţie. De fapt, ar trebui înăsprită pedeapsa, *sir* ; da, da, înăsprită ! Cine se îmbată pînă la inconştienţă şi se aruncă apoi asupra aproapelui ca o fiară, acela să-şi primească pedeapsa îndoit. Rattler nu-mi inspiră nici un pic de milă. Nu uitaţi cum s-a comportat chiar faţă de dumneavoastră !

— Nu uit ; nu sînt însă indian. O să fac totul ca să obţin pentru el o moarte rapidă.

— Mai bine nu, *sir !* În primul rînd nu merită ; în al doilea rînd, v-aţi obosi degeaba. Klekih-Petra a fost dascălul şi părintele spiritual al tribului. Moartea sa este o pierdere ireparabilă pentru apaşi ; apoi omul a fost ucis fără nici un motiv. Tocmai de aceea, este aproape imposibil a-i determina să fie clemenţi.

— Totuşi voi încerca !

— Fără succes !

— În acest caz o să-i trag un glonţ în inimă.

— Ca să-i curmaţi suferinţele ? Pentru Dumnezeu, să nu faceţi una ca asta ! Veţi stîrni împotriva dumneavoastră pe toţi apaşii. E dreptul lor sacru să decidă felul pedepsei ; dacă interveniţi, atunci s-a isprăvit cu prietenia noastră abia încheiată ! Aşadar, veniţi cu noi ?

— Da.

— Bine. Dar fără prostii ! Mă duc să-i chem pe Dick şi pe Will.

Intră în odaie şi se întoarse peste puţin împreună cu cei doi camarazi. Coborîrăm etajele. Nşo-ci o luase înainte şi nu era de văzut. Cînd trecurăm din vîlcea în valea cea mare, nu mai găsirăm picior de kiowaş. Plecaseră călare, împreună cu şeful lor rănit. Ca măsură de precauţie, Inciu-Ciuna trimisese iscoade pe urmele lor, ca nu cumva să se întoarcă pe furiş şi să se răzbune.

Am pomenit mai sus că acolo se afla şi carul nostru cu boi. Acum, apaşii formaseră un cerc larg în jurul lui. La mijloc se găseau cele două căpetenii şi cîţiva războinici. Era şi Nşo-ci ; discuta cu Winnetou. Deşi fiica şefului, totuşi nu-i era îngăduit să se amestece în probleme care intrau exclusiv în competenţa bărbaţilor. Dacă se afla acolo şi nu între femei, însemna că venise cu o comunicare foarte importantă. Am observat cum, zărindu-ne, fata îi atrase atenţia lui Winnetou asupra noastră, apoi îşi reluă locul în rîndurile *squaw*-elor. Prin urmare, îi vorbise de noi. Winnetou despică cercul războinicilor, se apropie de grupul nostru şi ne spuse hotărît :

— De ce n-au rămas fraţii mei albi sus, în pueblo ? Oare nu le plac odăile în care i-am găzduit ?

— Ba ne plac, i-am răspuns, şi mulţumim fratelui nostru pentru grija ce ne-o poartă. Ne-am întors pentru că am auzit că Rattler va fi executat chiar acum. Aşa e oare ?

— Da.

— Totuşi, nu-l văd nicăieri.

— E în car, lîngă trupul lui Klekih-Petra.

— Şi ce fel de moarte îl aşteaptă ?

— Va muri în cazne.

— Aceasta e ultima voastră hotărîre ?

— Da.

— Ochiul meu nu poate privi asemenea faptă !

— Tocmai de aceea, părintele meu, Inciu-Ciuna, v-a condus în pueblo. De ce v-aţi întors ? De ce vrei să vezi ceea ce ochiul tău nu e în stare să privească ?

— Sper să fiu de faţă la moartea lui fără să-mi închid ochii de groază... Te rog, linişteşti-vă mînia şi faceţi aşa ca să moară repede !

— Hotărîrea e luată şi trebuie dusă la îndeplinire.

— Trebuie ?

— Da, trebuie.

— Aşadar, nu e nici un mijloc să-mi văd şi eu dorinţa împlinită ?

Winnetou îşi aţinti privirea gravă în pămînt ; apoi răspunse :

— Există unul.

— Care ?

— Înainte de a i-l spune fratelui meu alb, am să-l rog să nu se folosească de acest mijloc, pentru că l-ar coborî mult în ochii războinicilor mei.

— Cum adică ?

— Nu te-ar mai preţui cît aş vrea eu.

— Va să zică e vorba de un mijloc nedemn, necinstit ?

— După credinţa oamenilor noştri, da.

— Spune-mi-l, totuşi !

— Ar trebui să invoci recunoştinţa ce ţi-o datorăm.

— Ah ! Nici un om corect nu face asta !

— Tu ne-ai dăruit viaţa. Dacă te-ai folosi de dreptul ce ţi se cuvine de pe urma faptei tale, atunci m-ai obliga şi pe mine, şi pe tatăl meu Inciu-Ciuna să-ţi împlinim dorinţa.

— În ce fel ?

— Am ţine încă un sfat şi i-am convinge pe războinicii noştri să-ţi acorde răsplata ce ne-o ceri. Pe urmă însă, tot ce ai făcut pentru noi şi-ar pierde

valoarea. Merită oare Rattler asemenea jertfă din partea ta ?

— Firește că nu !

— Fratele meu își dă seama că vorbesc deschis. Eu știu ce gînduri și simțiri sălășluiesc în mintea și în inima ta ; însă războinicii mei nu le-ar înțelege. Un bărbat care cere să fie răsplătit cade în disprețul lor. S-ar cuveni ca Old Shatterhand, care poate ajunge un neîntrecut războinic al apașilor să plece chiar astăzi din mijlocul nostru, alungat cu scîrbă de războinicii mei ?

Îmi venea greu să răspund. Inima îmi poruncea să stărui în rugămintea mea ; rațiunea însă, ori mai bine zis mîndria, se opunea. Pe Winnetou îl înduioșă dilema în care mă zbăteam. El zise :

— Am să vorbesc cu tatăl meu, Inciu-Ciuna. Tu așteaptă aici !

Se depărtă.

— Nu mai călcați în strâchini, *sir* ! mă imploră Sam. Habar n-aveți ce se află în joc : poate chiar viața.

— Asta în nici un caz !

— Ba da ! Chiar ăsta-i adevărul. Indianul te disprețuiește dacă-i amintești de binele făcut și îi ceri răsplată. Îți satisface el, nu-i vorbă, rugămintea, însă pe urmă nici nu se mai uită la tine. Am fi, într-adevăr, nevoiți să plecăm chiar astăzi de aici, iar kiowașii, știți doar, se află în fața noastră. Nici nu mai e cazul să vă explic ce s-ar întîmpla.

Inciu-Ciuna și Winnetou discutară o vreme foarte serios între ei ; apoi se apropiară de mine. Căpetenia vorbi :

— Dacă nu ne-ar fi povestit Klekih-Petra o mulțime de lucruri despre credința voastră, te-aș socoti un om cu care mi-ar fi rușine să stau de vorbă. Așa

însă, pricep bine dorința ta ; numai că războinicii mei n-o vor înțelege și te vor disprețui.

— Nu este vorba numai de mine, ci și de Klekih-Petra, despre care ai amintit.

— Cum așa, despre el ?

— El avea aceeași credință, care mă face acum să mă rog de voi. Și a murit în această credință. Ea îi poruncea să-și ierte dușmanul. Crede-mă că, dacă ar trăi, el nu ar admite ca ucigașul lui să moară de o astfel de moarte.

— Asta e părerea ta ?

— Da. Sînt convins.

Dădu a îndoială din cap și spuse :

— Ce fel de oameni mai sînt și creștinii ăștia ! Unii din ei sînt răi încît nici nu poți să înțelegi cum de sînt atît de răi ; alții sînt buni încît bunătatea lor e la fel de neînțeles !

Se uită apoi în ochii fiului său și acesta îi susținu privirea. Se înțelegeau. Discutau numai din ochi. Inciu-Ciuna mi se adresă din nou.

— Ucigașul acesta te dușmănea și pe tine ?

— Da.

— L-ai iertat ?

— Da.

— Atunci ascultă ce-ți spun : Vrem să aflăm dacă a mai rămas într-însul o cît de mică urmă de omenie. În caz că da, mă voi strădui să-ți îndeplinesc dorința fără a-ți cășuna vreun neajuns. Așezați-vă deci tuspatru aici și așteptați cele ce urmează. Îți voi face un semn ; atunci te vei duce la ucigaș și-l vei pofti să-ți ceară iertare. Dacă o face, îi dăruim o moarte ușoară.

— Pot să i-o spun și lui ?

— Da.

Inciu-Ciuna și Winnetou se întoarseră la locul lor și noi ne așezarăm.

— De necrezut, constată Sam, ca însuşi şeful să vă facă pe plac. Se vede că vă bucuraţi de multă preţuire.

— Nu de asta e vorba. Motivul e altul.

— Care ?

— Influenţa lui Klekih-Petra, care stăruie şi după moartea lui... Sînt curios ce o să se întîmple.

— O să vedeţi îndată. Fiţi atent !

Apaşii deteră la o parte coviltirul de pe car şi scoaseră la vedere un fel de ladă, de care era legat un om.

— Sicriul, mă lămuri Sam Hawkens. E construit din buşteni scobiţi prin ardere şi învelit în piei ude. Uscîndu-se, pielea se strînge în jurul sicriului şi nu mai pătrunde pic de aer.

Nu departe, acolo unde vîlceaua răspundea în valea cea largă, se înălţă un fel de cadru pătrat din piatră, deschis în faţă şi lipit de o stîncă. Alături, o grămadă de bolovani aduşi anume. Apaşii transportau acum sicriul spre acest cadru de piatră. Iar de sicriu era legat Rattler.

— Ştiţi ce rost au bolovanii aceia ? mă întrebă Sam.

— Bănuiesc.

— Ei ?

— Se pregăteşte un mormînt.

— Just ! Un mormînt dublu.

— Şi pentru Rattler ?

— Da. Ucigaşul e înmormîntat împreună cu victima sa, ceea ce, dacă ar fi cu putinţă, ar trebui să se întîmple cu orice asasin.

— Groaznic ! Să stai legat de sicriul victimei şi să ştii că te afli de fapt în propriu-ţi mormînt !

— Încep să cred că-l compătimiţi într-adevăr. Că aţi intervenit pentru el, mai înţeleg, dar să vi se rupă şi inima de milă, asta-i prea de tot !

Acum sicriul fu ridicat în așa fel, încît Rattler stătea în picioare. Om și sicriu fură legați cu curele de stîncă. Indienii — bărbați, femei și copii — se apropiară și formară un semicerc. Se lăsase tăcere, o tăcere plină de așteptări. Winnetou și Inciu-Ciuna stăteau pe dreapta, respectiv pe stînga sicriului. Căpetenia își înălță glasul.

— Războinicii apașilor s-au adunat aici spre a fi judecători, căci o mare, grea pierdere a lovit neamul nostru. Și pentru aceasta, vinovatul va plăti cu viața.

În felul propriu indienilor, cu bogăție de imagini, Inciu-Ciuna vorbi despre meritele lui Klekih-Petra, despre caracterul și activitatea lui, istorisind apoi cu de-amănuntul cum se petrecuse crima. Evocă și acțiunea care a dus la prinderea lui Rattler; în sfîrșit, sublinie că ucigașul va fi torturat și pe urmă, așa cum se află acum legat de coșciug, va fi îngropat de viu împreună cu mortul. La aceste cuvinte, îmi aruncă o privire și-mi făcu semnul pe care-l așteptam.

Ne ridicarăm în picioare, îndreptîndu-ne spre ei; acolo furăm prinși de îndată în semicercul mulțimii. Înainte, din depărtare, nu-l putusem vedea destul de bine pe oșîndit; acum mă aflam în fața lui și, oricît de infam și păcătos îl știam, încercai totuși un adînc sentiment de milă.

Sicriul era lat cît două trupuri omenești și măsura în lungime cinci coți. Arăta ca un buștean tăiat cu ferăstrăul dintr-un trunchi gros de copac și învelit apoi în pici. Rattler fusese legat cu spatele de sicriu, așa fel încît brațele îi atîrnau în jos, iar picioarele îi erau desfăcute. Se vedea pe chipul lui că nu suferise nici de foame, nici de sete. Nu putea vorbi, căci îi vîrîseră un căluș în gură. Și capul îi era imobilizat. Cînd am sosit, Inciu-Ciuna îi scoase călușul din gură și mi se adresă:

— Fratele meu alb a dorit să-i vorbească ucigașului. Poftim!

Rattler, văzînd că sînt liber, își imagina, probabil, că m-am împrietenit cu indienii. De aceea credeam că mă va ruga să intervin în favoarea lui. Dar el, îndată ce scăpă de căluș, se oțărî la mine:

— Ce dorești? Ia-o din loc! Nu vreau să am de-a face cu dumneata!

— Știi că ai fost condamnat la moarte, domnule Rattler, i-am răspuns liniștit. În privința asta nu mai e nimic de făcut. Trebuie să mori. Dar vreau să-ți...

— Pleacă de-aici, cîine, pleacă! mă apostrofă el și dădu să mă scuipe în obraz; dar neputînd să-și miște capul, nimeri alături.

— Prin urmare, va trebui să mori, continuai netulburat. Întrebarea e însă cum vei muri, și asta depinde de dumneata. S-a hotărît să fii schingiuit, torturat pe îndelete în tot cursul zilei de azi, poate și mîine. Consider că e îngrozitor și n-aș voi să se întîmple. La rugămintea mea, Inciu-Ciuna e gata să-ți ușureze moartea, dacă vei îndeplini condiția de care depinde, după părerea lui, acordarea acestei favori.

Făcui o pauză, crezînd că voi fi întrebat care e condiția. Însă Rattler proferă o înjurătură atît de grosolană, încît mi-e cu neputință s-o reproduc.

— Condiția e să-mi ceri iertare, explicai mai departe.

— Iertare? Să-ți cer iertare?! strigă el. Mai bine îmi mușc limba și îndur toate chinurile pe care le-au născocit mizerabilii ăștia roșii!

— Foarte bine, mister Rattler; nu eu am pus condiția, căci n-am nevoie să ascult rugămintea dumitale. Inciu-Ciuna a voit-o și avînd sarcina să ți-o comunic, m-am executat. Judecă situația în care te

afli şi ceea ce te aşteaptă ! Te ameninţă cumplite încercări şi chinuri, de care ai putea să scapi rostind un singur cuvînt : „Iertare !"

— Nici nu mă gîndesc, auzi, niciodată ! Niciodată ! Şi cară-te la naiba de-aici ! Nu sufăr în ochi mutra ta ticăloasă ! Du-te unde a înţărcat dracul oile, şi chiar mai departe !

— Dacă-ţi fac voia şi mă duc, atunci va fi prea tîrziu pentru dumneata, căci de întors nu mă mai întorc. Fii, deci, om de înţeles şi pronunţă cuvîntelul cu pricina.

— Nu, nu, nu ! urlă el.

— Te rog, pentru binele dumitale !

— Şterge-o, îţi spun, cară-te odată ! Pe toţi dracii, de ce sînt legat ? Să am mîinile libere, ţi-aş arăta eu drumul !

— *Well !* Fie după dorinţa dumitale. Dar ţine minte : dacă mă chemi pe urmă, nu mai vin !

— Să te chem eu pe tine ? Scoate-ţi-o din cap, om de nimic ce eşti ! Haide, ia-ţi valea ! Umblă odată, m-auzi ? !

— Bine, mă duc. Dar mai întîi o întrebare : ai vreo dorinţă ? Vreau să ţi-o împlinesc. Să transmit cuiva un salut ? Ai, poate, rude cărora să le spun un cuvînt din partea dumitale ?

— Du-te în fundul iadului şi spune acolo că eşti un ticălos blestemat. Ai trecut de partea indienilor şi mi-ai dat pe mîna lor. Pentru asta să-ţi...

— Te înşeli, l-am întrerupt. Va să zică, n-ai nici o dorinţă înaintea morţii ?

— Am una : să mă urmezi cît mai curînd. Asta mi-e singura dorinţă !

— Mă rog. Atunci, am terminat şi nu mai am nimic de făcut decît să vă dau un sfat creştinesc : să nu porniţi la acest ultim drum fără a vă fi gîn-

dit la faptele săvîrşite şi la iertarea ce vă aşteaptă după moarte!

Inciu-Ciuna mă luă de mînă, mă duse deoparte şi-mi zise:

— Tînărul meu frate alb recunoaşte, deci, că ucigaşul acesta nu merită compătimire. Tu eşti creştin. Pe noi ne numeşti „păgîni". Ar rosti oare astfel de cuvinte un războinic de-al nostru?

Nu i-am răspuns. Ce-aş fi putut spune? Nu mă aşteptasem la o astfel de atitudine din partea lui Rattler. Se dovedise altădată atît de laş şi de fricos, încît îl apucau bîţîielile cînd se pomenea de stîlpii de tortură. Şi iată că se purta acum ca şi cînd nu s-ar sinchisi de nici o cazană din lume.

— Asta nu e curaj, constată Sam, ci turbare, furie neputincioasă, atîta tot.

— Furie? Împotriva cui?

— Împotriva dumneavoastră, *sir*. Crede că l-aţi dat pe mîna pieilor roşii. Nu ne-a mai văzut din ziua în care am fost luaţi prizonieri; în schimb, ne vede acum liberi pe toţi patru; indienii ne arată prietenie, în timp ce dînsul e condamnat la moarte. Are deci toate motivele să creadă că am trişat. Dar aşteptaţi să înceapă tortura, şi o să vedeţi cum îşi schimbă cîntecul. Notaţi, vă rog, ce vă spun, dacă nu mă-nşel...

Apaşii nu ne lăsară să aşteptăm prea mult debutul acestei jalnice operaţii. De fapt, avusesem intenţia să plec; cum însă nu văzusem pînă atunci un asemenea spectacol, mă hotărîi să asist atît cît aş fi în stare să suport priveliştea.

Spectatorii se aşezară jos. Un grup de tineri războinici păşi înainte purtînd cuţite în mîini; ei se opriră cam la cincisprezece paşi în faţa lui Rattler. Aruncară cuţitele în direcţia lui, dar ferindu-se să-l lovească; lamele se înfipseră toate în sicriul de

care era legat osînditul. Primul cuțit nimeri în stînga, altul în dreapta piciorului, la o distanță aproape insesizabilă. Următoarele două se înfipseră mai sus, și tot astfel pînă ce ambele picioare fură încadrate în două șiruri de cuțite.

Pînă atunci, Rattler își-păstrase oarecum calmul. Acuma însă cuțitele fulgerau mereu mai sus, desenînd conturul trupului său. Începu să-i fie frică. La fiecare aruncătură de cuțit striga de spaimă. Și strigătele sporeau în intensitate pe măsură ce indienii țînteau mai sus.

După ce bustul îi fusese astfel îngrădit, veni rîndul capului. Un cuțit vîjîi în dreapta gîtului, aproape atingîndu-l și fixîndu-se în lemnul sicriului; altul pătrunse pe partea stîngă. Și așa mai departe, pînă ce pe conturul feței, de la umeri la creștet, n-a mai rămas nici un loc neacoperit. Apoi cuțitele fură scoase pe rînd. Nu era decît un prolog executat de oameni tineri care își demonstrau abilitatea în ce privește tragerea la țintă, precis și cu sînge rece. Treaba isprăvită, se întoarseră la locurile lor și se așezară.

Inciu-Ciuna alese apoi cîțiva oameni mai vîrstnici care aveau să țintească și ei, însă de la treizeci de pași distanță. Cînd cel dintîi fu gata să arunce cuțitul, căpetenia se apropie de Rattler, arătă un anume loc pe brațul lui drept, și ordonă:

— Aici!

Cuțitul zbură și pătrunse cu precizie în locul indicat, găurind mușchiul brațului și împlîntîndu-se în sicriu. Jocul devenea serios. Rattler scoase un urlet ca și cum ar fi fost rănit de moarte. Următorul cuțit îi străpunse același mușchi al brațului stîng. Urletul crescu. A treia și a patra lovitură vizară ambele coapse și nimeriră exact în punctele indicate, pe rînd, de Inciu-Ciuna. Sîngele nu apărea, căci Rat-

tler rămăsese îmbrăcat în costumul lui ; pe de altă parte, indienii aveau grijă să țintească numai în acele locuri unde rana nu era primejdioasă. Altminteri ar fi însemnat să scurteze spectacolul.

Poate că Rattler nici nu luase în serios intenția indienilor de a-l ucide ; acuma însă, trebuia să recunoască, deznădăjduit, că se înșelase. Mai încasă cîteva cuțite în antebraț și în pulpă. Dacă înainte urlase doar din timp în timp, acum zbiera fără încetare.

Spectatorii șuierau și huiduiau, manifestîndu-și disprețul. Un indian, pus la stîlpul caznelor, se poartă cu totul altfel. De îndată ce începe tortura menită să se încheie cu moartea lui, osînditul intonează cîntecul său din urmă, în care își glorifică faptele și îi desfide pe călăi. Cu cît cresc suferințele, cu atît se întețesc invectivele, blestemele ce le aruncă ; dar niciodată nu va scoate un geamăt sau un strigăt de durere. Odată mort, dușmanii îi laudă vitejia și-l așează în mormînt cu toate onorurile indiene. Este și pentru ei o cinste să fi contribuit la o moarte glorioasă.

Cu totul altfel se petrec lucrurile cînd este vorba de un laș care țipă și urlă la cea mai mică suferință, ba mai cere și îndurare. Să chinuiești un asemenea om nu e o cinste, ci aproape o rușine. De aceea, pînă la urmă, nici un războinic adevărat nu se mai pretează să continue operația. Condamnatul e ucis la repezeală, trecînd fără slavă de la viață la moarte.

Rattler era un astfel de laș. Rănile sale erau încă ușoare, inofensive. Ce-i drept, îi provocau dureri, dar nici pe departe nu era vorba încă de suplicii înfiorătoare. Totuși urla și țipa de parcă ar fi căzut în cuptoarele iadului și, printre strigătele sale învălmășite, răzbătea uneori numele meu. Mă chema

la dînsul. Atunci Inciu-Ciuna porunci o pauză şi mă îndemnă :

— Tînărul meu frate alb să se apropie de osîndit şi să-l întrebe de ce ţipă aşa. Doar cuţitele încă nu i-au provocat atîta suferinţă.

— Da, *sir*, veniţi încoace ! strigă Rattler. Trebuie să vă vorbesc !

Mă apropiai de el şi-l întrebai :

— Ce mai doreşti de la mine ?

— Smulgeţi-mi cuţitele din braţe şi din pulpe !

— N-am voie.

— Dar am să mor ! Cine poate îndura atîtea răni ?

— Ciudat ! Credeai, cumva, că vei rămîne în viaţă ?

— Păi dumneavoastră nu trăiţi ?

— Eu n-am ucis pe nimeni.

— Şi eu ce vină am ? Ştiţi că eram beat.

— Fapta rămîne faptă. Te-am sfătuit de multe ori să nu bei. Nu m-ai ascultat. Acuma suporţi consecinţele.

— Sînteţi un om crud şi fără inimă ! Haide, interveniţi pentru mine !

— Am şi făcut-o. Spune „iertare", şi vei muri repede, fără chinuri.

— Să mor repede ! Dar eu nu vreau să mor niciacum ! Vreau să trăiesc, să trăiesc, să trăiesc !

— Imposibil !

— Cum aşa, nu e nici o scăpare ?

— Nu.

— Nici o scăpare... nici una... nici o scăpare !

Strigase aceste cuvinte din fundul bojocilor, după care începu o văicăreală şi un bocet insuportabil. Mă depărtai.

— Nu plecaţi, *sir*, staţi lîngă mine ! mă imploră el. Altfel începe iar.

Atunci căpetenia îl puse la punct.

— Nu mai chelălăi, javră ! Eşti o potaie împuţită de care nici un războinic nu şi-ar mai atinge arma.

Şi, întorcîndu-se spre ai săi, continuă :

— Care dintre fiii vitejilor apaşi vrea să se mai ocupe de laşul acesta ?

Nimeni nu răspunse.

— Aşadar, nimeni ?

Iarăşi tăcere.

— Iuf ! Acest ucigaş nu merită să fie ucis de noi şi nici îngropat lîngă Klekih-Petra. Nu se poate ca o broască rîioasă să se înfăţişeze alături de o lebădă albă pe plaiurile veşnice ale vînătoarei ! Dezlegaţi-l !

Făcu semn către doi băieţaşi. Aceştia săriră de la locul lor, dădură fuga pînă la Rattler, îi smulseră cuţitele din carne şi-l dezlegară de sicriu.

— Să-i strîngeţi bine mîinile la spate ! porunci iarăşi căpetenia.

Băieţii, să tot fi avut vreo zece ani, se executară ; Rattler nu îndrăzni nici cel mai mic gest de împotrivire. Ce ruşine ! Aproape mă jenam de faptul că sînt un alb.

— Duceţi-l la rîu şi aruncaţi-l în apă ! sună porunca lui Inciu-Ciuna. Dacă ajunge teafăr la malul celălalt, să fie liber !

Rattler scoase un strigăt de triumf şi se lăsă dus de băieţi pînă la rîu. Îi dădură brînci, mizerabilul neavînd nici măcar atîta simţ al onoarei încît să sară singur în apă. Mai întîi se scufundă, ieşi însă iar la suprafaţă şi se sili, înotînd pe spate, să se apropie de malul opus. Nu era deloc greu, chiar şi aşa cu mîinile prinse la spate. Îndeobşte omul, datorită greutăţii sale specifice, nu se scufundă cu totul ; pe de altă parte, Rattler avea picioarele slobode ; putea să înoate deci cu ajutorul lor, ceea ce reuşi de altfel destul de lesne.

Îl vor lăsa oare să ajungă teafăr la malul opus? Nici măcar eu n-o doream. Merita să piară. Lăsîndu-l în viață și scăpîndu-l de sub supraveghere, ne-am fi făcut noi înșine vinovați de crimele ce le-ar fi comis în viitor. Cei doi băiețași mai stăteau pe mal și-l urmăreau cu privirea. Deodată Inciu-Ciuna porunci:

— Luați cîte o armă și împușcați-l în cap!

Alergară amîndoi și-și aleseră cîte o pușcă din stiva de arme depusă de războinici. Strengarii ăștia mici cunoșteau la perfecție mînuirea armei. Îngenunchiară pe malul apei și luară la ochi capul lui Rattler.

— Nu trageți, pentru numele lui Dumnezeu, nu trageți! strigă el cuprins de groază.

Copiii schimbară cîteva vorbe între ei; se purtau ca niște mici sportivi; îl lăsară să mai înoate o bucată, lucru la care Inciu-Ciuna consimți în tăcere. Am înțeles că șeful le cunoștea îndeaproape dibăcia de trăgători. Apoi, cu glasurile lor limpezi, ei deteră un chiot și își descărcară armele în același timp. Lovit în cap, Rattler dispăru într-o clipă sub apă.

Nici o exclamație de bucurie nu răsună, după cum obișnuiesc indienii la moartea unui dușman. Însă acesta laș nu o merita. Atît de adînc era disprețul lor, încît nici măcar nu se preocupară de găsirea cadavrului; îl lăsară în voia apei și nu-l mai învredniciră cu nici o privire. Era posibil să fi fost numai rănit; s-ar fi putut chiar să se prefacă mort și să se scufunde anume, așa cum făcusem și eu, pentru a ieși la suprafață într-un loc nevăzut. Dar nimeni nu-și mai dădea osteneala să se ocupe de el.

Inciu-Ciuna se apropie și mă întrebă:

— Tînărul meu frate alb e mulțumit acum de mine?

— Da. Îți mulțumesc. »

— N-ai de ce. Chiar dacă nu ți-aș fi cunoscut dorința, tot nu făceam altfel. Cînele ăsta nici nu merită să moară în cazne. Azi ai văzut deosebirea între niște „păgîni" ca noi și niște creștini ca voi, între războinicii cu pielea roșie și lașii cu pielea albă. Fețele palide sînt în stare de toate ticăloșiile, dar cînd e vorba să-și arate curajul, scheaună de spaimă, ca niște cîini ciomăgiți.

— Căpetenia apașilor să nu uite că există peste tot oameni viteji și lași, buni și răi.

— Ai dreptate. Nici n-am vrut să te jignesc. Dar atunci nici un popor să nu-și închipuie că e mai bun decît altul numai fiindcă e de altă culoare.

Pentru a-l abate de la subiectul acesta spinos, îl întrebai:

— Și acum ce vor face războinicii apașilor? Îl veți înmormînta pe Klekih-Petra?

— Da.

— Ne îngăduiți să luăm și noi parte, adică eu și tovarășii mei?

— Firește. Dacă nu mă întrebai, te-aș fi poftit chiar să fii de față. Tu ai stat de vorbă cu Klekih-Petra, pe cînd noi eram plecați după caii noștri. Ați vorbit atunci despre lucruri neînsemnate.

— Dimpotrivă, am discutat despre lucruri foarte importante, atît pentru el cît și pentru mine. Pot să vă spun despre ce am vorbit?

Întrebuințai de această dată pluralul, pentru că se apropiase și Winnetou.

— Spune! mă îndemnă acesta.

— După ce plecaserăți, ne-am așezat unul lîngă altul. Am descoperit curînd că patria lui e și a mea și am vorbit în limba noastră maternă. Trecuse prin multe, pătimise greu și mi-a povestit cîte ceva din viața lui. Mi-a mărturisit cît de dragi îi sînteți și cum dorința lui cea mai arzătoare e să-și dea viața

pentru Winnetou. Marele Spirit i-a împlinit dorința doar cîteva minute mai tîrziu.

— Cînd zăcea pe moarte la pieptul meu, vorbea într-o limbă pe care n-am înțeles-o. Ce limbă era aceea ?

— Limba părinților noștri.

— A spus și ceva despre mine ?

— Da.

— Ce ?

— M-a rugat să-ți rămîn credincios.

— Să-mi... rămîi... mie... credincios ?... Dar tu nici nu mă cunoșteai !

— Te cunoșteam, adică te văzusem. Și cine îl vede pe Winnetou își dă seama numaidecît cu cine are de-a face ; și apoi el îmi istorisise multe despre tine.

— Și ce i-ai răspuns ?

— Am făgăduit să-i împlinesc dorința.

— Era ultima sa dorință. Tu ai devenit astfel moștenitorul lui. I-ai jurat să-mi fii credincios, m-ai ocrotit, m-ai vegheat și cruțat, în timp ce eu te prigoneam ca pe un dușman. Lovitura cuțitului meu ar fi fost mortală pentru oricare altul, dar trupul tău puternic a rezistat. Mă simt nespus de vinovat față de tine. Fii prietenul meu !

— Îți sînt demult prieten.

— Fii fratele meu !

— Din toată inima !

— Să legăm frăția noastră la mormîntul aceluia care mi-a pus sufletul sub veghea sufletului tău ! O nobilă față palidă a plecat dintre noi și ne-a lăsat, în clipa despărțirii, un urmaș la fel de nobil. Fie ca sîngele meu să fie al tău și sîngele tău să fie al meu ! Să bem fiecare din sîngele celuilalt. Inciu-Ciuna, marele șef al apașilor, părintele meu, va îngădui !

Inciu-Ciuna ne întinse mîinile şi rosti din adîncul inimii :

— Aşa să fie ! De aci încolo veţi fi nu numai fraţi, ci unul şi acelaşi războinic cu două trupuri. *Howgh !*

Ne îndreptarăm spre locul de veci destinat lui Klekih-Petra. Mă interesai de felul construcţiei, de *dimensiunile mormîntului*, şi *rugai* să *mi* se *dea* cîteva tomahawkuri. Mă dusei apoi împreună cu Sam Hawkens, Dick Stone şi Will Parker în susul rîului, către pădure, unde căutarăm lemn potrivit şi, cu ajutorul tomahawkurilor, meşterirăm o cruce. Pînă să ne întoarcem, funeraliile începuseră. Indienii se strînseseră în jurul mormîntului de piatră, a cărui construcţie se apropia de sfîrşit, şi psalmodiau nişte cîntece cu totul ciudate, monotone, pătrunse de jale. Sunetul uniform, reţinut, era din cînd în cînd covîrşit de un ţipăt violent, asemenea fulgerului ce răzbate brusc printre norii grei şi deşi.

O duzină de indieni lucrau, sub conducerea celor două căpetenii, la zidirea cavoului, iar între ei şi mulţimea aceea tînguitoare, dansa cu mişcări lente şi în salturi mici o ciudăţenie împodobită cu tot felul de însemne.

— Cine e ? am întrebat. Vraciul ?

— Da, răspunse Sam Hawkens.

— Datini indiene la funeraliile unui creştin ! Ce zici de asta, dragă Sam ?

— Nu vă convine ?

— Nu prea.

— Trebuie să vă placă, *sir* ! Nu cumva să obiectaţi ceva ! Aţi jigni profund pe apaşi.

— Dar acest măscărici mă dezgustă mai mult decît vă închipuiţi !

— E bine intenţionat. Vă referiţi poate la faptul că e păgîn ?

— Desigur.

— Prostii! Oamenii aceştia buni şi cumsecade cred într-un Mare Spirit la care şi învăţătorul lor alb a aderat. Ei îndeplinesc, după obiceiul lor, acest ritual al despărţirii şi al înmormîntării, iar jocul vraciului nu reprezintă decît un simbol. Lăsaţi-i să-şi caute de treabă în toată liniştea. Nici ei nu ne vor împiedica să înălţăm crucea pe mormînt.

Cînd aşezarăm crucea lîngă sicriu, Winnetou întrebă:

— Să punem pe mormînt acest semn?

— Da.

— Aşa se cuvine. L-aş fi rugat chiar eu pe fratele Old Shatterhand să cioplească o cruce, pentru că şi Klekih-Petra avea una în odaia lui şi-şi făcea rugăciunile în faţa ei. Prin urmare, aş fi dorit să-l vegheze şi la mormînt acest semn al credinţei la care se închina. Ce loc să-i dăm?

— Sus, deasupra mormîntului.

— Adică la fel ca şi pe casele înalte unde creştinii se roagă bunului lor Spirit? Voi face precum doreşti. Aşezaţi-vă şi vedeţi dacă o pun bine.

După cîtva timp lucrul era terminat şi crucea se înălţa deasupra cavoului încă deschis; sicriul se mai afla încă afară.

Atunci apăru Nşo-ci. Fusese în pueblo, luase de acolo două ceşti de lut ars şi le umpluse cu apă de rîu. Acum veni lîngă noi şi aşeză ceştile pe sicriu. Cu ce rost — aveam să aflu mai pe urmă.

In sfîrşit, se încheiară toate pregătirile de înmormîntare. Inciu-Çiuna făcu un semn, după care bocetul amuţi. Vraciul se ghemui la pămînt, iar căpetenia se apropie de sicriu vorbind rar şi solemn.

— Soarele se ridică de dimineaţă la răsărit şi coboară seara în asfinţit, anul se trezeşte odată cu

primăvara şi iarna se duce la culcare. Aşa e şi omul. Adevărat ?

— *Howgh !* răspunse mulţimea cu glas înăbuşit.

— Omul răsare ca soarele şi apune în mormînt. Vine pe lume ca şi primăvara şi se duce la odihnă iarna. Dar după ce apune, soarele răsare iarăşi în zori şi după ce trece iarna, se face iarăşi primăvară. Adevărat ?

— *Howgh !*

— Aşa ne-a învăţat Klekih-Petra. Omul se culcă în mormînt, dar se scoală dincolo de moarte ca o nouă zi şi ca o nouă primăvară, pentru a duce o altă viaţă în împărăţia Bunului Spirit. Aşa spunea Klekih-Petra şi acum a dispărut ca ziua şi ca anul, pentru ca sufletul său să odihnească în lăcaşul celor plecaţi, de care lui îi era atît de dor. Adevărat ?

— *Howgh !*

— ...Voi vorbi acum de sfîrşitul lui. Moartea s-a năpustit ca o fiară asupra prăzii şi l-a surprins pe neaşteptate. Se găsea alături de noi, sănătos şi în pline puteri. Urma să încalece, ca să ne întoarcem acasă. În acea clipă l-a ajuns glonţul ucigaşului. Fraţii şi surorile mele să deplîngă acest sfîrşit !

Se auzi o tînguire înceată, apoi din ce în ce mai sonoră şi desluşită, pînă se prefăcu într-un bocet prelung şi pătrunzător. Căpetenia urmă :

— Noi i-am răzbunat moartea. Dar sufletul ucigaşului i-a scăpat ; el nu-i mai poate sluji dincolo de mormînt, căci e un suflet josnic şi nedemn să-l însoţească după moarte. Cîinele rîios în care sălăşluia acest suflet a fost împuşcat de copii şi stîrvul lui pluteşte acum în josul apei. Adevărat ?

— *Howgh !*

— Acum Klekih-Petra cel viu s-a dus dintre noi; dar trupul lui ne-a rămas ca să-i ridicăm un monument şi să nu uităm nici noi, nici urmaşii noştri pe bunul părinte alb ce ne-a fost dascăl şi ne-a iubit. Nu era născut în această ţară. Venise de dincolo de marea apă, din ţinuturile unde cresc stejarii. De aceea, de dragul şi în cinstea lui, am adus ghindă ca s-o semănăm lîngă mormînt. Aşa cum va încolţi ghinda şi va creşte lăstarul din ţărînă, aşa se va ridica şi sufletul lui din mormînt şi va creşte mare dincolo de lume. Şi aşa cum se înalţă stejarii, vor sui în inimi cuvintele şi sfaturile sale, iar sufletele noastre se vor adăposti la umbra lor. El s-a gîndit întotdeauna la noi şi ne-a purtat de grijă. Şi nici nu a plecat fără a ne trimite în loc o faţă palidă care să ne fie prieten şi frate. Îl vedeţi aici pe Old Shatterhand, omul alb care se trage din aceeaşi ţară ca şi Klekih-Petra. El ştie toate cîte ştia cel dus dintre noi. Iar ca războinic îl şi întrece. A răpus un grizzly cu cuţitul, şi pumnul său zdrobeşte pe orice duşman. Inciu-Ciuna şi Winnetou s-au aflat de mai multe ori în mîinile lui; dar ne-a lăsat viaţa, fiindcă ţine la noi şi este prietenul oamenilor roşii. Adevărat?

— *Howgh!*

— A fost cel din urmă cuvînt şi ultima dorinţă a lui Klekih-Petra ca Old Shatterhand să fie urmaşul său printre războinicii apaşi, iar acesta i-a făgăduit să-i împlinească dorinţa. De aceea să fie primit în neamul apaşilor şi să poarte rangul de căpetenie. Să fie ca şi cum ar avea culoarea noastră şi s-ar fi născut între noi. Pentru a întări legămîntul, ar

trebui ca fiecare războinic mai în etate să fumeze cu el pipa prieteniei ; dar nu e nevoie, pentru că dînsul va bea din sîngele lui Winnetou, iar fiul meu va bea din sîngele lui Old Shatterhand ; atunci va fi şi el sînge din sîngele nostru şi carne din carnea noastră. Sînt oare războinicii apaşi de aceeaşi părere ?

— *Howgh ! howgh, howgh !* răsună de trei ori răspunsul entuziast al asistenţei.

— Aşadar, Old Shatterhand şi Winnetou să păşească în faţa sicriului şi să-şi picure sîngele în apa frăţiei !

Deci frăţie de sînge autentică şi concretă. Frăţie de sînge despre care citisem în atîtea rînduri ! Ea se practică la multe popoare sălbatice sau semiprimitive. În acest scop, fie că fîrtaţii îşi amestecă sîngele şi apoi îl beau, fie că unul soarbe din sîngele celuilalt. După acest legămînt, ei îşi sînt mai apropiaţi şi mai devotaţi decît fraţii buni.

În cazul nostru urma să bem fiecare din sîngele celuilalt. Ne postarăm pe ambele părţi ale sicriului ; Inciu-Ciuna îşi scoase cuţitul şi, suflecînd mîneca fiului său, îi scrijeli braţul. Din tăietura mică şi neînsemnată ţîşniră cîteva picături de sînge, pe care căpetenia le culese într-una din ceştile umplute cu apă. Procedă şi cu mine la fel ; sîngele meu picură în cea de-a doua ceaşcă. Winnetou primi ceaşca mea şi eu pe-a lui. Iar Inciu-Ciuna rosti :

— Sufletul trăieşte în sînge. Sufletele acestor doi tineri războinici să se unească într-unul singur. Gîndul lui Old Shatterhand să fie şi gîndul lui Winnetou şi dorinţa lui Winnetou să fie şi a lui Old Shatterhand ! Beţi !

Golirăm amîndoi ceştile. Era apă din Rio Pecos, nu prea gustoasă, şi pe deasupra amestecată cu sînge. Căpetenia îmi întinse mîna şi spuse :

— Acum eşti una cu Winnetou, fiul meu drept, şi eşti războinic al neamului nostru. Faptele tale vor fi repede şi pretutindeni cunoscute, nici un războinic nu te va întrece în faimă. Ai intrat printre noi cu rang înalt de căpetenie şi toate spiţele neamului nostru te vor cinsti ca atare!

După cum vedeţi, avansasem foarte rapid! Încă nu demult fusesem un biet meditator la Saint Louis, apoi măsurător de terenuri, şi iată-mă acum mai mare peste „sălbatici"! Mărturisesc însă cinstit că-i preferam cu mult pe aceşti „sălbatici" oamenilor albi cu care avusesem de-a face în ultima vreme.

Pentru a înlătura de la început orice confuzii, trebuie să fac o paranteză. Se întîmplă şi la noi ca între oamenii porniţi pe aventură să se lege fraţii de sînge, cam în acelaşi fel sau chiar prin ceremonii şi mai stranii întemeiate pe obscurantism. Se atribuie acestor fraţii urmări neobişnuite, printre altele şi aceea că „fraţii" sînt sortiţi să moară în aceeaşi clipă. Dacă, să zicem, unul din ei, mai debil şi bolnăvicios, pleacă în Italia şi moare acolo de holeră, atunci celălalt, puternic şi plin de sănătate, rămas în Germania, moare şi el subit. Evident că toate acestea sînt absurdităţi.

Dar în legămîntul dintre mine şi Winnetou nu era vorba de asemenea superstiţii. Schimbul cîtorva picături de sînge nu exprima nici pentru noi, nici în general pentru apaşi, vreo hotărîre divină care ne-ar impune aceeaşi soartă, ci avea un caracter pur simbolic, aş zice metaforic.

Şi totuşi, foarte ciudat, cuvintele lui Inciu-Ciuna prin care ne declarase un singur suflet sălăşluind în două trupuri se confirmară mai tîrziu. Ne înţelegeam fără ca măcar să ne mărturisim sentimentele, gîndurile, hotărîrile. Era de-ajuns un schimb de priviri

pentru a şti exact ce gîndeam fiecare ; ba nici măcar de atîta nu era nevoie. Cînd ne aflam departe unul de altul, acţionam într-un consens uimitor şi niciodată nu s-a ivit între noi vreo neînţelegere. Firește că aceasta nu era nicidecum consecinţa schimbului de sînge efectuat între noi, ci a unei sincere înclinări reciproce, a unei comuniuni de simţire, a afinităţii de păreri şi a caracterului nostru asemănător.

Cînd Inciu-Ciuna pronunţă ultimele cuvinte, toţi apaşii, chiar şi copiii, se ridicară în picioare şi strigară un *„howgh"* unanim, puternic, prelungit. După care căpetenia adăugă :

— Acum se află iarăşi printre noi Klekih-Petra cel tînăr şi viu, iar pe cel mort se cade să-l înmormîntăm. Fraţii mei s-o facă !

Se adresă oamenilor care construiseră mormîntul. Cerui o scurtă amînare şi făcui semn lui Hawkens, Stone şi Parker să se apropie. Rostii cîteva cuvinte lîngă sicriu... Apoi rămăşiţele pămînteşti ale lui Klekih-Petra fură introduse în cavoul pe care indienii se grăbiră să-l închidă cu bolovani.

Au fost primele funeralii la care am asistat printre pieile-roşii. Mărturisesc că m-au impresionat profund. Nu vreau să critic părerile exprimate cu acest prilej de Inciu-Ciuna. În ele erau amestecate multe adevăruri cu multe naivităţi, fiind de fapt o chemare adresată mîntuirii pe care el o concepea ca o mîntuire venită din afară, aşa cum o aştepta cîndva poporul lui Israel, în timp ce ea nu putea veni decît dinlăuntrul omului.

În timp ce se lucra la închiderea cavoului, răsunară din nou bocetele indienilor şi, abia cînd ultimul bolovan fu aşezat, ceremonia se stinse numaidecît ; oamenii plecară la treburile lor mai puţin sumbre. Cea dintîi era mîncarea, la care Inciu-Ciuna mă pofti şi pe mine.

El ocupa locuința cea mai spațioasă la etajul amintit. Mobilierul era extrem de simplu, dar jur-împrejur, pe pereți, atîrna o foarte bogată colecție de arme indiene care-mi stîrni cel mai viu interes. „Zi-Frumoasă" ne servea pe tustrei, adică pe Inciu-Ciuna, pe Winnetou și pe mine, și admiram măiestria în prepararea bucatelor indiene. Se vorbea puțin, aproape deloc. De altfel, indianul e taciturn din fire. Or, astăzi se vorbise mult prea mult pentru a mai simți nevoia unei discuții. După ce mîncarăm, se așternu curînd înserarea. Winnetou mă întrebă :

— Vrea, fratele meu alb să se odihnească, sau dorește să meargă cu mine ?

— Merg cu tine, i-am răspuns, fără să mă interesez încotro.

Ieșirăm din pueblo și ne îndreptarăm spre rîu. Mă așteptam, de altfel, s-o ia într-acolo. Firea lui, atît de adînc pătrunsă de gravitatea vieții, trebuia să-l recheme la mormîntul dascălului său. Ajunși la țintă, ne așezarăm unul lîngă altul. Winnetou îmi apucă mîna și mi-o ținu îndelung într-a sa, fără să scoată o vorbă. Am păstrat și eu tăcere.

S-ar cuveni să adaug că nu toți apașii pe care-i întîlnisem locuiau cu familiile lor în pueblo. Deși încăpător, acesta nu-i putea adăposti pe toți. Aici locuiau numai Inciu-Ciuna și războinicii mai de seamă, împreună cu ai lor. Era un fel de centru al tuturor apașilor mescaleri, care cutreierau călare aceste meleaguri, ocupîndu-se cu vînătoarea. De aici șeful își guverna tribul și tot de aici pornea călare pînă departe, spre celelalte triburi care-l recunoșteau drept căpetenie supremă. Acestea erau triburile numite Llaneros, Jicarillas, Taracones, Chiriguais, Pinalenjos, Cilas, Mimbrenjos, Lipans, precum și apașii din minele de aramă și alții ; pînă și cei din tribul Nava-

jos obișnuiau să se supună, dacă nu chiar poruncilor, cel puțin sfaturilor sale.

Mescalerii care nu locuiau în pueblo plecaseră imediat după înmormîntare. Nu a rămas decît un grup de oameni pentru paza cailor preluați de la hiowași. Caii păsteau prin apropiere. Winnetou și cu mine ședeam acum singuri și neobservați lîngă mormîntul lui Klekih-Petra, în jurul căruia chiar a doua zi apașii aveau să semene ghindă. Sămînța încolți mai tîrziu, iar stejarii respectivi mai străjuiesc și astăzi depărtarea.

În sfîrșit, Winnetou rupse tăcerea și mă întrebă :

— Va uita oare fratele meu Old Shatterhand că i-am fost cîndva dușman ?

— Am și uitat, i-am răspuns.

— Dar un lucru n-ai să ni-l ierți.

— Care ?

— Jignirea pe care ți-a adus-o tatăl meu.

— Cînd ?

— Cînd ne-am întîlnit întîia oară.

— Ah, cînd m-a scuipat în obraz ?

— Da.

— Și de ce n-aș putea s-o iert ?

— Pentru că scuipatul nu poate fi șters decît cu sîngele celui care te-a jignit.

— Winnetou să nu-și facă griji. Eu am uitat-o și pe asta.

— Nu pot crede aceste vorbe ale fratelui meu.

— Crede-le, totuși. De altfel s-a și dovedit demult că am uitat întîmplarea.

— Prin ce ?

— Prin însuși faptul că nu m-am răzbunat împotriva lui Inciu-Ciuna, tatăl tău. Sau bănuiești că Old Shatterhand s-ar lăsa scuipat în obraz fără să răs-

pundă imediat cu pumnul dacă într-adevăr s-ar simți jignit ?

— Ne-am mirat și noi pe urmă de purtarea ta.

— Ei, vezi, tatăl lui Winnetou nu mă poate jigni. Mi-am șters scuipatul de pe obraz și gata : totul era iertat și uitat. Să nu mai vorbim de asta !

— Și totuși trebuie să mai stărui. E de datoria mea.

— De ce ?

— Trebuie să mai înveți din obiceiurile neamului nostru. Nici un războinic nu-și recunoaște bucuros greșeala și cu atît mai puțin o căpetenie. Inciu-Ciuna știe că a greșit, dar el nu poate să-ți ceară iertare. De aceea mi-a poruncit să vorbesc eu cu tine. Winnetou îți cere iertare în numele tatălui său.

— Dar nu e necesar. De altfel, sîntem chit, pentru că și eu v-am jignit pe voi.

— Nu-i adevărat !

— Ba da ! Oare a lovi nu înseamnă a jigni ? Or, eu v-am lovit cu pumnul pe amîndoi.

— Asta-i altceva, s-a petrecut în luptă, deci nu e o jignire. Fratele meu e nobil și mărinimos. N-o vom uita niciodată !

— Hai să vorbim de altele ! Eu, unul, am devenit astăzi apaș. Dar ce se întîmplă cu camarazii mei ?

— Ei nu vor fi primiți în rîndurile noastre, dar îi socotim frați.

— Fără nici o ceremonie ?

— Vom fuma cu ei mîine pipa păcii. De bună seamă că în țara fratelui meu alb nu există calumete ?

— Nu. Creștinii se consideră frați fără să fie nevoie de un ritual anume.

— Sînt frați ? Dar războaie nu se poartă între ei ?

— Se poartă, firește.

— Asta înseamnă că nu sînt mai buni decît noi. Ei predică iubirea, dar nu o simt. De ce și-a părăsit fratele meu patria ?

Nu e în obiceiul indienilor să pună astfel de întrebări. Dar Winnetou avea tot dreptul să mă întrebe, fiindu-mi acum frate și voind să mă cunoască mai bine. Totuși, problema nu-l interesa din simplă curiozitate sau compasiune ; avea și alt motiv.

— Am plecat ca să-mi caut norocul pe aceste meleaguri, i-am răspuns.

— Norocul ! Ce e norocul ?

— Bogăție !

Cum auzi cuvîntul, el îmi eliberă mîna pe care o ținuse pînă atunci în strînsoarea mîinii sale. Și iarăși se așternu tăcerea între noi. Știam că născusem în el sentimentul unei decepții.

— Bogăție ! șopti el după un timp.

— Da, bogăție, repetai.

— Așadar, pentru asta... pentru asta !...

— Ce vrei să spui ?

— De aceea te aflai printre... printre...

Se jena să rostească vorba. Îl ajutai eu.

— Printre hoții de pămînturi ?

— Ai spus-o. Venișeși cu ei ca să ajungi bogat. Și crezi, într-adevăr, că bogăția te face fericit ?

— Da.

— Te înșeli. Nouă aurul nu ne-a adus decît nenorociri. Din pricina aurului ne hăituiesc albii din ținut în ținut, din loc în loc, pînă va fi să pierim încet dar sigur. Aurul ne duce la moarte. Fratele meu să nu-l rîvnească.

— Nu, deloc.

— Nu ? Parcă spuneai că ai venit să-ți găsești norocul în bogăție ?

— Așa este. Numai că bogățiile sînt de tot felul : poți fi bogat în aur, în înțelepciune sau în experiență, în sănătate, în cinste, în faimă, în bunăvoința oamenilor.

— Iuf, iuf ! Prin urmare, acesta e tîlcul ! Şi tu la ce fel de bogăţie rîvneşti ?

— La ultima.

— Adică la bunăvoinţa oamenilor. Înseamnă că eşti bun şi cinstit ?

— Nu ştiu, numai Dumnezeu ştie dacă sînt bun, dar aş vrea să fiu.

— Pe noi ne consideri păgîni ?

— Nu. Voi nu vă închinaţi la idoli, ci credeţi în Marele Spirit.

— Atunci îndeplineşte-mi o rugăminte !

— Cu plăcere ! Care ?

— Să nu-mi vorbeşti niciodată de credinţă şi să nu încerci să mi-o schimbi. Te iubesc mult de tot şi n-aş vrea ca legămîntul nostru să se rupă. E aşa cum a vrut Klekih-Petra. Poate că credinţa ta este dreaptă, noi însă nu o pricepem. Dacă nu ne-ar goni şi omorî, am zice că şi creştinii sînt buni ca şi credinţa lor... Dar noi sîntem striviţi încet, cu neîndurare şi nu putem crede că religia celor ce ne omoară este o religie a dragostei...

După o pauză, *Winnetou continuă* :

— Cum se face că fratele meu Old Shatterhand s-a alăturat acelor hoţi de pămînturi ? Oare nu şi-a spus că astfel va păcătui faţă de oamenii roşii ?

— Mi-aş fi spus-o, poate, însă nu m-am gîndit. Eram bucuros să lucrez ca expert topograf, pentru că mă plăteau foarte bine.

— Te plăteau ? După cît ştiu, nici nu aţi terminat lucrările. Ori vi se plătea înainte ?

— Nu. Am primit numai un avans şi echipamentul. Plata întreagă urma s-o capăt abia după încheierea lucrărilor.

— Şi acum vei pierde banii ?

— Da.

— Mulţi ?

— Foarte mulți, dacă judec după situația în care mă găsesc.

Tăcu un răstimp, apoi reluă.

— Îmi pare rău că fratele meu a suferit o pagubă din pricina noastră. Nu ești prea bogat, așa-i ?

— Sînt bogat în toate celelalte privințe, dar nu și în bani.

— De cît timp mai aveați nevoie ca să isprăviți lucrările ?

— Ne-ar fi ajuns cîteva zile.

— Iuf ! Dacă te-aș fi cunoscut cum te cunosc acum, i-aș fi atacat pe kiowași cu cîteva zile mai tîrziu.

— Numai ca să-mi pot termina lucrul ? îl întrebai, mișcat de atîta altruism.

— Da.

— Adică, ne-ai fi lăsat să ducem la capăt tîlhăria ?

— Nu tîlhăria, doar măsurătorile. Liniile pe care le trageți pe hîrtie nu ne fac nici un rău ; asta încă nu înseamnă tîlhărie. Nelegiuirea începe însă cînd vin lucrătorii și se apucă să taie drum calului de foc. Ți-aș da...

Se întrerupse, pentru a-și lămuri sie-și un gînd abia încolțit. Apoi reluă.

— Ai nevoie cumva de hîrtiile acelea cu desene ca să poți primi banii ce ți se cuvin ?

— Da.

— Iuf ! Atunci n-ai să-i primești niciodată, căci toate desenele au fost distruse.

— Și cu uneltele ce ați făcut ?

— Războinicii cărora le-au căzut în mîini voiau să le distrugă și pe acestea, însă nu i-am lăsat. Deși n-am fost în nici o școală a fețelor palide, știu totuși că astfel de obiecte au o valoare mare ; de aceea am poruncit să fie păstrate cu grijă. Le-am adus cu noi aici și le-am pus bine. Le voi înapoia fratelui meu Old Shatterhand.

— Îţi mulţumesc. Voi primi acest dar al tău, deşi mie personal nu-mi aduce nici un folos. Mă bucur însă că le pot restitui celor în drept.

— Va să zică, ţie nu-ţi aduc nici un folos ?

— Nu. Spre folosul meu ar fi numai dacă aş duce măsurătorile pînă la capăt.

— Păi îţi lipsesc hîrtiile acelea distruse.

— Am fost prevăzător şi am făcut desenele în cîte două exemplare.

— Şi mai ai unul ?

— Am, uite, aici, în buzunar. Tu ai fost atît de bun şi ai poruncit să nu-mi fie luate.

— Iuf, iuf !

De astă dată, exclamaţia suna a mirare şi a satisfacţie. Apoi Winnetou tăcu iarăşi. În mintea lui — aveam să aflu mai tîrziu — se născuse o idee atît de nobilă cum nici un alb n-ar fi putut s-o conceapă, necum s-o pună în aplicare. După un timp, se ridică şi zise :

— Să ne întoarcem acasă. Fratele meu alb a fost păgubit de noi. Winnetou va avea grijă să-ţi acopere pierderea. Dar înainte de toate trebuie să te refaci pe deplin.

Revenirăm în pueblo unde, pentru întîia oară, patru albi aveau să-şi petreacă noaptea ca oameni liberi.

A doua zi, în mijlocul unor mari solemnităţi, Hawkens, Stone şi Parker de o parte şi apaşii de altă parte fumau pipa păcii. Se înţelege că şi cu acest prilej s-au rostit discursuri interminabile. Cea mai frumoasă cuvîntare a ţinut-o Sam. În felul lui şugubăţ, o împănase cu asemenea expresii, încît şi indienii, atît de serioşi îndeobşte, făcură vizibile eforturi ca să nu izbucnească în rîs. De-a lungul acelei zile a fost reluată povestirea tuturor faptelor şi întîmplărilor recente. Între altele, s-a pomenit din nou

că eu am fost omul care în seara aceea memorabilă, am desfăcut legăturile lui Inciu-Ciuna și Winnetou. Iar Sam mi-a închinat următorul logos :

— Sînteți un om șiret, un ipocrit, *sir !* Cu prietenii se obișnuiește să fii sincer, mai ales cînd le datorezi recunoștința pe care ne-o datorați. Adică, mă rog, cine și ce erați dumneavoastră cînd v-am întîlnit întîia oară la Saint Louis ? Un biet meditator, care trebuie să bage cu nuiaua a-b-c-ul și tabla înmulțirii în capul unor copii. Și ați fi rămas colea o creatură amărîtă, dacă nu v-am fi purtat de grijă noi, cu dragoste și înțelegere. V-am smuls dintr-o tîmpită tablă a înmulțirii și v-am cărat cu nespusă jertfă de sine de-a lungul savanei, dacă nu mă-nșel. V-am vegheat cum își veghează o mamă pruncul sau precum găina care a clocit ouă de rață își păzește puii abia ieșiți din găoace. Aici, printre noi, v-a venit pe încetul mintea la cap și vi s-a luminat creierul cufundat în beznă. Ce mai tura-vura, v-am fost și tată și mamă, și unchi și mătușă, v-am purtat pe brațe, v-am hrănit trupul cu hălci de carne mustoasă, iar cugetul cu înțelepciunea și priceperea noastră. Ne-am fi așteptat, în schimb, la respect, la stimă și recunoștință ; cînd colo, vă purtați ca bobocul de rață care se zbenguie în apă și-și lasă găina cloșcă pe mal, pentru că, vezi bine, dumneaei cum să-l urmeze dacă nu știe să înoate ?! Pe deasupra, v-ați îngăduit să călcați toate dispozițiile noastre. Mă doare pînă-n fundul vechiului meu surtuc de vînătoare să constat cum răsplătiți dragostea și abnegația noastră cu atîta nepăsare și ingratitudine. Dacă m-aș apuca să înșir toate poznele ce le-ați comis, n-aș ajunge la capăt. Dar cea mai urîtă dintre toate a fost eliberarea celor două căpetenii fără ca s-o știm și noi. Pe asta nu v-o iert și nu v-o uit ; pentru asta am să vă scot ochii și

n-am să vă slăbesc cît oi trăi. Urmările acestei perfidii nu s-au lăsat mult așteptate. În loc să fim admirabil prăjiți la stîlpul caznelor și să ne plimbăm acum în frumoasele plaiuri ale vînătoarei împreună cu sufletele indienilor răposați, n-am fost socotiți nici măcar vrednici de-a fi uciși. Și iată-ne acum vii, nevătămați în acest pueblo însingurat, unde gazdele își dau osteneala să ne strice stomacul cu tot soiul de bunătăți și să facă dintr-un *greenhorn* ca dumneavoastră un ditamai semizeu. Toată această pacoste v-o datorăm exclusiv dumneavoastră mai ales fiindcă sînteți un înotător atît de ordinar. Însă dragostea este, în tot cazul, un sentiment de neînțeles : cu cît o batjocorești cu atît se prinde mai tare. De aceea, iată că nu vă alungăm nici acum din rîndurile noastre și nici din inimă. Vă vom împodobi creștetul cu un nimb de flăcări, dăruindu-vă iertarea în neclintita noastră nădejde că totuși, pînă la urmă, veți băga ceva la cap, dacă nu mă-nșel. Uite mîna mea ! Făgăduiți, iubite *sir*, că vă veți îndrepta pe viitor ?

— Făgăduiesc, i-am răspuns scuturîndu-i mîna. Mă voi strădui să urmez în totul nobilul dumitale exemplu, ca să ajung în scurt timp un al doilea Sam Hawkens.

— Nici chiar așa, stimabile ! În zadar osteneala ! Un *greenhorn* ca dumneavoastră să aspire la un Sam Hawkens ! Totală aberație. Ar fi ca și cum un broscoi și-ar pune în gînd să devină un cîntăreț de operă și...

Atunci Dick Stone, deși amuzat, îi tăie șuvoiul de vorbe.

— Stop ! Nu mai taci odată, palavragiu bătrîn ?! Ai ajuns un nesuferit ! Toate lucrurile le întorci cu susu-n jos, te porți anapoda și tragi mănușa dreaptă pe mîna stîngă ! Eu, în locul lui Old Shatterhand, nu

ți-aș mai permite să-mi dai zor într-una cu *green-born*-ul dumitale.

— Și de ce-ar fi, mă rog, împotrivă ? Dacă este, se cheamă că este !

— Vorbești aiurea ! Îi datorăm viața. Din o sută de *westmen*-i trecuți prin ciur și dîrmon, laolaltă cu tine și cu noi, nimeni n-ar fi scos-o ieri la capăt ca dînsul. În loc ca noi să-l apărăm, ne ocrotește el, bagă-ți bine-n cap ! Dacă nu era Old Shatterhand, nu mai ședeam noi aici la glume și taclale ; nici tu nu te-ai hlizi acum de sub peruca ta falsă !

— Cum ai spus, perucă falsă ? ! Să nu dea Domnul să mai aud odată asemenea vorbă ! E o perucă veritabilă. Dacă nu știi, uită-te bine la ea !

Își scoase peruca și i-o întinse lui Stone.

— Fugi de-aici cu blana ta jigărită ! rîse acesta. Sam și-o potrivi iarăși pe cap și rosti pe un ton dojenitor :

— Să-ți fie rușine, Dick ! Auzi, podoaba mea capilară cică e o blană jigărită ! La asta nu m-aș fi așteptat din partea unui camarad atît de bun cum te pretinzi a fi. Nimeni dintre voi nu știe să-l prețuiască pe bătrînul Sam la justa valoare. Vă sancționez deci cu disprețul meu profund și mă duc s-o caut pe Mary, să văd dacă e bine sănătoasă ca și stăpînul ei.

Făcu din mînă un gest superior și plecă. Izbucnirăm cu toții în rîs ; era imposibil să-i iei ceva în nume de rău.

În ziua următoare se întoarseră iscoadele trimise în taină pe urmele kiowașilor. Oamenii raportară că aceștia și-au văzut de drum și că, după toate semnele, nu au de gînd să se angajeze într-o luptă cu apașii.

Urmă o perioadă de liniște, dar pentru mine de o intensă activitate. Sam, Dick și Will se desfătau sub

ochii ospitalieri ai apașilor ; mîncau și se odihneau în lege. Singura treabă a lui Hawkens era să-și călărească zilnic catîrul pentru ca, după expresia lui, „să-i admire inteligența" și să-l deprindă cu felul lui de a călări.

Eu însă nu mă lăsai pe tînjeală. Winnetou și-a pus în gînd să mă treacă prin „școala indiană". Lipseam amîndoi zile întregi din pueblo, făceam lungi plimbări călare, în timpul cărora trebuia să mă exersez în tot ce ține de vînătoare și de luptă. Mă tîram prin păduri și-mi însușeam excelente deprinderi în arta furișatului. Winnetou mă supunea unei adevărate „instrucții de campanie". Uneori se ascundea de mine și mă punea să-l caut. Își dădea osteneala să șteargă urmele, iar eu umblam să i le descopăr totuși. De cîte ori nu se pitula prin tufișurile dese sau, la adăpostul tufelor, dispărea în apele rîului Pecos, pîndindu-mă de acolo ! Îmi atrăgea atenția asupra greșelilor, îmi lămurea diferite procedee, cum e bine și cum e rău. Erau lecții admirabile și predate cu aceeași plăcere cu care eu, ca ucenic sîrguincios și ca admirator, mi le însușeam. Și totuși, Winnetou niciodată nu mă lăuda, după cum nici nu mă mustra în înțelesul obișnuit al cuvîntului. Meșter în toate îndeletnicirile specifice indienilor, era totodată un abil educator.

De cîte ori nu mă întorceam acasă frînt de oboseală ! Dar nici atunci nu mă odihneam, căci hotărîsem să învăț limba apașilor și luam lecții în pueblo. Aveam o profesoară și doi profesori : Nșo-ci mă învăța idiomul mescalerilor, Inciu-Ciuna pe cel al llanerilor, iar Winnetou pe al navajilor. Cum cele trei idiomuri sînt foarte înrudite și nu posedă un vocabular prea bogat, progresam neobișnuit de repede.

Cînd Winnetou și cu mine nu plecam prea departe de pueblo, se întîmpla uneori ca Nșo-ci să ne înso-

țească. Se bucura din toată inima privind cum execut exercițiile.

Într-o zi ne aflam în pădure. Winnetou îmi ceru să mă depărtez și să revin abia după un sfert de oră. Aveam să nu-i mai găsesc acolo și să descopăr unde s-a ascuns Nșo-ci. M-am depărtat deci o bună bucată de drum, apoi m-am întors. La început, urmele amîndurora erau destul de vizibile ; dar la un moment dat pașii fetei dispărură. Știam, firește, că avea un mers neobișnuit de ușor, însă pămîntul fiind moale, ar fi trebuit să existe neapărat măcar vreun semn că a trecut pe acolo ; totuși, nu găseam nimic, nici barem un firicel sau o frunză călcată, deși tocmai aici creștea niște mușchi des și subțire. Doar urma lui Winnetou se deslușea precis, și aceasta nu mă interesa. Nu pe dînsul aveam sarcina să-l găsesc, ci pe sora lui. Dar bănuiam că și el se afla pe aproape și îmi observă eventualele greșeli.

M-am sucit, m-am învîrtit în cerc odată și iar odată, fără a găsi vreun punct de reper. Mi se părea ciudat. Chibzuisem. Trebuie negreșit să fi lăsat vreo urmă ; e imposibil ca piciorul să fi călcat pămîntul fără să lase un semn pe mușchiul acesta moale. Adică, ce zic ? Să atingă pămîntul ? Și dacă Nșo-ci nici nu l-a atins ?

Cercetai urmele pașilor lui Winnetou. Erau adînci, mai adînci ca înainte. Să-și fi luat sora în brațe și s-o fi dus mai încolo ? Dacă așa a procedat, proba la care m-a supus, foarte dificilă după părerea lui, era de fapt foarte ușor de rezolvat din moment ce ghicisem că a dus-o pe Nșo-ci în brațe. Urmele pașilor lui Winnetou erau mai adînci tocmai din cauza poverii pe care o ducea. Acum trebuia doar să descopăr urmele fetei și anume să le caut nu jos pe pămînt, ci sus.

Dacă Winnetou s-ar fi strecurat de unul singur prin desiș, cu brațele libere, atunci nu i-ar fi fost greu să

răzbească. Dar cu soră-sa în braţe, nu putea să nu lase niscai semne prin rămurişul des. Mă luai deci după urmele întipărite jos pe pămînt, aţintindu-mi însă privirea nu atît asupra lor, cît sus, asupra rămurişului. Într-adevăr! Nu avusese braţele libere şi de aceea nu putuse feri în lături crengile cu toată grija. Nici Nşo-ci n-o făcuse. Probabil, nu-i trecuse prin gînd. Iată de ce am dat în mai multe locuri peste ramuri frînte şi frunze rupte, semn că Winnetou nu trecuse singur pe acolo.

Urmele duceau în linie dreaptă într-un luminiş, şi apoi, iarăşi drept înainte, pînă de partea cealaltă. Şi acolo, în spatele luminişului, probabil că stăteau amîndoi liniştiţi şi foarte amuzaţi de renghiul ce mi-l jucaseră. Puteam s-o iau drept într-acolo, dar mă ispitea gîndul să-i surprind şi să-i păcălesc. Mă furişai deci, la adăpostul vegetaţiei, ocolind luminişul, pînă am ajuns de cealaltă parte. Căutai mai întîi urmele lui Winnetou. Dacă şi-ar fi continuat drumul, ar fi trebuit să le descopăr. Dacă nu, atunci era clar că s-a ascuns împreună cu Nşo-ci. Mă culcai la pămînt şi mă tîrîi fără zgomot, într-un semicerc, silindu-mă să rămîn neobservat în dosul copacilor şi tufelor. Nu găsii nici un semn. Prin urmare, aşa cum bănuisem, s-au ascuns la marginea luminişului, şi anume în locul în care se sfîrşea urma pe care am dibuit-o.

Înaintam încet şi în mare linişte. Nici un zgomot, cît de mic, nu trebuia să le atragă atenţia; ca să-mi ating scopul, desfăşuram o adevărată strategie. Şi pînă la urmă izbutii mai bine chiar decît sperasem. Îi zării pe amîndoi. Şedeau împreună sub un corcoduş; şedeau cu spatele la mine, aşteptîndu-se, dacă i-aş fi descoperit, să le apar din faţă. Şopteau între ei, încît nu le puteam desluşi vorbele.

O nespusă bucurie mă aştepta gîndindu-mă la surpriza ce aveam să le-o fac. Mă apropiai din ce în ce,

mai să-i pot ajunge cu mîna. Eram gata să întind brațul și să-l apuc pe Winnetou de umăr, cînd o șoaptă a lui mă reținu.

— Să mă duc în căutarea lui ? întrebă.

— Nu, răspunse Nșo-ci. Vine el singur.

— Nu vine.

— Ba vine.

— Sora mea se înșală. A învățat el foarte bine totul, însă de data asta urmele se pierd în văzduh. Cum să le găsească ?

— Le găsește. Nu mi-a spus chiar fratele meu Winnetou că Old Shatterhand nu mai poate fi înșelat ? De ce vorbește acum altfel ?

— Fiindcă l-am pus acum la cea mai grea încercare. Ochiul lui deslușește orice urmă ; dar a ta nu poate fi văzută decît cu gîndul, și asta încă n-a învățat-o.

— Va veni, totuși. El se pricepe la orice.

Vorbea în șoaptă, dar în cuvintele ei stăruia o nemărginită încredere cu care m-aș fi putut mîndri.

— Într-adevăr, n-am cunoscut alt om să se descurce atît de bine în toate împrejurările. Doar un singur lucru cred că nu-l va pricepe, și-mi pare rău.

— Despre ce anume vorbești ?

— Despre dorința noastră, a tuturor.

Eram din nou pe punctul să mă arăt în fața lor, dar auzindu-l pe Winnetou, hotărîi să mai aștept. Există oare vreo dorință pe care să le-o refuz acestor oameni buni și dragi ? Se pare, totuși că nutresc un gînd pe care nu mi l-au împărtășit de teamă să nu-l resping. S-ar putea să aflu acum despre ce e vorba. Stătui liniștit și ascultai în continuare.

— A discutat oare fratele meu Winnetou cu dînsul ? întrebă Nșo-ci.

— Nu.

— Nici Inciu-Ciuna, părintele nostru ?

— Nici el. A vrut să i-o spună, dar l-am sfătuit să tacă.

— De ce ? Doar Nșo-ci iubește din toată inima pe acest om alb, și dînsa e fiica celui mai mare conducător al apașilor.

— Da, este. Și chiar cu mult mai mult. Cine dintre războinicii indieni sau dintre fețele palide n-ar fi fericit ca sora mea să le devină soție ?! Toți, în afară de Old Shatterhand.

— De unde o știe fratele meu, dacă nici n-a stat de vorbă cu dînsul ?

— Știu, fiindcă îl cunosc. El nu e ca oricare față palidă ; el năzuiește mult mai sus și nu va lua de *squaw* o indiană.

— A spus-o el ?

— Nu.

— Oare și-a dăruit inima unei femei albe ?

— Nici asta.

— Ești sigur ?

— Da. Am discutat cu el despre femeile albe și am înțeles că inima lui nu s-a rostit încă.

— Atunci se va rosti pentru mine !

— Sora mea să nu-și facă nădejdi deșarte ! Old Shatterhand judecă și simte altfel decît crezi. Dacă își va alege cîndva o soție, aceasta va trebui să se înalțe deasupra celorlalte femei, așa cum el se înalță peste ceilalți bărbați.

— Și eu nu sînt destul de vrednică ?

— Dacă te asemeni cu fetele noastre, atunci ești mai presus de toate. Dar ce-ai văzut și ce-ai auzit tu din cîte sînt pe lume ? Ce învățătură ai ? Tu cunoști viața femeilor noastre roșii, dar nu știi nimic din ce învață și trebuie să știe o femeie albă. Old Shatterhand nu se uită la strălucirea aurului, nici la frumusețea chipului ; el caută alte însușiri pe care nu le poate găsi la o fată de indian.

Nșo-ci își plecă mîhnită capul și tăcu. Atunci Winnetou își trecu mîngîietor mîna peste părul și peste obrajii ei.

— Mă doare să rănesc inima bunei mele surori, dar Winnetou e deprins să spună numai adevărul, chiar dacă acesta nu e plăcut. S-ar putea totuși ca fratele tău să știe un drum către țelul dorit.

Fata înălță repede capul și întrebă :

— Care e drumul ?

— Cel care duce spre orașele fețelor palide.

— Crezi că ar trebui să merg acolo ?

— Da.

— Pentru ce ?

— Ca să-ți dai seama cum trebuie să trăiești și să te porți dacă vrei să fii iubită de Old Shatterhand.

— Atunci plec imediat, sînt gata ! Vrea fratele meu să-mi asculte o rugăminte ?

— Care anume ?

— Vorbește-i lui Inciu-Ciuma, tatăl nostru. Cere-i să-mi îngăduie călătoria spre marile orașe ale fețelor palide. Cred că n-are să fie contra, căci... .

N-am mai ascultat continuarea. Tîrîndu-mă, m-am retras de lîngă ei. Mi se părea că făptuisem un păcat trăgînd cu urechea la această discuție dintre frate și soră. Numai de n-ar afla-o ! Ar fi foarte jenant pentru ei, iar pentru mine și mai mult ! Trebuia acum, la retragere, să fiu mai atent ca adineauri, cînd mă apropiasem. Orice zgomot cît de neînsemnat, orice pas greșit puteau să le trădeze faptul că am surprins taina frumoasei indiene. Or, în acest caz, aș fi fost nevoit să-i părăsesc imediat, încă în cursul aceleiași zile, pe prietenii mei roșii.

Din fericire, am izbutit să mă retrag neobservat. Ajuns la o depărtare de unde nu mai puteam fi auzit, m-am ridicat în picioare și am ocolit iute luminișul pînă am dat iarăși de urmele cunoscute. Apucai dru-

mul pe care venisem mai înainte ; la doi-trei pași de-ascunzișul lor mă oprii și strigai :

— Fratele meu Winnetou să poftească !

Nimeni nu se urni. Repetai :

— Fratele meu să vină ! Doar îl văd !

Totuși, Winnetou mai stăruia în tăcere.

— Iată-l, șade sub corcoduș. Vrea să-l scot eu de acolo ?

Atunci crengile foșniră și Winnetou ieși la iveală. Nu avea rost să mă mai păcălească în legătură cu ascunzătoarea fetei. Mă întrebă :

— A găsit-o fratele meu pe Nșo-ci ?

— Da.

— Unde ?

— În ascunzișul ei, în desiș.

— În care desiș ?

— Acolo unde duce urma ei.

— Vrei să spui că i-ai descoperit urma ?

Era cît se poate de mirat. Nu știa ce să creadă. Desigur, nu-și închipuia că-l mint, dar nici nu pricepea cum aș fi putut găsi vreo urmă de-a surorii sale. Doar nu se dezlipise de ea nici o clipă ! Era, deci, convins că n-o descoperisem și că, probabil, mă înșelam.

— Da, am răspuns, i-am găsit urma.

— Sora mea a fost atît de atentă încît n-a putut lăsa nici un semn.

— Te înșeli. A lăsat unul.

— Nu !

— Ba uite c-a lăsat, nu jos pe pămînt, ci sus în rămurиș. Nșo-ci nu a atins pămîntul cu picioarele, dar, pe cînd o purtai în brațe, a cam îndoit crengile și a stîrnit frunzișul.

— Iuf ! Și crezi că am purtat-o în brațe ?

— Cred.

— Cine ți-a spus ?

— Urmele pașilor tăi. Dintr-odată au devenit mai adînci din cauza greutății sporite. Cum însă nu era posibil să te fi îngrășat într-o clipă, am tras concluzia că ai ridicat în brațe o povară. Și aceasta era însăși sora ta care, după cum am constatat, nici n-a atins pămîntul.

— Iuf ! Te înșeli. Du-te și mai caută !

— Ar fi de prisos. Nșo-ci șade chiar acolo de unde ai sărit tu. Am s-o aduc îndată.

Intrai în luminiș, dar fata se grăbi să-mi iasă înainte și se adresă cu satisfacție fratelui ei :

— Ți-am spus eu c-o să mă găsească, și n-am greșit !

— Da, sora mea a avut dreptate ; în schimb, m-am înșelat eu. Fratele meu Old Shatterhand știe să deslușească urma unui om nu numai cu ochii, ci și cu gîndul. Se pare că nu i-a mai rămas nimic de învățat.

— O, au rămas încă foarte, foarte multe ! i-am răspuns. Fratele meu Winnetou mi-a adus o laudă pe care n-o merit încă ; dar voi învăța de la el și restul.

Era, într-adevăr, primul cuvînt de laudă pe care-l auzeam din gura lui și mărturisesc că mă flata ca pe vremuri, lauda ocazională a vreunui profesor.

În seara aceleiași zile, Winnetou îmi aduse o haină de vînătoare din piele albă, bine lucrată și împodobită cu frumoase cusături roșii, specific indiene.

— Nșo-ci, sora mea, te roagă să porți acest veșmînt, zise dînsul. Cel vechi nu mai e destul de bun pentru Old Shatterhand.

Avea, firește, multă dreptate. Haina mea arăta cam jerpelită chiar și în ochii indienilor. Într-un oraș european, cu o astfel de haină pe mine, aș fi fost cu siguranță arestat pentru vagabondaj. Dar se cădea oare să accept din partea lui Nșo-ci un asemenea

dar? Winnetou păru să-mi ghicească gîndul şi-mi spuse :

— Poţi primi fără grijă această haină. Eu am comandat-o. Nu e darul surorii, ci al lui Winnetou pe care l-ai salvat de la moarte. Oare după obiceiul albilor nu se cuvine să primeşti daruri de la o femeie ?

— Nu se cuvine, afară de cazul că vin de la propria ta soţie sau de la o rudă.

— Tu îmi eşti frate, deci rudă cu Nşo-ci. Totuşi, darul e al meu, nu al ei. Şora mea n-a făcut decît să coasă haina.

Cînd, a doua zi dimineaţă, mi-am încercat costumul, îmi venea turnat. Nici un croitor din New York n-ar fi nimerit mai bine măsura. Fireşte că mă arătai în primul rînd frumoasei prietene, care se bucură enorm de laudele mele. Curînd, mi se înfăţişară Dick Stone şi Will Parker, căutînd şi ei să-mi stîrnească admiraţia ; primiseră, la rîndul lor, nişte costume lucrate de alte femei. Iar în timp ce mă aflam în vale şi mă exersam în mînuirea tomahawkurilor, răsări dinainte-mi o ciudăţenie grozav de fudulă. Era un surtuc de piele nou-nouţ, care atingea jos o pereche de cizme indiene, vechi şi colosal de mari. Deasupra surtucului trona o pălărie de pîslă, şi mai veche, cu borurile pleoştite, iar de sub pălărie ieşeau la iveală o barbă încîlcită, un nas monumental, şi doi ochişori care se zgîiau la mine sfidători. Îl recunoscui, în sfîrşit, pe micul meu Sam Hawkens. Se proţăpi în faţa mea, cu picioarele răşchirate, subţiri, strîmbe, şi, mîndru nevoie-mare, mă întrebă :

— *Sir*, îl cunoaşteţi cumva pe bărbatul acesta ?

— Hm ! răspunsei. Să-l văd mai de aproape !

Îl apucai de braţ, îl răsucii de trei ori în jurul propriei sale făpturi şi-l cercetai cu de-amănuntul.

— Aș putea să jur că-i Sam Hawkens, dacă nu mă-nșel!

— *Yes*, milord! Nu vă înșelați. Sînt chiar eu în persoană și în mărime naturală. Nu observați nimic?

— Un costum nou!

— Cred și eu!

— De unde?

— Din pielea de urs pe care mi-ați dăruit-o.

— Asta se vede, Sam. Dar mă interesează de la care persoană ți-a căzut pleașca.

— Persoană? Ha! Așadar, persoana, *sir!*... Asta e o chestie, cum să zic... De fapt nici nu e o persoană.

— Atunci ce?

— Mă rog, e și dînsa un fel de persoană cam mititică.

— Adică?

— Ei, n-o cunoașteți pe drăguța Cliuna-ai?

— Nu. Cliuna-ai înseamnă „Lună". E fată sau nevastă?

— Amîndouă, sau mai curînd nici una, nici alta.

— Prin urmare, o bunicuță?

— Pe dracu! Dacă nu e nici *squaw*, nici fată, atunci firește că trebuie să fie văduvă. E o *squaw* rămasă văduvă de pe urma unui războinic ucis în lupta cu kiowașii.

— Și ți-ai pus în gînd s-o consolezi?

— *Well*, *sir*, încuviință el. Nu mă dau în lături; am și pus un ochi pe ea, mai bine zis, amîndoi ochii.

— Totuși, dragă Sam, judecă bine: e o femeie indiană!

— Și ce dacă? M-aș însura și cu o negresă de n-ar fi atît de neagră. De altfel, Cliuna-ai e o partidă minunată.

— De ce?

— Păi e cea mai mare meșteră în tăbăcitul pieilor.

— Şi vrei să te tăbăcească ?

— Vă arde de glume, *sir !* Eu vorbesc serios. Un cămin intim, nu-i aşa... Înţelegeţi ! Are o faţă plină, rotundă, ca luna.

— În crai nou sau în ultimul pătrar ?

— Vă rog şi stărui să nu mai faceţi glume pe seama lunii ! E o lună plină, şi mă-nsor cu ea, dacă nu mă-nşel !

— Să sperăm că n-o să iasă din toate astea şi o lună nouă... Cum ai cunoscut-o ?

— La tăbăcărie. M-am interesat care e cea mai bună tăbăcăriţă, ştiţi, pentru pielea de urs. Ei, şi mi-au recomandat-o pe Cliuna-ai. I-am adus pielea şi mi-a declarat că-i place...

— Pielea ?

— Mofturi ! Îi place de mine, firește.

— Înseamnă că are gust, dragă Sam, n-am ce zice.

— Păi, are ! Şi nici incultă nu-i ! Dovadă faptul că nu s-a limitat să tăbăcească pielea, ci mi-a şi cusut costumul. Ce ziceţi, e frumos ?

— Arăţi ca un dandy !

— Un gentleman, nu-i aşa ! Curat gentleman ! A rămas şi dînsa praf cînd m-a văzut îmbrăcat. Fiţi pe pace, *sir :* mă însor cu ea !

— Dar cu haina veche ce-ai făcut ?

— Am aruncat-o dracului !

— Aşa ! Şi spuneai cîndva că n-ai da-o nici pe zece mii de dolari !

— Ce-a fost a trecut. Pe-atunci n-o cunoşteam pe Cliuna-ai. Vremea nu stă pe loc, *sir !*

Omuleţul meu, candidat la însurătoare şi îmbrăcat în piele de urs, tropăi din picioare, se învîrti, se răsuci şi plecă de lîngă mine ca un păun înfumurat. Slăbiciunea lui pentru văduva indianului nu-mi punea nici un fel de probleme morale şi nu mă îngrijora. Era de ajuns să-l priveşti pe Sam ca să-ţi alungi

orice neliniște. Labele peste măsură de mari din care creșteau în sus picioruşele ca niște beţe strîmbe, apoi fața de ornitorinc cu cioc de uliu, Doamne iartă-mă! Chiar şi pentru o indiană era prea de tot! Nu apucă să se depărteze, că se şi întoarse, rostind cu emfază:

— E totuşi altceva costumul ăsta, *sir!* Mă simt ca nou-născut. Pe cel vechi să nu-l mai văd în ochi! Merg în peţit, hi-hi-hi-hi!

L-am întîlnit a doua zi în pueblo. Privea în zare şi medita.

— Ce probleme de astronomie te frămîntă, dragă Sam? l-am întrebat.

— De ce tocmai de astronomie?

— Fiindcă arăţi ca şi cum ai vrea să descoperi o cometă sau o nebuloasă nouă.

— Păi cam aşa e. O crezui cometă, dar e mai degrabă o nebuloasă.

— Cine?

— Ei, cine! Cliuna-ai.

— Aha! Va să zică luna plină s-a schimbat în nebuloasă. Cum asta?

— Am întrebat-o dacă nu vrea să se mărite a doua oară, şi mi-a răspuns scurt: „Nu!"

— N-ar fi un motiv să-ţi pierzi încrederea. Nici Roma n-a fost clădită într-o singură zi.

— De fapt, nici costumul ăsta nou n-a fost cusut într-o singură oră. E just, *sir*. Mă mai duc o dată în peţit.

Urcă scara, îndreptîndu-se spre locuinţa văduvei.

A doua zi, pe cînd înşăuam calul ca să pornesc cu Winnetou la o vînătoare de bizoni, mă pomenii cu Sam Hawkens.

— Mă luaţi şi pe mine, *sir*?

— La vînătoarea de bizoni? Nu! Doar dumneata vînezi acum ceva mai de soi.

— Dar nu-mi merge, nu se lasă.

— Zău ?

— Pe onoarea mea ! Mai are şi pretenţii !

— Cum adică ?

— Vin tocmai de la dînsa. Cică mi-a cusut haina din porunca lui Winnetou.

— Şi eu care credeam că din dragoste...

— Se pare că nu. Mi-a mai spus că tăbăcitul trebuie să i-l plătesc, pentru că eu l-am comandat.

— Deci, pretinde şi plată.

— *Yes !* Credeţi că e un semn de dragoste ?

— Habar n-am. Îmi lipseşte experienţa în materie. Copiii îşi iubesc părinţii şi totuşi îi storc de bani. Poate că tocmai această pretenţie să fie o dovadă a iubirii ce-ţi poartă.

— Luna plină !... Hm ! S-ar putea să fie doar ultimul pătrar. Va să zică, nu mă luaţi la vînătoare ?

— Winnetou doreşte să meargă numai în doi.

— Atunci nu mai insist.

— De altfel, ţi-ai terfeli costumul, dragă Sam.

— Just ! Petele de sînge nu şed bine pe o asemenea haină.

Dădu să plece, dar se întoarse iar şi întrebă :

— Nu credeţi, *sir*, că haina mea veche era mai practică ?

— Posibil.

— Nu posibil, chiar foarte probabil.

Cu aceasta isprăvirăm discuţia. Dar în zilele următoare, Sam deveni foarte gînditor şi zgîrcit la vorbă. Luna părea să fie în continuă descreştere. Şi iată că, într-o dimineaţă, îl zării ieşind din locuinţa sa... îmbrăcat în vechiul său costum !

— Ce-i, Sam ? l-am întrebat. Credeam că te-ai dezis pentru totdeauna de surtucul dumitale sau, după propria-ţi expresie, „l-ai dat dracului".

— Îl şi aruncasem.

— Şi te-ai întors la el ?

— *Yes.*

— De necaz ?

— Firește ! Sînt pur și simplu furios !

— Pe ultimul pătrar de lună ?

— A intrat în eclipsă. Nici nu vreau s-o mai văd pe această Cliuna-ai.

— Înseamnă că ți-am prezis bine.

— Da. S-a întîmplat întocmai. Dar a mai intervenit ceva care m-a supărat de mama focului.

— Pot să știu ce ?

— Dumneavoastră am să vă spun. Așadar, i-am făcut ieri o nouă vizită. Mă tratase în ultimele zile foarte rău ; aproape că nu-și arunca ochii în direcția mea și-mi răspundea cît se poate de scurt și înțepat. Mă așez deci lîngă dînsa și-mi rezem capul de un stîlp. Pesemne că stîlpul avea undeva o așchie care mi-a prins părul. Cînd să mă ridic și să plec, mă pomenesc cu o smucitură teribilă la onorata-mi scăfîrlie : îmi întorc privirea și, ce văd, *sir*... ce văd ?

— Peruca dumitale, bănuiesc.

— Da, domnule, peruca mea agățată de stîlp ! Iar pălăria îmi zburase cît colo pe podea.

— Atunci probabil că frumoasa lună plină s-a încruntat ?

— Chiar așa ! Întîi s-a sculat în picioare și s-a uitat la mine ca la... ca la... în fine, ca la un om care n-are păr pe cap.

— Și pe urmă ?

— Pe urmă a început să țipe și să urle de parc-ar fi chelit ea.

— Și, în sfîrșit ?

— În sfîrșit, s-a întunecat de tot. S-a repezit afară și dusă a fost.

— Poate mai răsare ea în chip de crai-nou și apoi ca lună plină.

— Niciodată. Mi-a și trimis vorbă.

— Ce vorbă ?

— Să nu-i mai calc pragul. Şi-a vîrît în cap ca proasta să nu ia de soţ decît pe unul cu plete originale. Ce ziceţi, nu e o tîmpenie fără pereche ?

— Deh...

— Aici nu încape nici un „deh", *sir*. Cînd o femeie se mărită nici n-ar trebui să-i pese că bărbatul are păr sau poartă perucă, dacă nu mă-nşel. În fond, peruca e chiar mai onorabilă, pentru că, vezi bine, costă bani, în timp ce părul natural creşte pe gratis !

— Păi, atunci, în locul dumitale, mi l-aş lăsa să crească, dragă Sam !

— Stimate *sir*, să vă ia naiba ! Eu caut o mîngîiere în zbuciumul meu sentimental şi în necazurile mele cu însurătoarea, şi dumneavoastră mă luaţi peste picior. Dea Domnul să vă văd cu perucă în cap şi o văduvă de indian să vă arunce pe uşă afară ! Salut !

Se depărtă mînios.

— Sam ! îl strigai din urmă. Încă o întrebare !

— Ce mai vreţi ? mîrîi el oprindu-se în loc.

— Unde-i acuma ?

— Cine ?

— Costumul cel nou.

— I l-am trimis îndărăt. Nu vreau să mai ştiu de el. Ziceam să-l port la cununie ; acum, că s-a ales praful din toate, nu-mi mai trebuie nici un costum ! *Howgh !*

Aşa s-a terminat idila lui Sam cu Cliuna-ai, luna în permanentă descreştere. De altfel, omuleţul s-a consolat curînd, şi-a recîştigat buna dispoziţie, mărturisindu-mi chiar bucuria că a rămas tînăr holtei. De acum nu se va mai despărţi în veci de surtucul lui cîrpit, care e mult mai bun, mai practic, mai comod decît orice haină de vînătoare cusută de croitoresele indiene.

Lucrurile se desfăşurară deci aşa cum prevăzusem. Un Sam Hawkens căsătorit era de-a dreptul inimaginabil.

În aceeaşi zi, spre seară, luai cina, ca de obicei, împreună cu Inciu-Ciuna şi Winnetou. După cină, tînărul apaş ne părăsi; mă pregăteam şi eu să ies, cînd căpetenia aduse vorba despre aventura lui Sam cu Cliuna-ai şi, din una în alta, se opri la tema căsătoriei dintre bărbaţii albi şi fetele indiene. Mi-am dat seama că vrea să mă sondeze.

— Tînărul meu frate Old Shatterhand socoteşte o asemenea căsătorie potrivită, ori ba? mă întrebă el într-un tîrziu.

— Dacă e încheiată de un preot şi fata trece mai întîi la creştinism, nu văd nimic rău! am răspuns...

— Ce fel de *squaw* ar prefera tînărul meu frate, o indiană sau una albă?

Să fi spus că prefer o soţie albă? L-aş fi ofensat. De aceea i-am răspuns cu ocolişuri:

— E greu să mă pronunţ. Depinde de vocea inimii. Cînd ea se rosteşte, atunci o asculţi, indiferent de culoarea şi de obîrşia fetei. În faţa Marelui Spirit toţi oamenii sînt egali, iar cei ce se potrivesc şi sînt destinaţi unul altuia se vor găsi pînă la urmă.

— *Howgh!* Dacă se potrivesc, atunci se vor găsi. Fratele meu a vorbit foarte înţelept; de altfel, vorba lui e întotdeauna înţeleaptă.

Cu aceasta, tema fu epuizată în sensul dorit de mine. Cel puţin aşa credeam. Accentuasem anume faptul că o indiană dacă vrea să devină soţia unui alb, trebuie să treacă mai întîi la creştinism. Intenţia mea era precisă. I-aş fi dorit lui Nşo-ci pe cel mai ales şi mai nobil războinic indian, chiar şi un conducător. Eu însă nu venisem în vestul sălbatic pentru a mă căsători cu o indiană; ba nici la una albă nu mă

gîndeam. Planurile mele de viitor, așa cum mi le făuriserm, excludeau căsătoria.

Rezultatul discuției mele cu Inciu-Ciuna urma să-l aflu abia a doua zi. Căpetenia mă conduse jos, la primul etaj, unde nu fusesem încă. Acolo, într-o cămăruță anume rezervată, se păstrau instrumentele noastre de măsurat.

— Cercetează și vezi dacă lipsește ceva, mă invită Inciu-Ciuna.

Constatai că nu lipsește nimic. Instrumentele fuseseră adăpostite cu grijă și erau intacte, afară de unele mici îndoituri ușor de reparat.

— Lucrurile acestea erau pentru noi ca „medicamentele", zise el. De aceea le-am pus la bună păstrare. Tînărul meu frate alb le poate lua. Sînt ale sale.

Aș fi vrut să-i mulțumesc pentru generozitate, dar el preveni orice cuvînt de recunoștință.

— Erau ale tale și ți le-am luat fiindcă te socoteam dușmanul nostru ; dar acum, cînd știm că ne ești frate, trebuie să-ți înapoiem toate lucrurile. N-ai de ce să-mi mulțumești. Ce ai de gînd să faci cu aceste obiecte ?

— Cînd va fi să plec de aici, le voi lua cu mine și le voi restitui oamenilor de la care le-am primit.

— Unde locuiesc oamenii aceia ?

— La Saint Louis.

— Inciu-Ciuna cunoaște numele acestui oraș și știe unde se află. Winnetou, fiul meu, l-a vizitat și mi-a vorbit de el. Prin urmare, vrei să ne părăsești ?

— Da, chiar dacă nu imediat.

— Ne pare rău. Ai devenit un războinic al tribului nostru și ți-am dat chiar puterea și rangul unei căpetenii a apașilor. Credeam că vei rămîne pentru totdeauna la noi, cum a făcut și Klekih-Petra.

— Situația mea e alta.

— Ai cunoscut-o pe a lui ?

— Da. Mi-a povestit totul.

— Înseamnă că a prins mare încredere în tine, deşi te vedea pentru întîia oară.

— Probabil pentru că eram din aceeaşi ţară.

— Nu numai asta. El a vorbit cu tine chiar şi în ultimele sale clipe. Nu-l puteam înţelege, căci nu cunosc limba voastră, dar ne-ai povestit tu însuţi despre ce aţi discutat. După dorinţa lui Klekih-Petra te-ai înfrăţit cu Winnetou şi iată că vrei să-l părăseşti. Se cuvine oare ?

— Nu e nevoie ca fraţii să fie veşnic împreună. Dacă sarcinile lor diferă, ei apucă de multe ori drumuri osebite.

— Dar pe urmă se regăsesc.

— Da. Şi pe mine o să mă revedeţi. Porunca inimii mă va întoarce la voi.

— Sufletul meu te ascultă cu plăcere. De cîte ori ai să revii, va fi bucuria noastră. Inciu-Ciuna regretă sincer că, după spusele tale, eşti chemat de alte treburi. Oare nu te-ai simţi fericit aici, între oamenii noştri ?

— Nu-mi dau încă seama. Sînt de prea puţină vreme aici ca să pot răspunde la întrebare. Ar fi ca şi cum două păsări ar sta la umbra unui pom ; una se hrăneşte cu roadele pomului şi rămîne acolo ; dar celeilalte îi trebuie un alt soi de mîncare şi de aceea nu poate rămîne veşnic pe loc ; trebuie să zboare în altă parte.

— Şi totuşi, fii sigur că ţi-am oferi tot ce pofteşti.

— Ştiu ; dar cînd am vorbit de hrană, nu mă gîndeam la nevoile trupului.

— Da. Înţeleg. Voi, feţele palide, vorbiţi şi de o hrană a sufletului. Aşa spunea şi Klekih-Petra. Această hrană îi lipsea lui aici. Cîteodată era mîhnit, deşi se străduia să nu băgăm de seamă. Tu eşti mai

tînăr decît a fost el cînd a venit în mijlocul nostru; de aceea ai cădea mai lesne pradă dorului de ducă. Așa că poți pleca. Dar te rugăm să revii. Poate pînă atunci îți vei fi schimbat gîndurile și vei fi înțeles că și la noi te poți simți bine. Însă tare aș vrea să știu ce vei face după întoarcerea ta în orașele fețelor palide!

— În privința asta încă nu pot spune nimic.

— Vei rămîne printre albii care taie drumurile calului de foc?

— Nu.

— Bine faci. Ai devenit fratele oamenilor roșii, deci nu trebuie să-i ajuți pe albii care vor să ne înșele și să ne răpească țara. Dar acolo la voi n-ai să poți trăi din vînat ca aici. Acolo e nevoie de bani și Winnetou mi-a povestit că ești un om sărac. Dacă nu vă atacam, ți-ai fi primit banii. De aceea, fiul meu m-a rugat să te despăgubesc. Vrei aur?

Punîndu-mi întrebarea, mă scrută atît de aspru și atent, încît am ocolit un răspuns afirmativ. Voia să mă pună la încercare.

— Aur? am spus mirat. Nu mi-ați luat nici un fel de aur, de aceea nu pot pretinde nimic de la voi.

Era un răspuns prudent, nici da, nici nu. Știam că există indieni care cunosc zăcăminte de metale nobile, dar că le țin în mare secret față de albi. Și Inciu-Ciuna cunoștea cu siguranță asemenea locuri. Acum mă întreba: „Vrei aur?" Care alb ar fi răspuns cu un simplu și deschis nu? În ce mă privește, n-am rîvnit niciodată la comori care, după expresia din Evanghelie, sînt mîncate de rugină și de molii; totuși, după opinia mea, valoarea aurului e de necontestat ca mijloc în vederea atingerii unui scop înalt. Dar o asemenea idee ar fi fost greu de înțeles pentru căpetenia apașilor.

— Nu, nu ţi-am luat nici un fel de aur, declară el. Însă din pricina noastră nu ai primit plata cuvenită, şi de aceea urmează să te despăgubim. Află că în munţi se găsesc mari grămezi de aur. Oamenii noştri cunosc acele locuri ; nu au decît să se ducă acolo şi să-l ia. Doreşti ca Inciu-Ciuna să-ţi aducă şi ţie o parte ?

O sută de inşi, de-ar fi fost în locul meu, ar fi acceptat propunerea şi... nu s-ar fi ales cu nimic ; citeam aceasta în ochii lui ciudaţi şi iscoditori. Deci refuzai.

— Îţi mulţumesc ! Bogăţia primită în dar, fără muncă, nu-ţi dă bucurie ; numai cea cîştigată prin propria ta muncă are preţ adevărat. Chiar dacă sînt sărac, nu am motive să mă tem că, după întoarcerea mea printre feţele palide, voi muri de foame.

Chipul său se destinse ; îmi prinse mîna şi, pe un ton sincer, apropiat, mărturisi :

— Vorbele tale îmi arată că nu m-am înşelat în ce te priveşte. Praful de aur, după care rîvnesc atîţia oameni albi, e un praf al morţii. Cel care, întîmplător, îl găseşte, se duce de rîpă. Nu fugi niciodată după aur, căci el ucide şi trupul şi sufletul ! Am vrut să te pun la încercare. Aur nu ţi-aş fi dat, dar bani vei căpăta, şi anume banii care ţi s-ar cuveni şi în care îţi puseseşi nădejdea.

— Asta nu se poate !

— E voinţa lui Inciu-Ciuna, deci se poate. Ne vom duce călare în regiunea unde ai muncit. Vei termina lucrările întrerupte şi vei primi astfel plata care ţi-a fost făgăduită.

Îl priveam tăcut şi mirat. Glumea oare ? Nu. Astfel de glume nu şi le-ar permite un şef indian. Sau mă supunea unui nou examen ? Şi asta mi se părea puţin

— Tînărul meu frate alb nu spune nimic ? stărui el. Oare propunerea mea nu-i place ?

— Ba îmi place foarte mult ! Dar nu-mi vine să cred că vorbeşti serios.

— De ce nu ?

— Să termin eu lucrările pentru care i-ai pedepsit cu moartea pe colaboratorii mei ! Să fac tocmai lucrul pentru care tu, la prima noastră întîlnire, m-ai condamnat atît de aspru !

— Atunci nu aveai învoirea stăpînilor acestui pămînt ; dar acum o vei avea. Propunerea nu pleacă de la mine, ci de la fiul meu Winnetou. El m-a încredinţat că nu vom suferi nici o pagubă dacă-ţi vei duce la capăt munca.

— Se înşală. Va fi construită calea ferată şi atunci albii vor veni cu siguranţă încoace.

Privi întunecat în pămînt, şi după cîteva clipe, încuviinţă.

— Ai dreptate ! Nu-i putem împiedica să ne jefuiască necontenit. Mai întîi trimit nişte grupuri mici ca al vostru ; firește că le-am putea distruge ; dar ce folos, dacă pe urmă vin alţii în cete mari, din faţa cărora trebuie să ne retragem ca să nu fim zdrobiţi ? ! Ştiu bine că nici tu nu ai putinţa să schimbi lucrurile. Sau crezi cumva că, renunţînd să termini măsurătorile, albii nu vor mai veni asupra noastră ?

— Nu, nu cred asta. Orice-am face, calul de foc tot va pătrunde în aceste locuri.

— Deci, primeşte propunerea mea ! Ţie îţi va folosi mult şi nouă n-are ce să ne strice. M-am sfătuit cu Winnetou. Pornim călare tustrei, însoţiţi de treizeci de războinici. Sînt destui pentru a te ocroti în timpul lucrului şi a-ţi da o mînă de ajutor. Pe urmă cei treizeci de oameni ne conduc spre răsărit, pînă ajungem la drum sigur şi ne îmbarcăm în fine pe vaporul ce pleacă la Saint Louis.

— Ce aud ? Înțeleg oare bine ? Dorește fratele meu mai mare să plece în răsărit ?

— Da, împreună cu tine, cu Winnetou și Nșo-ci.

— Și Nșo-ci ?

— Întocmai. Fiica mea rîvnește să vadă și ea marile orașe ale fețelor palide și să rămînă acolo pînă va deveni în toate ca o femeie de-a voastră.

La auzul acestor cuvinte nu făcui, probabil, o mutră prea inteligentă, căci Inciu-Ciuna adăugă zîmbind :

— Tînărul meu frate alb pare surprins. Poate nu-i convine să-l însoțim ? Să vorbească sincer !

— Cum să nu-mi convină ? Din contra, mă bucură foarte mult ! În tovărășia voastră am să ajung, fără nici o primejdie, în răsărit. De n-ar fi decît atît și încă m-ar bucura propunerea. Unde mai pui că am să fiu împreună cu niște oameni atît de dragi sufletului meu !

— *Howgh !* aprobă el satisfăcut. Îți vei termina lucrul, și pe urmă ne ducem în răsărit. Oare va găsi acolo Nșo-ci oameni la care să locuiască și să învețe ?

— Da. Voi aranja eu totul cu plăcere. Dar căpetenia apașilor să ia în seamă că oamenii albi nu sînt atît de ospitalieri ca pieile-roșii.

— Știu asta. Cînd fețele palide vin la noi fără gînduri dușmănoase, atunci le oferim toate cele necesare și nu le cerem în schimb nimic ; iar dacă le vizităm noi orașele, atunci nu numai că plătim totul, dar ni se cere chiar prețul îndoit prin comparație cu călătorii albi. Și chiar și așa ni se dau lucrurile cele mai proaste. Va trebui deci și Nșo-ci să plătească mult peste tot.

— Așa e, din păcate. Dar să nu vă faceți griji. În urma propunerii tale mărinimoase, voi încasa bani mulți și vă voi găzdui ca pe oaspeții mei.

— Iuf, iuf ! Ce părere își face fratele meu alb despre Inciu-Ciuna și Winnetou, căpeteniile apașilor ?

Ţi-am spus doar mai înainte că oamenii roşii cunosc multe locuri unde se găseşte aur. Avem munţi străbătuţi de vine groase de aur şi văi în care zace aurul sub aşternutul subţire de ţărînă. Cînd ne ducem în oraşele albilor, nu avem bani, însă avem aur, atîta aur încît nici o sorbitură de apă nu rămîne neplătită. Chiar dacă Nşo-ci ar trebui să rămînă acolo cîteva veri, i-aş da atîta aur încît i-ar prisosi. Numai lipsa de prietenie şi lăcomia feţelor palide ne sileşte să cercetăm zăcămintele de aur. Altminteri nici nu le-am lua în seamă şi nu le-am folosi. Cînd crede fratele meu alb că va fi gata de drum ?

— Oricînd veţi găsi de cuviinţă.

— Atunci să nu mai zăbovim ; e toamnă tîrzie şi se apropie iarna. Un războinic roşu nu are nevoie de multă pregătire, chiar şi pentru călătoriile cele mai lungi. Dac-ai fi gata, am putea să plecăm şi mîine.

— Sînt gata. Rămîne doar să hotărîm ce vom lua cu noi, cîţi cai şi...

— Asta rămîne în grija lui Winnetou, mă întrerupse el. S-a şi gîndit la toate ; tînărul meu frate alb poate fi liniştit.

Părăsirăm etajul întîi unde ne aflam şi urcarăm din nou scara. Cînd să intru în camera mea, iată-l pe Sam Hawkens.

— Am să vă comunic o noutate, *sir*, îmi strigă el radiind de bucurie. O să vă mire grozav, dacă nu mă-nşel.

— Ce ?

— Vestea pe care v-o aduc. Sau aţi şi aflat ceva ?

— Haide, spune, dragă Sam !

— Plecăm, plecăm de-aici !

— Asta-i tot ? Firește că ştiu.

— Ştiţi, care va să zică ? Şi eu care ziceam că vă fac o bucurie ! Prin urmare am întîrziat !

— Am aflat-o chiar acum de la Inciu-Ciuna. Dar dumitale cine ți-a spus ?

— Winnetou. L-am întîlnit jos, la rîu, unde alegea caii. Chiar și Nșo-ci vine cu noi călare. O știați și pe-asta ?

— Da.

— E o idee cam ciudată, dar mie îmi convine. Se pare că vor s-o dea la un pension, undeva, în est. De ce, pentru ce, asta n-o mai înțeleg, afară de cazul că...

Se opri în mijlocul frazei, mă măsură cu ochișorii lui plini de înțelesuri, și continuă :

— ...afară de cazul că... hm ! Poate că Nșo-ci o să devină, să zic așa, un fel de Cliuna-ai a dumneavoastră. Nu sînteți de părere, iubite *sir* Shatterhand ?

— Cliuna-ai, adică luna mea ? Asemenea povești le las în seama dumitale, Sam. Ce-mi trebuie mie o lună care descrește pînă dispare cu totul ? Nici prin gînd nu mi-ar trece să-mi pierd peruca de dragul unei indiene !

— Peruca ? Ia vedeți ! Aici ați scrîntit-o. E o glumă proastă, care nu vă face cinste. Și-apoi, găsesc chiar bine că dragostea mea pentru „luna în descreștere" a fost nefericită.

— De ce ?

— Fiindcă n-o puteam lăsa aici ; ar fi trebuit s-o iau cu mine. Și atunci mă-ntreb : cărui călăreț îi convine să străbată preria cu luna după el ? Hi-hi-hi-hi ! Tot răul e spre bine. Numai una mă supără.

— Ce ?

— Chestia cu surtucul. Dac-aș fi prelucrat eu însumi pielea aia frumoasă de grizzly, m-aș plimba acum într-o haină de vînătoare clasa-ntîia. Așa, s-a dus dracului surtucul cu piele cu tot-!

— Păcat ! Sper însă că se mai ivește ocazia să dobor un grizzly. Atunci îți dau iarăși pielea.

— Mi-o dați mie ? Mai curînd vă fac eu un cadou, stimate *sir* ! Să nu vă imaginați că urșii ăștia cenușii mișună peste tot numai din plăcerea de a fi răpuși de primul *greenhorn* ce le iese în drum ! Atunci a fost o întîmplare cu care n-aveați motive să vă lăudați, cum, de altfel, nici cu gluma de adineauri. Mai bine nu ne-am întîlni cu urșii, măcar în viitorul apropiat, cît mai avem de lucru. Goloasă idee să vă puteți continua măsurătorile ! Nu-i așa ?

— Nobilă, Sam, foarte nobilă !

— *Yes* ! În felul ăsta încasați banii, și noi de asemenea. Poate că, *thunderstorm* ! Mii de trăsnete ! V-aș dori-o din inimă, dacă nu mă-nșel ! Cred c-am ghicit !

— Ce-ai ghicit ?

— C-o să primiți toți banii, toți !

— Nu înțeleg.

— Păi e ușor de înțeles. Dacă lucrarea e făcută în întregime, ea trebuie plătită ca atare. Ceilalți au murit, așa că vi se cuvine și partea lor.

— Asta să ți-o scoți din cap, Sam ! Vor avea alții grijă să nu iasă după socoteala dumitale atît de rezonabilă.

— Totul e posibil, *sir*, totul ! Depinde cum veți pune chestiunea ; trebuie să cereți plata integrală. De altfel ați făcut aproape singur toată treaba. Vreți să încercați ?

— Nu. N-am de gînd să mă fac de rîs cerînd mai mult decît mi se cuvine după contract.

— *Greenhorn* ! Zi-i *greenhorn*, și pace ! Vă spun eu că, aici, în țara asta, modestia dumneavoastră e cu totul deplasată. Eu vă vreau binele, deci ascultați ce vă spun. Părăsiți ideea de a deveni un *westman*, căci n-o să ajungeți cîte zile veți trăi ; nu aveți nici cea mai mică aptitudine. Trebuie, așadar, să vă alegeți o altă carieră, și în acest scop e nevoie de bani. Cu

condiția să aveți un pic de minte, vi se oferă acum ocazia să puneți mîna pe o sumă frumușică și să vă asigurați pentru o bucată de vreme. Altfel o să vă zbateți ca peștele pe uscat.

— Vom vedea. N-am trecut dincoace de Mississippi ca să ajung un *westman* și dacă într-adevăr nu izbutesc, atîta pagubă. În acest caz numai dumneata ai fi de compătămit.

— Eu ? De ce tocmai eu ?

— Pentru că ți-ai dat atîta osteneală să scoți ceva din mine. Parcă și aud comentariile : „Trebuie să fi încăput omul pe mîinile unui dascăl ageamiu, care habar nu are de nimic".

— Adică eu n-am habar de nimic ? Eu, Sam Hawkens, hi-hi-hi-hi ! Eu mă pricep la toate, *sir*, absolut la toate ! Mă pricep chiar să vă las aici la voia întîmplării !

Dădu să plece, dar se întoarse după cîțiva pași, amenințîndu-mă.

— Dar un lucru să știți : dacă nu cereți toți banii, îi cer eu și vi-i bag cu de-a sila în buzunar ! *Howgh !*

Plecă hotărît, cu pași care se voiau gravi, dar care stîrneau ilaritate. Omulețul acesta simpatic îmi dorea tot binele, pînă și onorariul întreg, de care însă nu putea fi vorba.

Spusele lui Inciu-Ciuna se adeveriră : un războinic roșu nu are nevoie de prea multe pregătiri, chiar și pentru o călătorie din cele mai lungi. Viața în pueblo își urmă cursul el obișnuit și calm, fără ca nimic să indice apropiata noastră plecare. Chiar și Nșo-ci care, după bunul ei obicei, continuă să ne servească masa, era neschimbată. Cîtă agitație și alergătură nu implică, pentru o femeie albă, pregătirile în vederea celei mai neînsemnate excursii ! Această fată de indian avea să străbată călare un drum lung și primejdios pentru a cunoaște mult lăudatele minuni ale

civilizației, și totuși nu dădea nici cel mai mic semn de neliniște. Nimeni nu mă întreba nimic, nici nu-mi cerea vreun sfat. Singura mea grijă era să strîng și să împachetez instrumentele, pentru care Winnetou mi-a pus la dispoziție cîteva pături moi de lînă. Ca și altădată, ne-am petrecut toată seara împreună, fără să schimbăm un cuvînt despre călătoria noastră și, ducîndu-mă la culcare, nu mă simțeam deloc ca în ajunul unui drum atît de serios. Calmul și sîngele rece al indienilor mă contaminaseră. Dimineața nu mă trezii de la sine, ci datorită lui Hawkens, care mă anunță că totul e gata și că putem pleca imediat. Abia se crăpase de zi. Ne aflam către sfîrșitul toamnei și răcoarea dimineții dovedea că *n*-ar fi fost cazul să mai amînăm plecarea.

Am luat în grabă o gustare și apoi, însoțiți de toți locuitorii din pueblo, cum s-ar zice „cu cățel și cu purcel", am pornit în jos, către malul rîului, unde avea să se desfășoare o ceremonie cu totul nouă pentru mine : vraciul trebuia să se pronunțe dacă această călătorie va fi norocoasă ori ba.

Se adunaseră aici și apașii ce locuiau în apropierea pueblo-ului. Carul nostru cu boi mai sta acolo ; firește că nu-l puteam lua cu noi la drum, fiind prea greoi și incomod. Acum, acoperit cu pături, sub care se adăpostea vraciul, carul fusese improvizat în sanctuar.

Se alcătui un cerc larg în jurul carului. Apoi începu „sfînta slujbă" indiană, pe care eu, în sinea mea, o denumeam „spectacol" ; căci era un mîrîit și un miorlăit de parcă o haită de cîini și de pisici ar fi fost gata să se încaiere.

Stăteam între Winnetou și sora lui. Nșo-ci se îmbrăcase în haine bărbătești, și astfel ieșea și mai mult în evidență marea asemănare dintre cei doi frați. Hainele de pe dînsa erau aidoma cu ale fratelui, așa

cum le-am descris la timpul cuvenit. Avea, ca și Winnetou, capul descoperit și părul adunat într-o coadă împletită. La brîu purta cîteva pungulițe, fiecare cu alt conținut, un cuțit și un pistol. De umăr îi atîrna o pușcă. În hainele acestea noi, împodobite cu broderii și ciucuri, Nșo-ci arăta foarte marțială, dar în același timp atît de grațioasă, încît toți ochii se ațintiră asupra ei. Cum și eu îmi pusesem costumul primit în dar, eram tustrei îmbrăcați aproape la fel.

Probabil că, la auzul acelor sunete, nu mă prea luminasem la față, căci Winnetou ținu să-mi explice:

— Fratele meu încă nu cunoaște această datină a noastră; pesemne că în sinea lui își rîde de noi.

— Mie nu-mi pare ridicolă nici o datină religioasă, oricît de puțin aș pricepe-o, i-am răspuns.

— Acesta e cuvîntul just: religioasă. Cele ce vei vedea și auzi aici nu sînt niște maimuțăreli păgîne; fiecare gest și sunet al vraciului își are tîlcul lui. Iată, acum se ceartă între ele, vrăjmașe, vocile binelui și ale răului.

În același fel îmi lămuri și dansul vraciului.

După un șir de miorlăituri venea mereu cîte un urlet alternat cu intonații mai potolite. Urletul izbucnea în momentele cînd vraciul deslușea semne rele, iar sunetele potolite însoțeau semnele bune. La un lung răstimp, după ce toate acestea se consumară, vraciul sări din car și începu să alerge roată, strigînd ca turbat. Apoi fuga lui se domoli; strigătul încetă; groaza pe care o „mimase" atît de bine și care-l făcuse să alerge nebunește, se potoli; vraciul începu să danseze lent și grotesc; părea cu atît mai ciudat cu cît își vîrîse fața într-o mască înfiorătoare; iar de trup îi atîrnau tot soiul de obiecte, unele de-a dreptul monstruoase. Își însoțea dansul cu o litanie tărăgănată. Amîndouă — și dansul și cîntecul — erau mai întîi agitate și se liniștiră apoi treptat, pînă încetară

cu totul. Vraciul se așează pe vine, își vîrî capul între genunchi și stătu astfel nemișcat lungă vreme. Deodată sări ca ars și anunță cu glas tare rezultatul viziunii sale.

— Ascultați, ascultați, voi fii și fiice din neamul apașilor! Iată ce mi-a îngăduit să întrevăd Manitu, marele și bunul Spirit! Inciu-Ciuna și Winnetou, căpeteniile apașilor și Old Shatterhand, care este căpetenia noastră albă, pornesc călare cu războinicii lor roșii și albi pentru a însoți pe Nșo-ci, tînăra fiică a tribului nostru, spre așezările fețelor palide. Bunul Manitu este gata să-l ocrotească. Vor avea de întîmpinat cîteva primejdii, din care vor ieși neatinși și se vor întoarce cu bine în mijlocul nostru. Chiar și Nșo-ci, care va zăbovi mai multă vreme printre fețele palide se va înapoia nevătămată. Numai pe unul singur dintre ei va fi să nu-l mai revedem.

Se opri apoi și-și clătină capul pentru a-și exprima astfel mîhnirea pentru pierderea ce se anunță.

— Iuf, iuf, iuf! exclamară indienii, curioși și întristați totodată, dar nici unul nu îndrăzni să întrebe despre cine este vorba.

Cum vraciul rămase mai multă vreme în poziția lui ghemuită și stăruia în tăcere, Sam Hawkens al meu își pierdu răbdarea și întrebă:

— Cine-i omul care nu se va mai întoarce? Să ne-o spună vraciul mai repede!

Vraciul făcu un gest de refuz cu mîna și mai așteptă un timp destul de lung pînă-și ridică privirea și o fixă asupra mea, strigînd:

— Ar fi fost mai bine să nu fiu întrebat. N-am vrut să-l numesc; dar acum Sam Hawkens, această față palidă dornică să le știe pe toate, m-a silit să-i rostesc numele. Old Shatterhand e acela care n-o să mai revină. Moartea îl va găsi curînd. Ceilalți, cărora le-am prezis reîntoarcerea, să nu se țină în preajma

lui, dacă nu vor să-şi piardă viaţa odată cu el! Stîndu-i alături, vor fi şi ei în primejdie; departe de el, vor fi în siguranţă. Aşa spune Marele Spirit... *Howgh!*

Încheind, se ascunse iarăşi în car. Oamenii din jur îmi aruncau priviri speriate şi şoptea exclamaţii de compătimire. În ochii lor eram de pe acum un proscris, din calea căruia trebuie să te fereşti.

— Ce i-o fi căşunat individului ăsta? se revoltă Sam. Să muriţi dumneavoastră? Haida-de! Numai un tîmpit poate scorni asemenea bazaconii! Are creierul putred, şi ideea i-a ţîşnit ca puroiul. Cum naiba s-o fi gîndit tocmai la asta?

— Întreabă-te mai bine ce urmăreşte! E limpede că nu mă are la stomac... Nici un vraci indian nu va fi prieten cu un creştin, iar acesta nu mi-a adresat vreodată un cuvînt şi, bineînţeles, i-am plătit cu aceeaşi monedă; parcă nici nu exista pentru mine. Se teme de influenţa mea asupra căpeteniilor şi poate chiar asupra întregului trib; de aceea s-a folosit de ocazie ca să-mi lichideze autoritatea.

— M-aş duce la el să-i trag o pereche de palme.

— Lasă prostiile, Sam! Nu merită să-ţi ieşi din fire pentru atîta lucru.

Ascultînd profeţiile vraciului, Inciu-Ciuna, Winnetou şi Nşo-ci se uitară consternaţi unul la altul. Indiferent dacă dădeau sau nu crezare acestor profeţii, ei ştiau bine ce efect produc ele asupra apaşilor. Treizeci de oameni fuseseră însărcinaţi să ne însoţească; şi aceştia, crezînd sincer că apropierea mea le aduce nenorociri, ar fi provocat, desigur, serioase dificultăţi. A para o asemenea situaţie nu era posibil; cuvintele vraciului nu dădeau loc la răstălmăciri. Singura soluţie ar fi fost ca şefii tribului să rămînă neclintiţi în atitudinea lor amicală faţă de mine şi să şi-o manifeste în văzul şi auzul tuturor.

Şi, într-adevăr, ei îmi strînseră mîinile, iar Inciu-Ciuna vorbi cu voce tare, ca să fie înţeles de toată lumea :

— Fraţii şi surorile mele roşii să-mi asculte cuvintele ! Fratele nostru, vraciul, are darul de a deslui tainele viitorului şi, de multe ori, s-a întîmplat ceea ce a prezis. Dar noi ştim că poate să şi greşească. Pe vremea marii secete el a chemat ploaia, care însă n-a venit. În ajunul ultimului război împotriva comanşilor, el ne-a prorocit că vom face prăzi bogate şi totuşi izbînda nu ne-a adus decît vreo cîţiva cai şi trei puşti învechite. Cînd ne-a îndemnat acum două toamne să ne ducem la malul rîului Tugah, dacă vrem să răpunem bivoli mulţi, noi i-am urmat sfatul, dar ne-am ales cu aşa de puţină carne, încît iarna era să ne sfîrşim de foame. Pot să vă dau şi alte pilde care dovedesc că, uneori, ochii lui sînt nevăzători. De aceea e foarte posibil să se fi înşelat şi în privinţa fratelui nostru Old Shatterhand. Socotesc cuvintele sale ca şi cînd n-ar fi fost rostite şi cer ca fraţii şi surorile mele să facă acelaşi lucru. Vom vedea dacă proorocirile se vor adeveri.

Atunci micul meu Sam păşi în faţă, plin de hotărîre.

— Nu, nu vom vedea nimic ! Nu e nevoie să aşteptăm. Cunosc eu un mijloc prin care vom afla imediat dacă vraciul a prezis adevărul sau nu.

— La ce mijloc se gîndeşte fratele meu alb ? se interesă căpetenia.

— Am să vi-l spun. Nu numai roşii, dar şi albii au vracii lor care se pricep să vadă viitorul, iar eu, Sam Hawkens sînt cel mai vestit dintre ei.

— Iuf, iuf ! exclamară, miraţi apaşii.

— Da, da, miraţi-vă ! M-aţi socotit pînă acum un *westman* de rînd, fiindcă nu-mi cunoaşteţi încă puterile ; mă pricep şi la altele decît să mănînc şi să dorm ! Vedeţi voi acuşi de ce sînt în stare, hi-hi-hi-hi !

Cîțiva dintre războinici să ia tomahawkurile și să sape aici, în pămînt, o groapă adîncă și îngustă.

— Vrea oare fratele meu alb să privească în adîncul pămîntului? întrebă Inciu-Ciuna.

— Da, căci viitorul e ascuns în măruntaiele pămîntului și uneori în stele; cum însă ziua-n amiazamare nu pot citi în stele, trebuie să cercetez adîncimile.

Cîțiva indieni îi urmară îndemnul și-și înfipseră securile în pămîntul dur, ca să sape groapa.

— Nu te ține de năzbîtii, Sam! i-am șoptit. Dacă roșii bagă de seamă că le joci festa, mai mult strici lucrurile decît le dregi!

— Năzbîtii? Festă? Dar vraciul lor ce face? Toț năzbîtii! Ceea ce știe și poate dînsul știu și eu, stimate *sir*, dacă nu mă-nșel! Lăsați pe mine! E o demonstrație cît se poate de necesară pentru ca însoțitorii noștri să nu ne dea peste cap planurile. Altminteri, vă asigur că va fi de rău.

— Sînt și eu convins; dar te rog din suflet să nu faci caraghioslîcuri!

— O, nici o grijă! Lucrul e serios, chiar foarte serios!

Cu toate asigurările lui, mărturisesc că nu mă simțeam prea bine. Îi cunoșteam firea lui Sam. Era un șugubăț incorigibil. De aceea l-aș fi prevenit cu și mai multă stăruință, dar el mă părăsi în grabă și se duse la săpători, ca să le arate cît de adîncă trebuie să fie groapa.

Cînd terminară, Sam îi expedie la locurile lor și își dezbrăcă surtucul cel vechi de piele. Îl încheie la toți nasturii și-l rezemă de pămînt. Surtucul stătea țeapăn, pe verticală, de parc-ar fi fost din tablă sau lemn. Sam îl potrivi ca pe un cilindru deasupra gropii, luă apoi o atitudine importantă și strigă:

— Bărbaţii, femeile şi copiii apaşilor vor vedea ce fac, ce aflu şi se vor mira foarte. După ce voi fosti cuvintele mele de vrajă, pămîntul îşi va deschide adîncul şi voi desluşi cele hărăzite nouă în viitorul apropiat.

Se dădu cîţiva paşi în lături şi porni încet şi solemn în jurul gropii, turuind din gură, spre marea mea stupoare, tabla înmulţirii de la unu la nouă. Norocu că o făcea atît de repede, încît indienii nu înţelegeau nimic. Isprăvind înmulţirea cu nouă, îşi iuţi din ce în ce paşii pînă dădu în galop în jurul surtucului său, urlînd din toţi bojocii şi agitîndu-şi braţele ca o moară de vînt. În cele din urmă, cu respiraţia tăiată de atîta urlet şi alergătură, se opri lîngă haina lui înţepenită, făcu nişte plecăciuni grave şi-şi vîrî capul în deschizătura surtucului, pasămite ca să se uite în adînc.

Mă cuprinse teama gîndindu-mă la efectul acestei copilării. Mă uitai în jur şi constatai, spre liniştea mea, că indienii participau cu toată seriozitatea la spectacol. Nici chipurile celor două căpetenii nu trădau nemulţumire ; eram însă convins că Inciu-Ciuna ştia prea bine cîte parale fac scamatoriile lui Sam.

Capul lui Sam poposi vreo cinci minute în gulerul surtucului. În acest răstimp omuleţul îşi tot mişca braţele ca şi cum ar fi vrut să arate că observă nişte lucruri foarte importante şi nemaivăzute. În fine, îşi scoase capul. Avea o mutră extrem de serioasă. Descheie din nou surtucul, îl îmbrăcă şi porunci :

— Fraţii mei roşii să astupe groapa ; cît e deschisă n-am voie să spun nimic !

După ce i se îndeplini porunca, răsuflă odată adînc, ca şi cum s-ar fi simţit aievea foarte mişcat, şi începu :

— Vraciul vostru n-a văzut bine, căci se va întîmpla taman pe dos. Am aflat tot ce ne aşteaptă în săptă-

mînile următoare ; dar nu mi-e îngăduit să spun decît o parte din cele scrise. Am zărit în fundul gropii arme şi am auzit împuşcături ; prin urmare va fi luptă. Ultimul glonţ a pornit din doborîtorul de urşi al lui Old Shatterhand. Asta înseamnă că el va învinge, pentru că dac-ar fi să moară, n-ar putea trage tocmai el ultimul foc. Pe fraţii mei roşii îi pîndeşte o nenorocire. Ei pot scăpa numai dacă se ţin în preajma lui Old Shatterhand. În schimb, dacă ar face după îndemnul vraciului vostru, ar fi pierduţi fără scăpare. Am zis ! *Howgh !* »

Efectul acestei proroci a fost, cel puţin pentru moment, acela scontat de Sam. Apaşii îi dădură crezare ; se vedea pe chipurile lor. Îşi aţinteau totuşi privirile pline de aşteptare spre carul cu boi. Bănuiau că vraciul va ieşi de acolo pentru a-şi apăra punctul de vedere ; dar el nu se arătă, ceea ce îi conduse la presupunerea că omul se da bătut. Sam Hawkens veni spre mine şi, scăpărînd din ochişorii lui şireţi, mă iscodi.

— Ei, *sir*, vă place cum am dres-o ?

— Ca un şmecher de prima clasă.

— *Well !* Deci am lucrat bine, nu ?

— Bine. Cel puţin aşa pare. S-ar zice că ţi-ai atins scopul.

— L-am atins pe deplin. Vraciul e bătut ; n-aude şi n-avede.

Winnetou ne privea în tăcere şi cu tîlc. În schimb tatăl său se vădi mai puţin tăcut ; se apropie de Sam şi rosti :

— Fratele meu alb e un bărbat deştept ! El a stors vlaga din spusele vraciului nostru şi are un surtuc plin de profeţii însemnate. Surtucul acesta nepreţuit îşi va cuceri faima peste mări şi ţări. Numai că Sam Hawkens a întrecut măsura cu prorocirile lui.

— Am întrecut măsura? Cum așa! se interesă mărunțelul.

— Ar fi fost de ajuns să spună că prezența lui Old Shatterhand nu ne va cășuna nici un rău. Ce nevoie a mai avut să adauge că ne așteaptă o nenorocire?

— Așa am citit în groapă.

Inciu-Ciuna respinse binevoitor argumentul.

— Căpetenia apașilor știe cum stau lucrurile; Sam Hawkens poate fi încredințat de asta. Nu era nevoie să prezici nenorociri și să semeni îngrijorare în sufletele oamenilor.

— Îngrijorare? Păi războinicii apașilor sînt luptători viteji, care nu se tem de nimic.

— Nu se tem, ce-i drept. Și o vor dovedi, fără îndoială, dacă în călătoria noastră, pe care o doresc liniștită, vom fi primejduiți de cine știe ce vrăjmași. Să pornim așadar!

Ni se aduseră caii, dintre care un număr considerabil erau împovărați cu samare; unii cărau instrumentele mele; alții fuseseră încărcați cu provizii și cu diverse obiecte necesare în călătorie.

La indieni domnește obiceiul ca războinicii care pleacă la drum să fie petrecuți nn răstimp de către cei care rămîn. De astă dată, conform dorinței lui Inciu-Ciuna, lucrurile nu s-au petrecut așa. Cei treizeci de indieni care ne însoțeau nici nu-și luară măcar rămas bun de la soțiile și copiii lor. Desigur, vor fi făcut-o mai înainte, căci manifestarea în public a duioșiilor familiale nu corespunde cu demnitatea unor războinici.

Numai unul singur s-a găsit să-și ia rămas bun cu glas tare, și anume Sam Hawkens. O zări printre femei pe Cliuna-ai, își mînă catîrul pînă în dreptul ei și o întrebă:

— Ai auzit, „Lună", ce-am citit eu în adîncul pămîntului ?

— Ai spus-o şi am auzit, răspunse ea.

— Aş fi avut încă multe de spus, chiar şi despre tine.

— Despre mine ? M-ai văzut şi pe mine în groapă ?

— Da. Ţi-am văzut tot viitorul. Să ţi-l spun ?

— Te rog ! zise ea curioasă şi grăbită. Ce-o să-mi aducă viitorul ?

— N-o să-ţi aducă nimic. În schimb, o să-ţi răpească ceva foarte drag.

— Ce anume ? întrebă speriată.

— Părul ! Ai să-l pierzi în cîteva luni şi ai să ajungi chelă, dar ştii, fără un fir de păr pe cap, ca şi luna de sus. Atunci am să-ţi trimit peruca mea. Rămîi cu bine, te salut, tristeţe lunară !

Rîse şi dădu pinteni catîrului, în timp ce femeia îşi ascunse obrazul, vădit ruşinată că a fost trasă pe sfoară datorită propriei sale curiozităţi.

Ordinea în care călăream se alcătui de la sine. În frunte, Inciu-Ciuna, Winnetou, sora lui şi eu. Urmau Hawkens, Parker şi Stone, după care cei treizeci de apaşi mînînd cu schimbul caii încărcaţi cu poveri.

Nşo-ci se ţinea bărbăteşte în şa. Era, după cum aflasem înainte şi se adeverea acum, o excelentă şi foarte dîrză călăreaţă. La fel de bine se pricepea şi în mînuirea armelor. Orice străin ar fi luat-o drept fratele mai tînăr al lui Winnetou ; dar unui ochi mai atent nu-i putea scăpa gingăşia feminină a feţei şi perfecţiunea trupului. Era frumoasă, desăvîrşit de frumoasă, în ciuda costumului şi a atitudinii ei bărbăteşti.

Primele zile ale călătoriei se scurseră fără nici o întîmplare care ar merita să fie pomenită. Cititorul îşi aminteşte că apaşii avuseseră nevoie de cinci zile pentru a se întoarce de la locul bătăliei cu kiowaşii

pînă la pueblo al lor de pe Rio Pecos. Atunci transportul prizonierilor și răniților încetinise mult ritmul călătoriei. De astă dată, am ajuns numai în trei zile la locul unde Klekih-Petra fusese ucis de Ratller. Acolo ne oprirăm pentru popasul de noapte. Apașii cărară bolovani pentru construcția unui monument. În popasul acesta Winnetou se arătă mai serios ca de obicei. I-am povestit atît lui, cît și tatălui și surorii sale, cele ce-mi încredințase Klekih-Petra privind trecutul său.

A doua zi dimineața ne continuarăm drumul pînă în regiunea unde lucrările noastre fuseseră atît de brusc întrerupte de atacul apașilor. Jaloanele se mai aflau la locul lor, ceea ce mi-ar fi permis să-mi încep imediat munca. Amînai însă, pentru că aveam ceva mai urgent de făcut.

După încetarea luptei, apașilor nu le venise în minte să-i îngroape pe morții noștri și nici pe kiowașii căzuți. Ei lăsaseră cadavrele în părăsire. În schimb, vulturii și alte animale de pradă se îngrijiră de ele în felul lor. Oasele zăceau împrăștiate, unele complet dezgolite, altele învelite încă în zdrențe de carne putredă. Mă apucai împreună cu Sam, Dick și Will, să adunăm aceste resturi omenești și să le depunem într-o groapă comună. Era îngrozitoare treaba. Firește că apașii nu participară la această lugubră operație.

Între acestea, ziua trecu și mă apucai de lucrările mele abia în dimineața următoare. Pe lîngă războinicii care îmi dădeau ajutor, mă asista și Winnetou cu multă tragere de inimă, iar soră-sa aproape că nu se depărta de lîngă noi. Munca mergea cu mult mai bine ca altădată, cînd avusesem în preajmă niște indivizi atît de puțin simpatici. Indienii care nu aveau treabă cutreierau împrejurimile ; seara ne aduseră niscai vînat mărunt.

E lesne de înțeles că-i dădeam zor cu munca. În ciuda obstacolelor terenului, am izbutit, numai în trei zile, să fac joncțiunea cu sectorul învecinat; în cea de-a patra zi, toate desenele și calculele erau terminate. Încheiasem lucrul tocmai la timp, căci iarna se apropia cu pași repezi. Nopțile deveneau din ce în ce mai răcoroase. Trebuia să ținem focul aprins pînă dimineața.

Spuneam că apașii îmi dădeau ajutor; și aceasta era realitatea; numai că, din păcate, nu o făceau și cu plăcere. Se supuneau poruncii primite de la căpeteniile lor, și atît. Altminteri, nu s-ar fi grăbit să mă ajute. Li se citea pe față bucuria cînd vedeau că nu mai aveam nevoie de serviciile lor. Și de cîte ori ședeam seara în jurul focului de tabără, cei treizeci de indieni se izolau de noi mai mult decît ar fi cerut respectul față de șefi. Acestora nu le-a scăpat din atenție faptul, dar păstrară tăcere. Chiar și Sam sesiză situația.

— Nu-i prea trage ața la muncă pe roșii ăștia! Adevărul e adevăr; indianul e vînător iscusit, războinic viteaz, dar și trîntor fără pereche. Nu-i place munca și basta!

— Ceea ce fac ei pentru mine nu e deloc obositor și nu se poate numi muncă. Altceva îi roade.

— Da? Și ce anume?

— Pare că se gîndesc la profețiile vraciului și cred în ele mai mult decît în ale dumitale, dragă Sam.

— Mă rog! Ar fi însă o prostie din partea lor.

— În orice caz, nu văd cu ochi buni munca mea de-aici. Pămîntul acesta le aparține lor și eu îl măsor pentru alții, pentru dușmani. Judecă și tu, Sam!

— Dar ideea de a reveni aici pornește chiar de la căpeteniile lor.

— Neîndoielnic. Numai că asta nu înseamnă, sau mai bine zis nu implică și acordul celorlalți. În sinea

lor sînt chiar împotrivă. Şi cînd stau aşa, deoparte, discutînd în şoaptă, observ pe feţele lor că vorbesc despre mine la un mod care nu mi-ar face plăcere dacă le-aş desluşi cuvintele.

— Cam aşa mi se pare şi mie. Dar mi-e indiferent. Nici gîndul şi nici vorba lor n-au ce să ne strice. Noi avem ce avem cu Inciu-Ciuna, cu Winnetou şi cu Nşo-ci ; ori, de ăştia trei nu ne putem plînge.

Aici avea dreptate. Winnetou şi tatăl său mă sprijineau în toate, binevoitori ca nişte fraţi ; iar fata mai că-mi citea în ochi orice dorinţă. Ai fi zis că-mi ghiceşte gîndurile. Mi le îndeplinea fără ca măcar să-i adresez vreo rugăminte. Şi asta în chestiuni din cele mai mărunte, cărora, de obicei, nu li se acordă atenţie. Îi eram din ce în ce mai îndatorat. Avea un foarte ascuţit simţ de observaţie, asculta cu mare interes discuţiile şi, spre bucuria mea, constatai că devenisem, cu sau fără intenţie, dascălul ale cărui învăţături le sorbea cu nesaţ. Cînd vorbeam, ochii ei îmi stăruiau pe buze ; căuta să mă imite în toate, chiar dacă nu se potriveau cu obiceiurile rasei sale. Părea că se află aici exclusiv pentru mine şi, cu toate că n-aş fi voit să mi se creeze condiţii deosebite faţă de ale altora, se ocupa de confortul meu mai mult decît de al ei şi cu mai multă grijă decît o făceam eu însumi.

Aşadar, la sfîrşitul celei de a patra zi, eram gata şi mi-am strîns instrumentele, învelindu-le în pături. Ne-am pregătit de plecare şi, în a cincea zi, am pornit o dată cu zorii. Cele două căpetenii hotărîră să urmăm aceeaşi cale pe care Sam m-a condus la sosirea mea în aceste ţinuturi.

După două zile de mers, avurăm parte de o întîlnire. Ne găseam într-un şes întins, acoperit de ierburi şi punctat ici şi colo de tufişuri ; cuprindeam cu

privirea întregul cîmp, ceea ce în vest e totdeauna avantajos. Nu poți să știi niciodată peste ce oameni dai și de aceea e bine să observi de departe orice apariție. Zărirăm patru călăreți care se apropiau de noi. Erau albi. Firește că ne văzură și ei și tot atît de repede se opriră locului, cumpănind dacă e cazul să-și continue drumul sau să ne ocolească. Întîlnirea cu o ceată de treizeci de indieni nu e lucru tocmai plăcut pentru niște albi, mai ales cînd aceștia nu sînt decît patru la număr și nu cunosc tribul cu care au de-a face. Dar băgară de seamă că erau și niște albi aici, fapt care le risipi, probabil, îndoiala; lăsară deci caii să-și urmeze drumul în direcția noastră.

Erau îmbrăcați ca niște *cowboy* și înarmați cu puști, cuțite și pistoale. Ajunși la douăzeci de pași de noi, își struniră caii, își aduseră puștile, potrivit obiceiului, în poziție de tragere și unul din ei strigă:

— *Good-day*, domnilor! E nevoie să ținem degetul pe trăgaci, ori ba?

— *Good-day*, gentlemeni! răspunse Sam. Lăsați *fără nici o grijă puşcoacele în jos. N-avem intenția* să vă mîncăm. Putem să aflăm și noi de unde veniți?

— De la bătrînul Mississippi.

— Și încotro vă îndreptați?

— În sus, către New Mexico și apoi în California. Am auzit că se caută acolo văcari pricepuți și că se plătește simbrie bună; mai bună decît în locurile de unde venim.

— S-ar putea să aveți dreptate, *sir*; dar mai rămîne cale de străbătut pînă să găsiți asemenea slujbă rentabilă. Noi am coborît încoace cu direcția Saint Louis. E curățel drumul?

— Da. Cel puțin noi n-am auzit de vreun obstacol. Dar, oricum, n-aveți de ce vă teme; sînteți destul de

numeroşi. Sau poate, gentlemenii roşii nu vă însoţesc pînă la capăt ?

— Numai aceşti doi războinici, căpeteniile apaşilor, Inciu-Ciuna şi Winnetou, precum şi sora lui.

— Nu mai spuneţi, *sir* ! O lady roşie care pleacă la Saint Louis ? S-ar putea să aflăm şi numele dumneavoastră ?

— De ce nu ! Sînt nume onorabile şi nu avem motive să le tăinuim. Mie îmi spune Sam Hawkens, dacă nu mă-nşel. Aceştia sînt camarazii mei Dick Stone şi Will Parker, şi aici, alături de mine, îl vedeţi pe Old Shatterhand, un *boy* care înjunghie ursul cenuşiu cu cuţitul şi doboară dintr-un pumn pe cel mai puternic dintre bărbaţi. Veţi fi acum atît de amabili să ne spuneţi şi nouă numele dumneavoastră ?

— Cu plăcere ! De Sam Hawkens am auzit, de cellalţi gentlemeni încă nu. Mă numesc Santer şi nu sînt un vînător cu faimă în vest, ca dumneavoastră, ci un simplu *cowboy* sărac.

Ne comunică şi numele celor trei fîrtaţi ai lui, pe care însă nu le-am reţinut ; mai puse apoi cîteva întrebări despre starea drumului şi plecară apoi cîteşipatru. După ce se depărtară, Winnetou îl mustră de Sam.

— De ce fratele meu a găsit cu cale să dea acestor oameni informaţii atît de precise ?

— Să le fi refuzat ?

— Da.

— Nu văd de ce. Am fost întrebat politicos şi se cuvenea să răspund la fel. Aşa se poartă Sam Hawkens în toate cazurile.

— Eu nu cred în politeţea acestor feţe palide. S-au stăpînit pentru că-i întreceam de opt ori ca număr. Nu sînt deloc bucuros că le-ai spus cine sîntem şi încotro ne ducem.

— De ce ? Crezi că ne poate strica ?

— Da.

— În ce fel ?

— În tot felul. Aceste fețe palide nu mi-au plăcut. Din ochii celui care vorbea nu luminează bunătatea.

— N-am observat. Însă chiar de-ar fi așa, ce ne pasă ? Am plecat. Ei călăresc într-o direcție, noi în alta. Doar n-or să se întoarcă și să se lege de noi !

— Totuși, vreau să le aflu intențiile. Frații mei să meargă înainte. Eu și Old Shatterhand ne vom întoarce și îi vom urmări un timp. Trebuie să știm dacă se duc într-adevăr spre ținta lor sau numai se prefac.

Pe cînd ceilalți își continuară drumul, Winnetou și cu mine pornirăm călări chiar pe urmele lăsate de noi și după care se luaseră cei patru străini. Mărturisesc că nici mie nu-mi plăcuse acest Santer și nici însoțitorii lui nu-mi inspiraseră prea multă încredere. Doar că nu-mi închipuiam ce-ar putea să aibă împotriva noastră și ce-ar fi în stare să facă. Presupunînd chiar că erau din acea tagmă care confundă avutul ei cu al altora, încă mă întrebam ce i-ar putea ispiti la jaf în cazul de față. Și dac-ar cuteza — ceea ce mi se părea imposibil — să ne atace, cum ar izbuti patru inși să înfrunte treizeci și șapte de oameni înarmați ? Împărtășindu-i lui Winnetou nedumerirea mea, dînsul îmi explică :

— Dacă sînt hoți atunci nu le pasă de numărul nostru, fiindcă n-or să ne atace fățiș ; mai degrabă ne-ar urmări în ascuns și ar pîndi momentul cînd unul dintre noi, pe care au pus deja ochii, s-ar depărta nițel de ceilalți.

— Pe cine să fi pus ochii ? Nici măcar nu ne cunosc.

— Pe acela la care presupun că s-ar afla aurul.

— Aur ? Dar de unde să știe că avem aur și la care din noi se găsește. Ar trebui să fie atotștiutori.

— Nicidecum ! E suficient să judece un pic ca să meargă aproape la sigur. Sam Hawkens a fost tare

ușuratic și le-a divulgat că sîntem căpetenii, că mergem la Saint Louis. Mai mult nici nu le trebuie.

— Ah, bănuiesc, în sfîrșit, ce vrea să spună fratele meu! Cînd merg spre răsărit, indienii au nevoie de bani. Cum însă nu dispun de monedă, iau cu dînșii aur, ale cărui zăcăminte le cunosc numai ei. Și dacă, pe deasupra, e vorba de căpetenii, atunci aceștia cunosc cu precizie zăcămintele și se aprovizionează cu aur din belșug.

— Fratele meu Old Shatterhand a ghicit. În cazul că plănuiesc un furt sau o tîlhărie, albii aceia și-au fixat, desigur, atenția asupra noastră, a celor doi șefi. Firește că acum nu vor găsi nimic la noi.

— Nimic? Parcă aveați intenția să vă asigurați cu aur!

— O facem mîine. De ce să-l fi cărat cu noi dacă nu ne trebuie încă? Pînă acum n-am avut nimic de plată; cheltuielile ne așteaptă mai tîrziu, în forturile prin care vom trece. Așadar, ne vom aproviziona cu aur probabil chiar mîine.

— Înseamnă că se găsesc zăcăminte în drumul nostru?

— Da. E muntele Nugget-tsil, cunoscut numai de noi sub acest nume. Pentru restul lumii, care nu trebuie să știe că muntele ascunde aur, îi spunem altfel. Deseară vom ajunge în apropierea lui și vom lua cele de trebuință.

Mărturisesc că mă încerca admirația, dar și un pic de invidie. Oamenii aceștia știau unde se află cantități enorme din prețiosul metal și, în loc să-l valorifice, duceau o viață lipsită aproape cu desăvîrșire de cerințele civilizației. Nu purtau la ei nici portofel, nici carnete de cecuri; în schimb, știau pretutindeni comori ascunse și n-aveau decît să întindă mîna pentru a-și umple buzunarele cu aur. Cine ar putea,

dispunînd de atîtea bogăţii, să ducă totuşi o viaţă atît de modestă ? !

Trebuia să fim atenţi ca Santer să nu observe că-l urmărim. De aceea foloseam drept acoperire orice dîmb sau tufiş. Să fi trecut nu mai mult de un sfert de oră, cînd îi zărirăm. Siguri de sine, bine dispuşi, cei patru inşi îşi îndemnau mereu caii la trap, ca şi cum ar fi fost grăbiţi să ajungă cît mai repede la ţintă ; parcă nici gînd nu aveau să se întoarcă sau să apuce alt drum. Winnetou se opri, îi urmări din ochi pînă dispărură şi zise :

— N-au gînduri rele, putem fi liniştiţi.

Nici nu bănuia, ca şi mine, de altfel, cît de mult îl înşelau aparenţele. Indivizii aceia clocoteau gînduri ascunse, dar — după cum aveam să constatăm mai tîrziu — erau extrem de vicleni. Presupuneau că-i vom urmări un oarecare timp şi o făceau anume pe grăbiţii. Mai tîrziu însă, aveau să se întoarcă şi să se ia după noi.

Galopînd vîrtos, îi ajunserăm curînd din urmă pe tovarăşii noştri. Seara poposirăm lîngă o apă. Vigilenţi ca întotdeauna, Inciu-Ciuna şi Winnetou cercetară cu grijă împrejurimile pînă să se decidă asupra locului de popas. De fapt apa aceea nu era decît un izvor care ţîşnea din adînc, limpede şi puternic. Iarbă pentru cai era destulă, iar jur-împrejur creşteau arbori şi tufăriş, la adăpostul cărora puturăm aprinde focuri mari şi în acelaşi timp ascunse depărtării. Inciu-Ciuna orîndui două străji şi se părea că, datorită măsurilor luate, ne aflăm în deplină siguranţă.

Cei treizeci de apaşi îşi stabiliră tabăra, ca de obicei, la o distanţă exagerat de mare ; acolo se puseră pe fript şi pe mîncat pastramă. Noi, ăştialalţi, şapte la număr, şedeam lîngă tufăriş în jurul focului. Ne alesesem dinadins acest loc ferit de vîntul rece al serii.

După cină, obișnuiam să mai stăm o vreme la taifas. La fel și acum. În cursul discuției, Inciu-Ciuna ne aduse la cunoștință că a doua zi, vom porni mai tîrziu ca în alte dăți, abia către amiază și, satisfăcîndu-i curiozitatea lui Sam Hawkens, ne lămuri în felul lui deschis motivul amînării. Faptul acesta aveam să-l regretăm profund mai tîrziu.

— De altfel, e un secret, ne spuse Inciu-Ciuna, dar am să-l dezvălui fraților mei albi, dacă-mi făgăduiesc că nu se vor lua pe urmele noastre.

Am făgăduit cu toții. Inciu-Ciuna continuă :

— Avem nevoie de aur ; de aceea, eu și copiii mei vom pleca mîine în zori ca să aducem aurul, adică nuggeți. Ne vom întoarce către prînz.

Stone și Parker își exprimară zgomotos uluirea, iar Sam Hawkens, nu mai puțin mirat, exclamă :

— Există, așadar, aur prin apropiere ?!

— Da, confirmă Inciu-Ciuna. Nimeni nu știe, nici chiar războinicii mei. E o taină pe care mi-a încredințat-o tatăl meu, iar dînsul o știa de la bunic. Secretele de acest fel se moștenesc numai din tată-n fiu și sînt păstrate cu sfințenie. Nu le dezvălui nici celui mai bun prieten. Și chiar dacă vă spun toate acestea, în schimb locul unde se află zăcămintele n-am să-l destăinui nimănui pe lume, nicidecum să-l arăt ; dacă cineva s-ar lua după mine, l-aș împușca imediat.

— Ne-ai ucide și pe noi ?

— Și pe voi ! V-am arătat încredere ; înșelîndumi-o, ați merita moartea. Știu însă bine că nu veți părăsi tabăra pînă ne întoarcem.

Astfel încheie Inciu-Ciuna, scurt și hotărît, cele ce avea de spus în această chestiune, iar discuția luă alt curs. La un moment dat, Sam o întrerupse. Inciu-Ciuna, Winnetou, Nșo-Ci și eu ședeam cu spatele la tufiș ; Sam, Dick și Will erau de cealaltă parte a

focului, avînd tufișul în față. În toiul discuției Sam Hawkens strigă deodată, apucă pușca, o duse la ochi și trase în direcția tufelor. Firește că se stîrni alarmă în tot lagărul. Indienii săriră de la locurile lor și se apropiară în goană. Ne ridicarăm și noi în picioare, întrebîndu-l pe Sam ce i-a venit să tragă cu pușca.

— Am zărit o pereche de ochi care-l fixau de după tufiș pe Inciu-Ciuna, ne lămuri el.

Fără să mai zăbovească, indienii smulseră din foc cîteva crengi aprinse și pătrunseră în desiș. Nu găsiră pe nimeni. Ne liniștirăm și ne așezarăm din nou în jurul focului.

— Sam Hawkens trebuie să se fi înșelat, zise Inciu-Ciuna. În pîlpîiala flăcărilor asemenea năluciri sînt posibile.

— M-aș mira ; sînt sigur că era o pereche de ochi.

— Poate că două frunze și-au schimbat poziția datorită vîntului și s-au întors în afară cu partea dinăuntru, a cărei culoare e mai deschisă ; și atunci fratele meu alb a crezut că sînt ochi.

— Posibil și asta, nu zic ba. Împușcai, va să zică, niște frunze, hi-hi-hi-hi !

Sam chicotea după obiceiul lui. Winnetou însă nu luă lucrul în glumă și rosti :

— Fratele meu Sam a făcut, în orice caz, o greșeală de care ar fi bine să se păzească în viitor.

— O greșeală ? Eu ? Cum așa ?

— Nu trebuia să tragi.

— Nu ? Asta-i bună ! Cînd cineva mă spionează din tufiș, am dreptul să-l pocnesc, dacă nu mă-nșel !

— De unde știi că are gînduri dușmănoase ? Dacă le-ar avea, atunci s-ar furișa cît mai aproape de noi, ca să afle cine sîntem, iar dacă nu, atunci ar ieși la iveală ca să ne salute.

— Hm ! Asta cam așa e ! recunoscu omulețul.

— Împuşcătura nu face decît să sporească primejdia, continuă Winnetou. Ori Sam s-a înşelat, n-a văzut nici un fel de ochi, şi în acest caz glonţul e de prisos, atîta doar că poate să atragă pe eventualii duşmani ce s-ar afla pe aproape. Ori a fost, într-adevăr, un om care ne iscodea, însă şi în cazul acesta e o greşeală să tragi, fiindcă e de prevăzut că glonţul va nimeri în gol.

— Oho! Sam Hawkens trage la sigur! Aş vrea să-l cunosc pe acela care mi-ar dovedi că am tras vreodată pe lîngă ţintă!

— Ştiu şi eu să trag, dar probabil că nici eu n-aş fi nimerit. Doar omul mă observă că-l iau la ochi, îşi dă seama că l-am văzut şi se va feri repede din bătaia puştii. Glonţul se duce în gol şi omul dispare în noapte.

— Bine, bine! Dar ce ar fi făcut fratele meu roşu în locul meu?

— Ori trăgeam „de la genunchi", ori mă depărtam pe tăcute, făceam un ocol şi cădeam în spatele iscoadei.

„De la genunchi" e una din cele mai dificile poziţii de tragere. Mulţi, foarte mulţi *westmen*-i, de altminteri buni trăgători, nu se pricep la asta. Eu însumi n-o cunoşteam deloc, dar am deprins-o mai tîrziu cu ajutorul lui Winnetou.

Să presupunem că singur sau în tovărăşia altora — faptul n-are importanţă — şed lîngă foc de tabără; puşca mi-o ţin lîngă mine, pe dreapta, cum cere regula. Deodată, observ doi ochi, care mă pîndesc din ascunziş. Chipul iscoadei se topeşte în întuneric, nu se vede; ochii însă — dacă iscoada n-are grijă să se uite numai printre gene — pot fi observaţi. Ei au un luciu mat, fosforescent, care apare cu atît mai precis, cu cît îţi încordezi mai mult privirea. Să nu se creadă, totuşi, că e lucru uşor să descoperi printre

milioanele de frunze ale desișului o pereche de ochi deschiși. E o treabă care nu se poate învăța; e nevoie să te fi născut cu o anumită agerime a privirii.

Dacă m-am convins că e vorba de un spion dușman, trebuie, pentru propria-mi salvare, să-l fac inofensiv, să-l dobor dintr-un foc, adică să-l împușc în ochi, pentru că aceștia sînt singura țintă vizibilă pentru mine. Dar dacă iau pușca și țintesc ca de obicei, atunci adversarul îmi observă gestul și dispare cît ai clipi. Trebuie, deci, să fac în așa fel, încît să nu observe mișcarea. Lucrul e posibil numai prin tragere „de la genunchi". Îmi îndoi piciorul drept, astfel ca genunchiul împreună cu coapsa să formeze o linie care, continuată, să ducă drept la țintă. Atunci, în aparență nepăsător, ca din joacă, apuc pușca, o reazem cu țeava de-a lungul coapsei — încît să se afle exact în prelungirea acesteia — și apăs pe trăgaci. E un procedeu foarte dificil, mai ales că se cere să lucrezi numai cu mîna dreaptă; manevrînd cu amîndouă mîinile, jocul n-ar mai părea atît de inocent. Or, ca să potrivești arma numai cu o mînă, s-o fixezi bine de coapsă și apoi să tragi, aceasta e o treabă pe care puțini o duc la capăt. Nu mai pun la socoteală cît de greu e să ochești precis dintr-o astfel de poziție și fără ajutorul cătării, bășcă țința, care nu e decît o pereche de puncte abia sensibile sub pîlpîiala jucăușă a luminii, poate și în tremurul frunzișului bătut de vînt.

La acest procedeu se referea Winnetou vorbind de „împușcătura de la genunchi", în care era meșter. Mie, cu doborîtorul de urși, mi-a fost destul de greu să aplic procedeul, pentru că arma cîntărea mult și mînuirea ei cu o singură mînă cerea un efort serios. Dar exercițiile continue m-au dus la rezultate bune chiar și în fața unor ținte foarte greu de zărit.

Pe cînd toată lumea se simțea satisfăcută sau barem liniștită de faptul că cercetarea împrejurimilor n-a dus la nici o descoperire, Winnetou nu se arăta deloc mulțumit. Se ridică, după o vreme plecă să controleze personal terenul. Trecu mai bine de o oră pînă se întoarse.

— Nu e nimeni, anunță el, prin urmare Sam Hawkens totuși s-a înșelat.

În ciuda acestei constatări, el rîndui patru străji în locul celor două, recomandîndu-le cît mai multă atenție și patrulare permanentă în jurul taberei. Apoi ne culcarăm.

Dormeam agitat; mă trezeam mereu și eram hărțuit de vise scurte, sumbre, în care Santer și însoțitorii lui jucau rolul principal. Era, desigur, ecoul ușor explicabil al recentei noastre întîlniri, dar cînd mă deșteptai dimineața, persoana lui îmi stăpînea într-atît gîndurile, încît zadarnic încercam s-o alung. De fapt, se întîmplă nu odată că un om care îți apare în vis, să capete apoi, în existența ta reală, o însemnătate cu mult mai mare ca înainte.

După gustarea de dimineață, compusă din carne și o fiertură de făină, Inciu-Ciuna cu fiul și fiica lui se pregătiră de drum. Înainte de plecare, le cerui îngăduința să-i însoțesc măcar un timp. Pentru a-l asigura că nu am deloc intenția să aflu drumul spre zăcămînt, le-am mărturisit obsesia mea în legătură cu Santer. Mă miram și eu cum, fără nici un temei concret, am ajuns în această dimineață la convingerea că Santer și oamenii lui se întorseseră. Probabil că era efectul visului.

— Fratele meu să nu se îngrijească din pricina noastră, îmi răspunse Winnetou. Pentru a te liniști, urmă el, voi mai cerceta odată împrejurimile. Știm că Old Shatterhand nu rîvnește la aur. Și totuși, însoțindu-ne chiar pe o distanță scurtă, ar putea să

creadă că a ghicit locul zăcămîntului şi atunci ar cădea în acea ispită a prafului ucigător, care nu-i iartă pe oamenii albi pînă nu le distruge şi sufletul şi trupul. Te rugăm, deci, nu din neîncredere faţă de tine, ci din dragoste şi prudenţă, să nu vii cu noi.

Trebuia să mă supun. Winnetou mai controlă odată locul fără a descoperi nici o urmă, apoi tustrei plecară. Din faptul că mergeau pe jos şi nu călări, am dedus că zăcămîntul cu pricina nu se afla prea departe.

M-am tolănit în iarbă, mi-am aprins luleaua şi, ca să-mi risipesc temerile, m-am pornit pe taifas cu Sam, Dick şi Parker. Dar nu-mi găseam liniştea; curînd mă sculai din nou; ceva dinlăuntrul meu nu-mi dădea pace. Îmi luai puşca şi plecai. Poate să vînez vreo sălbăticiune, îmi ziceam, să-mi mai alung gîndurile.

Inciu-Ciuna părăsise tabăra îndreptîndu-se spre miazăzi. Eu o apucai spre nord, ca să nu se creadă că umblu cu alte intenţii.

Să tot fi mers un sfert de oră, cînd, spre uimirea mea, dădui de urmele a trei persoane încălţate cu mocasini. Deosebii o pereche de tălpi mari, una de dimensiuni mijlocii şi o alta mai mică. Urmele păreau proaspete. Erau, probabil, ale lui Inciu-Ciuna, Winnetou şi Nşo-ci. Se îndreptaseră mai întîi spre sud, dar apoi o luaseră totuşi spre nord, firește pentru a ne deruta şi a ne face să credem că zăcămîntul de aur se află la sud.

Să-mi fi continuat drumul? Nu. S-ar fi putut să mă zărească sau, la întoarcere, ar fi putut să-mi descopere urmele. Or, n-aş fi vrut în nici un caz să cadă la bănuială că m-am ţinut după ei. Să mă întorc în tabără? Nu prea aveam chef. O apucai deci spre răsărit.

Şi iată, după scurtă vreme trebuii să mă opresc iarăşi ; o altă urmă îmi atrase atenţia. Cercetînd-o îndeaproape, constatai că provine de la patru bărbaţi care purtau cizme cu pinteni. Ca un fulger mă duse gîndul iarăşi la Santer. Paşii se înşirau pe direcţia în care ştiam că se deplasaseră cele două căpetenii ; părea că pornesc dintr-o pădurice apropiată în care dominau, mai înalţi, cîţiva stejari încă înfrunziţi. Acolo trebuia să cercetez în primul rînd.

Judecasem bine ; urma pornea într-adevăr din păduricea respectivă. Pătrunzînd înlăuntru, găsii patru cai priponiţi ; erau caii lui Santer şi ai fîrtaţilor săi. Toate semnele arătau că indivizii îşi petrecuseră aici noaptea. Prin urmare, tot se înapoiaseră ! Dar cu ce scop ? Din pricina noastră, evident. Desigur că veneau cu gîndul de care Winnetou îmi vorbise în ajun. Deci, nu se înşelase Sam Hawkens ; zărise într-adevăr o pereche de ochi, dar, cu pripeala lui, îl alungase pe individ încă înainte de a-şi fi descărcat arma. Fuseserăm spionaţi. Santer ne urmărise, pîndind clipa cînd l-ar putea surprinde singur pe cel vizat. Totuşi, locul acesta din pădurice era mult prea departe de tabăra noastră. Cum de ne-a putut observa de aici ?

Examinai copacii. Erau foarte înalţi, dar nu prea groşi ; tocmai buni pentru cătărat. Pe scoarţa unuia descoperii zgîrieturi provocate fără îndoială de nişte pinteni. Indivizii se cătăraseră aşadar în copaci ; de acolo, de sus, putuseră să observe, dacă nu chiar interiorul taberei, cel puţin mişcarea dimprejurul ei. Cerule ! Un gînd neaşteptat mă fulgeră ! Despre ce discutam noi aseară înainte ca Sam să fi zărit ochii aceia ? Despre faptul că Inciu-Ciuna, împreună cu copiii săi, se va duce astăzi după aur ! Spionul trebuie să fi auzit această discuţie. Dimineaţa s-a urcat într-un stejar şi i-a văzut pe tustrei cum pleacă.

Apoi, la puțin timp, împreună cu haimanalele lui, a pornit în urmărire. Deci Winnetou se află în primejdie! Nșo-ci și tatăl ei de asemenea! Trebuia să acționez imediat, fără a pierde o clipă, și să-i ajung din urmă pe tîlhari. Nici nu mai era timp să mă întorc în tabără și să dau alarma. Dezlegai repede un cal, îl scosei din desiș, mă aruncai în șa și pornii în galop pe urmele celor patru bandiți, care se amestecară curînd cu cele ale apașilor.

Pentru cazul că aș pierde aceste urme, căutam între timp niscai puncte de reper după care să mă orientez în ce privește locul zăcămîntului. Winnetou vorbise de un munte numit de el Nugget-tsil. „Nuggeții" sînt boabele de aur, de diverse mărimi, ce se găsesc în stare naturală; *tsil*, în limba apașilor, înseamnă munte. Așadar, zăcămîntul se afla în munți. Măsurai din ochi depărtările; drept în fața mea se ridicau niște munți destul de impunători și împăduriți. Unul din ei trebuia să fie muntele nuggeților. Faptul îmi apărea neîndoielnic.

Gloaba bătrînă pe care călăream nu excela în viteză. Smulsei din goană o nuia și dădui imbold calului. Făcea, sărmanul, tot ce putea și, curînd, străbăturăm șesul; munții mi se deschideau în față. Urmele duceau între doi munți, dar după un timp nu le mai putui deslușì din cauza pietrișului pe care apele îl rostogoliseră din înălțimi. Totuși, nu descălecai, căci era în tot cazul de presupus că tîlharii urcaseră panta.

Mai încolo, însă, pe dreapta, se deschidea o văgăună al cărei fund era de asemenea pietros. Acum se punea întrebarea dacă indivizii o cotiseră la dreapta ori apucaseră drumul înainte. Descălecai și cercetai pietrișul. Nu era ușor de descoperit vreo urmă, totuși o găsii; ducea către văgăună. Mă săltai din nou în șa și pornii. După puțin, drumul se bifurca; a tre-

buit să cobor iarăşi de pe cal. Pesemne că situaţia avea să se mai repete, şi calul nu putea decît să mă incomodeze. Îl legai deci de un copac şi grăbii pe jos, mai departe, după ce mă lămurisem încotro duce urma.

Străbătui repede un fel de jgheab strîmt, pietros, fără apă. Neliniştea mă zorea mereu mai departe, într-un ritm care-mi tăia respiraţia. Ajuns pe o înălţime, m-am oprit să-mi trag sufletul ; îmi continuai apoi drumul în urcuş, pînă ce urmă o cotea la stînga, în pădure. Mai curînd alergam pe sub copaci decît mergeam. La început erau deşi, apoi se răreau din ce în ce. Se anunţa un luminiş. Dar n-ajunsei bine acolo, că detunară cîteva împuşcături, urmate de un strigăt care îmi străpunse inima ca un jungher ; era strigătul de moarte al apaşilor.

Acum nu mai alergam, ci mă năpusteam înainte ca o fiară care se aruncă asupra prăzii. Încă o împuşcătură, încă una... Aceasta era arma cu două ţevi a lui Winnetou. Îi cunoşteam detunătura. Slavă Domnului ! Mai trăia, altminteri n-ar fi putut să tragă. Mai aveam doar cîteva salturi de făcut pînă să ies din luminiş, dar mă oprii ca trăsnit lîngă ultimul copac ; privelişteа îmi paraliza pur şi simplu picioarele.

Luminişul nu era prea mare. Către mijlocul lui zăceau Inciu-Ciuna şi Nşo-ci. Nu puteam să văd dacă mai trăiesc, dacă mai mişcă. În apropierea lor, după un bloc de stîncă, se adăpostea Winnetou ; era tocmai pe cale să-şi încarce iarăşi puşca. La stînga mea, îndărătul unor copaci, stăteau pitulaţi doi dintre bandiţi, cu armele la ochi, gata să tragă în Winnetou dacă s-ar fi descoperit. Pe dreapta se furişa printre copaci un al treilea individ urmînd să cadă în spatele lui Winnetou. Al patrulea zăcea mort chiar în faţa mea, împuşcat în cap.

Pentru moment, primii doi erau cei mai periculoși pentru viața lui Winnetou. Dusei la ochi doborîtorul meu de urși și-i împușcai pe amîndoi; fără a mai pierde timp cu încărcarea armei, mă năpustii după cel de-al treilea. Auzind împușcătura, se întoarse fulgerător spre mine. Văzu că mă apropii, ochi și trase. Dar sărisem în lături și glonțul nu mă nimeri. Atunci banditul se dădu bătut și o luă la goană către adîncul pădurii. Mă repezii după el. Era însuși Santer. Încercai să-l ajung, însă depărtarea dintre noi era prea mare. Îl zării încă la capătul luminișului, dar mai încolo, în pădure, îl pierdui; din păcate, nu-l mai puteam prinde, oricîtă silință mi-aș fi dat. Aș fi trebuit să mă orientez după urmele pașilor săi, ceea ce mi-ar fi încetinit mersul. Nu era chip să-l ajung. De aceea luai drumul îndărăt, mai ales că-mi era de Winnetou. Dacă are nevoie de mine?

Ieșii din nou la lumină și-l văzui îngenunchiat lîngă tatăl și sora lui, cercetînd, plin de îngrijorare, dacă mai sînt în viață. Cînd mă zări, se ridică pentru o clipă. Avea o expresie pe care n-o voi uita niciodată. În ochii lui erau noapte și durere nebună. Îmi spuse:

— Fratele meu Old Shatterhand vede ce s-a întîmplat. Nșo-ci, cea mai frumoasă și mai bună dintre fiicele apașilor nu se va mai duce în orașul fețelor palide; mai licărește în ea un strop de viață, dar ochii ei vor rămîne de-a pururea închiși.

Nu eram în stare să scot o vorbă; n-aveam ce spune sau întreba. Ce să fi întrebat? Vedeam doar cum stau lucrurile. Zăceau amîndoi într-un lac de sînge, Inciu-Ciuna lovit în cap și „Zi-Frumoasă" împușcată în piept. Căpetenia murise pe loc, fata mai respira, greu, precipitat, în timp ce obrajii ei frumoși, bronzați, deveneau tot mai palizi, mereu mai palizi.

Chipul ei catifelat se subţia şi masca morţii se aşternea treptat peste gingaşele ei trăsături.

Deodată, avu o tresărire uşoară. Îşi întoarse capul către tatăl mort şi pleoapele i se întredeschiseră. Îl văzu pe Inciu-Ciuna scăldat în sînge şi se cutremură de groază — numai că, în starea ei de slăbiciune, nici groaza nu reuşi să-i schimbe înfăţişarea. Părea că-şi adună gîndurile ; apoi îşi reveni întrucîtva, înţelese cele întîmplate şi-şi duse mîna la inimă. Simţi şuvoiul de sînge cald şi suspină adînc.

— Nşo-ci, buna, singura mea surioară ! se jelea Winnetou cu un glas frînt, inimitabil.

Fata îşi ridică ochii.

— Winnetou... fratele... meu ! şopti ea. Răzbună-mă... răzbună-mă !

Apoi privirea îi lunecă spre mine şi un surîs cald de o clipă jucă în jurul buzelor ei palide.

— Old... Shatter... hand ! îngînă ea. Eşti... aici ! Atunci pot... să mor... aşa...

Asta a fost totul. Moartea îi închise pentru vecie gura. Era de parcă mi s-ar fi rupt inima în două ; simţeam nevoie de aer ; sării în picioare — pentru că îngenunchiasem şi eu lîngă biata fată — şi scosei un răcnet, al cărui ecou ricoşă din pădurile munţilor învecinaţi.

Winnetou se ridică şi el, încet, apăsat parcă de o povară uriaşă. Mă îmbrăţişă şi zise :

— Acum sînt morţi ! Cel mai mare şi mai nobil conducător al apaşilor, şi Nşo-ci, sora mea, care îţi dăruise sufletul. A murit cu numele tău pe buze. Să nu uiţi, frate, să nu uiţi niciodată !

— Nu, n-am să uit ! strigai.

Chipul lui Winnetou luă o altă expresie şi glasul lui părea un huruit de tunet depărtat şi ameninţător.

— Ai auzit care i-a fost ultima dorinţă ?

— Da.

— Răzbunare! Da, am s-o răzbun cum încă nici o crimă n-a fost răzbunată! Ştii tu cine sînt ucigaşii? I-ai văzut doar. Erau feţele palide cărora nu le făcusem nici un rău. Aşa a fost dintotdeauna şi aşa va fi pînă la pieirea celui din urmă indian. Şi chiar dacă nu vom pieri cu toţii ucişi, e o crimă, da, o crimă, ce se săvîrşeşte faţă de poporul meu. Am vrut să vizităm oraşele albilor nelegiuiţi; Nşo-ci dorea să ajungă asemenea unei *squaw* albe, căci te îndrăgise şi spera să-ţi cucerească inima însuşindu-şi cunoştinţele şi obiceiurile albilor. Această dorinţă a plătit-o cu viaţa. Fie că vă urîm, fie că vă iubim, e totuna. Unde calcă un alb, acolo se anunţă pierzania noastră. Un geamăt de durere va străbate toate triburile apaşilor şi un strigăt al mîniei şi al răzbunării se va înălţa pretutindeni, oriunde se află vreun fiu al neamului nostru. Acum ochii tuturor apaşilor privesc la Winnetou, ca să vadă cum va răzbuna el moartea tatălui şi a surorii sale. Fratele meu Old Shatterhand să stea mărturie jurămîntului pe care-l fac aici, lîngă aceste două victime! Jur pe Marele Spirit şi pe toţi vitejii mei strămoşi care mă privesc din plaiurile veşnice ale vînătorii, că de aci încolo, pe oricare alb, da, pe oricare alb ce-mi va ieşi în drum, îl voi doborî cu arma căzută din mîinile părintelui meu, sau...

— Stai! intervenii cutremurat, căci ştiam că acest jurămînt ar fi devenit faptă neîndurătoare. Opreşte-te! Fratele meu Winnetou să nu jure acum, nu acum!

— De ce nu acum? mă întrebă el, aproape furios.

— Un jurămînt trebuie rostit cu sufletul liniştit.

— Iuf! În această clipă sufletul meu e liniştit ca şi groapa în care îi voi culca pe morţii mei dragi. Aşa cum ei nu se vor mai întoarce din mormînt,

așă nici eu n-am să retrag nici o vorbă din jurămîntul meu...

— Nu mai continua ! l-am întrerupt din nou.

Ochii lui mă străfulgerară aproape dușmănos.

— Vrea oare Old Shatterhand să mă abată de la datorie ? Să ajung de batjocura babelor și să fiu alungat din sînul neamului meu pentru că n-aș avea curajul să răzbun cele petrecute azi ?

— Departe de mine să doresc așa ceva. Vreau și eu pedepsirea ucigașilor. Trei dintr-înșii au și plătit pentru fapta lor ; al patrulea a șters-o, dar nu ne va scăpa.

— Cum să ne scape ! izbucni el. Dar nu numai cu dînsul trebuie să mă răfuiesc. El n-a făcut decît să se poarte ca un vrednic fiu al rasei albe care ne aduce pieirea ; ea este răspunzătoare pentru tot ce l-a învățat să facă ; ei îi va cere socoteală Winnetou, de acum înainte cel dintîi și cel mai mare conducător al tuturor apașilor !

Stătea în fața mea mîndru și cu capul sus ; în pofida tinereții lui, se simțea rege peste ai săi. Da, era într-adevăr omul în stare să realizeze ceea ce și-a propus. Lui, numai lui i-ar fi fost cu putință să adune sub conducerea sa pe războinicii tuturor triburilor roșii și să pornească o luptă necruțătoare împotriva albilor, o luptă a disperării, al cărei sfîrșit nu putea fi decît unul singur, dar care ar fi acoperit cu sute de mii de victime întregul vest sălbatic. Acum, această clipă hotăra dacă tomahawkul morții se va dezlănțui sau nu în toată năprasnica lui furie.

Îl apucai pe Winnetou de mînă și spusei :

— Vei face după voința ta ; totuși, ascultă mai întîi o rugăminte, poate cea din urmă pe care ți-o fac ; pe urmă, nu vei mai auzi niciodată glasul prietenului și fratelui tău alb. Aici zace Nșo-či. Spuneai chiar tu că m-a iubit și că s-a stins cu numele meu pe

buze. Şi tu i-ai fost drag; pe mine m-a iubit ca prieten, pe tine ca frate; şi tu ai răspuns din plin dragostei sale. În numele acestei iubiri, te rog să nu juri acum, ci abia după ce lespezile vor fi acoperit mormîntul celei mai nobile fiice a apaşilor!

Mă privi cu seriozitate, aproape sumbru, după care îşi plecă ochii asupra moartei. Observai că trăsăturile i se destind. În cele din urmă, ridicîndu-şi din nou privirea către mine, răspunse:

— Fratele meu Old Shatterhand are o mare putere asupra inimilor care-i stau în preajmă. Nşo-ci desigur că i-ar fi împlinit rugămintea şi de aceea vreau să i-o ascult şi eu. Cînd ochiul meu nu va mai vedea aceste două fiinţe moarte, atunci abia să se hotărască dacă Mississippi cu toţi afluenţii lui va duce spre apele mării sîngele popoarelor albe şi roşii. Am zis. *Howgh!*

Slavă Domnului! Izbutisem, cel puţin pentru moment, să evit o catastrofă cumplită. Drept mulţumire, îi strînsei mîna.

— Fratele meu roşu va vedea îndată că nu cer milă pentru vinovat; vreau să-l lovească pedeapsa cu toată greutatea şi necruţarea pe care fapta lui o cere. Nu trebuie să-i dăm răgazul să dispară. Să nu-i lăsăm nici un avans. Winnetou să-mi spună ce ar crede de cuviinţă în acest scop.

— Picioarele îmi sînt legate, vorbi el întunecîndu-se iarăşi la faţă. Datinile îmi poruncesc să rămîn lîngă morţii mei pînă vor fi înmormîntaţi. Abia după aceea pot merge pe drumul răzbunării.

— Şi cînd va fi înmormîntarea?

— Trebuie să ţin sfat cu războinicii mei. Fie că-i îngropăm aici, pe locul unde au murit, fie că-i ducem înapoi în pueblo, ca să se odihnească lîngă strămoşii lor. Dar şi în cazul cînd vor fi îngropaţi aici, pe loc, încă vor trebui cîteva zile pînă să împlinim cere-

monia la înmormîntarea unui conducător atît de mare.

— Pînă atunci, ucigaşul ne scapă cu siguranţă!

— Nu. Pentru că nu pot să-l urmăresc personal, sarcina va reveni altcuiva. Fii bun şi spune-mi cum s-a făcut că ai venit încoace?

Acum, cînd era vorba de chestiuni concrete, Winnetou deveni calm ca de obicei. I-am povestit tot ce-l interesa; el rămase cîtva timp pe gînduri.

Deodată, auzirăm un geamăt venind din direcţia unde zăceau cei doi ticăloşi pe care îi credeam ucişi. Pe unul îl împuşcasem drept în inimă; celălalt, însă, fusese lovit ca şi Nşo-ci; mai era în viaţă şi tocmai îşi revenise. Ne privi nedumerit şi murmură nişte vorbe neînţelese. Mă aplecai asupra lui şi-i strigai:

— Omule, vino-ţi în fire! Ştii în faţa cui te afli?

Îşi dădea în chip vădit osteneala să-şi amintească cele întîmplate. Într-adevăr, ochii i se limpeziră oarecum şi-l auzii întrebînd în şoaptă:

— Unde... unde este... Santer?

— A fugit! i-am răspuns. Nu mă lăsa inima să mint un muribund, fie şi ucigaş.

— În... încotro?

— Asta nu ştiu; dar sper să mă lămureşti dumneata. Ceilalţi din grupul vostru sînt morţi şi nici dumitale nu ţi-au mai rămas decît cel mult cîteva minute de trăit. Sper că acum, în pragul morţii, te vei purta mai bine. Spune-mi, de unde e originar Santer?

— Nu...ştiu.

— Acesta e numele lui adevărat?

— Are... multe... multe nume.

— Cu ce se ocupă el de fapt?

— Nici... asta... n-o ştiu.

— Aveţi cunoscuţi prin apropiere, poate în vreun fort?

— Nu... pe nimeni.
— Încotro vă duceaţi, unde voiaţi să ajungeţi ?
— Ni... Nicăieri. Bani... pradă...
— Eraţi, va să zică, tîlhari de meserie ! Îngrozitor ! Cum de v-a venit ideea să-i atacaţi pe aceşti doi apaşi şi pe fata care-i însoţea ?
— Nug... nuggeţi.
— Dar n-aveaţi de unde să ştiţi despre nuggeţi !
— Voiam să... ne luăm după...
Tăcu. Îi cădea nespus de greu să vorbească. I-am ghicit însă gîndul şi l-am întrebat :
— Aţi aflat că aceşti apaşi se pregăteau pentru o vizită în oraş şi aţi presupus că duc cu ei aur ?
Confirmă din cap.
— Aţi hotărît deci să-i atacaţi ; dar ştiaţi că vom fi vigilenţi şi că nu vă vom slăbi curînd din ochi ; de aceea aţi călărit o bucată de drum mai departe şi v-aţi întors abia mai tîrziu presupunînd că ne-am liniştit. Aşa e ?
Dădu iarăşi din cap.
— Prin urmare, v-aţi întors, ne-aţi ajuns din urmă, iar seara ne-aţi spionat ? Aţi auzit discuţia noastră ?
— Da... Santer.
— Înseamnă că însuşi Santer era spionul ! V-a povestit cele auzite ?
— Apaşi... Nugget-tsil... vor aduce nuggeţi... dimineaţa...
— Exact. Apoi v-aţi ascuns în pădurice şi ne-aţi observat de sus, din copaci. Voiaţi să cunoaşteţi locul de unde apaşii ar fi luat aurul ?
Închise ochii şi nu mai răspunse.
— Sau aveaţi de gînd să-i atacaţi la întoarcere şi...
— Fratele meu să nu mai întrebe zadarnic, mă întrerupse Winnetou. Această faţă palidă nu mai poate vorbi. A murit. E clar că tîlharii voiau să ne afle secretul ; dar au întîrziat. Noi ne şi întorceam

cînd ei ne auziră paşii. Atunci s-au tupilat în dosul arborilor şi au tras asupra noastră. Inciu-Ciuna şi „Zi-Frumoasă" s-au prăbuşit sub gloanţele lor; mie mi-au atins doar mîneca. Am tras asupra unuia; dar în clipa cînd am apăsat pe trăgaci, el a sărit în spatele unui copac şi nu l-am nimerit; în schimb cu al doilea glonţ l-am doborît pe un altul. Apoi repede m-am adăpostit îndărătul acestui bolovan, care totuşi nu m-ar fi putut salva dacă nu apărea la timp fratele meu Old Shatterhand. Căci, gîndeşte-te: doi mă ameninţau dintr-o latură, iar al treilea se grăbea să ajungă pe ocolite în spatele meu; glonţul lui m-ar fi lovit cu siguranţă. Am auzit detunătura doborîtorului de urşi şi am scăpat cu viaţă. Acum fratele meu ştie totul şi rămîne să vedem ce trebuie făcut pentru prinderea lui Santer.

— Cine va îndeplini această sarcină?

— Nu mă îndoiesc că Old Shatterhand va şti să dea de urma fugarului.

— Asta-i neîndoielnic. Însă căutarea urmelor e anevoioasă şi voi pierde mult timp.

— Nu. Fratele meu nici nu trebuie să caute urma, pentru că se duce cu siguranţă la caii lui. Într-acolo să apuci mai întîi. Pe locul unde a mas Santer şi ai lui creşte iarbă bogată. Old Shatterhand va descoperi lesne direcţia în care a fugit ticălosul.

— Şi apoi?

— Apoi fratele meu va lua cu dînsul zece dintre războinici spre a-l urmări şi a-l prinde pe ucigaş. Restul de douăzeci îi trimiţi încoace pentru a jeli împreună cu mine la căpătîiul morţilor.

— Aşa să fie! Sper că voi răspunde cu cinste încrederii pe care fratele meu roşu mi-o acordă.

— Ştiu că Old Shatterhand mă va înlocui ca şi cînd eu însumi aş fi de faţă acolo. *Howgh!*

Îmi întinse mîna. I-o scuturai cu putere, mă înclinai încă odată în fața celor doi morți și plecai. La marginea luminișului mă oprii ca să privesc îndărăt. Winnetou tocmai acoperea chipurile morților și se tînguia cu acel glas înăbușit cu care indienii încep prohodul. Vai, cît de mult mă durea! Cît de teribil! Dar nu era timp de pierdut și apucai în grabă drumul pe care venisem.

Credeam la început să raționamentul lui Winnetou se va adeveri; dar, ajuns pe înălțimea pomenită, mă cuprinse îndoiala.

Santer voia, desigur, să se depărteze cît mai iute și să dispară. Întorcîndu-se la locul unde poposise noaptea, ar fi însemnat să întîrzie în apropierea noastră. Era totuși posibil să procedeze așa în intenția de a-și face rost de un cal. Dar dacă în drum ar fi dat cu ochii de gloaba pe care călărisem eu? Ticălosul fugise doar exact pe același drum și era exclus să nu vadă calul.

Gîndul acesta îmi grăbi pașii. Coborîi în fugă, extrem de curios să știu dacă animalul mai stă la locul lui. Imaginați-vă ce ciudă mă cuprinse cînd îi constatai dispariția. Nu pierdui decît un moment, apoi, mai mult zburînd, mă avîntai prin văgăună. Pe aici mai puteam alerga cu toată viteza pentru că, datorită pietrișului, căutarea urmei ar fi fost inutilă. Dar jos, în vale, m-am oprit s-o caut. N-am izbutit din primul moment, pămîntul fiind aici încă prea dur. La vreo zece minute de drum, terenul se muia și, de data asta, era mai ușor să recunoști amprentele picioarelor și copitelor.

Și totuși — ce dezamăgire! Puteam să caut mult și bine, să-mi încordez la maximum atenția, rezultatul ar fi rămas același: Santer nu trecuse pe aici. Probabil că părăsise văgăuna prin alt loc, mai potrivit, undeva mai sus, unde, călcînd pe piatră, nu lăsa

urme ; altă ipoteză nu vedeam. Iată-mă, deci, descumpănit. Ce să fac ? Să mă întorc şi să cercetez locul trecerii ? Mi-ar trebui ore întregi pînă să găsesc vreun semn şi o astfel de întîrziere nu mi-o pot permite. E totuşi preferabil să mă duc în tabără şi să-mi iau de acolo oameni de ajutor.

Zis şi făcut. M-am angajat într-o cursă de rezistenţă cum nu încercasem pînă atunci. Dar am izbutit. Învăţasem de la Winnetou cum trebuie procedat ca să-ţi păstrezi suflul şi vigoarea ; îţi laşi greutatea corpului pe un singur picior şi, cînd acesta oboseşte, o schimbi pe celălalt picior. Astfel poţi alerga ore întregi fără prea mari eforturi ; dar e nevoie de plămîni puternici, sănătoşi.

Apropiindu-mă de ţintă mă îndreptai mai întîi spre locul unde poposise Santer. Cei trei cai se mai aflau în pădurice. Îi dezlegai, mă săltai în spinarea unuia şi, ţinîndu-i de dîrlogi pe ceilalţi, pornii în trap spre tabără. Trecuse mult de amiază şi Sam mă întîmpină intrigat.

— Pe unde hoinăriţi, *sir* ? Aţi pierdut masa de prînz şi eu...

Tăcu deodată, măsură cu uimire caii şi continuă :

— Drace ! Aţi plecat pe jos şi vă întoarceţi călare ! V-aţi făcut cumva hoţ de cai ?

— Asta nu. I-am capturat.

— Unde ?

— Nu prea departe de aici.

— De la cine ?

— Uită-te bine la ei ! Eu i-am recunoscut imediat ; şi dumneata, după cîte ştiu, ai ochi foarte buni.

— Am, nu zic ba. Mi-am şi dat seama din prima clipă ai cui sînt ; numai că nu-mi venea să cred. Aştia-s caii lui Santer şi ai însoţitorilor săi ; dar unul e lipsă.

— Pe acela trebuie să-l mai căutăm, ca și pe călăreț, de altfel.

— Păi, bine, cum...

— Ascultă, dragă Sam, îl întrerupsei, s-a întîmplat ceva foarte grav, foarte tragic. Trebuie să plecăm imediat de aici.

— Să plecăm ? De ce ?

În loc de răspuns i-am chemat pe apași la mine. Lipseau cîțiva dintre ei. Celor prezenți le-am împărtășit știrea morții lui Inciu-Ciuna și a fiicei sale. Se lăsă o tăcere adîncă. Vestea li se părea de necrezut, era prea monstruoasă. Le povestii atunci în amănunt cele întîmplate, și adăugai :

— Să-mi spună acum frații mei roșii : cine a prezis mai bine viitorul : Sam Hawkens, sau vraciul vostru ? Inciu-Ciuna și Nșo-ci și-au găsit moartea, fiindcă au plecat fără mine, iar Winnetou trăiește pentru că eu l-am salvat. Așadar, ce aduce tovărășia mea : viață sau moarte ?

Nu se mai îndoiau de adevăr. Se iscă o larmă atît de mare, încît s-ar fi putut auzi la zeci de mile distanță. Oamenii alergau ca înnebuniți, își agitau armele și, pentru a da durerii o expresie cît mai vie, își strîmbau fețele înfricoșător. Abia după o vreme glasul meu izbuti să se facă iarăși auzit deasupra larmei și a vaietelor care păreau să nu se mai sfîrșească.

— Războinicii apașilor să facă liniște ! poruncii. Zarva nu duce la nimic. Trebuie să pornim și să-l prindem pe ucigaș.

— Să plecăm, da, să plecăm ! strigară și săriră pe cai.

— Tăcere ! ordonai din nou. Frații mei nu știu ce au de făcut. Am să le spun eu.

Se înghesuiau atît în mine, încît trebuia să mă feresc ca să nu fiu strivit. Dacă Santer ar fi fost acolo, l-ar fi rupt în bucăți. Hawkens, Stone și Par-

ker stăteau tăcuți deoparte. Știrea tragică făcuse asupra lor o impresie zguduitoare. În *sfîrșit*, se apropiară. Și Sam rosti :

— Mă simt ca năuc și încă nu mă pot deprinde cu gîndul celor întîmplate. Groaznic ! Înspăimîntător ! Draga de ea, frumoasa și buna fată indiană ! A fost întotdeauna atît de delicată cu mine, și acum zace moartă ! Știți, *sir*, mi-e nu știu cum...

— Oricum ți-ar fi, păstrează deocamdată totul pentru dumneata ! Îi tăiai vorba. Mai întîi să-l găsim pe ucigaș. Vorbele sînt inutile.

— *Well !* Sînt de aceeași părere. Știți încotro a întins-o ?

— Încă nu știu.

— Bănuiam. Nu i-ați găsit urma. Dar cum s-o descoperim ? Mi se pare imposibil sau, în orice caz, extrem de greu.

— Nu e deloc greu. Dimpotrivă.

— Credeți ? Hm ! Vreți să spuneți că va trebui să urcăm sus, la văgăuna pe unde a cotit-o bestia ? Complicată afacere !

— Nu e vorba de văgăună.

— Nu ? Atunci sînt curios ce mai născociți ! Se întîmplă și unui *greenhorn* să-i pice cîte o idee, totuși...

— Mai tacă-ți gura cu *greenhorn*-ul dumitale și lasă glumele ! N-am chef de baliverne acum ! Îmi sîngerează inima !

— Glume ? Helloo ! Cine își închipuie că-mi arde de glume îl pocnesc odată de-l zbor pînă-n California ! Dar nu înțeleg, *sir*, cum vreți să-l găsiți pe Santer, fără să cercetăm mai întîi locul unde i se pierde urma ?

— Doar spuneai singur că ar fi să căutăm mult și bine. Și chiar dacă am găsi vreo urmă, ar trebui să ne luăm după ea peste munți și văi și prin pădure

deasă ; și iarăși ar dura prea mult. De aceea mă gîndesc să facem altfel. Uitîndu-mă atent la munții aceia, îmi vine să cred că nu sînt legați într-un masiv unic, par mai degrabă izolați.

— Foarte adevărat. Cunosc ținutul pe dinafară. Aici e șes. Dincolo iar șes. Munții ăștia nu țin de un masiv ; se înalță așa răzleți, în prerie deschisă.

— Prerie ? Așadar, e și dincolo pășune ?

— Da, jur-împrejurul munților.

— Uite, pe asta mă bizui. Santer poate să treacă fie peste munți, fie printre munți, cum îi convine. Faptul nici nu ne interesează. Dar odată ajuns în prerie, nu poate să nu lase urme.

— Se înțelege, stimate *sir* !

— Ascultă mai departe. Alcătuim două grupe și ocolim munții, noi cei patru albi pe dreapta, iar pe stînga cei zece apași afectați mie de Winnetou. Ne întîlnim apoi dincolo și vedem dacă vreuna din grupe a descoperit ceva. Sînt convins că ori unii, ori alții vom găsi urma și atunci, firește, ne ghidăm după ea.

Micul Sam mă privi chiorîș și făcu o față cam bleagă.

— *Lack-a-day* ! Cap sec ce sînt ! Cum de nu mi-a trecut prin gînd asemenea soluție ? ? E tot ce poate fi mai simplu și mai sigur. În fond, e la mintea copiilor, dacă nu mă-nșel !

— Deci, ești de acord, Sam ?

— Absolut, *sir* ! Alegeți repede zece indieni !

— Am să aleg dintre aceia care au cai mai buni. Cine știe cît va dura urmărirea banditului ! Trebuie să luăm cu noi și provizii destule. Dumneata, Sam, spuneai că cunoști la perfecție regiunea. Poate știi și cît timp ne-ar lua să ajungem de cealaltă parte a munților ?

— Oricum, de două ceasuri tot e nevoie, chiar de-am merge cu toată viteza.

— Atunci, să nu mai zăbovim !

Mi-am ales zece apaşi, care se arătară foarte bucuroşi că sorţii căzuseră asupra lor ; preferau să-l urmărească pe ucigaş decît să stea lîngă morţi şi să le cînte prohodul. Celorlalţi douăzeci le-am explicat în amănunt drumul care duce spre Winnetou şi ei plecară imediat într-acolo.

Fără întîrziere porniră la drum şi cei zece războinici aleşi de mine. O luară pe stînga munţilor, într-un arc ce ocolea spre apus, pe cînd noi, albii, urma să ocolim munţii dinspre răsărit. După ce încălecarăm tuspatru, dădui fuga mai întîi la locul unde poposise Santer în cursul nopţii. Acolo căutai o întipărítură adîncă a copitei calului pe care îl folosisem şi îmi desenai pe hîrtie conturul ei exact. Sam Hawkens clătina sceptic din cap şi mă întrebă zîmbind :

— O fi şi asta treabă de expert topograf, să desenezi copite de cai ?

— Nu. Dar pentru un *westman* adevărat nu strică s-o ştie.

— Pentru un *westman* ? Şi de ce, mă rog ?

— Îi poate fi de mare folos, la nevoie.

— În ce fel ?

— Ai să vezi mai tîrziu. Dacă dau de o urmă de copită, o compar cu desenul meu.

— Ah, aşa ! Hm ! Just ! Nu e rău ! Şi pe asta o ştiţi din cărţi ?

— Nu !

— Atunci, de unde ?

— Mi-a venit aşa, o idee...

— Va să zică, există şi idei care au plăcerea să intre în capul dumneavoastră ? N-aş fi crezut, hi-hi-hi-hi !

— *Pshaw !* Oricum, se simte mai bine în capul meu decît sub peruca dumitale !

— Bravo, bine spus! interveni Dick Stone. Nu-i mai daţi voie să-şi ia nasul la purtare! Se vede de la o poştă cum îl depăşiţi în orice problemă!

— Ia mai taci! îl repezi Sam cu mînie simulată. Ce te pricepi tu la păşit sau depăşit? E o nerușinare să vă agăţaţi mereu de peruca mea! N-am s-o mai rabd!

— Şi mă rog, ce-ai să ne faci?

— Ţi-o dăruiesc ţie. Scap de ea şi tu te delectezi cu gîndurile care zac dedesubt. De altfel, am recunoscut că ideea acestui *greenhorn* nu-i de lepădat. Numai că ar fi trebuit să le dea şi celor zece apaşi, care ocolesc munţii pe cealaltă parte, cîte o copie tot atît de frumoasă a copitei.

— Ar fi fost inutil, am răspuns.

— Inutil? Cum aşa?

— Nu s-ar pricepe să compare urma de copită cu acest desen. Sînt, oricum, înapoiaţi. Degeaba le-ai da pe mînă o asemenea schiţă. Şi apoi, sînt sigur că ei nu vor descoperi urma lui Santer.

— Să am iertare, eu susţin contrariul. Tocmai ei o vor găsi. E doar limpede ca lumina zilei că Santer o ia spre vest.

— Nu mi se pare chiar aşa de limpede.

— Nu? Dar cînd ne-am întîlnit, nu mergea într-acolo? Înseamnă că apucă şi acum în aceeaşi direcţie.

— Nu prea cred. Avem de a face cu un individ rafinat; se observă şi din dispariţia lui. Şi-o fi spunînd că bănuim ceea ce bănuieşti dumneata şi că-l vom urmări în direcţia vest. De aceea va lua o altă direcţie, probabil spre răsărit. E la mintea oricui.

— O fi. Pare plauzibil. Să sperăm că se va adeveri.

Dădurăm pinteni cailor şi pornirăm prin prerie, avînd la stînga şirul acela de munţi fatali. Ne străduiam, firește, să călărim tot timpul pe teren moale

unde Santer, dacă acesta i-a fost drumul, ar fi lăsat, desigur, urme. Ţineam ochii aţintiţi în jos şi cu cît călăream mai repede, cu atît mai atenţi trebuia să fim ca nu cumva să ne scape cel mai mic indiciu.

Trecuse astfel o oră, apoi încă o jumătate de oră. Aproape că încheiasem ocolul munţilor, cînd, în sfîrşit, zărirăm prin iarbă o dîră mai întunecată. Era urma unui singur călăreţ, probabil chiar a celui în cauză. Descălecarăm. Făcui cîţiva paşi de-a lungul dîrei, căutînd să descopăr o amprentă mai vizibilă. Izbutii s-o găsesc. O comparai atent cu schiţa mea şi contururile se suprapuseră atît de exact, încît nici îndoială nu putea fi că Santer trecuse pe aici.

— Un desen ca ăsta e, într-adevăr, foarte practic, îşi dădu Sam cu părerea. Am să bag la scăfîrlie.

— Da, s-o ţii minte! sublinie Parker. Şi să mai ţii minte ceva!

— Ce?

— Că am ajuns şi ziua aceea cînd profesorul, cum ţi-a plăcut să te crezi, învaţă de la elevul său.

— Vrei cu orice preţ să mă necăjeşti, bătrîne Will? Dar n-o să-ţi meargă, dacă nu mă-nşel, hi-hi-hi-hi! se porni Sam pe rîs. E o cinste pentru profesor, dacă elevul său, datorită educaţiei primite, ajunge să-l întreacă în iscusinţă şi deşteptăciune. În ce te priveşte, bineînţeles că trebuie renunţat dintru început la orice speranţă. Ani de-a rîndul m-am căznit să scot din tine un *westman* şi degeaba. Nici n-ai să fii în stare să uiţi ceva la bătrîneţe, pentru că nu ţi-a intrat nimic în tigvă cît ai fost tînăr.

— Ştiu, ştiu! Acum mi-ai zice mie *greenhorn*, că te usuci fără cuvîntul ăsta, dar Old Shatterhand, după cum vezi, te-a înfundat.

— Păi, ce-ţi închipui că eşti dacă nu un *greenhorn* sadea?! Şi bătrîn pe deasupra! Ar trebui să intri

în pămînt de ruşine că un tinerel ca ăsta te-a depăşit considerabil, dacă nu mă-nşel !

Cu tot acest duel verbal, căzurăm repede de acord că urma lui Santer nu era mai veche de două ceasuri. Ne-am fi luat imediat după ea, dar eram nevoiţi să-i aşteptăm pe cei zece apaşi. Din păcate am pierdut astfel trei sferturi de oră. L-am trimis pe unul din apaşi la Winnetou, pentru a-l înştiinţa că am găsit urma căutată ; curierul putea să rămînă apoi lîngă tînărul şef — după care ne continuarăm drumul în direcţia est.

Fiind toamnă tîrzie nu ne mai rămînea decît cel mult două ore pînă la căderea serii ; trebuia să ne grăbim şi să înaintăm cît mai mult pe lumină, căci noaptea, pe întuneric, aveam să stăm locului. Nu puteam călări mai departe, fără să observăm urma.

În schimb, era de presupus că Santer, bănuind că e urmărit, va folosi toată seara şi chiar noaptea ca să se depărteze cît mai mult. Ne aştepta deci a doua zi drum lung, nu glumă, şi îngreuiat de necesitatea de a fi mereu atenţi la urme, în timp ce Santer putea goni cu toată viteza. Totuşi, călărind o noapte întreagă, banditul avea să obosească şi să caute, în sfîrşit, un răgaz de odihnă pentru sine şi pentru cal. Deci, o împrejurare care egala oarecum şansele ambelor părţi.

Muntele pe care Winnetou şi tatăl său îl numiseră „Nugget-tsil", dispăru curînd în spatele nostru. Aveam acum în faţă preria întinsă, acoperită mai întîi de tufişuri, apoi numai de iarbă din ce în ce mai uscată. Urma se vedea perfect. Santer călărise de zor şi copitele calului lăsaseră amprente adînci.

Cînd începu să se întunece, descălecarăm ; mergînd pe jos, urma era mai lesne de observat decît de pe cal. Ne continuarăm drumul pînă nu se mai vedea nimic. Atunci ne-am oprit ; din fericire nimerisem

iarăşi într-o păşune cu ierburi grase. Caii aveau, deci, nutreţ pe săturate. Ne înveliram în pături şi ne culcarăm.

Noaptea era foarte răcoroasă ; oamenii se trezeau mereu din somn din cauza frigului. Eu, unul, oricum n-aş fi putut dormi. Moartea tragică a lui Inciu-Ciuna şi a fiicei sale mă ţineau treaz şi, dacă închideam ochii pentru o clipă, vedeam în faţa ochilor parcă cele două trupuri însîngerate şi îmi părea că aud ultimele cuvinte rostite de Nşo-ci. Mă mustram pentru faptul că nu fusesem destul de prietenos cu dînsa şi că, în discuţia cu tatăl ei, nu mă exprimasem cu mai multe menajamente. Mi se părea că, prin purtarea mea, i-am grăbit într-un fel moartea.

Către dimineaţă se făcu şi mai frig şi mă sculai ca să-mi dezmorţesc oasele. Sam Hawkens mă zări şi întrebă :

— Aţi degerat, stimate *sir* ? Nu strica să vă puneţi în culcuş o încălzitoare. *Greenhorn*-ii obişnuiesc să care cu ei asemenea lucruri. Halal de vechiul meu surtuc ! Nimic nu pătrunde prin el, nici săgeata, nici frigul. Vreţi să vi-l împrumut ? Hi-hi-hi-hi !

Din pricina frigului eram cu toţi în picioare încă înainte de revărsatul zorilor şi, cum se făcu puţină lumină, încălecarăm şi pornirăm mai departe. Caii erau destul de odihniţi, deşi tremuraseră un pic în timpul nopţii. Simţeau şi ei nevoia să se încălzească şi o zbughiră la drum fără să mai aştepte îndemn.

Călăream încă în prerie. Totuşi, terenul începea să se vălurească. Pe dîmburi iarba era vlăguită şi uscată, în timp ce jos creştea iarba verde, fragedă. Din cînd în cînd, dădeam peste cîte o baltă, opream caii şi-i adăpam.

Dacă pînă atunci urmele se înşirară aproape exact în direcţia est, iată că pe la ceasul amiezii ele cotiră

spre sud. Observînd schimbarea Hawkens se arătă îngrijorat.

— Dacă e așa cum bănuiesc, atunci toată osteneala noastră e în zadar.

— Ce vrei să spui ?

— Individul e șiret. Parc-ar avea intenția să se refugieze la kiowași.

— Nu face el una ca asta.

— Și de ce nu ? Credeți că de dragul dumneavoastră o să ne aștepte aici, în prerie, și o să se lase luat ca din oală ? Ce vă închipuiți ? Face omul tot ce poate ca să se salveze. Doar n-o fi fost orb ca să nu observe că avem cai mai buni decît gloaba lui ! Și uite așa, temîndu-se că-l vom ajunge din urmă, și-a pus în gînd să caute adăpost la kiowași.

— Și ce crezi, îl vor primi cu brațele deschise ?

— Fără îndoială ! N-are decît să le spună că i-a ucis pe Inciu-Ciuna și pe Nșo-ci, și-l vor întîmpina cu urale. Haide să-i dăm drumul înainte, poate îl găsim pînă deseară.

— Ia stai nițel ; cît de veche să fie urma asta ?

— N-are importanță. El a trecut pe aici în cursul nopții. Trebuie să descoperim locul unde a poposit. Atunci vom ști mai precis cît de veche e urma. Cu cît s-a odihnit mai mult, cu atît mai repede îl ajungem.

Abia pe la amiază găsirăm locul unde poposise Santer. Se vedea că și gloaba lui se culcase pe jos de osteneală ; căci altminteri, după felul cum se înșirau urmele, ghicisem încă dinainte starea de oboseală a calului. Probabil că nici Santer nu fusese mai puțin istovit, căci noile semne lăsate de trecerea sa existau de cel mult două ceasuri ; se vede că-și prelungise mai mult decît ar fi dorit somnul. Recuperasem deci avansul pe care banditul îl dobîndise asupra noastră în cursul nopții. Ba ne aflam chiar la o jumătate de

oră mai aproape de el decît fusesem la începutul urmăririi.

Semnele duceau din ce în ce mai sigur spre sud. Părea că Santer a părăsit ținutul Canadian Riverului, cu intenția de a se îndrepta spre Red River. Mînam caii la galop și nu-i lăsam decît arareori să răsufle; ne pusesem în gînd să-l ajungem pe Santer, dac-ar fi fost posibil încă înainte de căderea nopții.

După-amiază — iarăși preria verde și mai tîrziu iarăși tufăriș. Dacă apreciam exact urmele, însemna că distanța dintre noi și Santer nu putea să întreacă o jumătate de ceas. În fața noastră linia orizontului începea să se întunece.

— Acolo e pădure, mă lămuri Sam. Bănuiesc că ne vom întîlni și cu un mic afluent al lui Red River. Ar fi fost preferabil să ne continuăm drumul spre prerie.

Firește că ar fi fost preferabil. În savană ai toată priveliștea deschisă, pe cîtă vreme în pădure e primejdios, te poate prinde inamicul. Or, în graba noastră, ar fi imposibil să facem explorări și controluri prealabile.

Sam avusese dreptate. Dădurăm într-adevăr de o albie, dar aproape seacă; numai cîte o băltoacă ici și colo. Malurile erau străjuite de tufăriș și de copaci; nu era propriu-zis o pădure, ci mici pîlcuri de copaci, izolate între ele.

Spre seară ne apropiasem atît de mult de fugar, încît ne așteptam să răsară din clipă în clipă înaintea noastră. Ne continuarăm drumul cu rîvnă sporită. Eu călăream în față, căci dereșul meu se păstrase mai bine și mai în putere decît ceilalți cai. În plus, eram mînat de un imbold aparte. Mă obseda priveliștea celor două victime și doream să-l prind cu mîna mea pe criminal. Nu era ceea ce se cheamă furie sau sete

de răzbunare, ci pur și simplu o nevoie imperioasă de a-l vedea pedepsit pe ucigaș.

Călărirăm în continuare printre pîlcurile de copaci înșirate pe malul stîng al albiei. Ajuns la capătul lor, observai că urma se abătea prin albia seacă, spre dreapta. Mă oprii niței ca să le dau de știre celorlalți. Și asta spre norocul nostru! Căci în clipa aceea de așteptare, ochii mei, rătăcind deasupra albiei, făcură o descoperire care mă obligă să mă ascund în grabă după un pîlc de copaci.

Pe malul opus, la numai cinci sute de pași de noi, creștea o altă pădurice. Acolo, niște indieni își plimbau caii. Hălci de carne atîrnau în curelele întinse pe pari. Dacă mai înaintam puțin, doar cît o lungime de cal, indienii m-ar fi zărit. Descălecai, avertizîndu-i pe oamenii noștri de situația în care ne aflam.

— Kiowași! stabili unul dintre războinicii lui Winnetou, care ne însoțeau.

— Da, kiowași, confirmă Sam. Probabil că Santer ăsta se are bine cu dracul, de l-a ajutat să-și găsească în ultima clipă asemenea refugiu. Îmi și lungisem degetele să-l prind! Dar nici așa nu trebuie să ne scape.

— Nu sînt prea numeroși kiowașii, observai eu.

— Hm! Noi îi vedem numai pe ăștia de dincoace de copaci; mai încolo s-ar putea să fie și alții. Au vînat și acum prepară carnea, o usucă.

— Ei, ce facem, Sam? Ne întoarcem, o ștergem cît mai departe?

— Nici gînd! Stăm aici!

— Dar e primejdios!

— Deloc!

— S-ar putea ca vreunul să treacă pe malul nostru.

— Nu fac ei treburi din astea. Precum vedeți, sînt dincolo; mai tîrziu se întunecă și nu le mai arde să-și părăsească tabăra.

— Totuși, cu cît sîntem mai precauți, cu atît mai bine.

— Și cu cît ne speriem mai tare, cu atît sîntem mai *greenhorni*! Vă declar că aici, lîngă kiowașii ăștia, ne aflăm în siguranță ca la New York. Nici nu visează ei să treacă dincoace; în schimb le vom face noi o vizită. Pun eu mîna pe Santer, de-ar fi să-l scot dintr-o mie de kiowași!

— Astăzi, dragă Sam, judeci exact cum îmi reproșai că aș face eu, adică ușuratic.

— Cum? Ce? Ușuratic? Sam Hawkens ușuratic? Îmi vine să rîd, hi-hi-hi-hi! Nu mi-a mai spus-o nimeni. Păi bine, *sir*, la dumneavoastră care nu vă speriați de nimic și-l luați pe ursul grizzly în vîrful cuțitului, de ce, mă rog, teama asta subită?

— Nu e teamă, ci prudență. Ne aflăm prea aproape de inamic.

— Prea aproape? Ridicol! S-ar cuveni să ne mai apropiem nițel. Așteptați numai să se întunece!

Nu-l prea înțelegeam pe Sam în ziua aceea; era altfel ca de obicei. Moartea „frumoasei și bunei fete indiene" îl revoltase în așa măsură, încît tînjea după răzbunare. Apașii îi împărtășeau părerea; Parker și Stone erau și ei de partea lui. Așadar, nu mă mai puteam opune. Priponirăm caii și ne așezarăm, așteptînd căderea întunericului.

Ce-i drept, kiowașii nu trădau nici un fel de neliniște. Călăreau, alergau în loc deschis, se strigau pe nume, într-un cuvînt se purtau firesc, ca și cînd s-ar fi aflat acasă la ei și la adăpost de orice pericol.

— Vedeți și dumneavoastră că nu le pasă de nimic! reluă Sam. Nu-l preocupă nici un gînd rău.

— Numai să nu te-nșeli!

— Sam Hawkens nu se înșală!

— *Pshaw!* Aș putea să-ți dovedesc contrariul. Am un fel de presimțire că dumnealor se prefac.

— Presimțire ! Numai babele au presimțiri. Notează asta, onorabile *sir* ! Și în ce scop s-ar preface ?

— Ca să ne atragă în cursă.

— Absolut inutil ! Ce nevoie au de momeală ? Doar ne ducem oricum la ei.

— Admiți că Santer e acolo ?

— Firește. Ajungînd la mal, i-a zărit dincolo și a trecut albia, ca să se adăpostească sub ocrotirea lor.

— Și nu crezi că le-a povestit cele întîmplate și le-a explicat motivul pentru care caută ocrotire ?

— Ce întrebare ! Bineînțeles că le-a povestit !

— Și nu le-a spus oare că urmăritorii sînt pe aproape ?

— Fie și așa.

— În acest caz mă mir grozav că n-au luat nici o măsură de prevedere.

— De ce să vă mire ? Doar nu-și închipuie că sîntem chiar atît de aproape ; ne așteaptă să sosim abia mîine. Lăsați, cum se întunecă, mă strecor dincolo și văd cum stau lucrurile. Pe urmă, știm ce avem de făcut. Musai să pun mîna pe Santer !

— Fie, dar te însoțesc eu.

— Nu-i nevoie.

— Ba cred că e nevoie.

— Cînd Sam Hawkens se duce în recunoaștere, nu-i trebuie nici un ajutor. Nu vă iau cu mine. V-am dibuit eu cine-mi sînteți cu omenia dumneavoastră fără noimă. Vă bate, probabil, gîndul să-l lăsați în viață pe ucigaș.

— Nici prin vis nu mi-ar trece !

— Haide, nu jucați teatru !

— Spun exact ceea ce gîndesc. Vreau și eu să punem mîna pe Santer, să-l pridem viu și să-l predăm lui Winnetou. Dar dacă nu va fi cu putință și voi vedea că nu există altă cale, atunci am să-l împușc în cap. Poți să fii sigur de asta !

— Păi, tocmai ! O să-l împuşcaţi ! Adică să-l scutiţi de tortură. În fond, nici mie nu-mi plac asemenea privelişti, dar mişelului ăstuia îi doresc din toată inima o moarte cumplită. De aceea îl prindem şi-l ducem lui Winnetou. Dar mai întîi trebuie să ştim cîţi kiowaşi se află acolo ; nu încape îndoială că sînt mai mulţi decît se văd.

Am preferat să tac, pentru că vorbele lui puteau să redeştepte neîncrederea însoţitorilor noştri apaşi. Nu uitau, desigur, că intervenisem pentru Rattler şi puteau crede că am şi acum aceleaşi intenţii. Mă prefăcui, deci, că accept ideea lui Sam şi mă lungii jos, lîngă calul meu.

Soarele scăpătase demult şi se lăsa noaptea. Dincolo, kiowaşii aprinseseră cîteva focuri. Flăcările se înălţau sus de tot, abundente. Faptul contravenea practicilor pline de prudenţă ale indienilor şi-mi întărea convingerea că totul nu era decît un şiretlic. Căutau să ne legene în iluzia că nimeni n-ar bănui prezenţa noastră şi că-i puteam ataca prin surprindere. Dacă am fi făcut-o, atunci am fi păţit-o rău de tot.

Chibzuind altfel, mi se păru deodată că aud un zgomot care nu provenea de la ai noştri ; venea parcă din spatele meu. Dar ocolo nu se afla nimeni, fiindcă mă culcasem chiar la margine. Trăsei cu urechea ; zgomotul se repetă. Îl auzeam clar. Era ca un foşnet de frunze tari, uscate, sunînd ca şi cum ai smulge paiele dintr-un snop. Parcă nu se mişcau nişte ramuri netede, ci mai degrabă vrejuri aspre, ghimpoase, ca de mărăcini.

Acest amănunt îmi spuse numaidecît încotro să-mi îndrept atenţia. În spatele meu, lîngă trei copaci învecinaţi, se afla o tufă de mure din care, probabil, fusese mişcată o crenguţă. Putea fi vorba de vreo vietate mărunţă, dar situaţia în care ne găseam cerea pre-

cauție. Și dacă era un om? Trebuia, deci, să văd, să mă conving. Să văd? În beznă? Da, totuși!

Am mai spus că dincolo, la kiowași, ardeau focuri puternice. Ce-i drept, lumina nu răzbătea pînă la noi, dar privind în direcția focurilor, nici un obiect care s-ar fi interpus nu putea să-mi scape de sub observație. Numai că, pentru aceasta, trebuia să mă furișez de partea cealaltă a tufei de mure. Mă ridicai deci de la locul meu și mă prefăcui că mă plimb alene, dar nu în direcția vizată. Îndepărtîndu-mă suficient, făcui un ocol și mă apropiai de pădurice, dinspre partea care-mi convenea. Apoi mă culcai pe burtă și începui să mă tîrăsc încet, încet de tot — nevăzut nici măcar de ai mei — pînă la tufa de mure. Tufa se afla înaintea mea, puteam s-o ating cu mîna. Fiind pe direcția focului, puteam privi prin micile spații dintre tufișurile acelea dese. Și într-adevăr, zgomotul amîntit se repetă, dar nu dinspre mijlocul tufărișului, ci dinspre o margine. Mă furișai acolo și descoperii ceea ce de fapt bănuisem.

Un indian stătuse pitulat în tufiș și se pregătea tocmai să se tragă îndărăt. Acest lucru nu se putea realiza fără nici un zgomot. Ca un adevărat maestru, căuta să se retragă în intervale scurte, ceea ce făcuse de fapt să aud numai eu, care mă aflam aproape, acel fîșîit de paie smulse. Cît pe-aci să-și ducă la capăt manevra. Mai rămăsese în tufiș numai cu capul, cu un umăr și cu un braț.

Mă strecurai pînă în spatele lui. Omul ieșea tot mai mult la iveală, își eliberă umărul, apoi gîtul și capul. Atunci mă proptii în genunchi, îl apucai cu mîna stîngă de gît și-i repezii doi-trei pumni în cap; omul căzu în nesimțire.

— Ce-a fost asta? întrebă Sam, dincolo, pe tovarășii săi. N-ați auzit nimic?

— O fi tropăit calul lui Old Shatterhand, răspunse Dick.

— Dar unde-i el, că nu-l văd. Nu cumva să se apuce iar de prostii!

— Prostii? El? Nici n-a făcut, nici n-o să facă vreuna.

— Oho! E în stare să se furişeze la kiowaşi ca să-l scape de la moarte pe Santer!

— Nu-ţi fie teamă, mai curînd îl sugrumă decît îl scapă. Moartea celor două fiinţe dragi îl tulbură profund; trebuie s-o recunoşti şi tu.

— Mă rog. Dar cînd m-oi duce să-i iscodesc pe kiowaşi, nu-l iau cu mine. De altfel, nici nu mi-ar fi de ajutor. Am de gînd să-i număr şi să cercetez terenul; pe urmă, hotărîm cum şi în ce fel să-i lovim. La drept vorbind, ca un *greenhorn* se descurcă el cîteodată binişor; dar ca să se apropie de kiowaşi, pe o asemenea flăcăraie, asta îl depăşeşte. Kiowaşii ştiu doar că vom veni, sînt atenţi şi stau cu urechile pe noi. Numai un *westman* calificat se poate apropia fără a fi dibuit. Pe Old Shatterhand, însă, l-ar auzi şi l-ar observa la prima mişcare.

Atunci mă ridicai în picioare şi mă apropiai iute de el.

— Te cam înşeli, dragă Sam! Credeai că sînt plecat şi iată-mă aici. Nu-i aşa că ştiu să mă furişez?

— Pe toţi dracii! Sînteţi aici?! Nici nu v-am mirosit!

— Încă o dovadă că-ţi lipseşte ceea ce, după afirmaţiile dumitale, mi-ar lipsi mie. De altfel, nici nu bănuieşti că se mai află aici cineva, în afară de mine.

— Cine? De cine vorbiţi? întrebă cu aprindere Sam.

— Du-te pînă la tufa aceea de mure şi ai să vezi!

Se sculă şi se duse. Ceilalţi îl urmară.

— Alo ! strigă Sam. Aici zace un tip, un indian ! Cum de-a ajuns aci ?

— Să-ţi spună el !

— Păi, e mort !

— Trăieşte, l-am năucit şi atîta tot.

— Unde s-au petrecut lucrurile ? Nu cumva chiar sub nasul nostru ? Doar plecaserăţi, după cîte ştiu. Se vede treaba că l-aţi surprins undeva şi l-aţi cărat apoi încoace.

— Nici gînd ! Omul se ascunsese aici, în tufa asta, şi l-am observat. Cînd a dat s-o şteargă, l-am trăsnit. De altfel şi dumneata ai auzit lovitura şi ai întrebat ce-o fi, pentru ca apoi să se spună că a tropăit calul meu.

— Mînca-l-ar iadul, chiar aşa e ! A fost, va să zică, aici, a stat ascuns în tufiş şi a ascultat discuţia noastră. Ce catastrofă pe capul nostru dac-ar fi izbutit să se retragă ! Bine că l-aţi pocnit ! Legaţi-l fedeleş şi vîriţi-i căluşul în gură, dacă nu mă-nşel ! Dar de ce n-a rămas dincolo, la ai lui ? Ce căuta pe-aici ? Trebuie c-a stat la pîndă înainte de sosirea noastră.

— Umbli cu asemenea întrebări şi-i mai faci pe alţii *greenhorn* ! Păi numai un *greenhorn* veritabil poate să pună întrebări de soiul ăsta ! Negreşit că se afla aici înaintea noastră. Kiowaşii ne-au prevăzut sosirea ; ştiau că-l vom urmări pe Santer şi că vom ajunge aici. Aveau de gînd să ne iasă în întîmpinare şi, pentru a nu pierde momentul oportun, au trimis o iscoadă care să-i vestească. Cum însă noi am călărit neaşteptat de repede, ori omul n-a băgat de seamă la timp, ori ajungînd aici o dată cu noi şi văzîndu-se în primejdie, s-a repezit în tufa de mure şi s-a pitulat.

— Ar fi putut totuşi să şteargă putina, să fugă la ai săi !

— Nu mai era timp. L-am fi zărit şi am fi ghicit că sîntem aşteptaţi de kiowaşi ; nici n-ar fi putut

să-i mai prevină. Dar nu e exclus să fi avut de la bun început intenția de a se ascunde și a ne spiona.

— Toate astea sînt foarte posibile. Oricum e norocul nostru că l-ați prins. Las' că-i stoarcem noi toate informațiile !

— Se va păzi ca de foc să trădeze. Nu scoți nimic de la el.

— S-ar putea. De altfel, nici nu e cazul să ne pierdem vremea cu dumnealui. Știm doar cum stau lucrurile ; iar în ce privește alte amănunte, le aflu eu imediat, mă duc dincolo.

— Pentru ca să nu te mai întorci niciodată ?

— De ce ?

— Fiindcă te vor prinde kiowașii. N-ai spus chiar dumneata că e foarte greu să te strecori pe asemenea lumină ?

— Pentru dumneavoastră, *sir*, nu pentru mine. Așadar, am spus și repet : mă duc dincolo și voi rămîneți pe loc !

Vorbise atît de hotărît și de poruncitor, încît mă simții obligat la un răspuns mai sever.

— Nu știu ce ai astăzi, Sam, dar ești cu totul schimbat. Doar nu-ți închipui că ai avea căderea să-mi poruncești ! Sau poate că ți-o închipui ?

— Sigur că da.

— Atunci, cu toată prietenia noastră, nu-mi rămîne decît să-ți declar că te înșeli, dragă Sam. În calitate de expert sînt superiorul dumitale ; n-ai alt rol decît să faci de gardă. În plus, e bine să-ți amintești că, avînd asentimentul întregului trib, Inciu-Ciuna m-a ridicat la rangul de căpetenie. Să-ți revizuiești, așadar, atitudinea față de mine. Orice părere ai avea, trebuie să mi te supui. Eu ordon aici, nu dumneata !

— Mie n-are a-mi ordona nici o căpetenie de trib ! se răți Sam. Și în afară de asta sînt un *westman* recunoscut, iar dumneavoastră, un biet *greenhorn*,

şi pe deasupra ucenicul meu. S-o ţineţi bine minte, dacă nu vreţi să treceţi drept ingrat. Aşa ! Eu mă duc, voi staţi pe loc !

Şi plecă. Apaşii cam bombăniră împotriva lui, iar Stone rosti cu ciudă :

— Astăzi e, într-adevăr, mai sucit ca de obicei. Auzi ! Să vă învinuiască de ingratitudine ! Noi vă datorăm recunoştinţă, căci fără dumneavoastră nu mai trăiam astăzi nici unul. Oare v-a salvat el vreodată de la moarte ?

— Lasă-l în pace ! am răspuns. E un omuleţ admirabil şi chiar purtarea lui de azi îi face cinste. Îl stăpîneşte mînia pentru crima ce-a fost săvîrşită faţă de Inciu-Ciuna şi Nşo-ci. Fireşte că de porunca lui n-am să ascult. Mă duc şi eu. În starea lui de enervare s-ar putea lansa într-o acţiune necugetată pe care, altminteri, ar şti s-o evite. Rămîneţi aici pînă mă întorc ; chiar dacă auziţi împuşcături, nu vă mişcaţi de fel. Veniţi în ajutor numai la chemarea mea.

Lepădai doborîtorul de urşi, cum făcuse şi Sam cu Liddy a lui, şi plecai. Observasem că Hawkens o luase de-a dreptul prin albia rîului ; voia să se strecoare apoi dincolo. După părerea mea, procedase greşit. Eu intenţionam să aplic altă tactică, mai bună. Kiowaşii ştiau unde ne aflăm, deci toată atenţia lor era îndreptată încoace ; tocmai de aceea greşise Hawkens pornind de-a dreptul prin albie. Eu, în schimb, plănuiam să mă apropii dinspre partea opusă.

Am mers mai întîi pe mal în jos, ferindu-mă să nu intru în lumina focurilor, şi am înaintat astfel paralel cu pădurea de pe malul celălalt, pînă am ajuns la capătul ei. Acolo nu ardeau focuri, iar copacii mă apărau de lumină. Domnea un întuneric deplin. Am coborît neobservat în albie şi am trecut netulburat în cealaltă parte. Acum mă aflam la adăpostul arbo-

rilor ; m-am lungit la pămînt și am pornit-o tîrîș. Ardeau opt focuri, mai multe decît ar fi fost necesar, avînd în vedere că indienii din jurul lor nu erau nici patruzeci la număr. Era deci clară intenția kiowașilor de a ne momi pur și simplu în tabăra lor.

Stăteau lîngă copaci, grupuri-grupuri, cu armele în mîini, gata să tragă. Ar fi fost vai de noi, dacă, din neprevedere, am fi căzut în cursă. De altfel, cursa era atît de evidentă și de naivă, încît numai niște oameni fără pic de experiență s-ar fi lăsat păcăliți. Caii indienilor pășteau afară, în preria deschisă.

M-aș fi dus bucuros să spionez un grup sau altul, în special acolo unde se găsea căpetenia lor și unde, firește, aș fi cules mai sigur informațiile necesare. Dar cum să dau de șef ? „Fără îndoială că e împreună cu Santer", îmi spusei. Mă furișai, deci, de la copac la copac, ca să-l descopăr undeva pe bandit.

După un timp îl zării ; ședea laolaltă cu patru kiowași, care însă nu purtau însemne de șef. De altfel nici nu mai era nevoie să mai cercetez ; după uzanțele indienilor, cel mai bătrîn din grup trebuia să fie șeful. Din păcate nu puteam să mă apropii prea mult, căci nu exista nici un tufiș care să-mi ofere acoperire. Totuși, cîțiva copaci aruncau destulă umbră ocrotitoare. La lumina celor opt focuri umbra arborilor, multiplicată, uneori plină, alteori rară și tremurătoare, împrumuta interiorului pădurii un aspect fantomatic.

Spre bucuria mea, indienii nu discutau în șoaptă, ci în gura mare ; nu căutau să-și ascundă prezența. Dimpotrivă, făceau totul ca să fie văzuți și auziți.

La adăpostul umbrei, am ajuns la vreo doisprezece pași de grupul lui Santer. Era destul de riscant, întrucît, încă mai lesne decît cei patru din fața mea, m-ar fi putut descoperi vreunul din ceilalți kiowași.

Îl auzeam pe Santer perorînd. Povestea de muntele cu nuggeți ; îi îndemna pe indieni să-l urmeze pînă acolo și să pună stăpînire pe comoară.

— Cunoaște fratele meu alb locul unde se găsește comoara ? întrebă cel mai vîrstnic dintre kiowași.

— Nu. Am încercat să aflu, dar apașii s-au îngrijorat prea curînd. Nădăjduiam ca, zăbovind ei mai mult acolo, să-i putem ajunge din urmă și spiona.

— Atunci nu are rost să căutăm. Dacă s-ar duce în cercetare de zece ori cîte o sută de oameni, tot n-ar găsi nimic. Noi, indienii, ne pricepem de minune să camuflăm asemenea locuri, ferindu-le de ochi străini. Totuși, pentru că fratele meu a doborît pe cel mai mare dintre dușmanii noștri și pe fiica lui, îi vom face pe plac, îl vom însoți și îl vom ajuta în căutarea comorii. Dar pînă atunci, să-i prindem pe urmăritori și să-l ucidem pe Winnetou.

— Winnetou ? Păi ăsta s-o fi aflînd printre urmăritori !

— Ba nu. Dînsul n-are voie să plece de lîngă morții săi și trebuie să-și fi păstrat cea mai mare parte dintre războinici. Restul, în număr mai mic, a plecat pe urma ta și se află, desigur, sub conducerea lui Old Shatterhand, cîinele alb care a zdrobit genunchii căpeteniei noastre. Ceata asta o vom nimici astăzi.

— Bine. Și apoi mergem călare spre muntele nuggeților, ne răfuim cu Winnetou și căutăm aurul.

— Asta nu-i chiar atît de ușor cum își închipuie fratele meu. Winnetou trebuie să-și îngroape mai întîi părintele și sora ; or, nouă nu ne este îngăduit să tulburăm înmormîntarea. Marele Spirit nu ne-ar ierta-o niciodată. Abia pe urmă ne aruncăm asupra lui. De bună seamă că n-o să-și mai continue drumul către orașele fețelor palide, ci se va întoarce acasă. Atunci îi atragem în capcană, așa cum am

făcut azi cu Old Shatterhand, care trebuie să se afle pe undeva, pe aproape. Aştept numai să se întoarcă iscoada care s-a pitulat acolo. Nici de la străjile care veghează în prerie nu am primit încă nici o veste.

Auzind aceste vorbe, m-am speriat. Prin urmare, lîngă pădurice se află posturi de santinele. Dacă Sam Hawkens nu le observă şi cade în mîinile lor? Nu-mi terminasem bine gîndul, că răsună un semnal scurt izbucnit din mai multe guri deodată. Şeful sări în picioare şi deveni atent. Tăcură şi ceilalţi kiowaşi. Ascultau cu încordare.

Şi iată că din pădurice se ivi un grup de patru indieni care trăgeau după ei un alb. Omul se zbătea în zadar. Deşi nu era încă legat, cele patru cuţite ale biruitorilor săi îl ţineau la respect. Şi albul acela era nesocotitul de Sam!

Hotărîrea mea era luată: să-l scap, deşi îmi riscam viaţa.

— Sam Hawkens! strigă Santer, recunoscîndu-l imediat. *Good evening, sir!* Nu te aşteptai, desigur, să ne revedem aici!

— Mişelule, tîlharule, ucigaşule! răspunse curajosul omuleţ, repezindu-se la Santer şi apucîndu-l de beregată. Bine că mi-ai picat în labe! Ţi-o plătesc eu, dacă nu mă-nşel!

Santer se apără; indienii intervenirăşi-l îndepărtară pe Sam. Se produse o scurtă învălmăşeală, de care m-am folosit fără întîrziere. Cu cîte un pistol în fiecare mînă sării drept în mijlocul indienilor.

— Old Shatterhand! exclamă Santer, luînd-o speriat la fugă.

Trăsei două focuri în urma lui, fără să-l nimeresc; mai descărcai cîteva gloanţe asupra indienilor care se retraseră înspăimîntaţi, şi-i strigai lui Sam:

— Fugi, ia-te după mine, ţine-te exact după mine!

S-ar fi zis că kiowaşii împietriseră de groază : stăteau nemişcaţi, cu toate că trăsesem în ei, avînd însă grijă să nu le provoc decît răni uşoare. Îl apucai pe Sam de braţ, îl tîrîi după mine în pădurice, o străbăturăm în fugă coborînd apoi spre albia rîului. Totul s-a consumat atît de repede, încît, din clipa atacului meu, nu trecuse mai mult de un minut.

— *All devils!* Pe toţi dracii, dar aţi venit taman la timp! rosti Sam gîfîind. Tîlharii ăştia m-au...

— Nu mai pălăvrăgi, mai bine urmează-mă! îi tăiai vorba, slobozindu-i braţul.

O apucai în goană la vale, de-a lungul albiei; trebuia, înainte de toate, să ieşim din bătaia puştilor.

Abia acum indienii, luaţi fără veste şi buimăciţi, se dezmeticiră. Strigătele lor se învălmăşeau în urma noastră, încît nu mai era cu putinţă să distingi paşii lui Sam. Ţipete stridente şi împuşcături umpleau văzduhul; se produse o zarvă infernală.

De ce n-am fugit în susul albiei, către tabăra noastră, ci dimpotrivă, în direcţia opusă? Dintr-un motiv foarte simplu. Mai întîi că, procedînd astfel, indienii nu ne puteau zări; aici era întuneric beznă. În al doilea rînd, dînşii mai mult ca sigur alergau spre tabăra noastră, convinşi că am apucat acest drum. Ne aflam, deci, în oarecare siguranţă, şi, făcînd un ocol, ne puteam înoarce la ai noştri.

Apreciind că ne depărtasem destul, mă oprii din fugă. Mai stăruiau încă, departe, strigătele kiowaşilor; aici însă era linişte, nu se mişca nimic.

— Sam! chemai eu cu o voce reţinută.

Nici un răspuns.

— Sam, n-auzi? întrebai cu un glas ceva mai ridicat.

Iarăşi nici un răspuns. Unde-o fi? Trebuia doar să mă urmeze îndeaproape. Să fi căzut, să se

fi rănit? Posibil, pentru că trecusem în fugă peste glodărie uscată, colțuroasă, peste gropi adînci și băltoace secate. Îmi încărcai din nou pistoalele și pornii înapoi, atent, cu pași rari, în căutarea lui Sam.

Hărmălaia kiowașilor se prelungea; mă aventurai totuși mereu mai încolo, mai încolo, pînă am dat iarăși de locul acela de sub pădurice unde îl somasem pe Hawkens să tacă și să mă urmeze. Sam — nicăieri! Probabil că se încăpățînase iarăși, luînd-o de-a dreptul spre malul opus, fără să țină seama de îndemnul meu. Dar în cazul acesta va fi intrat în lumina focurilor și se va fi expus gloanțelor vrăjmașe. Ce nechibzuință la omulețul acesta! Mai ales astăzi! Mă cuprinse iarăși teama pentru soarta lui. Mă depărtai de pădurice și, mergînd cu mare atenție, ca să nu fiu cumva zărit, ajunsei pe ocolite înapoi la tabără.

Acolo domnea o agitație fără seamăn. Camarazii mei albi, ca și apașii, se îngrămădiră în jurul meu și Dick Stone mă dojeni.

— De ce ne-ați interzis, *sir*, să vă venim în ajutor, chiar dacă auzim împușcături? Am stat cu sufletul la gură așteptînd să ne chemați. Slavă Domnului că cel puțin dumneavoastră v-ați întors teafăr.

— Dar Sam unde-i? Nu-i aici? mă interesai.

— Aici? Ciudată întrebare? N-ați văzut ce-a pățit?

— Ce să văd?

— Stați să vă spun! După ce-ați plecat, am rămas în așteptare. Trece un răstimp destul de lung și deodată auzim niște strigăte de indieni. Apoi se lăsă iar tăcere. Dar la un moment dat răsună focuri de pistol și niște urlete îngrozitoare. Mai pe urmă auzim detunături de pușcă și-l vedem pe Sam că se ivește din întuneric.

— Unde?

— Acolo jos, lîngă pădurice, pe malul nostru.

— Mi-am închipuit ! Sam a fost astăzi mai uşuratic ca oricînd. Ei, mai departe !

— Fugea către noi, urmărit de o ceată de kiowaşi ; l-au ajuns din urmă şi l-au prins. Am văzut totul foarte clar ; focurile ardeau cu flacără plină. Am vrut să-l ajutăm, dar pînă să ajungem la locul cu pricina indienii şi trecuseră albia şi dispărură cu prizonierul lor după copaci. Eram gata să fugim după ei ca să îl eliberăm pe Sam. Dar ne-am amintit de ordinul dumneavoastră şi am renunţat.

— Aţi făcut foarte bine ; unsprezece inşi, cîţi sînteţi, n-aţi fi reuşit nimic şi aţi fi fost ucişi pînă la ultimul.

— Bine, bine, dar ce facem *sir* ? Sam e prizonier !

— Din păcate, este. Şi chiar pentru a doua oară.

— Pentru a doua oară ?... se miră Stone.

— Da. Prima oară am izbutit să-l scap. Nu avea decît să se ţină după mine şi s-ar afla acum aici. Dar astăzi n-a vrut să ştie de nimic ; a lucrat numai după capul lui orgolios.

Le-am povestit cele întîmplate. Cînd am isprăvit, Will Parker mi-a spus :

— N-aveţi nici o vină, *sir*. Aţi cutezat mai mult decît oricare altul. Sam şi-a vîrît singur capul în laţ ; totuşi, nu se cade să-l lăsăm la voia întîmplării.

— Firește, trebuie smuls de acolo. Numai că lucrul va fi cu mult mai greu decît mi-a fost mie întîia oară ; fără îndoială că acum kiowaşii îşi vor dubla vigilenţa.

— Nici vorbă ! S-ar putea totuşi să izbutim şi să-l mai scoatem odată din mîinile lor.

— Hm ! Orice e cu putinţă ; dar ce să facă doisprezece oameni împotriva a cincizeci care mai şi aşteaptă atacul ? Şi probabil, că intervenţia imediată

e singura cale ce ne oferă şanse de reuşită. Ziua, nici gînd să riscăm un atac asupra păduricii.

— *Well,* atunci operăm chiar în noaptea asta!

— Uşurel, uşurel! Trebuie să chibzuim!

— Chibzuiţi, *sir,* însă daţi-mi voie să mă furişez şi eu dincolo, să văd cum stau lucrurile.

— Asta o poţi face, dar nu acum; aşteaptă să mai treacă o bucată de timp şi să mai slăbească atenţia kiowaşilor. Şi nici atunci nu vei merge singur; te însoţesc eu. Eventual mergem cu toţii.

— Excelent, *sir!* Sînt de acord. Să vină şi ceilalţi cu noi. Asta înseamnă atac prin surprindere. Ne vom face datoria. Şase pînă la opt kiowaşi mi-i lăsaţi în seamă, iar lui Dick Stone nu mai puţini. Aşa-i, bătrîne Dick?

— *Yes,* bătrîne Will, răspunse acesta. Nu mă tocmesc pentru unul în plus sau în minus, dacă-i vorba să-l eliberăm pe Sam. Altminteri, e un pişicher şi jumătate, însă azi a avut o zi proastă.

Într-adevăr, Sam n-a fost în ziua aceea la înălţime. Mă tot sfătuiam cu mine însumi cum ar fi mai bine să acţionăm. În ce mă priveşte, mi-am pus viaţa în joc pentru el, dar aveam oare dreptul să-i arunc şi pe apaşi într-o primejdie de moarte? Poate o stratagemă ne-ar duce mai uşor la ţintă? Asta se va vedea după ce vom fi trecut neobservaţi dincolo. Pentru orice împrejurare, mă gîndeam să-i iau cu mine şi pe apaşi. S-ar putea ca un atac fulgerător, cu toate forţele, să se dovedească mai avantajos.

Acum nu rămîne decît să aşteptăm, pentru că dincolo forfota mai era încă în toi. Dar nu trecu mult şi lucrurile se mai potoliră, nu se auzeau decît izbiturile puternice, cu ecou prelung, ale tomahawkurilor. Kiowaşii tăiau lemne; probabil că aveau intenţia să întreţină pînă în zori focurile lor neobişnuit de mari.

În sfîrșit, amuțiră și securile. Stelele indicau miezul nopții ; după socoteala mea sosise momentul să pornim. Am avut mai întîi grijă să ne priponim bine caii, ca să nu se poată depărta și răzleți ; apoi am controlat legăturile și călușul din gura prizonierului kiowaș. Abia pe urmă părăsirăm tabăra, apucînd exact drumul pe care-l străbătusem eu mai înainte.

Ajungînd sub păduricea de pe mal, am poruncit apașilor să stea locului, sub conducerea lui Dick Stone, și să nu facă nici cel mai mic zgomot. Apoi, împreună cu Will Parker, am urcat încetișor malul. Sus, ne-am lungit la pămînt și am tras cu urechea. Jur împrejur domnea o tăcere adîncă. Ne-am tîrît cu precauție mai departe. Cele opt focuri continuau să ardă cu flăcări mari. Observai mormane întregi de vreascuri aruncate pe foc. Lucrul m-a cam surprins. Înaintarăm pas cu pas, mereu mai departe, fără să zărim pe nimeni. În cele din urmă, ne-am convins, firește, cu toată rezerva necesară, că păduricea era pustie. Nu se afla acolo nici un kiowaș.

— Au plecat, au șters-o ! se miră Parker. Și, totuși, au întețit focul !

— Ca să-și ascundă retragerea. Cîtă vreme mai ard focurile, noi am putea crede că se află aici.

— Dar încotro s-or fi dus ? Să fi plecat de tot ?

— Bănuiesc că s-au retras ca să-l pună la adăpost pe Sam, pe care îl consideră o pradă prețioasă. Dar nu e exclus ca motivul să fie altul ; poate că pun la cale cine știe ce năzbîtie.

— Ce anume ?

— Poate un atac asupra noastră, dincolo, așa cum plănuisem noi aici.

— La naiba ! Să știți că e posibil. Trebuie să le-o luăm înainte, *sir !*

— Da. Să ne întoarcem în tabără și, chiar dacă lucrul s-ar dovedi mai tîrziu de prisos, să ne punem caii în siguranță. O măsură în plus nu strică.

Coborîrăm iarăși la apașii noștri și plecarăm apoi împreună spre tabără. Acolo, totul era neschimbat. Dar kiowașii puteau să apară și mai tîrziu; de aceea încălecarăm și, după o bucată de drum prin prerie, făcurăm popas. Dac-ar fi năvălit pînă la urmă asupra taberei, kiowașii nu ne-ar mai fi găsit acolo. Ar fi fost nevoiți să aștepte zorile, ca să pornească în căutarea noastră. Pe prizonier îl luarăm, bineînțeles, cu noi.

Acum nici noi nu mai aveam ce face decît să răbdăm pînă dimineața. Cine era în stare să doarmă, dormea — cine nu, veghea. Astfel trecu noaptea și, cînd se crăpă de ziuă, încălecarăm din nou și ne întoarserăm la tabără. Nimeni nu fusese acolo în timpul nopții; manevra noastră se dovedise deci inutilă, dar nici nu ne-a stricat cu nimic. Trecurăm apoi iarăși albia rîului spre pădurice. Focurile se stinseseră; doar grămezile de cenușă mai aminteau forfota din ajun.

Ne apucarăm să cercetăm urmele. Ele porneau de la locul unde păscuseră caii kiowașilor, îndreptîndu-se în direcția sud-est. Era limpede că indienii renunțaseră să se înfrunte într-o bătălie care nu le-ar fi adus mare folos, dat fiind faptul că n-ar mai fi putut să ne ia prin surprindere.

Și Sam? Îl duseseră cu ei — și aceasta îi mîhnea peste măsură pe Dick Stone și Will Parker. Și mie îmi părea nespus de rău de soarta bietului prichindel. Pentru a-l salva, eram gata să întreprind orice acțiune măcar pe jumătate rezonabilă.

— Dacă nu-l eliberăm, va fi legat la stîlpul torturii, vorbi îndurerat Dick Stone.

— Nu ! încercai să-l consolez, dar avem şi noi un kiowaş pe care-l ţinem ostatic în schimbul lui Sam.

— Numai s-o ştie şi ei !

— Nici o grijă ! Sam e destul de deştept ca să le-o spună. Orice suferinţă a lui Sam se va răzbuna asupra prizonierului nostru.

— Dar pe kiowaşi nu trebuie să-i slăbim nici în ruptul capului !

— Ba nu-i aşa.

— Adică vreţi să-i lăsaţi cumva în pace ?

— Nici aşa.

— Atunci cum se potriveşte una cu alta ?

— Uite ce-i : eu n-am să mă las dus de nas prin toată preria de către canaliile astea.

— Dus de nas ? Nu pricep !

— Observă, te rog, urmele lor. Cam de cînd să fie ?

— S-ar putea să fi plecat de aci înainte de miezul nopţii.

— Aşa cred şi eu. De atunci au trecut, va să zică aproape zece ore. Crezi că putem recupera astăzi un asemenea avans ?

— Nu.

— Sau mîine ?

— Nici mîine.

— Şi încotro crezi c-au luat-o ?

— Spre satul lor.

— Vor ajunge, deci, la destinaţie, înainte ca noi să-i putem dibui. Şi crezi oare că noi, doisprezece inşi mari şi laţi, ar trebui să ne aventurăm în mijlocul teritoriului îndepărtat al kiowaşilor şi să năvălim în sat ca să eliberăm un prizonier ?

— Ar fi curată nebunie !

— Păi vezi ! Sîntem într-un gînd : nu mergem în urmărirea lor.

Se scărpină după ureche și mormăi descumpănit, supărat :

— Dar Sam ? Bătrînul nostru Sam ! Ce se întîmplă cu el ? Doar n-o să-l părăsim !

— În nici un caz ! Dimpotrivă, îl vom elibera.

— Dracul vă știe, *sir !* Nu sînt făcut să dezleg cimilituri. Pe de o parte, ziceți să nu-i urmărim pe kiowași, pe de alta, să-l eliberăm pe Sam. Asta-i ca și cum i-ai spune măgarului ba cămilă, ba maimuță ! Să vă înțeleagă cine poate, eu, unul, mă dau bătut.

— E cu totul altceva decît crezi, și comparația dumitale cam bate alături. Uite ce-i : kiowașii nu au plecat spre satul lor.

— Zău ? Atunci încotro ?

— Nu ghicești ?

— Nu.

— Măi, măi, ce *westmen*-i grozavi îmi sînteți ! Păi nu sînt mai vrednici de laudă *greenhorn*-ii care dezleagă astfel de probleme fără multă bătaie de cap ? Află că dumnealor se îndreaptă spre muntele cu nuggeți.

— Spre... muntele... *behold !* Ia te uită ! Așa să fie, *sir ?*

— Așa este, pot să te asigur.

— Ăștia sînt în stare de așa ceva.

— Nu numai că sînt în stare, dar eu afirm cu toată certitudinea că o și fac.

— Totuși, datinile nu le permit să tulbure ceremonia înmormîntării !

— Nici n-au intenția s-o tulbure. Vor aștepta sfîrșitul. Ei ne urăsc pe noi în aceeași măsură ca și pe apași. Sînt setoși de răzbunare. De aceea le-a picat tocmai bine apariția lui Santer. Au aflat de moartea lui Inciu-Ciuma și a fiicei sale și s-au bucurat. Cu

cîtă plăcere ne-ar dori, lui Winnetou şi nouă, tuturor, aceeaşi soartă! Cînd au aflat că venim pe urmele lui Santer, s-au şi crezut stăpîni pe noi. Numai că, exceptîndu-l pe Sam, am fost destul de atenţi să nu cădem în cursă. Acum ei încearcă altă metodă. Se prefac a se întoarce în satul lor, bănuind că în cazul acesta vom renunţa la urmărire şi ne vom întoarce la Winnetou. După ce au parcurs o bucată de drum, sporindu-şi ceata cu alţi războinici, schimbă direcţia spre muntele nuggeţilor unde, cred eu, vor izbuti să ne atace pe *nepusă-masă*, şi să *ne măcelărească* pe toţi, pînă la unul.

— Ce să spun, frumoasă idee! Numai că vom avea grijă ca socotelile să le iasă pe dos.

— Firește. Probabil că ideea e a lui Santer, care speră să se înfrupte şi el din aur. Ce să mai lungim vorba, sînt absolut convins că aşa stau lucrurile. Ei, mai vrei să ne luăm după kiowaşi?

— Nici gînd! Deşi logica dumneavoastră mi se pare cam îndrăzneaţă, totuşi, după cîte vă ştiu, nu vă înşelaţi niciodată. Sper să aveţi şi acum dreptate. Tu ce părere ai, bătrîne Will?

— Şi eu cred că Old Shatterhand are dreptate. Să plecăm de aci cît mai repede şi să-l prevenim din vreme pe Winnetou. Sînteţi de acord, *sir*?

— Da.

— Îl luăm cu noi şi pe ostatic?

— Bineînţeles. Îl legăm de catîrul lui Sam, ceea ce, desigur, n-o să-i facă dobitocului mare plăcere. Apoi plecăm neîntîrziat. Pînă atunci, însă, trecem pe albia rîului, căutăm o băltoacă şi ne adăpăm caii.

După o jumătate de oră, ne aflam pe drum, firește nu prea bucuroşi de isprava noastră. În loc să-l fi prins pe Santer, îl pierdusem — datorită propriei sale nechibzuinţe — pe Sam Hawkens. Totuşi, dacă

presupunerile mele erau juste, ne puteam aştepta să-l eliberăm pe Sam şi să-l prindem pe Santer. Mergînd după Santer fusesem nevoiţi să ne ţinem mereu pe urmele lui şi, întrucît se abătuse într-un unghi obtuz de la direcţia iniţială, ne obligase şi pe noi să facem ocolul. Hotărîi acum să tăiem unghiul şi să scurtăm astfel drumul. Datorită acestei măsuri, am sosit chiar în după-amiaza următoare la văgăuna pomenită mai înainte, lîngă luminişul unde bandiţii săvîrşiseră îndoita crimă.

Lăsarăm caii în paza unuia dintre apaşi şi urcarăm pe jos mai departe. La marginea luminişului stătea de strajă un om al lui Winnetou, care ne salută cu o simplă fluturare de mînă. Din prima clipă constatarăm cît de sîrguincios lucraseră cei douăzeci de apaşi în vederea înmormîntării. Doborîseră cu tomahawkurile o mulţime de copaci şi îi pregătiseră pentru montarea unei schelării. Făcuseră grămezi de bolovani şi mai cărau încă. Apaşii sosiţi cu mine se alăturară celorlalţi ca să le dea ajutor. Aflai că ceremonia urmă să se desfăşoare a doua zi.

Fusese improvizată şi o baracă pentru adăpostirea celor două leşuri. Winnetou era înăuntru. Înştiinţat de sosirea noastră, ne ieşi în întîmpinare. Vai, cum arăta!

Îl ştiam dintotdeauna extrem de serios; rareori i se ivea pe faţă un zîmbet fugar. Nu-l văzusem niciodată rîzînd cu toată gura. Totuşi, în pofida acestei seriozităţi, trăsăturile sale frumoase, bărbăteşti, aveau uneori o expresie de blîndeţe, iar ochii lui noptatici, catifelaţi, priveau cîteodată nespus de prietenos. De cîte ori nu se opriseră cu adîncă dragoste şi căldură asupra mea!

Dar astăzi, nimic din toate acestea. Chipul său părea împietrit într-o durere mută şi căutătura în-

tunecată parcă scruta în propria-mi inimă. Gesturile îi erau încete și greoaie. Se apropie fără grabă, aruncă o privire tulbure în jur, îmi strînse obosit mîna, mă cîntări cu o expresie care-mi cutremură sufletul și zise :

— Cînd s-a întors fratele meu ?

— Chiar acum.

— Unde-i ucigașul ?

— Ne-a scăpat.

Dragostea de adevăr mă obligă să recunosc că rostind aceste cuvinte, mi-am coborît privirea. Mărturisesc că-mi era rușine să le pronunț.

Și dînsul își plecă ochii. I-aș fi putut citi în suflet. Abia după o lungă pauză se interesă.

— Fratele meu i-a pierdut urma ?

— Nu. O cunosc și acum. Se îndreaptă încoace.

— Old Shatterhand să fie bun să-mi povestească totul !

Se așeză pe un pietroi. Făcui la fel. I-am înfățișat în amănunt cum se petrecuseră lucrurile. M-a ascultat tăcut pînă la capăt și, după un timp mă întrebă :

— Deci, fratele meu nu știe dacă ucigașul a fost rănit ?

— Nu știu, dar înclin să cred că nu l-am nimerit.

Dădu ușor din cap. Îmi strînse mîna și spuse :

— Fratele meu să-mi ierte întrebarea de adineauri cu privire la pierderea urmei ! Old Shatterhand a făcut tot ce s-a putut face și a procedat foarte cuminte. Sam Hawkens are ce regreta că a fost atît de imprudent ; i-o vom ierta și-l vom smulge din captivitate. Sînt și eu de părerea fratelui meu ; kiowașii vor veni încoace. Numai că ne vor găsi altfel decît speră ei. Prizonierul nu trebuie tratat prea aspru, dar nici să nu-l pierdem din ochi. Mîine vom înălța lăcașul de veci pentru Inciu-Ciuna și Nșo-ci. Fratele meu va fi de față ?

— M-ar durea nespus dacă Winnetou nu mi-ar îngădui prezența.

— Nu numai că nu-ți interzic, dar te și rog să iei parte. Poate că prezența ta va duce la salvarea multor fețe palide, a căror moarte e cerută prin legea sîngelui. Ochiul tău e ca soarele care topește gheața și o schimbă în apă răcoroasă. Tu știi ce am pierdut. Să-mi fii tu, de aci înainte, și tată, și soră ; te rog din suflet Șarli !

O lacrimă îi luci în ochi și se rușină. Față de nimeni altul nu și-ar fi trădat zbuciumul sufletului. Se duse apoi grăbit către baraca în care odihneau morții.

Îmi spusese astăzi pentru prima oară Șarli, după numele meu mic, Karl — și de-aci înainte nu avea să-l mai rostească altfel.

Ar trebui, poate, să povestesc cîte ceva despre înmormîntarea care s-a desfășurat cu toată solemnitatea obiceiurilor indiene. Știu bine că o descriere amănunțită a ceremoniei ar interesa pe cititori. Însă de cîte ori mă gîndesc la acele ceasuri tragice, mă cuprinde o durere atît de adîncă, de parcă totul s-ar fi petrecut abia ieri. Așa că descrierea ceremoniei îmi pare o profanare nu atît a mormîntelor ridicate pe muntele Nugget, ci mai ales a monumentului pe care l-am înălțat în inima mea și l-am păzit mereu cu sfințenie și credință. De aceea, cer îngăduința de a trece peste relatarea respectivă.

Trupul lui Inciu-Ciuna fu legat de spinarea calului său. Jur-împrejur se grămădi pămînt peste pămînt, pînă ce animalul nu se mai putu mișca. Apoi îl împușcară în cap. Movila de pămînt se înălța mereu pînă ce călărețul mort împreună cu armele și amuletele lui, fu acoperit pe de-a-ntregul. Atunci oamenii stivuiră în jur, pînă în vîrf, bolovanii.

La rugămintea mea, apașii construiră pentru Nșo-ci un alt mormînt. Doream ca trupul ei să nu fie strivit sub pămînt. O sprijinirăm de trunchiul unui arbore, ca și cum ar fi șezut, și clădirăm în jurul ei, din bolovani, o piramidă solidă, goală pe dinăuntru și din al cărei vîrf se înălța creștetul arborelui.

Mai tîrziu, aveam să urc în cîteva rînduri, împreună cu Winnetou, sus, pe Nugget-tsil, ca să revedem mormintele. Le-am găsit totdeauna intacte...

ELIBERAREA LUI SAM

Va înțelege oricine cît de adîncă era jalea lui Winnetou pentru pierderea tatălui și a surorii sale. Dacă în timpul înmormîntării își manifestase într-un fel suferința, de-aci încolo avea să și-o închidă în străfundul sufletului. Pe de o parte, așa cerea tradiția indiană, pe de altă parte, trebuia să-și concentreze toată atenția asupra iminentei apariții a kiowașilor. Acum nu mai era fiul și fratele încovoiat de greaua încercare prin care trecuse, ci conducătorul trupei cu ajutorul căreia avea să pareze atacul dușmanilor și să-l prindă pe ucigașul Santer. Părea să-și fi făcut planul de luptă, căci imediat după înmormîntare ordonă apașilor să se pregătească de drum și să-și aducă din vale caii.

— De ce a dat fratele meu asemenea porunci? îl întrebai. Terenul e foarte accidentat și e foarte greu să aduci animalele pînă aici.

— Știu, răspunse Winnetou, dar n-am încotro. Numai astfel îi pot induce în eroare pe kiowași. S-au dat de partea ucigașului și trebuie să piară toți, pînă la unul!

La aceste cuvinte, o îndîrjire cumplită se zugrăvi pe chipul său. Dacă hotărîrea lui s-ar fi tradus în fapt, kiowașii ar fi fost pierduți. Sentimentele mele erau mai temperate. Într-adevăr, kiowașii erau dușmanii noștri neîmpăcați, dar ei nu aveau nici o vină

în asasinarea lui Inciu-Ciuna și a fiicei sale. Să încerc a-l îmblînzi pe Winnetou? Poate că nu voi reuși decît să-mi atrag supărarea lui. Totuși ocazia era unică. Ne aflam între patru ochi. Apașii, potrivit ordinului, se depărtaseră imediat; Stone și Parker plecaseră cu ei. Prin urmare nimeni nu ne putea auzi. Și dacă, din supărare Winnetou mi-ar fi dat un răspuns brutal, atunci totul ar fi rămas între noi. Îi împărtășii așadar deschis părerea și, spre surpriza mea, efectul nu a fost cel bănuit. În ciuda privirii aspre a ochilor săi mari și întunecați, Winnetou răspunse calm.

— Firește că trebuia să mă aștept la această părere din partea fratelui meu. El crede că a fugi din calea dușmanului nu înseamnă mișelie.

— M-ai înțeles greșit. Nici vorbă nu poate fi de fugă. Dimpotrivă, mă gîndesc cum am face ca să-i prindem pe toți. Adevărul e însă că nu ei sînt vinovați de cele întîmplate aici, și ar fi nedrept să fie loviți cu aceeași asprime ca și ucigașul.

— Ei i-au luat apărarea nelegiuitului și vin să ne atace! Nu ajunge oare ca să-i tratăm fără milă?

— Nu, nu-i destul, cel puțin după judecata mea. Îmi pare rău că fratele Winnetou e gata să comită și el greșeala care duce la pieirea semințiilor roșii.

— Despre ce greșeală vorbește Old Shatterhand?

— E vorba de faptul că indienii se sfîșie între ei în loc să se ajute unii pe alții în lupta împotriva dușmanului comun. Permite-mi să fiu absolut sincer! Ce crezi, cine e mai șiret: omul roșu sau fața palidă?

— Fața palidă. Asta-i adevărul. Albii au mai multe cunoștințe și pricepere și ne întrec aproape în toate.

— Întocmai, noi vă întrecem. Tu însă nu ești un indian oarecare. Marele Spirit te-a înzestrat cu niște însușiri pe care rar le întîlnești chiar și printre albi, și de aceea aș dori să gîndești altfel decît un simplu indian.

Priceperea ta e ascuțită, ochii tăi văd departe, mult mai departe decît ochii unui războinic indian oarecare. De cîte ori n-ați dezgropat voi securea războiului. Trebuie să recunoști că asta înseamnă o permanentă și groaznică sinucidere a neamului vostru, iar cine procedează astfel se face părtaș la marea sinucidere. Inciu-Ciuna, și Nșo-ci n-au fost omorîți de oameni roșii, ci de albi. Unul dintre asasini s-a refugiat la kiowași și i-a convins să vă atace ; iată un motiv temeinic de a-i aștepta aici și să le paralizezi atacul ; dar asta nu justifică să-i stîrpești ca pe niște cîini turbați. Sînt doar frați de același sînge cu tine, nu uita !

Și astfel am continuat să-i vorbesc. Mă asculta liniștit. Apoi îmi întinse mîna și rosti :

— Old Shatterhand este într-adevăr un prieten sincer al tuturor oamenilor roșii și are dreptate cînd vorbește de sinucidere. Am să fac după dorința lui. Îi prind pe kiowași. Dar pe urmă le dau drumul și-l reții numai pe ucigaș.

— Vrei să-i prinzi ? Va fi cam greu ; ei ne covîrșesc ca număr. Sau poate că ești într-un gînd cu mine ?

— Cum adică ?

— Să-i atragem pe kiowași într-un loc unde nu se pot apăra.

— Da, acesta-i planul meu.

— La același lucru m-am gîndit și eu. Tu cunoști mai bine regiunea : tocmai voiam să te întreb dacă există un asemenea loc.

— Există nu departe de aci : o trecătoare între stînci, care seamănă cu o țeavă de tun. Acolo vreau să-i atrag pe kiowași.

— Și crezi că vei reuși ?

— Da. Cînd vor fi pășit în trecătoarea aceea închisă pe margini, îi vom ataca la intrare și la ieșire, silindu-i să se predea ca să nu cadă cu toții sub gloan-

ţele noastre. Le voi dărui apoi viaţa şi vor fi bucuroşi să-l lase pe Santer în grija mea.

— Îţi mulţumesc ! Ai o inimă primitoare pentru orice cuvînt bun. Poate vei judeca la fel de cumpătat şi în alte chestiuni.

— Ce vrea să spună fratele meu ?

— Te pregăteai să juri răzbunare împotriva tuturor albilor şi te-am rugat să nu juri, să aştepţi pînă după înmormîntare. Aş putea să aflu acum hotărîrea ta ?

Stătu cîtva timp cu ochii plecaţi, apoi mă privi în faţă luminos, arătă spre baraca unde zăcuseră morţii, şi răspunse :

— Noaptea dinaintea înmormîntării mi-am petrecut-o acolo, lîngă trupurile dragilor mei, şi am luptat cu mine însumi. Gîndul răzbunării născuse în mine un plan mare şi îndrăzneţ. Ziceam să strîng în jurul meu războinicii tuturor neamurilor roşii şi să pornesc în fruntea lor împotriva feţelor palide. Aş fi fost înfrînt, probabil. Dar în lupta ce am dus-o cu mine însumi azi-noapte am ieşit biruitor.

— Va să zică, ai renunţat la planul cel mare şi îndrăzneţ ?

— Da. M-am sfătuit cu trei oameni care-mi sînt dragi, doi morţi şi unul viu. M-au îndemnat să renunţ la planul meu şi am hotărît să le urmez sfatul.

Am schiţat o întrebare, dar nu prin cuvînt, ci din priviri. Atunci Winnetou continuă :

— Fratele meu nu ştie de cine-i vorba ? De Klekih-Petra, de Nşo-ci şi de tine. Cu voi trei m-am sfătuit în gînd şi răspunsul întreit a fost unul şi acelaşi.

— Dacă morţii ar învia şi i-ai întreba, da, fără îndoială că ţi-ar spune să procedezi după sfatul meu. Planul pe care-l nutreai era mare şi tu ai fi fost omul potrivit ca să-l duci la îndeplinire, însă...

— Fratele meu să gîndească şi să vorbească despre mine cu mai puţine laude, mă întrerupse el. Chiar dacă vreo căpetenie ar izbuti să unească sub o singură comandă toate triburile roşii, tot n-ar putea-o face atît de repede ca în dorinţa mea ; pentru atingerea acestui ţel ar fi nevoie de o lungă şi neobosită viaţă de om şi la capătul ei ar fi fost prea tîrziu să mai încep lupta. Un singur om, fie el cît de mare şi de vestit, nu s-ar putea achita de o asemenea sarcină, iar după moartea lui ar lipsi urmaşul capabil să-i continue opera şi s-o ducă la bun sfîrşit.

— Mă bucură că fratele meu Winnetou a ajuns la această concluzie, de altfel unica justă. Într-adevăr, un singur om nu ajunge, iar un urmaş corespunzător s-ar găsi cu greu. Şi chiar dacă s-ar ajunge la o asemenea luptă, sfîrşitul ei ar fi nefericit pentru voi.

— Ştiu. Nu ar face decît să ne grăbească pieirea. Chiar de-am ieşi învingători din toate bătăliile, feţele palide sînt atît de numeroase, încît ar trimite împotriva noastră mereu alte şi noi trupe, în timp ce nouă ne-ar fi imposibil să ne înlocuim pierderile. Biruinţele ne-ar măcina poate mai încet, dar tot atît de sigur ca şi înfrîngerile. Toate acestea mi le-am spus pe cînd vegheam azi-noapte lîngă morţii mei ; şi am luat hotărîrea să abandonez planul. Gîndeam să mă mulţumesc cu prinderea ucigaşului şi să mă răzbun pe kiowaşii care i-au dat ajutor şi vin acum asupra noastră. Dar şi acest gînd mi-a fost risipit prin cuvîntul fratelui meu Old Shatterhand. Răzbunarea mea se va mărgini la prinderea lui Santer şi la pedepsirea lui. Pe kiowaşi îi vom lăsa în pace.

— Cuvintele tale mă fac să fiu mîndru de prietenia care ne leagă ; n-am să le uit niciodată. Deşi nu e chiar sigur, sîntem totuşi aproape convinşi că trupa

kiowașilor urmează să ne calce. Ne-ar trebui doar să aflăm momentul sosirii.

— Vor sosi încă astăzi! declară Winnetou cu deplină certitudine, ca și cînd ne-am fi găsit în fața unui fapt bine stabilit.

— De unde atîta siguranță?

— Judec după cele ce mi-ai povestit în legătură cu ultimul vostru drum călare. Kiowașii s-au prefăcut că se întorc în satul lor ca să vă ducă pe o cale greșită; de fapt, au apucat-o încoace; au făcut deci ocolul, altminteri ar fi sosit încă de ieri. Au mai mers și prin alte părți, ceea ce a întîrziat sosirea lor.

— În alte părți, zici?

— Asta din pricina lui Sam Hawkens. Pe dînsul, firește, nu-l vor cără încoace; l-au trimis la ai lor. Dar pentru asta vor fi trebuit să aștepte momentul indicat, poate chiar o ocazie. A fost, de asemenea, nevoie să trimită un curier pînă în satul lor, care să anunțe sosirea voastră.

— Ah, pentru ca războinicii de acolo să ne iasă în întîmpinare?

— Desigur. Kiowașii de lîngă albia rîului intenționau să vă atragă în cursă, însă voind să ajungă cît mai repede încoace, nu le-a mai rămas timp să se bată cu voi. În orice caz, au trimis în satul lor un curier sau chiar mai mulți pentru a-i pregăti pe războinicii de acolo să vă iasă în cale. Cu acest curier trebuie să-l fi trimis și pe Sam Hawkens. Apoi au cotit-o în direcția muntelui Nugget. Dar ca să-și ascundă manevra, s-au văzut nevoiți s-o apuce prin locuri unde nu se întipăresc urmele copitelor. Asemenea locuri sînt rare și în general departe de drumurile obișnuite. Iată dar altă pierdere de vreme. Iată și de ce, în condiții normale, kiowașii ar fi sosit încă de ieri. Dar astăzi vor veni cu siguranță.

— De unde știi că nu au și sosit?

Îmi arătă cu mîna creştetul muntelui învecinat. Pădurea, sus, era dominată de un copac semeţ, constituind punctul cel mai înalt de pe munţii nuggeţilor. Urcîndu-se în vîrful copacului, un om înzestrat cu privire ageră ar fi putut să cuprindă cu ochii jur-împrejur întreaga prerie.

— Fratele meu n-are de unde să ştie că am trimis acolo sus un om care veghează. Omul acesta are ochi de şoim. Cum îi zăreşte, coboară şi mă anunţă.

— E bine. Omul încă n-a coborît, aşadar kiowaşii nu sînt pe aproape. Şi crezi că or să apară chiar astăzi?

— Nu-şi pot îngădui să întîrzie mai mult dacă vor să ne mai surprindă aici şi să ne atace.

— Dar vezi că ei, de fapt, nu aveau intenţia să urce spre Nugget-tsil, ci plănuiau să vă întindă o cursă şi să vă atace în drumul vostru spre casă.

— Poate c-ar fi reuşit dacă nu trăgeai cu urechea la vorbele lor şi nu mă preveneai. Aşa însă, capcana lor e inutilă. În schimb, am să-i momesc eu. Ca să mă întorc spre casă, ar fi trebuit s-o iau spre miazăzi. Aşadar, ei m-ar fi pîndit pe această direcţie. Acum îmi fac să creadă că o apuc spre miază-noapte şi-i atrag după mine.

— Numai dacă se vor prinde.

— Nici o îndoială! În orice caz, vor trimite pe cineva în cercetare, ca să vadă dacă mai sîntem aici. N-o să-i facem, desigur, nici un rău; îl vom lăsa să se întoarcă la ai săi. Tocmai pentru iscoada asta am dat ordin ca toţi caii să fie aduşi încoace. Sînt peste treizeci de animale. Deşi terenul e pietros, totuşi vor rămîne urme; descoperindu-le, iscoada se va lua după ele. Noi, în schimb, ne vom îndrepta spre trecătoarea de care ţi-am vorbit şi unde vreau să-i atrag în cursă pe kiowaşi. Iscoada nu ne va

urmări chiar atît de departe ; se va furișa după noi o bucată de drum, ca să se convingă că am pornit-o într-adevăr într-acolo și va face repede cale întoarsă. Le va da de știre kiowașilor că nu ne îndreptăm spre miazăzi, ci spre miazănoapte. Este fratele meu de aceeași părere ?

— Da. Și kiowașii se vor vedea siliți să renunțe la capcana lor. În felul acesta e aproape sigur că vor veni încoace și se vor lua pe urmele noastre.

— Nici nu mă îndoiesc că așa va fi. Nu-mi scapă mie Santer din mînă. Am să-l prind chiar astăzi !

— Și ce-ai de gînd să faci cu el ?

— Ar fi mai bine, frate, să nu mă întrebi. Va pieri. Îți ajunge acest răspuns ?

— Unde ? Chiar aici ? Sau îl veți duce în pueblo ?

— Încă n-am hotărît. Să sperăm că nu e un laș ca Rattler. Pe acela am fost nevoiți să-l ucidem repede ca pe un cîine fricos. Ascultă ! Aud tropotul cailor noștri. Vom pleca acum de-aici și ne vom întoarce mai tîrziu împreună cu prizonierii.

Caii fură aduși, printre ei și calul meu și catîrul lui Sam. Nu încălecarăm ; drumul era incomod pentru călărie. Pornirăm pe jos, ducînd caii de căpăstru.

Winnetou mergea în capul coloanei. Ne conduse către nord, prin inima pădurii așternută pe un povîrniș destul de abrupt. Jos era o poiană. Încălecarăm și, străbătînd poiana, ajunserăm la un perete de stîncă înalt și drept. O strungă îngustă îl despărțea în două. Winnetou mi-o arătă și zise :

— Iată capcana de care vorbeam. Vom trece acum călare prin ea.

Expresia „capcană" se potrivea de minune acestei trecători strîmte, pe care o parcurgeam. Pereții ei urcau de ambele părți aproape vertical spre cer și nu ofereau nici un locșor pe care să te poți cățăra.

În cazul cînd kiowaşii ar fi fost atît de imprudenţi încît să pătrundă aici, iar noi am fi ocupat ambele intrări, orice rezistenţă din partea lor s-ar fi dovedit o nebunie.

Trecătoarea nu era dreaptă, ci cotea ba într-o parte, ba în alta. Se scurse mai bine de un sfert de oră pînă să ajungem la capătul opus. Acolo ne oprirăm şi coborîrăm de pe cai. Dar aproape în aceeaşi clipă îl şi zărirăm pe omul lui Winnetou, care stătuse la pîndă sus, în copacul din creştetul muntelui.

— Sosesc ! Au şi sosit ! ne anunţă el. Am încercat să-i număr, însă n-am putut, fiindcă veneau cu grămada, şi apoi, erau prea departe.

— Au luat-o spre vale ?

— Nu. S-au oprit în prerie şi s-au cuibărit prin tufişuri. Doar unul s-a desprins şi a pornit spre vale în jos.

— E iscoada. Ne mai rămîne exact timpul necesar cît să deschidem capcana şi s-o închidem apoi la loc. Fratele meu Old Shatterhand să-i ia pe Stone şi Parker şi doisprezece din luptătorii mei, să ocolească muntele pe stînga şi, de îndată ce va întîlni un mesteacăn gros şi înalt, să intre în pădurea care urcă şi coboară apoi de partea cealaltă. Dincolo, fratele meu va nimeri în valea de unde am urcat noi spre Nugget-tsil şi va ajunge degrabă în locul unde fuseseră caii noştri. Restul drumului îl ştii. Numai să nu mergi în lungul văii, ci să înaintezi neobservat pe marginea pădurii şi să te ascunzi în ea cît mai aproape de gura trecătorii. Vei vedea iscoada kiowaşilor, dar să nu-i faci nimic. Pe urmă vor veni cu toţii şi îi vei lăsa să pătrundă în trecătoare.

— Va să zică, acesta e planul tău îl completai. Tu rămîi aici pentru a ţine sub observaţie ieşirea din capcană, iar eu mă duc pe calea ocolită ce mi-ai descris-o, înapoi, spre poala muntelui Nugget, ca

să-i aştept acolo pe kiowaşi şi să-i urmez pe ascuns pînă vor fi intrat în capcană. Aşa e ?

— Da, întocmai aşa. Dacă fratele meu Old Shatterhand nu comite nici o greşeală, atunci îi prindem cu siguranţă.

— Voi fi cît se poate de atent. Mai are Winnetou vreun sfat sau vreo îndrumare ?

— Nu. Celelalte le las în seama ta.

— Cine va sta de vorbă cu kiowaşii, dacă izbutim să-i închidem aici ?

— Eu. Old Shatterhand n-are altceva de făcut decît să nu le permită ieşirea cînd mă vor zări şi vor încerca să se întoarcă. Dar grăbiţi-vă ! După-amiaza e pe ducă şi kiowaşii nu vor aştepta pînă mîine, ci ne vor urma încoace încă înaintea serii. Într-adevăr, soarele îşi încheiase aproape traiectoria zilnică şi nu mai era decît o oră pînă să se întunece. Pornii, fireşte, pe jos, împreună cu Dick, Will şi cu apaşii care-mi fuseseră repartizaţi.

După vreun sfert de ceas zărirăm mesteacănul şi intrarăm în pădure. Totul corespundea exact descrierii lui Winnetou. Am ajuns de cealaltă parte, în vale, unde păscuseră caii. În faţă se deschidea vîlceaua laterală ducînd spre luminişul cunoscut de noi şi mai departe, în sus, spre cele două morminte. De acolo, dintre copaci, unde ne aşezarăm, puteam observa eventuala sosire a kiowaşilor, fără a ne teme că vom fi descoperiţi, pentru că era de presupus că nu vor veni spre noi, ci vor apuca spre vîlceaua lăturalnică.

Apaşii tăceau ; Stone şi Parker discutau în şoaptă. Erau convinşi că atît kiowaşii cît şi Santer vor cădea în mîinile noastre. Eu eram mai puţin sigur. Mai rămăseseră cel mult douăzeci de minute pînă la căderea serii şi kiowaşii tot nu veneau, ceea ce mă făcu să cred că abia ziua de mîine va fi cea hotărî-

toare, mai ales că nici iscoada lor nu se ivea. Aici, în pădure se și întunecase.

Deodată Parker și Stone amuțiră. O adiere trecu peste crestetele copacilor. Se iscă acel foșnet monoton ca un suflu neîntrerupt, lin și adînc, de care orice alt zgomot, cît de nesemnat, este lesne de deosebit. Totodată mi se păru că, în spatele meu, ar fi tresărit pămîntul reavăn al pădurii. Ascultai atent. Da, se mișca parcă ceva. Ce să fie ? Vreun patruped nu ar fi îndrăznit să se apropie atît de mult. O reptilă ? Nu, nici asta. M-am întors repede și m-am lungit la pămînt ca să observ mai ușor, privind de jos ceea ce se întîmplă. O făcui tocmai la timp. Iată că o umbră, care fusese în spatele meu, se furișă acum printre copaci. Am sărit în picioare și m-am grăbit s-o ajung. Îmi apăru deodată ca o siluetă neagră în penumbră, mă repezii asupra ei și apucai cu mîna de un capăt de haină.

— *Away !* La o parte ! strigă o voce speriată și rămăsei cu mîna goală.

Umbra dispăru. Țintuit locului, ascultai să prind măcar un zgomot. Dar tovarășii mei observară mișcările mele precipitate și auziră exclamația. Săriră de la locurile lor și mă întrebară ce s-a întîmplat.

— Sst ! Liniște ! poruncii, trăgînd mai departe cu urechea.

Nu se auzea nimic.

Așadar, ne spionase cineva, și anume un alb, după cum o dovedea exclamația lui în englezește ; probabil fusese chiar Santer, căci în afară de el nu era nici un alb printre kiowași. Trebuia să-l urmăresc, în pofida întunericului.

— Stați la locurile voastre și așteptați pînă mă întorc ! ordonai oamenilor și plecai.

Nu aveam nici o bănuială cu privire la direcția pe care aveam să merg ; firește către prerie, unde

poposeau kiowașii. Numai într-acolo trebuie s-o fi șters spionul, nu în altă parte.

Mă gîndeam să-i domolesc fuga, băgînd spaimă în el. Îi strigai deci din urmă :

— Stai, oprește ! Dacă nu, trag !

Și ca să subliniez amenințarea, am tras două focuri de pistol. Nu era nici o greșeală. Și așa prezența noastră fusese descoperită. Bănuiam că acuma fugarul, cuprins de frică, va intra mai adînc în pădure, întîrziind astfel din pricina întunericului dens. În schimb, eu, căutînd să i-o iau înainte, alergai spre marginea pădurii. Aici se vedea mai bine. Intenționam să fug pînă în josul văii, unde se deschidea preria, și să mă ascund. Sosind acolo, individul ar trece pe lîngă mine și aș putea să-l înhaț.

Era un plan destul de bun, dar nu mi-a fost dat să-l pun în aplicare. Tocmai cînd dădui s-o cîrmesc pe după un cot, zării înaintea mea niște oameni și cai. Abia avui timp să mă retrag și să mă pitesc după copaci.

Kiowașii își stabiliseră tabăra aici, în spatele unor tufișuri. De ce ? Nu era greu de ghicit.

Dintru început își făcuseră popasul în prerie și trimiseseră un om în cercetare. Misiunea lui — după cum aveam să aflu curînd — nu era prea complicată. Santer, cunoscînd împrejurimile, o luase mult înaintea kiowașilor ca să mai iscodească locul și să-i informeze de îndată ce vor fi sosit. Cum dînsul încă nu se înapoiase, kiowașii au dat ordin unei iscoade să meargă pe urmele lui — neavînd a se teme de nimic, deoarece acesta, dac-ar fi descoperit vreo primejdie, s-ar fi întors numaidecît ca să dea de știre. Așadar, iscoada s-a înapoiat să dea raportul. Cum valea oferea în timpul nopții un adăpost mai bun decît preria deschisă, kiowașii hotărîseră să-și mute lagărul în vale. Santer, oricum, avea să-i găsească

cu uşurinţă chiar dacă — din prevedere — nu aprinseseră nici un foc.

Acum era limpede că — dacă Santer fusese destul de deştept să ne ghicească planul — kiowaşii nu ne vor cădea în mîini chiar astăzi şi probabil nici mîine. Ce era de făcut ? Să mă întorc la postul meu şi să aştept ca, mîine, kiowaşii să cadă totuşi în cursă ? Ori să-l caut pe Winnetou, să-i spun care e situaţia şi să-l rog a lua noi măsuri ? Mai exista şi o a treia posibilitate; însă riscantă pentru mine, şi anume să rămîn pe loc. Era, în orice caz, foarte necesar să aflăm ce vor decide kiowaşii după ce Santer îi va fi informat asupra celor văzute. Ah, dac-aş putea să trag cu urechea la discuţia lor ! Aş risca însă prea mult, poate chiar totul. Santer le va spune desigur că mă aflu pe urmele lui şi asta ar putea să ducă la descoperirea mea. Totuşi, am să încerc, fie şi cu cea mai mică şansă de reuşită. Am mai spus că, pentru a nu fi descoperiţi, kiowaşii nu aprinseseră focuri. Faptul acesta era în avantajul lor, dar şi în al nostru.

Printre copaci zăceau bolovani năpădiţi de muşchi şi înconjuraţi de ferigi înalte. M-aş fi putut ascunde, poate, în spatele lor.

Majoritatea kiowaşilor mai erau ocupaţi cu priponirea cailor, ca să nu se răzleţească şi să nu trădeze aşezarea taberei. Alţii se aşezaseră sau se lungiseră sub copaci. Într-o parte a pădurii răsuna un glas înăbuşit, poruncitor ; aşadar acolo se găsea şeful şi era de presupus că acolo va rămîne peste noapte. Dac-aş izbuti să mă apropii cît de cît de locul acela !

Mă tîram pe burtă în direcţia respectivă. Nu simţeam nevoia de prea multă acoperire. Întunericul mă proteja, iar majoritatea kiowaşilor se găsea departe de locul cu pricina. M-ar fi descoperit numai dacă vreunul, ieşindu-mi în cale, s-ar fi poticnit

de mine. Spre norocul meu, nu s-a întîmplat nimic și mi-am atins cu bine ținta. Două blocuri de stîncă zăceau acolo alături, unul lung și înalt, celălalt mai mărunt. Cui îi va trece prin gînd că tocmai acolo sus, pîndește un străin! Mă cățărai pe pietroiul mai mărunt și de aci mă săltai alături, pe cel mare, unde mă lungii în toată regula. Mă aflam la doi metri înălțime și în oarecare siguranță. Nici un kiowaș n-ar fi avut de ce să se urce pînă la mine.

Oamenii care se ocupaseră de cai veniră și ei lîngă fîrtații ceilalți, se așezară sau se tolăniră alături. Dinspre locul unde bănuiam că se află șeful lor se auzeau porunci rostite cu glas reținut. Nu le înțelegeam; graiul kiowașilor îmi era străin. Cîțiva inși se depărtară, desigur stăjile care-și luau în primire postul. Observai că se reînduiesc numai în flancul dinspre vale al taberei, nu și înspre pădure, ceea ce îmi convenea foarte mult. Mă puteam, deci, retrage mai tîrziu, fără să mă tem de vigilența străjilor.

Cei din tabără sporovăiau între ei; auzeam fiecare cuvînt. Din păcate, însă, nu pricepeam nimic. Ce bine-ar fi fost să-i pot înțelege. Trebuie să repet că în peregrinările mele în vestul sălbatic m-am furișat foarte des în apropierea taberelor unor triburi indiene sau ale unor oameni din alte țări, pentru a trage cu urechea. Acestui obicei îi datorez multe din succesele mele, uneori, chiar și viața. Cine parcurge aceste rînduri, poate că nici nu se gîndește cît de grea și de periculoasă este o asemenea treabă. Și acestea nu numai din cauza îndemînării, forței și rezistenței necesare, ci mai ales pentru că cere inteligență și cunoștințe specifice. Însă ce folos că te furișezi lîngă o tabără indiană, de beduini, de curzi, de sudanezi sau a unor gaucho din America

de Sud, dacă nu cunoşti limba repectivă şi nu poţi înţelege ce se vorbeşte. Şi tocmai conţinutul discuţiilor este esenţialul. De aceea m-am străduit întotdeauna să-mi însuşesc limba acelora cu care aveam de-a face. Winnetou stăpînea nu mai puţin de şaispezece dialecte indiene şi mi-a fost, mai tîrziu, şi în această privinţă, mare dascăl. Niciodată nu aveam să mai iscodesc vreo tabără fără să înţeleg ceea ce se discuta acolo.

Trecuseră vreo zece minute de cînd stăteam lungit pe blocul de piatră. Deodată aud că strigă o santinelă şi-i răspunde glasul pe care-l aşteptam.

— Eu sînt, Santer. Prin urmare, tot aţi venit încoace!

— Da. Fratele alb poate să treacă; îi va întîlni imediat pe războinicii noştri.

Cuvintele acestea le-am priceput pentru că sentinela vorbise în jargonul indiano-englez pe care-l cunoşteam.

Santer trecu înainte. Şeful îl chemă la dînsul şi-i spuse:

— Fratele meu alb a lipsit mai mult decît fusese hotărît. Trebuie să fi avut motive serioase.

— Mai serioase decît bănuiţi. De cînd v-aţi aşezat aici?

— După măsura feţelor palide, să tot fie o jumătate de ceas.

— Aţi dat de calul meu?

— Da. Ne luaserăm pe urmele tale şi ne-am oprit chiar acolo unde-ţi priponiseşi calul. Venind încoace, l-am luat cu noi.

— Ar fi fost mai bine să rămîneţi în prerie. Aici nu e tocmai sigur.

— N-am rămas, pentru că aici putem poposi mai în voie şi am socotit că nu e nici o primejdie; altminteri te-ai fi întors repede să ne anunţi.

— Tocmai pe dos. Am lipsit atîta pentru că sîntem în mare primejdie şi mi-a trebuit timp să mă dumiresc. Old Shatterhand e aici.

— Mi-am închipuit. Fratele meu l-a văzut ?

— Da.

— O să-l prindem şi o să-l aducem în faţa căpeteniei noastre. I-a zdrobit genunchii, mişelul. Îl aşteaptă moartea la stîlpul caznelor. Unde-i acum ?

Prin urmare, kiowaşii nu intenţionaseră să ne atragă în satul lor ; bănuiseră că ne vom întoarce la Winnetou.

— Nu-i chiar atît de sigur că o să-l prindeţi, răspunse Santer.

— Şi totuşi aşa va fi. Cîinii ăştia n-au decît treizeci de războinici cu ei, în timp ce noi numărăm de cinci ori zece. Pe deasupra ei habar n-au că sîntem aici. Îi vom lua pe nepregătite.

— Te înşeli amarnic. Ei ştiu că venim. S-ar putea să ştie chiar şi locul unde ne aflăm. Vor fi trimis, în tot cazul, o iscoadă în întîmpinarea noastră.

— Iuf ! Să ştie ei oare totul ?

— Fireşte.

— Atunci nu-i mai putem lua ca din oală.

— Sigur că nu.

— Va să zică, dacă atacăm, o să avem de furcă, nu glumă. Winnetou şi Old Shatterhand fac fiecare cît zece războinici.

— Cel puţin cît zece. Moartea lui Inciu-Ciuna şi a fiicei sale i-a îndîrjit grozav ; clocoteşte în ei dorinţa de răzbunare şi se vor apăra ca nişte fiare turbate. Dar trebuie să-i prindem. Mai cu seamă Winnetou trebuie să-mi pice în gheare cu orice preţ.

— De ce tocmai el ?

— E vorba de nuggeţi. Cred că e singurul care cunoaşte locul zăcămîntului.

— Nu-l va trăda nimănui pe lume.
— Nici dacă-l luăm prizonier ?
— Nici.
— Îl chinuiesc eu pînă-mi spune secretul.
— Va tăcea. Cîinele ăsta de apaș își rîde de toate suferințele. Iar dacă știe că venim, va lua măsuri să nu cadă în mîinile noastre.
— Ei, las' că știu eu cum e de făcut ca să-l înhățăm.
— Dacă știi, spune.
— N-avem decît să fim șireți, să ne folosim chiar de capcana pe care ne-a întins-o.
— Zici că ne-a întins o capcană ? Ce fel ?
— Au de gînd să ne atragă într-o trecătoare și să ne închidă ieșirile. Acolo vor să ne prindă pe toți.
— Iuf ! Fratele meu Santer e sigur ?
— Sigur.
— Cunoști și trecătoarea cu pricina ?
— Am și călcat-o cu piciorul.
— Povestește-mi cum ai descoperit planul !
— Am riscat foarte mult. Dacă m-ar fi zărit, aș fi avut parte de o moarte cumplită. Reușita o datorez numai faptului că mai străbătusem odată drumul pînă la Nugget-tsil și cunoșteam locul unde se găsesc cele două morminte.
— Morminte ? Prin urmare Winnetou și-a îngropat morții acolo sus, după cum bănuisem ?
— Da. Și asta mi-a fost de folos. Atenția apașilor era abătută în altă parte. Mi-am zis că se vor fi aflînd în luminișul acela, și am fost cît se poate de prudent. Doar mai trecusem eu prin destule încurcături și mă pot lăuda că nu sînt un *westman* agiamiu. Însă așa de prevăzător ca astăzi, n-am mai fost niciodată. Natural că nu am coborît în valea deschisă, ci m-am ținut pe marginea pădurii. Mișeii își lăsaseră caii pe dreapta, acolo unde începe urcușul la strungă. Nu e

ușor să urci panta fără să treci prin strunga aceea, dar am izbutit. Sus, a trebuit să-mi sporesc atenția și să-mi pun în joc toată dibăcia. Mi se părea imposibil să pătrund neobservat în luminiș. Apașii însă nu aveau ochi și urechi decît pentru treburile înmormîntării și astfel m-am încumetat pînă în spatele unei stînci ce se înalță la marginea luminișului. De acolo se vedea totul.

— Fratele meu alb a fost prea curajos și a scăpat cu viață numai datorită înmormîntării.

— Păi, n-am spus ? ! După ce mormintele fură închise, Winnetou și-a trimis oamenii după cai.

— Și i-au mînat în sus ? Anevoioasă treabă !

— Foarte grea !

— Trebuie să fi avut un motiv deosebit.

— Fără îndoială. Zărind caii acolo sus, ne-am fi cățărat și noi cu ai noștri pe urmele lor și ne-am fi trezit prinși în capcană.

— Ce te face să crezi ?

— Nu cred. Știu precis. Am auzit-o cu urechile mele.

— De la cine ?

— Chiar de la Winnetou. Oamenii lui plecaseră după cai, iar dînsul rămăsese cu Old Shatterhand ; se aflau aproape de ascunzătoarea mea și am ascultat toată discuția.

— Iuf ! Mare minune ! Winnetou să fie spionat ! Asta numai pentru că gîndul nu-i era la noi, ci la tată și soră.

— Ba-i era și la noi. A trimis o iscoadă pe cel mai înalt pisc, ca să ne pîndească din vîrful copacului.

— Și ne-a văzut ?

— Nu. În orice caz, nu știu să ne fi văzut. Îți dai seama ce bine am făcut că am luat-o înaintea voastră ; cățărînd de unul singur, am putut scăpa neobservat.

— Da. Ai lucrat cu cap. Spune mai departe !

— După ce-şi-au adus caii, apaşii n-au mai zăbovit mult ; au părăsit luminişul şi s-au lăsat în jos de cealaltă parte a văii. Cum treci valea, dai de o strungă îngustă, lungă, pe ale cărei laturi nu te poţi căţăra ; în trecătoarea asta voiau să ne atragă.

— Înseamnă că Winnetou voia să ocupe trecătoarea, adică să-i închidă ieşirile ?

— Chiar aşa, să le închidă după ce vom fi pătruns înăuntru.

— Atunci, trebuie să-şi fi împărţit oamenii. Un grup s-o fi dus prin trecătoare ca să ne aştepte la celălalt capăt, alţii vor fi rămas ascunşi dincoace, ca să ne cadă în spate.

— Cred şi eu.

— Cum e pământul, pietros sau moale ?

— În trecătoare nu e decît piatră, însă la gura ei dinspre vale creşte iarbă.

— Prin urmare, apaşii care ne pîndesc jos, la intrare, trebuie să fi lăsat urme. Le-am fi descoperit şi în nici un caz n-am fi căzut în cursă.

— Ba da ! Sînt mai şireţi decît îţi închipui. Nici grupul ăsta n-a rămas pe loc la intrare. Au trecut şi ei dincolo de strungă.

— Iuf ! Atunci cum ne-ar fi închis de amîndouă părţile ?

— M-am întrebat şi eu. Nu există decît un singur răspuns. Aştia au sarcina să se întoarcă pe drum ocolit la gura trecătorii şi să ne închidă calea îndărăt.

— Fratele meu a judecat iarăşi foarte bine. Dar ai descoperit şi drumul acela ?

— Da. Întîi de toate, am intrat în strungă, deşi era primejdios ; trebuia să-mi dau seama de situaţie. Bineînţeles că n-am trecut chiar dincolo, căci aş fi dat peste apaşii care stau la ieşire. După o bucată de drum, m-am întors, dar n-am ieşit afară, pentru că auzisem paşi. Norocul meu că se aflau ceva mai la o parte

niște bolovani mari și m-am ascuns îndărătul lor ; un apaș a trecut pe lîngă mine și nu m-a văzut.

— N-o fi fost iscoada din vîrful muntelui ?

— S-ar putea.

— Ne-o fi zărit cînd soseam și a dat fuga să-l anunțe pe Winnetou.

— Ori așa, ori altminteri. S-ar putea ca Winnetou, plecînd de la morminte, să fi dat poruncă iscoadei printr-un om al său, ca să coboare de sus și să-l urmeze.

— Asta nu. Atunci ar fi fost doi, nu unul. Tu zici însă că a trecut unul singur. Rămîn deci la prima părere : ne-a văzut și s-a grăbit să-l înștiințeze pe Winnetou. Bine că ai avut timp să te ascunzi ! Și ce-a mai fost ?

— Am chibzuit. Dacă apașii vor să ne cadă în spate, le-ar veni mult mai ușor pîndindu-ne într-un loc potrivit. Care să fie acel loc ? În orice caz, în valea asta, și anume acolo unde începe suișul spre strungă. Ascunzîndu-se acolo, în dosul copacilor, ne-ar observa trecerea, ne-ar urmări pînă la capcană și ne-ar închide drumul îndărăt. Așa mi-am zis, și de aceea m-am întors încoace și m-am furișat apoi spre locul unde, după socotelile mele, credeam că-i găsesc.

— Și i-ai găsit ?

— Nu chiar imediat. Sosisem înaintea lor. Dar așteptarea n-a fost prea lungă. După cîtva timp, apărură.

— Cîți, cîți ? I-ai văzut, i-ai numărat ?

— Era Old Shatterhand împreună cu ceilalți doi albi și peste zece apași.

— Va să zică Winnetou conduce grupul celălalt de la capătul trecătorii.

— Exact. Apoi s-au așezat cu toții pe jos. Îndrăznisem multe pe ziua de azi și prinsei curajul să mai

risc odată ; mă strecurai deci cît mai aproape, ca să ascult ce vorbesc.

— Şi ?

— Nimic. Albii vorbeau între ei, însă prea încet ca să-i aud ; cînd mă apropiai şi mai mult, tăcură. Apaşii şedeau muţi. Old Shatterhand nu scotea o vorbă. Eram chiar lîngă dînsul, mai-mai să-l ating cu mîna. Dac-ar afla, zău c-ar plesni de ciudă !

Aici Santer nu se înşela. Omul acesta era pe cît de viclean, pe atît de îndrăzneţ. Auzi, să ne spioneze, pe mine şi pe Winnetou, în timp ce discutam sus, lîngă morminte ! Apoi să ne calce pe urme pînă la trecătoare, să ne ghicească planul pînă în cele mai mici amănunte şi, pe deasupra, să mă pîndească în pădure, unde mă trimisese Winnetou ! Stătuse îndărătul meu, ba l-am prins de poala surtucului ! Asta zic şi eu ghinion, afurisit ghinion ! Şi ce noroc pe Santer ! Dacă l-aş fi capturat, evenimentele, după cîte înţelegeam acum, ar fi luat pentru mine cu totul altă întorsătură ; poate că şi viitorul meu ar fi fost altul...

Şi totuşi — în ciuda regretului ce mă stăpînea — trăiam şi un dram de satisfacţie : de astă dată eu îl spionam pe Santer şi dînsul habar n-avea.

— Atît de aproape ai fost de cîinele acela ? rosti kiowaşul mirat. De ce nu i-ai înfipt cuţitul în ceafă ?

— Nici gînd să fac aşa ceva !

— De ce ?

— Aş fi stricat totul. Ce mai zarvă s-ar fi produs ! Apaşii ar fi dat fuga la Winnetou care, la rîndul lui, şi-ar fi dat seama că planul i-a fost descoperit. Şi atunci cum să-l mai prind ? Cum să ajung la nuggeţii de care am nevoie ?

— Nici aşa n-ai să te pricopseşti cu nuggeţi datorită lui. Oare Old Shatterhand să fi rămas pe loc ?

— Sper.

— Speri numai ? Va să zică, se poate să fi plecat ? Nu ne mai pîndește acolo, după cum fusese vorba ?

— Avea, desigur, intenția asta, dar te pomenești că s-a răzgîndit.

— Ce motive avea ?

— Dacă știe că a fost spionat...

— Iuf ! Cum să știe ?

— Datorită unei găuri nenorocite, o scobitură în pămînt făcută, pesemne, de vreun animal.

— Dar ce, scobitura vorbește ?

— În anumite împrejurări, da. Dădui să mă întorc tîrîș de la locul meu de pîndă. Trebuia să las toată greutatea trupului în mîini ; cînd colo mă afund cu dreapta în gaura aceea și se produce un zgomot care nu scapă urechilor lui Old Shatterhand. El se ridică repede în picioare și, probabil, mă zărește, căci nu apuc bine s-o iau la sănătoasa, că-l și simt în urma mea. Cît pe-aci să mă prindă. Ba m-a și prins de un capăt al hainei, dar m-am smuls, și am șters-o. A răcnit el după mine, nu-i vorbă, să mă opresc, că de nu, trage, dar bineînțeles că nu căzusem în cap să fac o asemenea prostie. Dimpotrivă, m-am înfundat și mai adînc în pădure, unde întunericul mă punea la adăpost. Acolo m-am întins la pămînt și am așteptat să treacă primejdia.

— Dar oamenii lui ce făceau ?

— Probabil că au vrut să plece în căutarea mea, însă el i-a oprit. Le-a dat ordin să-l aștepte pînă se întoarce și s-a luat după mine. I-am mai auzit pașii cîtva timp. Apoi s-a făcut liniște.

— A dispărut, va să zică ?

— Da.

— În ce direcție ?

— N-am de unde să știu. Oricum, văzînd că m-a scăpat din mîini, nu cred să fi mers prea departe. S-o fi întors la ai săi.

— Te-a recunoscut ?

— Bănuiesc că nu ; era prea întuneric.

— Poate că, urmărindu-te, a ajuns pînă aici şi ne spionează.

— Cu neputinţă ! Nici nu putea să vadă încotro am apucat. Mai mult ca sigur că s-a întors la ai săi. Şi, cum ziceam, am aşteptat ce-am aşteptat, şi apoi am ieşit din pădure în cîmp deschis, unde puteam să alerg mai repede. Atunci m-a oprit santinela şi astfel am aflat că v-aţi mutat aici.

Pauză. Tăcere. Şeful aflase acum totul şi părea să cumpănească lucrurile. După un timp, îl auzii :

— Ce crede fratele meu alb că e de făcut ?

— Să aud mai întîi hotărîrea ta.

— Faptele istorisite îmi arată că situaţia e cu totul alta decît bănuiam. Dac-am fi reuşit să-i luăm pe nepregătite, apaşii ar fi căzut în mîinile noastre, fie morţi, fie vii, fără să ne coste sînge. Acuma însă, ei sînt pregătiţi. Old Shatterhand te-a surprins ; el ştie, deci, că planul lui a fost zădărnicit şi va fi cît se poate de prevăzător. Cel mai bine ar fi să părăsim aceste locuri.

— Să le părăsim ?! Vrei s-o ştergi ? Ce-ţi trece prin cap ? Ţi-e frică de o mînă de apaşi ?

— Fratele meu alb n-o fi vrînd să mă jignească ! Eu nu cunosc frica ; dar dacă-l pot prinde pe inamic fie cu, fie fără vărsare de sînge, atunci prefer calea din urmă. Aşa face orice războinic înţelept, oricît de viteaz ar fi.

— Crezi oare că, părăsind ţinutul, îi vom mai prinde pe albii aceştia şi pe apaşi ?

— Da.

— Oho ! Sînt curios cum !

— Ei ne vor urmări.

— Nu e sigur.

— Ba e sigur. Winnetou trebuie să se răzbune pe tine și știe că te găsești printre noi; de aceea, nu se va depărta o clipă de urmele noastre. Iar noi le vom întipări anume atît de clar, încît să le recunoască fără nici o greutate și vom călări frumușel spre satul nostru, unde l-am expediat pe prizonierul acela alb, Sam Hawkens.

— Și crezi că apașii vor veni după noi pînă acolo?

— În cea mai mare grabă.

— Aha, ca să pună laba pe mine? Îți închipui că asta mă bucură? Adică, în timp ce aici am în sfîrșit prilejul să-mi ating scopul, ai vrea să mă las iarăși hăituit.

— Nu-ți atingi nici un scop; în schimb, dacă vii cu noi în sat, scapi de orice primejdie.

— Și dacă ne ajung din urmă? Atunci ce să fac?

— Păi tocmai că n-or să ne ajungă. Cîștigăm față de ei un avans care ne pune în siguranță. O luăm chiar acum din loc, iar ei n-or să-și dea seama de plecarea noastră decît mîine la amiază.

— Cum? Să plecăm chiar imediat? Nu accept. Ce va spune căpetenia voastră, Tangua, cînd va afla că ai scăpat din mînă, nesilit de nimeni, un prilej atît de bun? Ia gîndește-te!

Era un fel de șantaj. Șeful căzu în mutenie. Așadar, vorbele lui Santer îi zdruncinaseră hotărîrea. Acesta își dădu seama că se află pe drumul cel bun și continuă:

— Da, sîntem într-un avantaj pe care l-am pierde luîndu-ne după planul tău. Nu avem decît să-i atragem pe apași în propria lor cursă și să vezi cum ne cad în labe!

— Iuf! Și ce e de făcut?

— Atacăm, pe rînd, fiecare grup de apași. Atunci nu mai pot închide trecătoarea din amîndouă părțile.

— În cazul acesta, să atacăm mai întîi grupul lui Old Shatterhand. Nu-i așa ?

— Exact.

— Trecem mîine pe lîngă ascunzătoarea lui și ne prefacem că habar n-avem de nimic.

— Nu e nevoie să așteptăm atîta. Îi nimicim încă azi.

— Iuf ! Și cum anume ?

— E atît de simplu și pe înțelesul oricui, încît, de fapt, nici n-ar fi nevoie să-ți explic. Eu cunosc cu precizie locul unde se află acum Old Shatterhand cu oamenii lui. Vă conduc drept acolo. Kiowașii sînt deprinși cu întunericul și mersul lor seamănă cu al șerpilor pe care nu-i auzi cînd se tîrăsc pe mușchiul din pădure. Îi înconjurăm pe cei trei albi și grupul lor de apași și, la un semn, tăbărîm pe ei. Cu siguranță că nu ne scapă nici unul. Îi înjunghiem înainte de a apuca să se apere.

— Iuf, iuf, iuf ! se auziră vocile cîtorva care îl ascultau pe Santer. Propunerea lui părea să le fie pe plac.

Șeful, însă, nu se grăbi să aprobe. Abia după un timp de gîndire rosti :

— S-ar putea să izbutim dacă facem totul cu chibzuință și atenție.

— Zici că s-ar putea ? Eu sînt sigur că izbutim ! Principalul e să-i înconjurăm fără să ne simtă. Și asta nu-i chiar atît de greu. Apoi, niște lovituri sigure de cuțit, și lucrul e ca și făcut. Prada ce ne cade în mîini rămîne a voastră ; mie nu-mi trebuie nimic. Pe urmă, mergem la Winnetou.

— Tot în noaptea asta ?

— Nu. Lăsăm pe mîine. Winnetou prețuiește prea mult ca să-l scap barem o clipă din ochi. Or, noaptea, pe întuneric, poți să dai greș. Facem, deci, cum au făcut și apașii ; ne împărțim în două grupe. Iau o

parte din oameni și-i conduc pînă în interiorul strungii. Acolo vor rămîne noaptea. Iar în zori vor da să iasă la capătul celălalt. Atunci Winnetou, încredințat fiind că Old Shatterhand se află acolo, la intrare, adică în spatele lor, îi va ataca. Bun !... Dar tot eu voi călăuzi în zori a doua grupă și vom ieși în drumul pe care a mers Old Shatterhand ; pun mîna-n foc că drumul acesta traversează pădurea, ocolește poalele muntelui și duce pînă la capătul trecătorii, adică locul unde se află Winnetou. Acesta va sta cu ochii spre interiorul capcanei, căci de acolo vor căuta să năvălească cei din prima noastră grupă. Nici n-o să simtă Winnetou că ne apropiem pe la spate. Astfel, va fi împresurat exact după metoda lui. Neavînd cu el decît vreo cincisprezece oameni, va fi nevoit să se predea ca să nu piară cu toți. Iată planul meu !

— Dacă-l vom aduce la îndeplinire așa cum l-a gîndit fratele meu, atunci planul e bun.

— Așadar, îl aprobi ?

— Aprob. Vreau să-l prind pe Winnetou viu și să-l predau căpeteniei noastre. Altceva nu doresc. Mulțumită planului tău, aș putea să-mi ating scopul fără prea multă zăbavă.

— Atunci să nu mai zăbovim. Îl punem în aplicare.

— A-l împresura pe Old Shatterhand noaptea în pădure, fără ca el s-o simtă, asta-i o treabă foarte grea. Voi alege dintre războinici pe cei cu ochii mai ageri și cu pricepere mai mare la furișat.

Începu să-și strige oamenii vizați. Era, deci, timpul să mă întorc la ei mei. Altminteri dacă dușmanul pornea repede, nu-i mai puteam preveni. Coborîi, lunecînd de pe un bolovan pe altul, și o luai iuțit din loc. Ajungînd la marginea tufișului amintit, ieșii din pădure, stelele îmi luminau de-ajuns calea ca să pot fugi în susul văii și să ajung în poziție paralelă

cu oamenii mei. Străbătui liziera pădurii şi dădui de ei. Mă aşteptau cu înfrigurare.

— Cine-i acolo ? întrebă Dick Stone, cînd, după o vreme, îmi auzi paşii. V-aţi întors, *sir* ?

— Da, eu sînt.

— Pe unde aţi umblat atîta ? Aşa-i că a fost pe-aici o iscoadă ? Pesemne vreun kiowaş care, tot furişîndu-se, a dat întîmplător peste noi ?

— Era Santer.

— Trăsni-l-ar... Tocmai el ? Şi să ne scape ! Ne pică, puşlamaua, drept în palmă, şi noi stăm ca nişte momîi ! Cum de-a fost posibil ?

— S-au întîmplat şi altele, încă mai năstrușnice. N-am eu acum timp să povestesc, căci trebuie să fugim cît mai repede de aici. Las' că aflaţi totul mai tîrziu.

— Să plecăm ? De ce ?

— Vin kiowaşii asupra noastră.

— Vorbiţi serios, *sir* ?

— Foarte serios. Am auzit din gura lor. Vor să ne lichideze aici în cursul nopţii, iar în zori să-l atace pe Winnetou. Ne cunosc planul. Hai s-o luăm din loc !

— Încotro ?

— La Winnetou.

— Să trecem prin pădure în bezna asta ? O să ne alegem cu nişte cucuie de ţi-i mai mare dragul !

— Mutaţi-vă ochii în palmă ! Şi acum, haideţi !

O plimbare nocturnă prin bezna pădurii sălbatice este într-adevăr extrem de periculoasă pentru integritatea şi armonia feţei omeneşti. A trebuit, aşa cum îi recomandasem lui Stone „să ne mutăm ochii în palmă", adică să ne conducem mai mult după pipăit decît după văz. Doi oameni mergeau în faţă cu mîinile întinse, orbecăind, iar noi ceilalţi, îi urmam în şir, unul cîte unul. A durat mai bine de un ceas pînă să lăsăm pădurea în urma noastră ; cel mai greu ne-a

fost să păstrăm direcţia. Odată ieşiţi din pădure, totul a mers mai uşor şi mai repede. Am ocolit muntele şi ne-am îndreptat spre capătul trecătorii, unde Winnetou îşi organizase pînda.

Dinspre partea de unde veneam, nu-l ameninţa nici un pericol. Totuşi, pusese şi acolo un om de strajă. Acesta ne somă cu glas tunător. I-am răspuns, la rîndul meu, răspicat. Apaşii îmi recunoscură vocea şi săriră în picioare.

— Fratele meu Old Shatterhand ? ! se miră Winnetou. Pesemne că s-a întîmplat ceva. Aici i-am aşteptat în zadar pe kiowaşi.

— Au de gînd să vină abia mîine dimineaţă, dar nu prin strungă, ci prin spate, ca să vă zdrobească.

— Iuf ! Pentru aşa ceva ar trebui să te înfrîngă mai întîi pe tine şi să ne afle intenţiile.

— Le cunosc.

— Imposibil ?

— Le cunosc de-a fir-a-păr. Santer a fost sus, la morminte, şi a prins cu urechea toată discuţia dintre noi doi.

Nu vedeam prin întuneric faţa lui Winnetou, dar tăcerea lui trăda stupefacţie. Se aşeză, mă îndemnă şi pe mine să iau loc şi, în cele din urmă, spuse :

— Dacă ştii toate astea, înseamnă că şi tu l-ai spionat la rîndul tău.

— De bună seamă.

— Va să zică, praful s-a ales din combinaţiile noastre. Povesteşte-mi totul !

I-am relatat cele aflate de mine. Apaşii se îngrămădiră în jurul nostru ca să asculte. Din cînd în cînd, scoteau cîte un „iuf" ! Doar Winnetou păstra tăcere. În sfîrşit, mă întrebă :

— Fratele meu, Old Shatterhand găseşte că, în împrejurările date, cel mai nimerit lucru era să-şi părăsească postul ?

— Da. Puteam, firește, să aleg și alte două căi, ori una, ori alta : însă nici una nu-mi oferea siguranța necesară pentru atingerea scopului nostru.

— Care ar fi fost acele căi ?

— Mai întîi, ca să nu cădem în cursă, ar fi fost să ne retragem deocamdată puțin și să așteptăm zorii.

— Greșit. Dimineața v-ați fi pomenit față-n față cu cincizeci de dușmani, iar planul nostru tot ar fi căzut. Și a doua cale ?

— Să fi rămas chiar la postul nostru. Eram gata gata să pun în aplicare acest gînd. Santer avea să-i conducă pe kiowași spre noi. S-ar fi strecurat, deci înaintea lor, ca să le arate drumul și ar fi ajuns primul la țintă. Pîndindu-l cu mare grijă, l-aș fi simțit de îndată, l-aș fi doborît cu pumnul și am fi fugit, ducîndu-l cu noi.

— Fratele meu este, desigur, un luptător curajos, dar o asemenea îndrăzneală putea să-l coste scump. Cu Santer în spinare nu puteai să fugi prea repede. Ai fi fost copleșit de numărul mare al kiowașilor și ai fi fost ucis.

— Se putea, firește. Și nici nu eram sigur că Santer va sosi primul. Dacă-i lăsa pe kiowași înainte, iar dînsul se ținea în urmă ?! Iată de ce am găsit că lucrul cel mai bun e să venim încoace.

— Ai procedat foarte just. Fratele meu face întotdeauna cum aș face eu însumi.

— Mi-am zis că e preferabil să vin încoace și să ne sfătuim ce avem de făcut.

— Ce propune fratele meu ?

— Nu se poate propune nimic înainte de a afla ce întreprind kiowașii după ce constată că am dispărut de acolo.

— Să aflăm, zici ? N-am putea să ghicim ?

— Posibil, însă n-am dobîndi siguranța celor văzute și auzite la fața locului. Se mai întîmplă să te înșeli.

— În cazul acesta, nu. Kiowașii nu sînt copii, ci războinici încercați. Din toate posibilitățile, ei știu s-o aleagă pe cea mai bună, și nu există decît una.

— Să se întoarcă în satul lor ?

— Întocmai. Dacă nu te mai găsesc la locul știut, se vor convinge că intenția lui Santer e irealizabilă, și atunci șeful lor va reveni la prima hotărîre. E sigur că va renunța să ne mai atace.

— Dar Santer va încerca să-l abată de la această hotărîre.

— Bineînțeles. Numai că n-or să-l mai asculte. Vor pleca.

— Și noi ce facem ? Îi urmărim, cum, de altfel, se așteaptă ei ?

— Sau le-o luăm înainte !

— Nu-i rău ! Atunci, le ieșim înainte și-i dăm peste cap.

— Ar fi cu putință. Există însă ceva și mai bun. Noi trebuie să-l prindem pe Santer, dar trebuie să-l și eliberăm pe Sam Hawkens. De aceea vom merge la satul lui Tangua, unde se află Sam Hawkens ca prizonier. Numai că n-o să mergem chiar pe drumul folosit de kiowași. Altminteri, n-am rămîne neobservați și totul ar cădea baltă.

— Știe fratele Winnetou unde-i satul lui Tangua ?

— Știu.

— Cunoaște el bine de tot locul ?

— Cum îmi cunosc propriul meu pueblo. Satul acela se află la Salt Folk, pe brațul nordic al lui Red River.

— Prin urmare la sud-est de aici ?

— Da.

— Înseamnă că ei ne vor aștepta dinspre nord-vest, în timp ce noi vom căuta să ne ivim din direcția opusă, dinspre sud-est.

— Chiar asta mi-e intenția. Fratele meu Old Shatterhand e totdeauna gînd la gînd cu mine. Se întîmplă exact cum spunea Inciu-Ciuna, părintele meu, pe cînd sorbeam împreună sîngele frăției: „Sufletul trăiește în sînge. Sufletele acestor doi tineri războinici să se amestece și să alcătuiască unul singur. Gîndul lui Old Shatterhand va fi și al lui Winnetou, voința lui Winnetou va fi și a lui Old Shatterhand!" Cum a vorbit, așa s-a întîmplat. Ochiul lui a pătruns în inimile noastre și ne-a văzut viitorul. Iar dînsul se va bucura în veșnicele plaiuri ale vînătoarei, și va fi fericit văzînd că profeția i se adevărește. *Howgh!*

Tăcu emoționat și toți cîți ne aflam în jurul lui îi respectarăm tăcerea. Era o expresie mută și adîncă de pietate filială față de părintele plecat dintre cei vii. Abia după cîtva timp tuși nițel jenat de emoția ce-l cuprinsese și reluă.

— Ne vom duce, cum spuneam, în satul lui Tangua, dar nu pe drumul cel mai drept și scurt pe care vor merge kiowașii; vom ocoli ținutul, ca să apărem din partea cealaltă. Acolo nu e nici o pază și va fi mai ușor să ne realizăm planul. Se pune doar întrebarea cînd să pornim de aci. Ce părere are Old Shatterhand?

— S-ar putea să pornim chiar acum. Drumul e lung. Cu cît plecăm mai devreme, cu atît ajungem mai repede. Și totuși, n-aș crede să procedăm așa.

— De ce?

— Pentru că nu știm cînd vor pleca de aici kiowașii.

— Poate chiar astă-seară.

— Bănuiesc și eu. S-ar putea însă să plece și mîine. Și apoi, nu mi se pare deloc exclus ca să le vină to-

tuşi poftа de atac. Oricum, trebuie să luăm în considerare că ne-ar putea descoperi urmele, şi atunci s-ar lua după noi; în cazul acesta, vor ghici planul nostru şi-l vor da peste cap.

— Fratele meu a judecat iarăşi ca şi mine. Trebuie să rămînem aici pînă pleacă ei; abia pe urmă vom fi siguri că nu ne mai pot vătăma. Dar nu e bine să înnoptăm chiar aici, ţinînd seama şi de posibilitatea ca ei să tabere asupra noastră.

— Atunci să ne mutăm într-un loc de unde, în cursul zilei, să putem ţine sub observaţie ieşirea din strungă.

— Ştiu eu un loc. Fraţii mei să-şi ia caii şi să vină după mine!

Apucarăm de dîrlogi caii ce păşteau în apropiere şi-l urmarăm pe Winnetou afară, în prerie. După cîteva sute de paşi, ne apropiarăm de un pîlc mărişor de arbori. Ne oprirăm îndărătul lor. Aici puteam poposi în linişte, fără a ne teme să fim descoperiţi de kiowaşi în cazul că ar mai fi nutrit intenţii agresive pentru noaptea respectivă. Iar o dată cu ivirea zorilor, avînd trecătoarea înaintea ochilor, era uşor s-o supraveghem.

Noaptea era răcoroasă ca şi cele precedente; am aşteptat să se culce calul meu şi m-am cuibărit lîngă trupul lui cald. Animalul rămăsese liniştit, ca şi cum ar fi ştiut ce serviciu îmi aduce, şi astfel dormii pînă dimineaţa somn bun, doar cu o singură tresărire.

Cînd se lumină de zi, nu ieşirăm de după copaci. Un ceas întreg stăturăm cu ochii aţintiţi asupra trecătorii. Dar acolo nu se mişca nimic. De aceea, găsirăm cu cale să cercetăm mai bine terenul, să-i căutăm pe kiowaşi. Dacă mai erau aici, se cerea prudenţă, şi am fi pierdut o groază de timp. De aceea i-am propus lui Winnetou:

— Ascultă-mă, kiowaşii au trecut doar prin preria spre muntele Nugget ; probabil că vor folosi acum, la întoarcere acelaşi traseu. La ce bun să-i mai căutăm în zadar ? Ocolind munţii, pînă în locul unde omul tău i-a zărit ieri, vom vedea precis dacă ei se mai află acolo. De ce să pierdem vremea, cînd ne putem dumiri mai repede şi mai uşor ?

— Fratele meu a găsit soluţia potrivită. Aşa vom face.

Sărirăm pe cai şi făcurăm un ocol în semicerc spre sud, cotind apoi spre vest. Era drumul în sens invers, pe care-l străbătuseră apaşii în căutarea lui Santer după fuga acestuia. Ajunşi în preria situată la sud de Nugget-tsil, previzerile mele se adeveriră : am dat peste două urme mari şi adînci ; una de ieri, care ducea în largul văii, alta proaspătă, de astăzi, care venea dintr-acolo. Deci kiowaşii plecaseră, era clar. Totuşi, pentru a ne convinge, pătrunserăm în vale şi călărirăm o bucată de drum pe urmele lor, pînă stabilirăm cu toată precizia că locul fusese abandonat de kiowaşi.

Ne luarăm din nou după semnele ce veneau dinspre muntele Nugget, împreunîndu-se cu cele în sens opus. Erau atît de adînci şi desluşite, încît trădau vădit intenţia kiowaşilor de a ne atrage pe acest drum. Voiau cu tot dinadinsul să ne momească şi, de aceea, chiar în locurile cele mai dure, îşi dăduseră osteneala să lase urme cît mai vizibile. Un zîmbet uşor flutură pe buzele lui Winnetou cînd îmi spuse :

— Kiowaşii ăştia ar trebui să ne cunoască mai bine. Să fi şters urmele, că tot le-am fi descoperit. Dar aşa, ne deşteaptă ei înşişi bănuiala. Au vrut s-o facă pe deşteptii şi a ieşit pe dos. N-au nici un pic de minte.

Vorbi cu glas tare, încît şi prizonierul kiowaş, pe care fireşte, îl luaserăm cu noi, putu să-l audă. Adresîndu-se acestuia, Winnetou adăugă :

— Tu, pesemne că ai să mori, pentru că te vom ucide, dacă Sam Hawkens nu va fi eliberat, sau dacă vom afla că a fost chinuit. Dar dacă se întîmplă cumva altminteri şi te lăsăm în viaţă, atunci spune-le alor tăi că lucrează ca nişte mucoşi, care n-au învăţat nimic şi se fac de rîsul lumii, dîndu-şi aere de oameni mari. Nu sîntem atît de proşti, încît să ne ducă de nas.

Acestea zise, Winnetou cîrmi şi se abătu de la urmele ce duceau spre sud-est, îndreptîndu-se hotărît spre răsărit. Ne găseam între izvoarele Canadianului sudic şi cele ale braţului nordic aparţinînd lui Red River. Intenţia lui Winnetou era să-l atingă pe acesta din urmă.

Caii apaşilor care mă însoţiseră în urmărirea lui Santer erau cam osteniţi, motiv pentru care înaintam mai încet. Se adăuga faptul că, proviziile noastre fiind pe terminate, eram obligaţi să ne ocupăm de vînat, ceea ce însemna ca, pe de o parte, să pierdem timp preţios, iar pe de alta, în cursul vînătorii, să slăbim vigilenţa necesară. Totodată, eram nevoiţi să lăsăm urme, ceea ce altminteri s-ar fi putut evita.

Din fericire, către amurg dădurăm de un grup de bizoni, întîrziaţii unei mari cirezi care-şi încheiaseră migraţiunea spre miază-zi. Împuşcarăm două bivoliţe şi ne făcurăm rost de carne pe o săptămînă întreagă. Aveam astfel condiţii să înaintăm fără zăbavă spre ţinta expediţiei noastre.

A doua zi, am atins braţul nordic al lui Red River şi i-am urmat cursul în jos. Apa nu era adîncă, în schimb malurile bogate în verdeaţă, spre deosebire de iarba pîrlită pe care călcasem pînă atunci.

Rîul Salt Fork izvorăşte în apus şi se varsă dinspre dreapta în Red River. În unghiul format la îmbucătura celor două ape, se afla pe atunci satul kiowaşilor conduşi de Tangua. Noi ne găseam pe stînga Fluviu-

lui Roşu, adică Red River. Puteam deci spera să nu fim observaţi. Totuşi, ajunşi aproape de vărsarea lui Salt Fork, am ocolit cam o jumătate de zi de drum ca să ne întoarcem mai în vale, iarăşi la Red River. Pentru şi mai multă precauţie, am făcut ocolul noaptea, încheindu-l odată cu primele raze ale soarelui. Ne aflam, în sfîrşit, aşa cum plănuisem, pe direcţia opusă celei de unde ne aşteptau kiowaşii. Căutarăm un loc de popas după această noapte de călărie obositoare. Numai Winnetou şi cu mine nu aveam timp de odihnă. Grăbit să pornească în recunoaştere, tînărul apaş îmi ceru să-l însoţesc.

Pînă aici drumul nostru urmase cursul apei în coborîre. Recunoaşterea trebuia s-o facem dimpotrivă, în susul rîului, şi anume pe malul opus. Se punea deci problema să traversăm rîul, ceea ce nu era prea greu, chiar dacă apele ar fi fost mai umflate.

Firește că n-am traversat rîul în apropierea taberei noastre deoarece urmele ar fi putut fi uşor depistate şi, dacă cineva, dintr-un motiv sau altul, s-ar fi ţinut de ele, ne-ar fi descoperit adăpostul. Am mai coborît deci o vreme în josul apei, pînă am ajuns la vărsarea unui alt afluent al lui Red River. Prin acest afluent mînarăm caii şi trecurăm dincolo, călărind împotriva curentului. Astfel urmele noastre se pierdură. După o jumătate de oră părăsirăm malul afluentului şi o luarăm către prerie, pentru ca întorcîndu-ne iarăşi la Red River, să-l atingem într-un loc situat la cîteva mile engleze mai sus de tabăra noastră.

Acest ocol, cu preocuparea de a ne ascunde urmele, fusese greu şi durase mult. Dar osteneala ne fu răsplătită mai curînd decît am fi crezut. Nici nu ajunsesem bine la rîu, ne mai aflam încă în prerie, cînd zărirăm doi călăreţi ce mînau vreo doisprezece catîri de povară. Nu veneau chiar în direcţia noastră,

ci pe dreapta. Unul călărea în față, celălalt în urma catîrilor bine încărcați. Nu le desluşeam chipurile, dar am dedus, după veşminte, că sînt albi.

Ei ne observară la rîndul lor, şi se opriră. Ar fi bătut la ochi dacă treceam şi evitam întîlnirea. În schimb, o discuţie cu ei ne-ar fi putut aduce mult folos, deoarece veneau din satul kiowaşilor. Să ne facă vreun rău ? Nu era cu putinţă, căci nu le-ar fi trecut prin gînd să ne cerceteze urmele, care, de altfel, se găseau tocmai la nord, lîngă afluentul de care am pomenit. Îl întrebai deci, pe Winnetou :

— Mergem în întîmpinarea lor ?

— Mergem, răspunse dînsul. Sînt feţe palide, de bună seamă nişte negustori care au făcut schimb de mărfuri cu kiowaşii. Dar nu trebuie să afle cine sîntem.

— Bine. Atunci eu sînt funcţionar la o agenţie de comerţ şi merg în satul kiowaşilor. Te-am luat ca însoţitor pentru că nu cunosc limba. Eşti indian din neamul Pawnee.

— În regulă. Fratele meu să discute dînsul cu aceste feţe palide.

Ne îndreptarăm spre ei. După cum se întîmplă de obicei în vestul sălbatic, îşi pregătiră puştile şi ne priveau cu suspiciune.

— Lăsaţi puştile, domnilor ! îi invitai, apropiindu-mă. N-avem de gînd să vă muşcăm.

— Nici nu v-ar prii, răspunse unul. Ştim şi noi să muşcăm. Nu de frică am pus mîna pe armă, ci pentru că aşa e obiceiul şi, în plus, ne păreţi suspecţi.

— Suspecţi ? Cum aşa ?

— Cînd doi gentlemeni, unul alb şi celălalt roşu, hoinăresc aşa călare prin prerie, sînt de obicei nişte răufăcători. Afară de asta purtaţi veşminte indiene. M-aş mira să fiţi oameni de treabă !

— Vă mulțumesc pentru sinceritate. E întotdeauna util să știi ce cred alții despre tine. Dar vă pot asigura că greșiți.

— Nu-i exclus. Se pare că n-aveți chiar mutră de criminali. De altfel, mi-e indiferent dacă veți fi spînzurați mai devreme sau mai tîrziu. Nu e gîtul meu în cauză, ci al dumneavoastră. Veți fi drăguți să ne spuneți de unde veniți ?

— Cu plăcere. N-avem nimic de ascuns. Venim dinspre Woshita.

— Așa ! Și încotro, mă rog ?

— Avem niță treabă la kiowași.

— La care ?

— La tribul lui Tangua.

— Nu-i departe de-aici.

— Știu. Așezarea se află între Red River și Salt Fork.

— Exact ! Dar vă dau un sfat : luați-o degrabă îndărăt, nu cumva să vă simtă kiowașii.

— De ce ?

— Fiindcă e un obicei cît se poate de ingrat să te lași ucis de pieile-roșii.

— *Pshaw !* N-am obiceiul acesta, nici n-o să-l am vreodată.

— Nimeni nu-și cunoaște viitorul. Oricum, sfatul meu e sincer și bine întemeiat. Venim și noi de la Tangua. Dînsul are lăudabila poftă de a nimici pe orice alb ce i-ar ieși în cale, chiar și pe indienii care nu fac parte din neamul Kiowa.

— Atunci e un gentlemen foarte bine intenționat ! V-a spus-o chiar el ?

— De repetate ori.

— E glumeț al naibii !

— Oho ! E mai mult decît serios !

— Zău ? În cazul acesta cum se face că am plăcerea de a vă întîlni vii-nevătămaţi ? Ziceţi doar că Tangua vrea să-i ucidă şi pe albi, şi pe roşii. Eu vă luasem drept albi. Dar te pomeneşti că sînteţi negri ?

— Daţi-le încolo de glume proaste ! Nouă Tangua nu ne face nimic ; cu noi e altă poveste. Sîntem cunoştinţe vechi şi am poposit nu odată în satul lor. Aflaţi că noi sîntem *traders*, negustori, după cum probabil aţi ghicit. Şi anume, negustori cinstiţi, nu ticăloşi din ăia care-i înşală pe indieni cu marfă proastă şi apoi dispar în vecii-vecilor. De aceea sîntem oriunde bineveniţi. Indienii au nevoie de marfa noastră şi nu sînt proşti să ucidă un om pe care se pot bizui şi de la care trag foloase. Pe voi, însă, vă lichidează cu siguranţă.

— Sper, totuşi, să rămîn în viaţă. Sînt şi eu un om cinstit şi fi caut spre folosul lor.

— Va să zică, aşa stau lucrurile. Ia spuneţi-mi atunci : cine sînteţi şi ce căutaţi la kiowaşi ?

— Vin din partea unei agenţii.

— Agenţie ? Păi asta-i şi mai grav ! Nu mi-o luaţi în nume de rău, dar v-o spun pe şleau : kiowaşii sînt porniţi tocmai împotriva agenţiilor, fiindcă... vedeţi...

Şovăia să-şi termine fraza. De aceea, o continuai eu :

— ...fiindcă i-au înşelat de atîtea ori. Asta vă stătea pe limbă. Recunosc că e adevărat.

— Mă bucur nespus că aud chiar din gura dumneavoastră cum că agenţii comerciali sînt nişte pungaşi ! rîse el. Chiar de curînd, la ultimele livrări de mărfuri, kiowaşii au fost traşi pe sfoară. Dacă vă face plăcere să pieriţi în torturi, mă rog, duceţi-vă la ei, veţi fi excelent serviţi.

— Aş putea să renunţ la plăcere, *sir*. Totuşi, vă asigur că voi fi nu numai bine primit de kiowaşi, ci,

mai mult, se vor bucura nespus, aflînd cu ce treburi am venit. Pentru că tocmai despre trasul pe sfoară e vorba. Am obținut să se repare greșeala care s-a făcut cu ei. Vor fi despăgubiți cu alte mărfuri bune și am să le indic adresa de unde le pot lua în primire.

— Vai, vai, sînteți o pasăre rară, pe onoarea mea! exclamă negustorul nostru surprins. În cazul acesta, firește că n-or să vă facă vreun rău. Dar de ce v-ați însoțit cu un indian?

— Nu cunosc dialectul kiowașilor; dînsul mi-e tălmaci. E un „pawnee" și-l cunoaște pe Tangua.

— *Well!* Atunci totul e în ordine și sfatul e de prisos. Dar vă rog să mă credeți n-am vorbit în vînt. Tangua e turbat împotriva a tot ce nu-*i* kiowaș.

— De ce?

— A pățit-o grozav de rău în ultima vreme. Apașii au năvălit și i-au furat cîteva sute de cai. Bineînțeles că i-a urmărit, dar cum erau de trei sau patru ori mai numeroși, a fost bătut. Și poate că în ciuda superiorității lor, încă nu l-ar fi înfrînt, dacă printre apași nu s-ar fi aciuat o adunătură de *westman*-i albi, care le-au dat ajutor. Unul din ei a tras în Tangua și l-a ologit. Pe individul acela îl cheamă Old Shatterhand. Cică doboară dintr-un pumn pe cel mai tare om. Dar, pînă la urmă n-o să-i meargă!

— Nu? Au cumva kiowașii de gînd să se răzbune!

— Firește! Doar i-a zdrobit genunchii lui Tangua. Groaznică soartă pentru o căpetenie de războinici! Turbează, pur și simplu, de mînie și n-o să aibă tihnă pînă nu-i va prinde pe Old Shatterhand și pe Winnetou.

— Winnetou? Cine mai e și ăsta?

— Un tînăr șef al apașilor, care poposește cu o mică trupă de războinici ca la vreo două zile călare de aici. Albii aceia sînt cu dînsul. Un număr de kiowași au primit însărcinarea să se deplaseze într-acolo,

să-i ademenească pe bandiţi şi să-i aducă pînă în satul lui Tangua.

— Hm ! Şi vor fi fiind albii şi apaşii aceia atît de prostănaci, încît să le cadă în cursă ?

— Posibil. Tangua e chiar sigur de asta. A şi luat măsuri ca regiunea prin care vor trece să fie controlată de oamenii lui. Apaşii, ca şi albii respectivi, sînt fără îndoială pierduţi. De fapt lucrul nu mă priveşte. dar fiind vorba şi de albi, am preferat s-o şterg. Aş mai fi rămas bucuros cîteva zile la Tangua, însă n-am poftă să asist la schingiuirea şi la moartea lor.

— N-aţi fi putut să le veniţi cumva în ajutor ?

— Nicidecum, chiar dac-am fi voit. Şi, la urma urmei, de ce să mă leg la cap dacă nu mă doare ? Sînt, ca să zic aşa, partenerul de afaceri al kiowaşilor, şi nu-mi convine să-mi stric socotelile, intervenind pentru nişte duşmani ai lor. Am făcut, de altfel, o timidă încercare, dar am renunţat curînd, căci Tangua începuse să latre ca un dulău.

— Se înţelege. De fapt nici nu sosise încă timpul să interveniţi în favoarea prizonierilor, pentru simplul motiv că nu erau încă prinşi. Trebuia să mai aşteptaţi.

— Păi, unul a şi fost prins, un alb de-al lui Old Shatterhand. Curios tip. Rîde toată vremea şi se poartă ca şi cum n-ar avea habar de moartea ce-l pîndeşte în orice clipă.

— L-aţi văzut ?

— L-am văzut cînd l-au adus. Era legat cobză şi a zăcut la pămînt o oră întreagă pînă l-au transportat pe insulă.

— Insulă ? O fi servind de temniţă ?

— Da. E situată lîngă rîul Salt Folk, aproape de mal şi la cîţiva paşi de sat. E bine păzită.

— Aţi vorbit cu prizonierul ?

— Cîteva cuvinte. L-am întrebat ce-am putea face pentru el. Mi-a zîmbit cu duioşie şi mi-a răspuns că ar avea poftă de lapte bătut. N-aş putea oare să mă reped pînă la Cincinnati şi să-i aduc un borcan plin ? Trăsnit rău, domnule ! I-am amintit că situaţia lui nu e deloc amuzantă. Atunci mi-a răspuns chicotind, să nu-i port de grijă, că are el oameni care să-l ajute. Am stăruit, totuşi, în favoarea lui, dar Tangua m-a repezit cum nu se poate mai grosolan. De altfel, prizonierul nu-i chiar aşa de rău tratat, fiindcă şi Old Shatterhand deţine, la rîndul său, un ostatec kiowaş. Numai Santer umblă să-i amărască dinadins puţinele zile care i-au mai rămas.

— Santer ! Păi ăsta-i un nume de alb ! Au mai fost şi alţi albi pe acolo afară de voi ?

— Doar unul, adică acest Santer. Un tip dezgustător. A picat aseară cu kiowaşii care l-au ademenit pe Winnetou să-i urmeze. Cum a venit, s-a şi dat la prizonier. O să-l cunoaşteţi cînd veţi ajunge în sat.

— Ştiţi cumva ce caută Santer la Tangua ?

— Nu. I-am dat bună ziua şi nu l-am mai luat în seamă ; de altfel prezenţa mea părea să nu-i facă plăcere. Puteam să mă informez la kiowaşi, dar nu mă interesa. Nu mă bag unde nu-mi fierbe oala. E un principiu de la care nu mă abat.

— Şi Santer acesta e oaspetele şefului, sau locuieşte într-un cort separat ?

— I s-a dat un cort, nu chiar în apropierea şefului, cum se procedează de obicei cu musafirii bine văzuţi, ci unul cam vechi de piele cîrpită, şi tocmai la capătul satului. S-ar zice că nu prea e în graţiile lui Tangua.

— Ştiţi poate şi numele prizonierului ?

— Sam Hawkens, un *westman*, să zic aşa, celebru, deşi tare caraghios. Îmi pare rău că e sortit morţii,

dar ce să-i fac ?! Poate că aveţi mai multă trecere pe lîngă Tangua, să puneţi o vorbă bună.

— Am să încerc. N-aţi putea să-mi descrieţi mai exact poziţia cortului în care locuieşte Santer ?

— La ce bun ? O să-l vedeţi chiar la intrarea în sat. E al patrulea sau al cincilea în susul rîului. În ce priveşte omul, nu cred că o să vă placă ; seamănă cu un corb care se hrăneşte cu hoituri. Păziţi-vă de el ! Cu toată slujba ce-o aveţi, sînteţi încă foarte tînăr, şi n-o să-mi luaţi sfatul în nume de rău. Acum trebuie să plec. Rămîneţi sănătos. Sper să vă păziţi bine pielea.

Să-l mai fi reţinut ca să aflu şi alte amănunte ? În cazul acesta, trebuia să-i spun deschis cine şi ce sîntem, şi ar fi fost cam riscant. Winnetou era de aceeaşi părere. Îndemnîndu-şi calul, îmi şopti :

— Ajunge ! Fratele meu să nu mai întrebe nimic. Altminteri le-am părea suspecţi acestor oameni care, la urma urmei, sînt prieteni cu kiowaşii.

— Într-adevăr, am aflat destul. Ştim aproape precis unde se află Hawkens şi unde locuieşte Santer. Îi vom găsi pe amîndoi. Pînă unde ne continuăm drumul ?

— Pînă vom dispărea din ochii negustorilor. Apoi ne întoarcem în tabără. Norocul nostru că i-am întîlnit. Ca să aflăm singuri toate astea, ar fi trebuit să ne expunem la mari primejdii. Acum ştim cum stau lucrurile şi deseară ne furişăm în satul kiowaşilor.

Cei doi negustori se topeau treptat în zare. Erau nevoiţi să călărească încet, din cauza catîrilor cu samarele pline. Am auzit mai tîrziu cît de fatală le-a fost această îngrijorare. Am aflat de asemenea că schimbaseră cu kiowaşii diferite blănuri. De fapt, numai omul cu care discutasem era negustor, celălalt era ajutorul lui. Acum, că nu ne mai vedeau, făcurăm cale-ntoarsă spre tabără, îndu-ne iarăşi osteneala să ascundem urmele.

Dick Stone şi Will Parker se arătară foarte mulţumiţi de rezultatul cercetărilor noastre. Îi bucura mai ales faptul că Sam nu şi-a pierdut buna dispoziţie. Ne poftiră să-i luăm diseară cu noi. Dar Winnetou se opuse.

— Fiţi buni şi rămîneţi deocamdată aici, fiindcă va fi greu să-l eliberăm pe Sam Hawkens chiar din primul moment. Probabil că lucrul se va face abia mîine, şi atunci veţi fi şi voi de faţă.

Adăpostul nostru era destul de bun ; dar ne găseam în inima unui ţinut vrăjmaş şi se putea lesne întîmpla ca vreun om al kiowaşilor să dea peste noi. De aceea Winnetou propuse :

— Ştiu o insulă, puţin mai jos, în mijlocul rîului, acoperită cu tufe şi copaci. Tocmai bună de ascunziş. De obicei nimeni nu calcă pe acolo. Fraţii mei să mă urmeze.

Părăsirăm deci tabăra noastră şi o luarăm călare în josul apei, pînă descoperirăm insula. Apa era aici mai adîncă şi mai repede, însă am trecut-o cu bine călare. Avusese dreptate Winnetou ; insula era mare, iar vegetaţia bogată oferea destulă acoperire pentru oameni şi cai.

Îmi aşternui culcuşul, avînd grijă să adorm cît mai repede, căci prevedeam că în cursul nopţii nu vom dispune de prea mult răgaz pentru somn. Nu pentru că n-am fi avut vreme destulă sau loc potrivit ca să ne lăsăm odihnei, ci iată de ce :

După cum aflasem, Sam Hawkens era deţinut pe o mică insulă şi urma să mă strecor pînă acolo. Însemna, deci, să trec prin apă. Plănuiam, Winnetou şi cu mine, ca dintru început să înotăm către malul rîului, unde am fi ajuns, firesc, uzi pînă la oase. Or, calendarul arăta mijlocul lui decembrie, apa era rece. Cine-ar fi putut să mai doarmă apoi cu hainele ude ?

Cînd se înfiripă, furăm treziți. Winnetou dormise și el. Era momentul să pornim. Am lepădat veșmintele de prisos și tot ce aveam prin buzunare. N-am luat cu noi alte arme decît cuțitele. Am sărit apoi în apă și am înotat pînă la malul drept al rîului. De acolo se putea pătrunde neobservat la Salt Fork. După o oră de mers în susul malului, am ajuns la întîlnirea dintre Salt Fork și brațul lui Red River. Mai făcurăm doar cîteva sute de pași de-a lungul afluentului spre stînga și zărirăm focurile satului așezat pe malul opus. Trebuia, deci, să trecem dincolo.

N-am trecut însă imediat. Cînd spun „sat", cuvîntul nu trebuie luat în sensul lui european, adică o așezare cu case zidite, înconjurate de grădini și țarini. Nu zărești aici nici urmă de grădină sau de ogor. Iar locuințele sînt, de fapt, niște corturi — iarna din piele groasă, vara din pînză de in.

Mai lîngă fiecare cort ardea focul, în jurul căruia oamenii ghemuiți își încălzeau mădularele și își preparau masa de seară. Cel mai arătos era un cort situat în centrul satului, împodobit la intrare cu lănci, de care atîrnau pene de vultur și așa-zisele „medicamente" în forme din cele mai ciudate. La focul din fața cortului ședea Tangua, căpetenia, avînd alături un tînăr de vreo optsprezece ani și doi băieți cam de doisprezece, respectiv paisprezece ani.

— Sînt feciorii lui, mă lămuri Winnetou. Cel mare e favoritul și va ajunge un războinic viteaz. E atît de iute de picior, încît l-au supranumit „Pida", ceea ce înseamnă cerb.

Ici și colo, cîte o femeie alerga după treburi; la indieni femeile și fetele nu sînt admise la masă cu bărbații și feciorii. Ele mănîncă mai tîrziu ce rămîne, în schimb, îndeplinesc muncile cele mai grele.

Căutai din ochi insula. Cerul atîrna greu, acoperit de nori negri. Nici o stea, nicăieri. Totuşi, lumina focurilor ne îngăduia să deslușim trei insulițe la mică depărtare una de alta.

— Pe care din ele s-o fi aflînd Sam? întrebai.

— Fratele meu n-are decît să-şi amintească ce i-a spus negustorul acela, răspunse Winnetou.

— Că e vorba de o insulă situată chiar lîngă mal? Prima şi ultima sînt mai în largul apei; înseamnă că va fi cea din mijloc.

— Probabil. Iar încoace, pe dreapta, e capătul de jos al satului; acolo, în al patrulea sau al cincilea cort locuieşte Santer. Şi acum ne despărţim, nu mai mergem împreună. Eu trebuie să mă răfuiesc cu ucigaşul tatălui şi al surorii mele. În schimb, tu ocupă-te de Sam; e mai curînd tovarăşul tău decît al meu.

— Şi unde ne întîlnim pe urmă?

— Chiar aici, unde ne găsim acum.

— Asta, dacă nu se întîmplă nimic neprevăzut. Dar dacă, din întîmplare, vreunul din noi ar fi descoperit s-ar stîrni o zarvă nemaipomenită; e nevoie, deci, să stabilim un alt loc de întîlnire, mai departe de sat.

— Sarcinile noastre nu sînt uşoare. A ta e încă şi mai grea decît a mea, căci va trebui să înoţi spre insulă şi străjile te vor zări mai lesne. Dacă te prind cumva, îţi sar eu în ajutor; iar dacă scapi, te întorci la insula noastră, dar pe un drum ocolit, să nu se ştie direcţia în care ai dispărut.

— Dar mîine dimineaţă o să se vadă urmele lăsate de mine.

— N-o să se vadă nimic. Vine ploaia şi le şterge.

— Bine! Şi dacă nu izbuteşti tu, atunci sar eu şi te scap.

— Asta nu se întîmplă, afară de cazul că mă paşte ghinionul. Ia uită-te dincolo! În faţa celui de al

cincilea cort nu arde nici un foc. Pesemne că Banter e înăuntru, altminteri l-am vedea pe afară. Doarme, probabil. Așadar, nu e deloc greu să-l iscodesc.

Acestea zise, Winnetou plecă spre dreapta, de-a lungul râului, pentru ca, ajuns dincolo de raza satului, să treacă înot și să se furișeze apoi lîngă corturi.

Eu trebuia să procedez altfel. Ținta mea se afla în bătaia luminii; asta era rău. Nu aveam voie să mă arăt la suprafața apei; ca să ating insula respectivă, ar fi trebuit să înot pe dedesubt, ceea ce ar fi fost extrem de greu, din cauza distanței. Aș fi încercat, nu-i vorbă, dar ce mă făceam dacă, ieșind la suprafață, dădeam de o santinelă? N-ar fi mai bine s-o iau întîi pînă la insulița de alături, prima din șirul celor trei, unde, probabil că nu se află nimeni? De acolo n-ar mai fi decît vreo douăzeci de metri pînă la cealaltă, din mijloc, adică ținta mea. Ajuns la prima insuliță, pot cerceta cu ochii ce se întîmplă dincolo, pe a doua.

Urcai, deci, o bucată în susul apei, cu atenția mereu încordată asupra insuliței de la margine. Într-adevăr, nu se observa nici cea mai mică mișcare. Era, deci, de presupus că nu locuia nimeni acolo. Mă scufundai încet în apă și trecui înot de partea cealaltă.

Am ajuns cu bine și am scos capul pe jumătate, pînă la gură, ca să răsuflu. Mă găseam la hotarul de sus al primei insule. Aici observai că există o cale și mai bună de a ajunge la țintă.

La malul opus al râului — cam tot la douăzeci de metri depărtare — acosta un șir de bărci. Acestea îmi ofereau un excelent camuflaj. Mă scufundai iarăși în apă și înotai pînă la prima barcă, de acolo la o a doua, la a treia și tot astfel pînă mă apropiai și mă pomenii chiar lîngă insula din mijloc. Acuma o vedeam ca în palmă.

Era mai aproape de mal decît celelalte două. Creşteau pe ea tufişuri joase, dominate de doi arbori. Nici prizonierul, nici paznicii nu erau de văzut. Deodată însă, cînd să mă dau iarăşi la fund ca să trec de partea cealaltă, aud sus, pe mal, deasupra mea, un zgomot uşor. Trag cu ochiul şi văd un indian care cobora panta. Pida, „cerbul", feciorul cel mai mare al căpeteniei. Din fericire, o ia pe alături, spre o barcă, fără să mă simtă. Sare pe ea, o dezleagă şi vîsleşte spre insula din mijloc. Prin urmare, pas de te mai duce acolo ! Trebuia să aştept.

Peste puţin, răsună voci omeneşti şi una din ele, recunosc, e vocea lui Sam. Doar n-am să scap prilejul să ascult ce se vorbeşte ! O iau, deci, înot, pe sub apă, pînă la barca următoare. Sînt atît de multe bărci, încît ai zice că fiecare locuitor îşi are barca lui. Cînd să ies din nou la suprafaţă, ascuns în spatele bărcii, îl aud pe fiul lui Tangua :

— Tatăl meu vrea s-o ştie.

— Să-şi pună pofta-n cui ! Nu trădez nimic ! răspunde Sam.

— Atunci vei îndura chinuri înzecit de grele !

— Nu mă face să rîd ! Sam Hawkens să îndure chinuri, hi-hi-hi-hi ! Tatăl tău a mai rîvnit cîndva să mă supună la torturi, acolo, la Rio Pecos, cînd eram printre apaşi. Şi care a fost rezultatul ? Mi-l spui şi mie ?

— L-a betegit cîinele de Old Shatterhand !

— *Well !* Aşa va fi şi acum. Nici nu-mi pasă de voi !

— Dacă vorbeşti serios, înseamnă că ţi-ai pierdut minţile. Eşti în mîinile noastre, şi, de scăpat, nu mai scapi. Nu uita că eşti legat cobză, nu poţi mişca nici un mădular !

— Ei, da, sînt legat cobză ! Pentru asta îi mulţumesc bunului meu Santer, şi mă simt foarte bine.

— Te doare, o știu, dar nu vrei să recunoști. Afară că ești prins în curele, mai ești și legat de copac, iar patru străji te păzesc zi și noapte. Cum gîndești să mai scapi ?

— Mă privește, flăcăule ! Deocamdată, îmi place aici. Așteaptă pînă îmi vine poftă să mă car, și atunci ține-te, nene !

— Te eliberăm dacă ne spui încotro are de gînd să meargă.

— Uite că nu spun nimic ! Cunosc eu lucrurile. Tare drăguț din partea lui Santer că mi-a povestit brașoave, doar-doar va băga frica-n mine. Însă nu i-a mers. V-ați dus la Nugget-tsil ca să-i prindeți pe Old Shatterhand și pe Winnetou. Mă pufnește rîsul, zău așa ! Adică să-l prindeți pe Old Shatterhand, elevul meu, hi-hi-hi-hi !

— Dar pe tine, care-i ești dascăl, totuși te-am prins.

— Mă rog, m-am lăsat prins, așa, ca să mai treacă vremea. Doream să petrec cîteva zile în mijlocul vostru ; doar știți că vă iubesc, dacă nu mă-nșel. Va să zică, v-ați dus degeaba pînă acolo, crezînd că Winnetou cu apașii lui și cu Old Shatterhand or să se ia după voi. O prostie ca asta n-am mai auzit de cînd sînt ! Acum vedeți și voi că v-ați greșit socotelile. Uite că n-au căzut în cursă, și nici nu aveți habar unde se găsesc, și acum îmi ceri să vă răspund încotro a luat-o Old Shatterhand. Bănuiți că știu. Ei bine, îți spun cinstit : știu !

— Atunci, vorbește !

— *Pshaw* ! Ai s-o afli foarte curînd fără să vorbesc eu, căci...

Fu întrerupt de niște strigăte puternice. Din păcate nu le înțelegeam tîlcul, dar sunau ca o alarmă dată pentru prinderea unui fugar : „Puneți mîna pe el, puneți mîna pe el !“, după care auzii și numele lui Winnetou.

— Vezi unde sînt? Auzi? izbucni Hawkens, în culmea bucuriei. Unde sînt Winnetou şi Old Shatterhand ? Au sosit ! Au şi sosit !

Larma se răspîndi în tot satul şi kiowaşii alergau care încotro. Îl zăriseră deci pe Winnetou, dar încă nu-l prinseseră. Incidentul acesta îmi zădărnicea tot planul. Îl văzui pe fiul lui Tangua înălţîndu-se pe insulă şi scrutînd malul. Apoi sări în barcă şi ordonă celor patru paznici :

— Pregătiţi puştile ! Cum se apropie cineva să-l elibereze, trageţi în albul ăsta şi-l ucideţi !

Vîsli către mal. Dac-ar fi fost cît de cît posibil, l-aş fi salvat pe Sam chiar atunci. Dar nu se mai putea. De-aş fi riscat să tabăr pe cei patru kiowaşi înarmat numai cu cuţitul, n-aş fi făcut decît să-i scurtez lui Sam zilele. Cu siguranţă că paznicii ar fi executat porunca lui Pida şi l-ar fi ucis.

Deodată, cu mult înainte ca Pida să fi ajuns la mal, îmi trecu prin cap o idee năstruşnică. El era fiul favorit al lui Tangua. Dacă-l luam ostatic, puteam să forţez schimbul contra lui Sam. Era o idee aproape nebunească, dar nu-mi păsa. Trebuia cu orice preţ să-l prind pe tînărul kiowaş, fără să mă simtă nimeni.

Dintr-o privire îmi dădui seama că situaţia e favorabilă. Winnetou fugise către Red River, deci spre stînga, pe cînd tabăra noastră se afla pe dreapta, devale, pe insula ştiută. Procedase foarte inteligent. În felul acesta îi inducea în eroare pe urmăritorii săi. Din direcţia aceea răbufneau strigătele kiowaşilor angajaţi în urmărirea fugarului şi într-acolo îşi aţintiseră privirea cei patru paznici ai lui Sam. Stăteau cu spatele la mine şi nimeni nu mai era pe-aproape.

Fiul lui Tangua se apropia cu barca de mal, sări afară şi dădu s-o lege de ţăruş, ca să fugă apoi pe

jos mai departe. Cum stăteam încovoiat, am țîșnit din apă chiar lîngă el și cu un singur pumn l-am culcat la pămînt. L-am aruncat apoi în barcă și, sărind după el, am pornit împotriva curentului, ținîndu-mă cît mai aproape de mal. Încercarea mea nebunească izbutise. Sus, în sat, nu era țipenie de om, iar paznicii continuau să privească aiurea.

Lopătai din răsputeri, pentru a ieși cît mai curînd din raza satului ; apoi, cînd lumina focurilor nu mă mai putea ajunge, cîrmii spre malul drept al lui Salt Fork, unde îl culcai pe Pida în iarbă. Nu-și revenise încă. Am tăiat cureaua cu care se leagă barca la mal, ca s-o folosesc pentru imobilizarea prizonierului, apoi i-am dat brînci luntrei să se ducă în voia curentului și să nu-mi trădeze prezența. Pe tînăr, după ce i-am prins brațele în curea, l-am luat în cîrcă și am pornit spre insula noastră.

A fost un drum destul de greu, nu fiindcă povara m-ar fi covîrșit, ci pentru că tînărul, revenindu-și în fire, începu să se zbată. A trebuit să-l amenințe în cîteva rînduri cu cuțitul. Bineînțeles că avusesem grijă să-l ușurez de arme.

— Cine ești ? întrebă el, scrîșnind de mînie. Ești un alb rîios pe care Tangua, tatăl meu, îl va prinde chiar mîine și-l va face una cu pămîntul.

— Tatăl tău n-are să mă prindă, fiindcă nici nu poate umbla, i-am răspuns.

— În schimb are la războinici cît păr pe cap și-i va trimite în căutarea mea.

— Aiurea ! Nici nu-mi pasă de războinicii voștri. S-ar putea s-o pățească toți ca și tatăl tău, cînd a cutezat să se bată cu mine.

— Iuf ! S-a bătut cu tine !

— Da.

— Unde ? Cînd ?

— Cînd glonțul meu i-a zdrobit genunchii.

— Iuf, iuf ! Ești cumva Old Shatterhand ? întrebă el speriat.

— Ce mai întrebi ? Te-am doborît dintr-un singur pumn. Cine, dacă nu Winnetou sau Old Shatterhand ar îndrăzni să pătrundă în satul vostru și să-l răpească pe însuși fiul lui Tangua ?

— Iuf ! Înseamnă că am să mor. Dar n-o să auziți din gura mea nici un geamăt.

— Nu te omorîm. Nu sîntem ucigași ca voi. Îți dăruim libertatea, dacă tatăl tău îmi va preda cele două fețe palide care se află la el.

— Santer și Hawkens ?

— Da.

— O să vi-i dea. Fiul său îi e de zece ori mai scump decît toți Hawkensii din lume ; iar de Santer nici nu-i pasă.

Din acea clipă încetă să se mai opună și merse în tăcere alături de mine. Și prezicerea lui Winnetou se adeveri : deodată se porni o ploaie torențială, încît îmi era imposibil să regăsesc locul de trecere din fața insulei noastre. Am fost nevoit să caut adăpost sub un copac rămuros și să aștept acolo fie încetarea ploii, fie revărsatul zorilor.

Răbdarea mea fu pusă la grea și plicticoasă încercare. Ploaia nu se mai potolea și nici zorii nu se arătau. Aveam o singură mîngîiere, și anume că nu se putea să ajung mai ud de cît eram. Vorba ceea : înecatul nu se mai teme de apă. Totuși, umezeala care-mi pătrunsese în oase era atît de rece, încît trebuia din cînd în cînd să mă scol în picioare și să fac pe gimnastul pentru a mă încălzi. Îmi era milă de tînărul kiowaș, obligat să stea în nemișcare ; dar flăcăul avea o rezistență mult mai mare decît aveam eu pe atunci.

În sfîrșit, cele două dorințe ale mele se împliniră în același timp : ploaia încetă și începu să se crape de ziuă, numai că o ceață deasă învălui împrejurimile. Cu toate acestea, nu mi-a fost greu să găsesc locul de trecere din fața insulei. Strigai din răsputeri :

— Alooo !

— Alooo ! răspunse imediat glasul lui Winnetou. E fratele meu Shatterhand ?

— Chiar el.

— Atunci de ce nu vii ? De ce-ai strigat ? E periculos !

— Am aici un prizonier. Trimite-mi un înotător bun și niște curele.

— Vin chiar eu.

Eram extrem de bucuros că Winnetou nu căzuse în mîinile kiowașilor. Chipul lui se ivi curînd între ceață și apă. Cînd ajunse la mal și-l zări pe kiowaș, Winnetou exclamă uimit :

— Iuf ! Pida, fiul căpeteniei ! Unde l-a dibuit fratele meu ?

— Pe malul rîului, nu departe de insula lui Hawkens.

— L-ai văzut și pe Sam ?

— Nu, dar l-am auzit discutînd cu „cerbul" ăsta sprinten. Aș fi apucat să vorbesc cu dînsul și poate chiar să-l eliberez, dar tocmai atunci te-au descoperit pe tine și a trebuit s-o șterg.

— S-a întîmplat fără vina mea. Am avut ghinion. Ajunsesem la cortul lui Santer, cînd mă pomenii cu cîțiva kiowași. Dădeau să treacă pe acolo. Să mă ridic de jos, nu era cazul. Mă rostogolii deci puțin mai la o parte. Kiowașii se opriră în loc și se porniră pe taifas. Deodată, unul mă zări și se întoarseră toți spre mine. Atunci, bineînțeles, n-am mai avut încotro ; am sărit în picioare și am luat-o la fugă. Lumina

focurilor cădea pe mine și kiowașii m-au recunoscut. Ca să-i amăgesc, m-am prefăcut că fug la deal, apoi am trecut apa înot și am scăpat. Dar cu Santer n-am realizat nimic.

— Ai să-l vezi foarte curînd. Acest tînăr războinic e gata ca, în schimbul eliberării sale, să obțină predarea lui Santer și a lui Sam Hawkens în mîinile noastre. Sînt sigur că Tangua va fi de acord.

— Iuf! E bine așa, excelent! Capturîndu-l pe Pida, fratele meu Old Shatterhand a lucrat curajos, aș zice chiar nebunește de curajos; de fapt, aceasta e cea mai bună soluție.

Cînd i-am spus lui Winnetou că-l va vedea foarte curînd pe Santer, credeam că lucrul se va întîmpla chiar mai repede ca în imaginația mea. Pe Pida îl legarăm atît de strîns între noi, încît, coborînd tustrei în rîu, umerii lui îi atingeau pe-ai noștri. Doar capul îi ieșea din apă, iar cu picioarele ne putea ajuta la înot. Tînărul nu opunea nici o rezistență, ci dimpotrivă, dădea puternic din picioare în același ritm cu noi.

Ceața plutea deasă deasupra apei, *nu vedeam nici* la zece pași înaintea noastră. Se știe că pe timp cețos auzul e cu mult mai sensibil. Nu ne depărtasem bine de mal, că Winnetou mă preveni:

— Fii atent! Am auzit ceva.

— Ce?

— Un zgomot ca de vîsle, aici, mai sus.

— Să ne oprim.

— Da. Ia ascultă!

Nu mai mișcam decît foarte rar și ușor, ca să ne ținem la suprafață; nu provocam nici un zgomot. Într-adevăr, Winnetou auzise bine; o barcă venea pe rîu în jos. Probabil că vîslașul era grăbit, căci lopăta din plin, deși curentul apei îl mîna de la sine.

Se apropia repede. Să ne lăsăm văzuți ? Și dacă e o iscoadă dușmană ? Ar fi totuși în avantajul nostru să ne lămurim. Îi aruncai lui Winnetou o privire. El înțelese și-mi șopti :

— Rămînem așa ! Vreau să știu cine este. De văzut, nu ne poate vedea și nici auzi ; stăm nemișcați.

Era, într-adevăr, de așteptat să nu fim observați ; nu ni se zăreau din apă decît capetele. Rămaserăm deci pe loc. Pida privea ca și noi, încordat ; ne-ar fi putut trăda strigînd după ajutor, dar n-a făcut-o. Doar și așa îi asigurasem eliberarea.

Bătaia vîslelor se apropiase mult de tot ; o luntre indiană se ivi din ceață. Și în luntre — cine ? Ar fi trebuit să tăcem mîlc, dar Winnetou — recunoscîndu-l pe luntraș — strigă din toată gura :

— Santer ! Fuge ! Vrea să scape !

La apariția neașteptată a lui Santer, prietenul meu, îndeobște atît de prudent, își pierduse calmul ; arunca din mîini și din picioare ca să ajungă înot luntrea, dar îl împiedicau curelele cu care ne legaserăm unul de altul.

— Iuf, trebuie să mă desfac ! strigă el, apucînd cuțitul și tăind legăturile. Trebuie să-l ajung, să-l iau de beregată !

Santer auzise, firește glasul lui Winnetou. Zvîrli o privire spre noi și ne recunoscu.

— *Thousand devils* ! Mii de draci ! izbucni el speriat. Uite-i !

Își strînse buzele. Apoi spaima fugi de pe chipul lui și făcu loc unui rînjet de satisfacție. Cîntărise situația în care ne aflam ; aruncă vîslele în barcă, apucă arma și o îndreptă spre noi.

— Ultima voastră partidă de înot, ciinilor !

Noroc că apăsă pe trăgaci exact în clipa cînd Winnetou scăpînd din legături și smucindu-se zdravăn, porni ca săgeata spre barcă. Astfel, Pida și cu

mine furăm împinși în lături și glonțul lui Santer nimeri aiurea.

Ceea ce văzui pe urmă nu se mai cheamă înot, ci mai degrabă o fulgerare prin apă. Ținîndu-și cuțitul între dinți, Winnetou gonea spre dușman în salturi lungi, desenîndu-se asemenea unei pietre zvîrlite pe suprafața apei. Santer mai avea încărcătura pe cealaltă țeavă a puștii. Îl luă la ochi pe Winnetou și rîse în bătaie de joc.

— Vino mai aproape, scîrnăvie roșie, să te trimit în iad!

Credea că are partida în mînă și că nu-i mai rămîne decît să apese pe trăgaci, dar cu Winnetou se înșela. Acesta se dădu la fund ca să ajungă în dreptul luntrei și s-o răstoarne. Dacă izbutea, Santer — căzut în apă — nu mai putea face uz de armă și s-ar fi ajuns la o luptă corp la corp, în care tînărul meu prieten era maestru. Fugarul își dădu seama de primejdie, lepădă arma și apucă din nou vîslele. Era și timpul, fiindcă abia pusese barca în mișcare, că Winnetou se și ivi la cîțiva pași în urma ei. Santer renunță să mai atace și se depărtă de locul primejdios, strigînd:

— Ei, m-ai prins, cîine! Îți rezerv glonțul pentru întîlnirea noastră viitoare!

Winnetou se străduia să-l ajungă, dar zadarnic. Nici un înotător din lume, fie și campion mondial, n-ar izbuti să ajungă din urmă o barcă mînuită viguros și în plus împinsă de curentul rapid al apei.

Toate acestea să tot fi durat o jumătate de minut, nu mai mult. Și, totuși, pe cînd Santer se pierdea din nou în ceață se și apropiară cîțiva apași care, auzind strigătele și detunătura armei părăsiseră insula și porniseră înot în ajutorul nostru. Îi chemai ca să-mi ușureze transportarea lui Pida pe insulă. Cînd am ajuns cu toții pe uscat și desfăcurăm curelele ce mă

ţineau legat de kiowaşul prizonier, Winnetou ordonă oamenilor săi :

— Fraţii mei roşii să se pregătească repede de drum ! Santer a dispărut chiar acum cu o barcă în josul rîului ; trebuie să-l urmărim.

Era atît de agitat, cum nu-l mai văzusem pînă atunci.

— Da, pornim fără întîrziere ! mă asociai şi eu lui Winnetou. Dar ce facem cu Sam Hawkens şi, pe de altă parte, cu cei doi prizonieri ai noştri ?

— Pe ăştia îi las în seama ta, răspunse Winnetou.

— Să rămîn aici ?

— Rămîi. Eu unul, trebuie să pun mîna pe Santer, ucigaşul tatălui meu şi al surorii mele. Tu însă ai datoria să-l eliberezi pe tovarăşul tău pe Sam Hawkens. Aşa că ne despărţim.

— Pe cît timp ?

Cumpăni cîteva clipe apoi rosti :

— Nu pot să ştiu acum cînd ne vom revedea. Dorinţa şi voinţa omului sînt supuse Marelui Spirit. Credeam să fiu mai lungă vreme împreună cu fratele meu Shatterhand, dar iată că Manitu s-a pronunţat împotrivă. Voinţa lui e alta. Ştii de ce a fugit Santer ?

— Îm închipui. Pe de o parte nu am căzut în cursa ce ne-a întins-o ; pe de altă parte, ai fost văzut aseară. Era deci, limpede că ne aflăm aici şi că vom face totul ca să-l prindem pe Santer şi să-l smulgem pe Hawkens din mîinile kiowaşilor. Atunci banditul a intrat în panică şi a şters-o.

— Ai dreptate. Dar mai există o posibilitate. Fiul lui Tangua a dispărut şi kiowaşii fac, desigur, legătură între această dispariţie şi prezenţa noastră. Ei bănuiesc că noi l-am răpit. Tangua, lovit de această întîmplare, şi-a descărcat mînia asupra lui Santer,

socotindu-l vinovat de toată nenorocirea. Şi l-a alungat.

— Se poate şi aşa. Santer trebuie să fi simţit că a căzut în dizgraţia kiowaşilor.

— Şi de ce a preferat barca, în loc s-o şteargă călare?

— De teamă. I-a fost frică să nu dea de noi. Chiar dacă nu-l întîlneam, tot îi descopeream urmele. De aceea a fugit cu barca. A primit-o, se vede, în schimbul calului său. Înainte nici nu bănuia că sîntem aici pe insulă şi că datorită tocmai precauţiei sale vom descoperi că a fugit. Acuma însă ne-a văzut, ştie că-l urmărim şi va vîsli din răsputeri ca să scape. Crezi că-l veţi putea ajunge călare?

— Greu, dar e cu putinţă. Va trebui să tăiem cotiturile rîului.

— Asta nu! Îţi atrag atenţia că ar fi o greşeală.

— De ce?

— Fiindcă lui Santer i-ar putea trece uşor prin gînd să iasă la mal şi să-şi continue fuga pe uscat; în felul acesta s-ar salva mai lesne. Cum nu veţi cunoaşte locul unde a ieşit din apă, va trebui să vă împărţiţi în două grupuri, ca să-l urmăriţi pe ambele maluri ale lui Red River.

— Fratele meu judecă bine. Chiar aşa vom face.

— Să căutaţi cu mare atenţie locul unde va fi ieşit la mal. Din păcate, asta cere timp. Dar nici nu e bine să scurtaţi drumul tăind cotiturile. Dacă pe o parte a rîului cotul e, să zicem, în afară, pe cealaltă parte e tocmai invers. Şi atunci, în timp ce oamenii de pe un mal vor tăia cotul, cei de pe malul opus vor face un ocol cu atît mai mare. Astfel s-ar pierde legătura între voi.

— Aşa e cum spune fratele meu. Vom fi, deci, nevoiţi să urmăm întocmai cursul rîului. Ei, gata, să nu mai pierdem nici o clipă!

— V-aş însoţi cu cea mai mare bucurie! Dar e într-adevăr sarcina mea să mă ocup de Sam Hawkens. N-am voie să-l părăsesc.

— Iar eu nu te voi împiedica niciodată să-ţi împlineşti îndatoririle. Acum nu ţi-e îngăduit să vii cu noi. Dar dacă Marele Spirit o vrea, atunci ne revedem în cîteva zile.

— Unde?

— Cînd pleci de-aici, să te îndrepţi către confluenţa acestui rîu cu Rio Bosco de Nacitoşes. Acolo unde apele se unesc, pe malul stîng al lui Rio Bosco, vei întîlni un războinic de-al meu. Asta în cazul cînd revederea noastră va fi possibilă.

— Şi dacă omul tău nu va fi acolo?

— Atunci înseamnă că mă aflu încă pe urmele lui Santer şi, neştiind în ce parte va apuca, nu pot stabili încă locul nostru de întîlnire. În acest caz, pleacă împreună cu cei trei tovarăşi ai tăi spre Saint Louis, la feţele palide, care vor să construiască drumul calului de foc. Te rog însă din suflet să te întorci de îndată ce bunul Manitu va îngădui. Vei fi întotdeauna binevenit la noi în pueblo, lîngă Rio Pecos, şi, dacă nu mă găseşti acolo, ţi se va spune unde şi cum să dai de mine.

În cursul discuţiei noastre, apaşii terminaseră pregătirile de plecare. Winnetou strînse mîinile lui Dick Stone şi Will Parker, luîndu-şi rămas bun de la ei. Apoi mi se adresă mie.

— Fratele meu ştie cît de voioşi am pornit de la Rio Pecos în călătoria noastră care avea să aducă moartea lui Inciu-Ciuna şi Nşo-ci. Cînd te vei întoarce cîndva printre noi, n-o să mai auzi glasul celei mai frumoase dintre fiicele neamului apaşilor, care, dorind să ajungă în oraşele feţelor palide, s-a dus în ţara celor veşnic plecaţi. Acuma, setea mea de răzbunare ne desparte, dar prietenia ce ne

leagă te va aduce la noi. Aș dori să-ți pot trimite vreo știre acolo, la vărsarea lui Rio Bosco ; dar dacă nu va fi posibil, atunci, rogu-te, nu zăbovi prea mult în orașele din răsărit ; revino cît mai curînd. Știi doar în locul cui te-am așezat în inima mea. Făgăduiește-mi că nu vei întîrzia, frate al meu drag și iubit, Șarli.

— Îți făgăduiesc ! Inima mea te va însoți, dragul meu frate Winnetou. Îți amintești, desigur, ce i-am promis lui Klekih-Petra în ultimele lui clipe. Mă voi ține de cuvînt.

— Atunci, bunul Manitu să-ți călăuzească pașii și să te ocrotească pe toate drumurile. *Howgh !*

Mă îmbrățișă și mă sărută pe amîndoi obrajii. Dădu apoi un ordin scurt oamenilor săi și încălecă, îndemnîndu-și calul spre apă. Conform poruncii lui Winnetou, apașii se împărțiră în două grupuri ; unul — părăsind insula — trecu înot spre malul drept, iar celălalt, împreună cu Winnetou, spre malul stîng. L-am urmărit cu privirea pe bunul meu prieten pînă se pierdu în ceață. Simțeam ca și cînd sufletul mi se rupe în două și nu mă îndoiesc că și Winnetou simțea la fel.

Stone și Parker îmi citiră pe față tristețea. În felul lui sincer și naiv, Stone mă încurajă.

— Nu vă necăjiți, *sir !* Îi revedem în curînd. Îl scoatem pe Sam din captivitate și pornim glonț după el. Dar să nu pierdem vremea ! Haide să facem schimbul de prizonieri. Cum socotiți să procedăm ?

— Vreau să aud părerea dumitale, dragă Dick. Ai mai multă experiență.

Măgulit de apreciere, Stone își netezi barba și zise :

— Cred că cel mai simplu ar fi să-l trimitem chiar acum pe kiowașul nostru la Tangua. Să-i spună unde se află fiul său și în ce condiții poate fi eliberat. Tu ce crezi, bătrîne Will ?

— Hm ! mormăi Parker. Niciodată n-ai avut o idee mai tîmpită.

— Cum adică : eu şi idei tîmpite ? La dracu ! Zici tîmpite ?

— Păi, dacă-i spunem unde ne aflăm, atunci Tangua îşi repede oamenii încoace, îl înşfacă pe Pida şi rămînem fără Sam şi cu buzele umflate. Eu aş face altfel.

— Cum ?

— Părăsim insula asta şi pătrundem o bucată în prerie unde putem cuprinde cu ochii împrejurimile. Îl expediem apoi pe kiowaşul nostru în sat şi punem condiţia ca numai doi războinici, nu mai mulţi, să ni-l aducă pe Sam, în schimbul căruia îl vor căpăta pe Pida. Dacă totuşi Tangua trimite mai mulţi, îi zărim noi de departe şi avem timp să spălăm putina. Nu credeţi că e mai bine, *sir* ?

— Eu aş merge şi mai la sigur şi n-aş trimite nici un sol, am răspuns.

— Pe nimeni ? Păi cum o să ştie Tangua că fiul lui...

— O să afle, n-avea grijă.

— De la cine ?

— De la mine.

— Cum aşa ? Vreţi să vă duceţi la kiowaşi ?

— Întocmai.

— Să n-o faceţi, *sir* ! E grozav de periculos. V-ar prinde şi v-ar lega numaidecît.

— Nu cred.

— Cu siguranţă ! Absolut sigur !

— Atunci Pida ar fi pierdut. N-am nici o poftă ca, din cei doi kiowaşi cîţi avem, să-l trimitem pe unul ca mesager şi să pierdem astfel un ostatic.

— Asta e just. Dar de ce să mergeţi tocmai dumneavoastră în sat ? Pot să merg şi eu.

— Te cred că ai avea curaj, însă e mai bine să discut eu cu Tangua.

— Nu uitați ce furios e pe dumneavoastră! Cu mine s-ar înțelege mai curînd asupra condițiilor. În schimb, dacă vă vede pe dumneavoastră, se face foc.

— Tocmai de aceea, vreau să apar chiar eu înaintea lui. Să se facă foc, să crape de ciudă că am îndrăznit să mă înfățișez fără ca el să-mi poată pricinui vreun rău. Dac-aș trimite pe altul, ar bănui, pesemne, că mi-e frică de el, și asta nu-mi convine.

— Atunci, faceți cum vreți, *sir!* Și noi unde rămînem între timp? Aici, pe insulă? Ori ne căutăm un loc mai bun?

— Nu există unul mai bun.

— *Well!* Însă vai de prizonierii ăștia dacă vi se întîmplă ceva în sat! Voi fi fără cruțare. Cînd porniți?

— Deseară.

— Abia deseară? Nu-i prea tîrziu? Dacă totul ar merge bine s-ar putea să facem schimbul pînă în prînz și să pornim apoi după Winnetou.

— Și kiowașii să ne urmărească și să ne cureță...

— Credeți?

— Firește. Tangua ni-l va preda bucuros pe Sam, ca să-și recapete fiul; dar pe urmă, după ce-l va ști în siguranță, va face totul ca să se răzbune pe noi. De aceea vreau ca schimbul să se efectueze seara și apoi, ca să cîștigăm timp, călărim noaptea, cînd nu putem fi urmăriți. Aceasta înseamnă un avans considerabil. Și mai am un motiv pentru care prefer să așteptăm seara; e bine ca grija lui Tangua pentru soarta fiului său să sporească și mai mult. Asta îl va muia.

— E drept, dar mă gîndesc că, pînă deseară, ar putea să ne dibăcească.

— N-ar fi rău nici asta.

— Îl vor căuta pe Pida și ne vom trezi cu ei aici, pe insulă.

— Chiar pe insulă nu. Dar vor veni pe malul rîului și vor descoperi urmele lui Winnetou ; vor crede, atunci, că noi ne-am deplasat pe acolo împreună cu Pida. Asta îl va îngrijora și mai mult pe Tangua... Pst ! Ascultați !

Auzirăm niște voci. Ceața se risipise în parte și malul ieșise la vedere. Se sfătuiau acolo cîțiva kiowași, comunicîndu-și, probabil, părerile despre urmele de cai descoperite ; dispărură apoi în grabă, fără să-și arunce ochii spre insula noastră.

— Au plecat. Se vede că sînt foarte grăbiți, constată Dick Stone.

— Se întorc, desigur, în sat, pentru a-l înștiința pe Tangua. Acesta va trimite o trupă de călăreți ca să se orienteze după urmele cu pricina.

La nici două ore lucrurile se petrecură întocmai. O ceată de kiowași călare se ivi dincolo, la rîu. Cercetară urmele și porniră în galop după ele. Nu era de temut să-l ajungă pe Winnetou, care le-o luase cu atîta vreme înainte.

Se înțelege că vorbeam în șoaptă, ferindu-ne să fim auziți de prizonieri. Aceștia nici nu văzuseră cele petrecute dincolo pe mal. Ei zăceau legați îndărătul unui tufiș.

Înainte de amiază, soarele se arătă mai darnic. Astfel mai scăparăm de umezeală atît noi cît și terenul de dedesubt. Ne-am uscat și ne-am încălzit, bucurîndu-ne de o meritată odihnă pînă-n seară.

Între timp zărirăm un obiect plutind anevoie pe apă în direcția insulei noastre și încurcîndu-se în crengărișul ce atîrna deasupra rîului. Era o luntre cu vîsle cu tot, lăsată în voia apei ; cureaua ce o ținuse legată la mal fusese retezată. Era, deci, luntrea cu ajutorul căreia îl răpisem pe Pida ; fusese

dusă de curent din Salt Fork în Red River şi probabil că a ajuns atît de tîrziu aici pentru că se agăţase undeva, pe drum. Apariţia ei era cît se poate de oportună. Am tras-o la ţărmul insulei, pentru a mă servi seara de ea. Evitam astfel — dacă ar fi fost să plec pe apă — o nouă baie nedorită.

La căderea serii am împins luntrea în larg, am sărit într-însa şi m-am pus pe vîslit în susul rîului. Avusesem grijă să iau cu mine doborîtorul de urşi. Stone şi Parker mă copleşiră cu urări de succes. I-am asigurat că, afară de cazul că nu m-aş întoarce pînă a doua zi dimineaţă, pot rămîne liniştiţi în privinţa mea.

Înaintam greu, împotriva curentului; abia după o oră am cotit din Red River în Salt Fork. Ajuns lîngă satul kiowaşilor, am acostat şi am legat luntrea de un copac.

Vedeam, ca şi ieri, focurile aprinse, bărbaţii aşezaţi în jurul lor şi femeile zorind după treburi. Bănuisem că satul va fi astăzi păzit cu mai multă străşnicie, dar mă înşelasem. Oamenii lui Tangua, descoperind urmele apaşilor, plecaseră după ei; astfel, cei rămaşi în sat se credeau în siguranţă.

Tangua şedea şi azi în faţa cortului, numai că unul din băieţii lui lipsea. Cu capul plecat, cu ochii încruntaţi, şeful privea jocul flăcărilor. Mă găseam de astă dată pe malul stîng al lui Salt Fork, unde se afla satul. M-am strecurat pe după un colţ al rîului, apoi în sus, îndărătul corturilor, pînă la adăpostul lui Tangua. Totul a mers perfect; nu era nimeni prin preajmă ca să mă simtă. M-am întins la pămînt şi m-am furişat în spatele cortului. De acolo se auzea, prelungă, monotonă, o tîngă de jale: căpetenia kiowaşilor, Tangua, deplîngea astfel pierderea fiului său cel mai iubit. Am ocolit tîrîş cortul pînă

am ajuns în fața lui și, sărind brusc în picioare, mi-am adresat pe neașteptate șefului kiowașilor :

— De ce suspină Tangua și cîntă a jale ? Un războinic viteaz nu bocește. Asta e grija babelor !

Nu se poate descrie spaima ce-l cuprinse la apariția mea fulgerătoare. Încercă să spună ceva, dar nu izbuti ; dădu să se ridice, dar genunchii zdrobiți îl țintuiau locului. Cu ochii holbați, se zgîi la mine ca la un strigoi și, în cele din urmă, gîngăvi :

— Old... Old... Shat... Shat... Iuf, iuf, iuf ! Cum... pe unde ?... Mai sînteți aici... n-ați șters-o ?

— Precum vezi, mai sînt aici și am o vorbă cu tine.

— Old Shatterhand ! îmi pronunță el, în sfîrșit, numele întreg.

Auzindu-l, cei doi băieți o zbughiră în cort.

— Old Shatterhand ! repetă Tangua, încă sub imperiul spaimei.

Apoi fața i se strîmbă de ură. Strigă o poruncă pe care n-am înțeles-o, necunoscînd dialectul, dar am deslușit, între altele, numele meu.

O clipă, și se stîrni peste tot un asemenea urlet de furie, încît părea că se cutremură pămîntul. Toți războinicii rămași în sat veneau fuga spre mine, cu armele în mîini. Mi-am scos cuțitul și i-am tunat lui Tangua la ureche :

— Vrei ca Pida să moară ? El m-a trimis la tine !

Cu tot zgomotul din jur Tangua înțelese vorbele mele și ridică un braț. Atît a fost de-ajuns ca să se facă liniște. Totuși, kiowașii mă înconjuraseră. Dac-ar fi fost să judec după fețele lor, aș fi jurat că au de gînd să mă înghită și că nu mai scap cu viață. Mă așezai lîngă Tangua, mă uitai calm în ochii lui uluiți de îndrăzneala mea, și rostii :

— O dușmănie de moarte s-a născut între Tangua și mine ; nu eu sînt vinovatul, dar nici nu mă tem.

Mi-e totuna dacă eu și prietenii mei ne punem rău cu vreunul din războinicii tăi, sau cu întregul neam al kiowașilor. Că nu mă tem, se vede din faptul că am venit singur aici, în sat, ca să discutăm. Deci să nu pierdem vremea: Pida se află la noi și, dacă eu nu mă întorc la timp, va fi spînzurat de un copac.

Nici un cuvînt, nici un gest al celor din jur nu trădă efectul spuselor mele. Ochii șefului scînteiau de mînie; nu putea să-mi facă nimic fără a primejdui viața fiului său. Scrîșni printre dinți întrebarea:

— Cum... cum... a ajuns în mîinile voastre?

— Am fost ieri dincolo, pe insulă, cînd fiul tău vorbea cu Sam Hawkens; l-am culcat la pămînt și l-am adus cu mine.

— Iuf! Old Shatterhand e străjuit de spiritul rău care l-a salvat și altă dată. Unde mi-e fiul?

— Într-un loc sigur, pe care n-ai să-l afli acum. Ți-l va spune el însuși mai tîrziu. Din cuvintele mele poți înțelege că nu doresc să-l ucid pe Pida. Mai avem un kiowaș la noi, războinicul acela pe care l-am prins mai demult; l-am scos frumușel dintr-un tufiș, pe cînd ne spiona. Dacă mi-l dai pe Sam Hawkens, atunci îi eliberăm pe amîndoi.

— Iuf! Îl vei avea. Adu-mi, mai întîi, pe Pida și pe războinicul meu.

— Să ți-i aduc? Nici nu mă gîndesc! Îl cunosc pe Tangua și știu ce preț are cuvîntul lui. Fac schimbul, doi pentru unul. Sînt, va să zică, mai mult decît darnic. Dar nu îngădui nici un vicleșug.

— Întîi de toate, vreau dovada că Pida e într-adevăr la voi.

— Să-ți dovedesc? Ce ți-a venit! Cînd ți-o spun eu, înseamnă că-i adevărat. Old Shatterhand nu este ca Tangua. Mai bine lasă-mă să-l văd pe Sam Hawkens! Pesemne că, pentru mai multă siguranță, l-ați mutat de pe insulă. Trebuie să vorbesc cu el.

— Ce vrei să-i vorbeşti ?

— Să-l întreb cum l-aţi tratat şi să aud răspunsul. din gura lui. Pe urmă mai vedem.

— Vom ţine sfat cu bătrînii războinici. Depărtează-te pînă la cortul de alături. Vei afla, pe urmă, ce avem de gînd.

— Bine. Dar grăbeşte-te ! Dacă mă reţineţi prea mult şi nu mă întorc la timp, atunci Pida va fi spînzurat.

A fi spînzurat este cea mai ruşinoasă moarte pentru un indian. Vă puteţi închipui cît era Tangua de furios. M-am retras pînă la cortul vecin, firește, înconjurat de kiowaşi. Tangua îşi convocă bătrînii şi sfatul începu. În ochii lor ardeau fulgere şi aş fi păţit-o rău de tot dacă nu era în joc viaţa lui Pida. Observai, cu acest prilej, că îndrăzneala mea îşi făcuse efectul.

După cîtva timp, căpetenia îşi trimisese un războinic undeva, în sat. Omul dispăru într-un cort şi reveni apoi împreună cu Sam. Sării în sus, grăbindu-mă să-l întîmpin. Cînd mă văzu, omuleţul izbucni în adevărate ovaţii.

— Uraaa ! Old Shatterhand ! Uraaa ! Am spus eu că veţi veni neapărat. Îl vreţi, desigur, pe bătrînul Sam ?

În chip de salut îmi întinse mîinile legate.

— Da, i-am răspuns, am venit în calitate de *greenhorn* ca să-ţi ofer diploma de cel mai mare meşter în furişat. Orice s-ar spune, dumneata o iei întotdeauna razna.

— Lăsaţi reproşurile pe altă dată, preaiubite *sir*. Prefer să-mi vorbiţi de Mary a mea.

— E la noi.

— Şi Liddy ?

— Puşcociul ? E bine sănătos.

— Atunci e totul în cea mai perfectă ordine, dacă nu mă-nșel. Hai, să ne cărăm! E cam plicticos pe-aici.

— Răbdare, Sam, răbdare! Vorbești ca și cum ar fi o joacă de copii; am venit, te-am dezlegat și te-am dus!

— Păi, nici nu e altceva, vreau să spun pentru dumneavoastră, decît o joacă de copii. Sînt curios cam ce n-ați fi în stare să faceți. M-ați coborî și din lună, dacă mi-ar trăsni prin cap să mă sui acolo, hi-hi-hi-hi!

— Tot îți mai arde de glume?' S-ar zice că nu ți-a mers prea rău aici.

— Rău? Mie?! Aflați că mi-a mers foarte bine, ba chiar excelent! Kiowașii m-au îndrăgit ca pe copilul lor; nici nu-mi mai pot reveni din atîtea alintări, drăgălășenii și pupături; m-au hrănit ca pe o mireasă și, cînd mă apuca somnul nici nu era nevoie să mă culc, pentru că zăceam, zi și noapte, tolănit pe spate.

— Te-au prădat?

— Firește. Mi-au puricat și căptușeala buzunarelor...

— Dac-au mai rămas din lucruri, atunci o să le capeți înapoi. Mi se pare că sfatul bătrînilor s-a încheiat.

L-am avertizat încă o dată pe Tangua să nu mai întîrzie, dacă vrea ca fiul său să rămînă în viață. Continuarăm scurt și energic tratativele, din care ieșii biruitor; eu nu cedam cu nici un pas, în timp ce Tangua se temea pentru fiul său. Conform înțelegerii finale, patru războinici urmau să ne însoțească, pe Sam și pe mine, în alte două bărci, și să-i ia în primire pe cei doi prizonieri. Dar nu care cumva să ne urmărească pe ascuns kiowașii — pentru că atunci Pida va fi ucis.

De fapt era cam mult să cer ca Sam Hawkens să-mi fie încredinţat doar mie. S-ar fi putut să le joc o festă celor patru indieni care ne însoţeau în bărcile lor. Dar am fost crezut pe cuvînt şi nici mai tîrziu, nimeni vreodată nu s-a îndoit de lealitatea lui Old Shatterhand. Bineînţeles că n-am trădat locul spre care aveam să ne îndreptăm.

Dezlegîndu-i-se mîinile, prichindelul de Sam şi le jucă triumfător prin aer, strigînd :

— Liber ! Iată-mă din nou liber ! Asta n-am să v-o uit niciodată, *sir !* Şi nici n-am s-o mai apuc la stînga dacă stimatele dumneavoastră picioare binevoiesc să fugă la dreapta.

Pe cînd ne pregăteam de ducă, se iscă ici şi colo cîte un murmur de nemulţumire. Kiowaşii regretau profund că sînt nevoiţi să ne lase în pace, pe mine şi pe Sam, prizonierul lor ; iar Tangua îmi şuieră :

— Pînă la înapoierea fiului meu te afli încă în siguranţă, dar pe urmă întreg tribul te va hăitui şi te va înhăţa, chiar de-o fi să zbori prin văzduh !

N-am găsit cu cale să răspund acestei ameninţări şi, însoţit de Sam şi de cei patru kiowaşi, am luat-o spre malul rîului. Doi cîte doi — eu, firește, împreună cu Sam — ne-am urcat apoi în cîte o barcă. Pe cînd părăseam malul, un urlet prelung al kiowaşilor răsună în urma noastră şi nu se stinse decît hăt-tîrziu.

Vîsleam. Şi în timpul acesta îi povesteam lui Hawkens tot ce se întîmplase de cînd a căzut în mîinile kiowaşilor. Îi părea foarte rău de plecarea lui Winnetou, dar îl consola oarecum faptul că scăpase astfel de mustrările tînărului şef al apaşilor.

În ciuda întunericului, atinserăm cu bine insula şi furăm întîmpinaţi cu mare bucurie de către Dick Stone şi Will Parker. Abia după ce plecasem, îşi dăduseră seama de măsura cutezanţei mele.

Am predat pe cei doi prizonieri, care nu ne-au fericit cu nici o vorbă de rămas bun, şi am aşteptat pînă ce se stinse în larg sunetul vîslelor. După aceea, am încălecat şi ne-am mînat caii dincolo, spre malul stîng al rîului. Totul depindea acum de viteză, şi era bine că Sam cunoştea perfect ţinutul. Călare pe catîrul lui, omuleţul se îndreptă fălos în şa, ridică pumnul ameninţător înspre satul lui Tangua şi zise :

— Acum, ăia de acolo îşi bat capul cum să ne prindă din nou în labele lor. Dar o să rămînă cu gurile căscate ! Sam Hawkens nu se mai vîră în plasă ca să-şi pună apoi nădejdea într-un *greenhorn* oarecare. Încă nu s-a găsit kiowaşul care să mă-nhate iar, dacă nu mă-nşel !

DETECTIV

Nici n-a apucat bine să vadă lumina tiparului primul volum despre Winnetou, că mi-au şi parvenit numeroase întrebări din partea cititorilor, dornici să afle cursul ulterior al evenimentelor. Acestea s-au desfăşurat cu totul altfel decît am bănuit.

După o veritabilă cursă de călărie, Sam Hawkens, Dick Stone, Will Parker şi cu mine sosirăm la vărsarea lui Rio Bosco, în apropiere de Nacitoşea, unde nădăjduiam să ne aştepte vreo solie din partea lui Winnetou. Dar speranţa noastră nu se împlini. Am găsit, ce-i drept, urmele unor oameni care fuseseră pe aici. Dar ce fel de urme! Erau leşurile celor doi *traders* care ne dăduseră informaţii despre satul kiowaşilor. După cum am aflat mai tîrziu negustorii fuseseră împuşcaţi de Santer.

Acesta vîslise atît de zdravăn, încît ajunsese la vărsarea sus-pomenitului rîu concomitent cu negustorii, deşi aceştia plecaseră mult mai înainte din satul lui Tangua. Santer fusese nevoit să renunţe la nuggeţii lui Winnetou ; îl aştepta deci sărăcia. Atunci i-au sărit în ochi mărfurile celor doi negustori, pe care i-a împuşcat, după ce-i pîndise, probabil, dintr-o ascunzătoare. Apoi a şters-o împreună cu catîrii şi cu mărfurile furate. Toate acestea le-a dedus, la sosire, Winnetou, cercetînd urmele lăsate de Santer.

Ucigașul nu și-a luat o sarcină prea ușoară. Să mîi de unul singur prin savană atîția catîri încărcați — e o treabă ce comportă serioase dificultăți. Pe deasupra, era și foarte grăbit, ca să nu-l ajungă urmăritorii.

Din păcate, se porni o ploaie care ținu cîteva zile și șterse toate urmele, încît Winnetou fu silit să se bizuie nu pe ceea ce vedea cu ochii, ci pe fel de fel de combinații. Foarte probabil că Santer, pentru a-și valorifica prada, se îndreptase spre una din așezările învecinate; astfel, apașii nu aveau altă soluție decît să le cerceteze pe rînd.

Abia după mai multe zile irosite, Winnetou regăsi la agenția comercială Gater urma celui căutat: Santer trecuse pe acolo, vînduse toată prada și, făcîndu-și rost de un cal bun, pornise către est, pe fosta șosea Red-River. Winnetou se despărți de apașii lui, care i-ar fi complicat de aici încolo deplasarea; îi trimise acasă și hotărî să continue urmărirea de unul singur. Luase cu sine destui nuggeți, poseda deci mijloace materiale pentru o ședere mai îndelungată în est.

Cum din acest motiv nu mai expediase nici un curier la Nacitoșea, noi nu știam unde se află și încotro să-l urmăm. Am luat-o deci spre Arkansas, ca să ajungem pe drumul cel mai drept la Saint Louis. Regretam nespus că nu-mi pot revedea prietenul, dar nu era nimic de făcut.

După un drum lung, sosirăm într-o seară la Saint Louis. Firește că prima mea grijă a fost să-l vizitez pe bătrînul meșter Henry. Cînd am pășit în atelierul său, meșterul tocmai lucra la strung, în lumina lămpii, așa că nici nu auzise cînd am deschis ușa.

— *Good evening*, bună seara, mister Henry! l-am salutat ca și cînd ne-am fi despărțit abia în ajun. Ei, cum merge cu carabina? E gata?

Spunînd aceasta, mă săltai pe un colț al strungului, cum obișnuiam pe vremuri. Mister Henry zvîrcni de la locul lui, se holbă la mine o clipă ca de pe altă lume, apoi izbucni, nebun de bucurie :

— Dumneata... dumneata aici ?... Meditatorul... Expertul... afurisitul de Old Shatterhand ? !

Mă strînse la pieptul său și mă îmbrățișă, gata-gata să mă înăbușe.

— Old Shatterhand ? ! De unde cunoașteți acest nume ? l-am iscodit după ce explozia de bucurie se mai potoli.

— De unde ? Mai întrebi ? Toată lumea vorbește de dumneata, cavaler teribil ce-mi ești ! Ai ajuns un *westman* cum scrie la carte ! Mister White, inginerul secției vecine, ne-a informat cel dintîi. Erau numai laude în privința dumitale, așa să știi ! Însă nimbul din jurul frunții ți l-a așezat Winnetou !

— Cum așa ?

— Mi-a povestit totul, absolut totul !

— Ce vorbiți ! A fost Winnetou pe-aici ?

— Firește c-a fost !

— Cînd ? Spuneți, vă rog !...

— Acum trei zile. Doar îi vorbiseși de mine și de vechiul doborîtor de urși. S-ar fi putut oare să vină în localitate și să nu mă viziteze ? Mi-a zugrăvit el cu de-amănuntul cam ce fel de *westman* ai ajuns. Bizoni, grizzly și așa mai departe ! Te-ai ales pînă și cu rangul de căpetenie.

Continuă astfel încă multă vreme și degeaba încercam să-l întrerup. Mă îmbrățișa iar și iar, jubilînd că mă îndemnase cel dintîi pe drumul Vestului sălbatic.

Apoi îmi povesti cele aflate de la căpetenia apașilor. Winnetou nu-i mai pierduse urma lui Santer și se ținuse după el pînă la Saint Louis. După care plecă spre New Orleans. Din pricina grabei cu care

se deplasa, n-am apucat să-l mai prind în oraș. Îmi lăsase însă vorbă prin Henry să vin și eu la New Orleans — dacă mă trage inima. Și m-am hotărît să plec cît de curînd.

Trebuia, firește, să-mi îndeplinesc mai întîi obligațiile profesionale, ceea ce am și făcut a doua zi dimineață. Încă la prima oră mă aflam cu Hawkens, Stone și Parker în dosul acelei uși cu geamuri prin care intrasem altădată ca să mi se verifice cunoștințele. Bătrînul Henry nu renunță nici el la plăcerea de a fi de față. Acolo se depănară o mulțime de povești, de relatări, explicații, ca să reiasă pînă la urmă că, dintre toate secțiile, a mea trecuse prin încercările cele mai grele și mai dramatice. Rămăsesem singurul în viață dintre experții grupei.

Cînd veni rîndul să se facă socotelile bănești, Sam și-a dat în zadar osteneala ca să obțină pentru mine o gratificație suplimentară. Ne-am încasat, ce-i drept, lefurile, dar nici un dolar în plus. Mărturisesc sincer că am predat cu un sentiment de amară decepție notele și schițele întocmite cu atîta caznă și salvate cu atîtea riscuri. Domnii angajaseră cinci experți și achitau acum doar o singură leafă, restul îl băgau în propriile lor buzunare, deși își însușiseră rodul întregii noastre munci și ale deosebitelor mele eforturi.

Drept care Sam improviză o cuvîntare vijelioasă, dar nu obținu nimic decît rîsete, în timp ce, împreună cu Will și cu Dick, era condus amabil către ușă. Plecai, firește, și eu, fără a mai privi înapoi. De altminteri, suma încasată era, pentru condițiile mele de atunci, destul de bunicică.

Eram, deci, hotărît să-l caut pe Winnetou, care îmi lăsase la mister Henry adresa unui hotel din New Orleans. Din politețe, dar și din devotament, i-am întrebat pe Sam și pe ceilalți doi tovarăși dacă ar

vrea să vină cu mine. Ei însă preferau să rămînă la Saint Louis, să se odihnească, în sfîrşit, ca lumea, ceea ce, în nici un caz nu le-aş fi luat-o în nume de rău. Mi-am făcut rost de schimburi şi de alte obiecte trebuincioase, m-am gătit cu un costum nou, lepădînd veşmintele indiene, şi am luat vaporul spre miazăzi. Puţinul meu avut, pe care am renunţat să-l mai car după mine, între altele şi doborîtorul de urşi, l-am lăsat în grija lui Henry, care mi-a făgăduit să-l păstreze cu sfinţenie. Tot lui i-am încredinţat şi calul, de care nu mai aveam trebuinţă. De altfel, socoteam cu toţii că absenţa mea va fi scurtă.

Dar avea să se întîmple altcum. Ne aflam în toiul războiului civil, fapt pe care l-am trecut pînă acum sub tăcere, neavînd nici o legătură cu evenimentele relatate. Întîmplător, fluviul Mississippi era tocmai atunci deschis navigaţiei datorită vestitului amiral Farragut, care îl readusese în stăpînirea statelor nordice. Totuşi, călătoria mea cu vaporul întîrzia mult din pricina măsurilor restrictive de tot felul, desigur încă necesare. Ajungînd la New Orleans şi întrebînd de Winnetou la hotelul pe care mi-l indicase Henry, mi s-a răspuns că plecase în ajun, dar îmi lăsase vorbă că se află la Vicksburg, în căutarea lui Santer; însă tot el mi-a transmis că din cauza tulburărilor din sud, nu mă sfătuieşte să-l urmez. Adresa lui mi-o va comunica mai tîrziu prin mister Henry din Saint Louis.

Ce-mi rămînea de făcut? Mă trăgea aţa să-mi vizitez rudele aflate în patrie şi care probabil că aveau nevoie de un ajutor bănesc; oricum, eram în măsură să-i ajut. Să mă fi întors la Saint Louis ca să-l aştept pe Winnetou? Cine ştie dacă acesta mai avea posibilitatea să vină acolo. Pe deasupra, avînd alte păreri decît sudiştii în problema sclavajului, eram de la început considerat ca suspect, şi nu aveam

nici un chef să ajung în niște încurcături al căror sfîrșit nu putea fi prevăzut. Să mă întorc în patrie, la ai mei, care aveau nevoie de sprijinul meu ? Poate că era lucrul cel mai nimerit.

Mă interesai dacă există vreun vapor gata de plecare. Găsii unul sub pavilion nord-american, care încerca să profite de acalmia de pe front pentru a pătrunde pînă pe coastele Cubei. Acolo se putea ivi un prilej să plec în Germania sau, deocamdată, la New York. N-am stat mult pe gînduri și m-am îmbarcat.

Ar fi fost bine dacă-mi puneam în siguranță agoniseala la vreuna din bănci, în schimbul unui mandat de remitere. Dar ce bancă din New Orleans era pe atunci demnă de încredere ? Apoi, nici timp nu prea îmi rămăsese. Pînă la plecarea vaporului mai trebuia să-mi fac rost de pașaport. Așa că am plecat cu banii la mine.

Pentru a nu stărui prea mult asupra acestei fatale împrejurări, voi spune doar că nu mai tîrziu decît în prima noapte, furăm surprinși de un puternic uragan. Ce-i drept, încă de cu ziuă vremea se arătase vîntoasă, dar călătoria decursese normal pînă spre seară : nimic nu indica apropierea cumplitei furtuni. Ca și ceilalți pasageri, care folosiseră prilejul de a pleca din New Orleans, mă dusei liniștit la culcare. După miezul nopții am fost trezit de un tangaj și de un clocot îngrozitor. Am sărit din pat ca ars. Dar în aceeași clipă vasul se clătină atît de tare, încît mă prăbușii, și tot calabalîcul din cabina în care se aflau încă trei pasageri căzu peste mine. Cui îi mai pasă de bani în asemenea clipe, cînd viața atîrnă de un fir de păr ? ! Prin întunericul și zăpăceala ce domneau în cabină, mi-ar fi trebuit mult timp pînă să-mi găsesc haina și portofelul. Nu știu nici eu cum m-am dezgropat de sub povara ce mă

strivea și am fugit — ba nu, m-am bălăbănit pînă afară, pe coverță. Vaporul se zbuciuma nebunește, fără răgaz.

Afară — beznă, să-ți scoți ochii. Cît ai clipi, uraganul mă trînti jos și un talaz uriaș se rostogoli deasupră-mi. Mi se părea că aud voci îngrozite, spulberate în vuietul furtunii. Fulgere spintecară văzduhul, unul după altul, luminînd totul preț de o secundă. Zării niște stînci rîpoase ieșind din apă, iar dincolo de ele mijea țărmul. Vasul se înșurubase cu botul între aceste stînci și, împresurat de talazuri, se frămînta cu pupa în văzduh. Era pierdut. În orice clipă putea să fie rupt în bucăți. Bărcile de salvare fuseseră smulse. Cum să scapi dintr-o asemenea situație? Numai înot! Încă un fulger, și văzui călătorii întinși pe coverță, cramponîndu-se de obiectele din jur, pentru a nu fi măturați de valuri. După părerea mea, însă, tocmai lăsîndu-te în voia apei, puteai să mai speri în ziua de mîine!

Și iată, vine asupră-mi un talaz înalt cît casa; îl zăresc datorită luciului său fosforescent. Se aruncă asupra vasului care geme și trosnește, gata-gata să se facă țăndări. Eu mă agăț cu toată puterea de un stîlp de fier, dar în zadar: îmi scapă din mîini. Doamne, ajută-mă! Am senzația că talazul mă aruncă sus de tot, mă joacă, mă sucește ca pe o minge, apoi mă trage în adînc și mă ridică iarăși în creștetul lui. Nu fac nici o mișcare: orice efort ar fi zadarnic. Dar în clipa cînd talazul se va izbi de țărm, voi avea grijă să nu mă mai las tîrît în larg.

Să se fi scurs o jumătate de minut de cînd mă aflam în voia valurilor, dar mi se părea că trecuseră ore întregi. Deodată, mă pomenii aruncat în văzduh și aterizai între stînci, unde apa era calmă. Numai să nu mă tragă valul îndărăt! Mă zbăteam din răsputeri, lopătam cu brațele, cu picioarele, într-un

suprem și ultim efort. De fapt, exagerez dacă spun că acolo, între stînci, apa era „calmă", pentru că e vorba de un calm foarte relativ. Ieșisem, ce-i drept, din vîltoare, dar furtuna răscolea și răsturna oceanul, purtîndu-mă în toate sensurile ca pe un dop de plută jucat într-un vas cu apă. Avui însă norocul să zăresc prin noapte fîșia de pămînt. Fără această fericită împrejurare, probabil că n-aș fi scăpat cu viață. Știam, deci, în ce direcție trebuie să înot. Și chiar dacă în iureșul elementelor dezlănțuite nu făceam decît progrese infime, atinsei, totuși, pînă la urmă țărmul — deși într-alt chip decît mi-aș fi dorit. Apă și pămînt — totul era negru ca păcura, încît nu le puteam deosebi ca să-mi aleg un loc prielnic de acostare. Orbecăind astfel, mă izbii cu capul într-o muche de stîncă. Parcă m-ar fi trăsnit cineva cu toporul în creștet. Mai avui prezența de spirit să mă agăț cu mîinile de stîncă și să mă salt niței, după care îmi pierdui cunoștința.

Cînd m-am dezmeticit, uraganul încă mai fierbea. Mă durea capul, dar nu luam în seamă durerea. Mai multă grijă îmi provoca faptul că habar nu aveam unde sînt. Mă aflam oare pe țărm, sau pe o stîncă ieșită din apă? Era cu neputință să mă clintesc din loc. Piatra era netedă și lunecoasă. Cu greu izbuteam să rezist furtunii care tot mai amenința să mă înghită. În cele din urmă, observai că uraganul parcă s-ar domoli. Și, într-adevăr, așa cum se întîmplă de obicei, se potoli curînd, ca la un semnal. Ploaia încetă brusc și stelele se iviră pe cer.

La lumina lor mă putui orienta. Mă aflam pe țărm. Îndărătul meu apele mai clocoteau; în față se înălțau niște arbori răzleți. O luai într-acolo. O parte din arbori înfruntaseră cu succes furtuna; mulți alții fuseseră smulși din rădăcini, culcați la pămînt sau tîrîți în largul apelor. Zării apoi, ca prin-

tr-o pîclă deasă, cîteva lumini mișcătoare. Bănuind că sînt oameni, mă grăbii să ajung pînă la ei.

Erau, într-adevăr, niște oameni de prin partea locului, adunați în jurul unor case cărora uraganul le pricinuise mari stricăciuni. Uneia îi smulsese acoperișul, zvîrlindu-l cît colo, în larg.

Ce mai uimire produse apariția mea! Se zgîiră oamenii la mine ca la o fantomă. Oceanul încă vuia bezmetic, așa că numai răcnind ne puteam auzi unul pe altul. Erau pescari. Uraganul aruncase vasul nostru pe una din insulele Tortugas, unde se înălța fortul Jefferson. În fort se aflau atunci închiși prizonierii de război ai Confederației.

Pescarii mă primiră cît se poate de prietenos, îmi dădură rufărie uscată și îmbrăcăminte — căci nu aveam pe mine decît pijamaua în care dormisem pe vapor. Apoi se împrăștiară să cerceteze coasta și să descopere pe eventualii naufragiați. Pînă dimineața fură descoperite șaisprezece victime, dintre care trei dînd semne de viață, au putut fi salvate. Ceilalți muriseră. Țărmul era semănat de epave; vasul sfărîmat, prova înfiptă în stînca de care o izbise uraganul.

Eram, așadar, un naufragiat în cel mai deplin înțeles al cuvîntului, căci nu mai posedam nimic; banii pe care îi agonisisem zăceau în negura oceanului. Firește că regretam pierderea, dar mă și consola faptul că eram unul dintre cei puțini — doar patru la număr — care scăpaserăm de moarte. Avusesem, fără îndoială, mare noroc.

Comandantul fortului se ocupă de noi. Primirăm toate cele necesare, iar mie mi se oferi ocazia să mă îmbarc pe un vapor care pleca spre New York. Astfel ajunsei acolo, în marele oraș, mai sărac chiar decît odinioară, cînd îl vizitasem pentru prima dată.

Îmi lipsea pînă și curajul de a o lua iarăși de la capăt.

De ce am plecat la New York și nu la Saint Louis, unde aveam cunoscuți și puteam să mă bizui cu toată încrederea în ajutorul bătrînului Henry? Pentru că îi eram atît de îndatorat, încît nu mai voiam să abuzez de bunăvoința lui. Ei da, să fi fost sigur că dau acolo de Winnetou! Însă goana lui după Santer putea să mai dureze luni de zile, dacă nu mai mult. Unde să-l fi căutat în tot acest răstimp? Eram, ce-i drept, ferm decis să-l regăsesc, dar asta presupunea să mă întorc în Vestul sălbatic, să vizitez iarăși acel pueblo de lîngă Rio Pecos. Or, pentru a întreprinde o asemenea călătorie, trebuia mai întîi să-mi refac situația. În împrejurările date — gîndeam eu — numai la New York aș fi reușit să mă pun din nou pe picioare.

Speranțele nu mi-au fost înșelate. Am avut noroc. Am făcut cunoștința prea onorabilului mister Josy Taylor, care conducea un corp de detectivi, renumit pe atunci, și mi-am oferit serviciile. Auzind cine sînt și prin cîte trecusem în ultima vreme, dumnealui căzu de acord — deși eram german — să mă angajeze de probă. Avea ideea preconceputâ că germanii nu ar fi apți pentru specialitatea lui. Totuși, datorită cîtorva succese am izbutit să-i inspir încredere și să i-o sporesc treptat. Astfel, pînă la urmă, am ajuns să mă bucur de întreaga-i bunăvoință: îmi încredința unele misiuni care cereau perspicacitate și hotărîre, dar în caz de reușită erau bine plătit.

Într-o zi, mă pofti în cabinetul său, unde aștepta un domn mai în vîrstă, cu înfățișare îngrijorată. Se făcură prezentările și aflai că e vorba de bancherul Ohlert, venit să ne ceară asistența într-o chestiune particulară. Cazul era pe cît de penibil pentru persoana lui, pe atît de periculos pentru afacerile sale.

Avea un singur copil, un fiu cu numele de William, în vîrstă de douăzeci şi cinci de ani, învestit cu dreptul de a dispune de chestiunile financiare ale firmei ca şi tatăl său. Acesta din urmă era însurat cu o germană, fiind el însuşi de aceeaşi obîrşie. Tînărul, mai mult visător decît activ, se ocupa de preferinţă cu lecturi ştiinţifice, beletristice şi studia mai curînd metafizica decît registrele de contabilitate ale întreprinderii, considerîndu-se şi mare savant, şi poet desăvîrşit. Faptul că una din revistele newyorkeze de limbă germană îi publicase cîteva poezii l-a întărit şi mai mult în această convingere. Din una-n alta, îi trăsni prin cap ideea să scrie o tragedie al cărei principal erou să fie un poet nebun. Pentru a se documenta cît mai temeinic, îşi procură o grămadă de cărţi de specialitate şi se apucă să studieze bolile mintale. Consecinţele fură îngrozitoare: identificîndu-se treptat cu eroul său, tînărul Ohlert ajunse să se creadă el însuşi nebun. Nu de mult tatăl său făcuse cunoştinţa unui medic psihiatru care afirma că are intenţia să creeze o clinică particulară pentru alienaţi. Susţinea că fusese multă vreme asistentul unor specialişti celebri şi îi inspiră bancherului atîta încredere, încît acesta îl rugă să se ocupe de fiul său şi să încerce a-l vindeca.

Din acea zi o prietenie intimă se legă între medic şi Ohlert-junior pentru ca, la un moment dat, să dispară amîndoi în chip cu totul surprinzător. Abia atunci bancherul, devenit mai atent, descoperi că medicul în cauză nu era decît un cîrpaci şi un impostor cum sînt cu miile în Statele Unite, toleraţi să-şi facă mendrele pe spinarea bieţilor pacienţi.

Taylor, şeful meu, întrebă cum se numeşte acel pretins medic. Cînd îi află numele, adică Gibson, precum şi adresa, constată că aveam de-a face cu o veche cunoştinţă. Eu însumi îl supravegheasem mul-

la vreme pentru o altă afacere necurată. Posedam şi o fotografie a lui. O ţineam în sertar şi cînd i-o arătai bancherului Ohlert, acesta recunoscu imediat pe dubiosul prieten şi medic al fiului său.

Acest Gibson era un escroc de prima clasă, care hoinărise mult timp prin Statele Unite şi prin Mexic, atribuindu-şi tot felul de titluri şi profesiuni. Bancherul, vizitînd-o în ajun pe gazda escrocului, află că acesta plătise tot ce-i datora şi plecase nu se ştie unde. William, fiul bancherului, luase cu sine o sumă apreciabilă de bani şi totuşi, chiar astăzi, tatăl său primi din partea unei bănci din Cincinnati, cu care întreţinea strînse legături de afaceri, o telegramă prin care era anunţat că William ridicase de la bancă cinci mii de dolari şi plecase mai departe, la Louisville, ca să-şi aducă de acolo logodnica. Afirmaţia din urmă era, desigur, mincinoasă.

Existau toate motivele să se presupună că falsul medic îşi răpise „pacientul" pentru a intra în posesia unor mari sume de bani. William cunoştea personal pe cei mai de seamă bancheri şi putea obţine de la ei orice sumă ar fi cerut. Era, deci, neapărat necesar ca escrocul să fie prins, iar bolnavul readus acasă.

Cazul mi-a fost încredinţat mie. Mă înarmai cu împuternicirile şi instrucţiunile de rigoare, precum şi cu o fotografie a lui William Ohlert şi mă îmbarcai pe un vapor, mai întîi spre Cincinnati. Cum Gibson mă ştia la faţă, îmi luai şi recuzita necesară pentru cazul că ar fi fost nevoie să mă deghizez.

La Cincinnati îi făcui o vizită bancherului cu pricina, care mă informă că Gibson se găsea într-adevăr în tovărăşia lui William Ohlert. Ajungînd apoi la Louisville, aflai că cei în cauză îşi luaseră bilete pentru Saint Louis. Mă dusei, firește, într-acolo, dar abia după multe şi neslăbite cercetări dădui de urma lor. De mare folos mi-a fost şi de astă dată bătrînul

mister Henry ; cred că nu mai e nevoie să spun că l-am vizitat în atelierul său. Omul se arătă foarte surprins de faptul că devenisem detectiv, mă compătimi din toată inima pentru pierderea suferită de pe urma naufragiului şi, la despărţire, îmi ceru să-i făgăduiesc că, după ce-mi voi fi îndeplinit misiunea în curs, voi renunţa la slujbă şi mă voi întoarce în Vestul sălbatic. Urma să experimentez acolo noua lui armă cu repetiţie, iar pînă atunci dînsul avea să-mi ţină în păstrare doborîtorul de urşi.

William şi Gibson plecaseră cu vaporul pe Mississippi spre New Orleans şi trebuia să mă iau după ei. Ohlert-senior îmi dăduse o listă a tuturor băncilor cu care lucra. La Louisville şi la Sain Louis, informîndu-mă la băncile indicate pe listă, aflasem că William trecuse pe acolo şi ridicase diverse sume de bani. Acelaşi lucru îl făcuse şi la doi prieteni de afaceri din New Orleans. Pe ceilalţi i-am prevenit şi i-am rugat să mă anunţe de urgenţă în cazul că se va prezenta la ghişeele lor.

Asta e tot ce descoperisem şi mă găseam acum în mijlocul puhoiului de oameni care inundau străzile oraşului. Evident că sesizasem şi poliţia despre cazul ce mă interesa şi nu mai aveam altceva de făcut decît să aştept rezultatul cercetărilor. Pentru a nu sta degeaba, hoinăream prin mulţime, scrutînd cu atenţie trecătorii. Poate că o întîmplare fericită mi-ar fi putut veni în ajutor.

New Orleans are un aspect hotărît sudic, mai ales în vechile cartiere. Dai de ulite strîmte şi murdare, de case învelite cu iederă şi prevăzute cu balcoane. Acolo se retrage un anume fel de viaţă care se teme de lumina zilei. Întîlneşti oameni cu tenurile cele mai diferite, de la galbenul-palid, bolnăvicios, pînă la tuciuriul cel mai întunecat al negrilor. Flasnetari,

cîntăreți vocali ambulanți și chitariști îți împuie urechile cu producțiile lor artistice. Bărbații strigă, femeile țipă. Aci un matroz înfuriat îl trage pe un chinez de smocul din creștet, în timp ce acesta înjură de mama focului; dincolo se încaieră doi negri spre hazul privitorilor adunați în jur. Pe la fiecare colț de stradă hamalul dă nas în nas cu alt hamal, își leapădă amîndoi poverile și se iau la bătaie. Intervine un al treilea, vrea să facă pace și încasează pînă la urmă pumnii amîndurora.

O impresie mai bună fac micile așezări suburbane, cu case rustice, cochete, împrejmuite cu grădini curate în care cresc trandafiri, coacăze, oleandri, peri, smochini, piersici, portocali, lămîi. Acolo își află cetățeanul liniștea și tihna mult dorite după zarva amețitoare a orașului.

Bineînțeles că în port agitația e cea mai intensă. Acolo mișună vapoarele și ambarcațiunile de tot soiul și de toate mărimile. Pe chei stau grămadă munți de baloturi și stive de butoaie printre care foiesc sute de docheri. Te-ai crede într-unul din marile tîrguri de bumbac ale Indiei răsăritene.

Rătăceam deci prin oraș cu ochii atenți — dar zadarnic! Se făcuse amiază și era foarte cald. Mă aflam pe larga și frumoasa Common-Street, cînd privirea îmi fu atrasă de firma unei berării germane. Un pahar de bere Pilsen nu strica pe o asemenea arșiță, așa că am intrat.

Cîtă trecere avea berea încă de pe atunci, se vedea din mulțimea de consumatori care umpleau localul. După multă căutare, am găsit un scaun liber, tocmai în fund, la o măsuță cu numai două locuri, dintre care unul ocupat de un ins al cărui aspect ar fi tăiat oricui pofta de a se așeza lîngă dînsul. Îi cerui totuși îngăduința să-mi consum berea la măsuța respectivă.

Pe chipul străinului se aşternu un zîmbet ca de milă. Mă privi cu stăruinţă şi cu oarecare dispreţ. Apoi întrebă :

— Da parale aveţi, master ?

— Fireşte ! i-am răspuns mirat.

— Înseamnă că, pe lîngă bere, puteţi plăti şi locul pe care-l ocupaţi ?

— Aşa cred.

— *Well*, atunci la ce bun îmi mai cereţi îngăduinţa să vă aşezaţi lîngă mine ? După socotelile mele, sînteţi străin, un pripăşit prin partea locului, aşadar un *greenhorn*. Să-l văd eu pe acela care mi-ar interzice să mă aşez unde-mi place ! L-aş face zob ! Întinde-ţi, domnule, picioarele în voie, comandă-ţi berea şi, dacă te incomodează cineva, dă-i una după ceafă.

Mărturisesc sincer că purtarea lui mă cam intimida. Simţeam că roşesc. De fapt, omul mă luase peste picior şi aveam sentimentul vag că nu ar trebui să i-o trec cu vederea, că s-ar cuveni să schiţez cît de cît un protest. De aceea, în timp ce mă aşezam, i-am răspuns :

— Aţi ghicit, sînt străin, master. Dar expresia cealaltă v-o interzic, altminteri m-aş vedea obligat să vă conving că nu sînt deloc un *greenhorn*. A fi vulpoi şiret nu implică şi lipsa de politeţe.

— *Pshaw !* făcu el indiferent. În orice caz, dumneavoastră nu-mi prea faceţi impresie de vulpoi. Iar pe orgoliosul n-are rost să-l jucaţi ; degeaba osteneala. N-am avut nici o intenţie rea şi, la urma urmei, mă întreb cum aţi putea să vă impuneţi faţă de mine. Old Death nu e omul care să se piardă cu firea.

Old Death ! Va să zică aveam de-a face cu Old Death ! Auzisem multe despre acest notoriu, ba chiar celebru *westman*. Despre isprăvile sale se vorbea la toate focurile de tabără dincolo de Mississippi şi

numele lui pătrunsese pînă în marile oraşe din est. Dacă numai a zecea sau a douăzecea parte din cîte se povesteau despre el ar fi corespuns adevărului, încă ar fi însemnat să-ţi scoţi pălăria în faţa unui vînător şi cercetaş de asemenea anvergură. Şi-a petrecut viaţa cutreierînd Vestul în lung şi-n lat şi scăpînd teafăr din toate primejdiile. Cei mai săraci cu duhul îl credeau pur şi simplu imun la gloanţe.

Nimeni nu-i cunoştea numele adevărat. Old Death era porecla lui de *westman*, de războinic, şi însemna „Moartea cea bătrînă". Şi-o cîştigase datorită conformaţiei sale neobişnuit de ciolănoase şi deşirate. Avîndu-l acum în faţa mea, înţelegeam de ce fusese poreclit astfel.

Era înalt, peste măsură de înalt, şi trupul său încovoiat părea să nu fie decît piele şi os. Pantalonii îi fluturau largi în jurul picioroangelor. Haina de vînătoare, croită din aceeaşi piele ca şi pantalonii, se închircise cu timpul în aşa hal, încît mînecile abia îi ajungeau la jumătatea braţelor, dure, descărnate, scheletice.

Sus, din gulerul cămăşii, răsărea un gît interminabil, ca de mort, pe care mărul lui Adam atîrna ca într-un săculeţ. Şi apoi, capul ! Nici cinci grame de carne pe el ; ochii pierduţi adînc în orbite, iar ţeasta fără un fir de păr. Obrajii cumplit de uscaţi, fălcile puternice, pometii proeminenţi, nasul flasc şi teşit, cu nările mari în vînt — leit hîrcă de care să fugi. îngrozit, dacă îţi iese cumva în drum. Capul acesta avea asupră-mi şi un efect olfactiv : îmi părea că simt duhorile descompunerii, mirosul de acid sulfuric şi de amoniac. Să-ţi piară zău, orice poftă de mîncare şi băutură !...

Picioroangele şi le purta în nişte teci, un fel de cizme din piele de cal, croite dintr-o singură bucată.

La călcîie — o pereche de pinteni uriaşi, avînd drept rotile două monede mexicane de argint.

Jos, lîngă măsuţă, zăcea un harnaşament complet de călărie, adică şaua cu toate dichisurile ei, de care omul îşi rezemase una din acele vechi flinte de Kentucky, lungi cît toate zilele, şi astăzi rar întîlnite. Restul armamentului consta dintr-un cuţit „Bowie" şi două pistoale ale căror prăsele ieşeau la iveală dintr-un fel de brîu garnisit cu o mulţime de scalpuri cît o palmă de mari fiecare. Cum scalpurile nu proveneau de la albi, era de presupus că posesorul lor juptuise, după obiceiul locului, teştele indienilor înfrînţi de el.

Berarul îmi aduse comanda. Cînd să duc paharul la gură, Old Death mă opri cu un gest poruncitor şi zise :

— Stai, nu te grăbi, *boy* ! Mai întîi, să ciocnim. După cîte ştiu, cam aşa se obişnuieşte pe la dumneavoastră.

— Aveţi dreptate, însă numai între prieteni, i-am răspuns, şovăind să-i urmez invitaţia.

— Ia nu mai faceţi nazuri ! Stăm aici unul lîngă altul şi n-avem nici un motiv, ba nici nu ne trece prin gînd să ne apucăm reciproc de beregată. Haide, să ciocnim ! Nu sînt spion, nici hingher ; puteţi şedea liniştit un sfert de oră în tovărăşia mea.

Vorbele acestea sunau cu totul altfel. Ciocnirăm deci paharele, apoi rostii, la rîndul meu :

— Ştiu prea bine, *sir*, cu ce fel de ins am de-a face. Dacă sînteţi într-adevăr Old Death, nu mi-e teamă că m-aş afla într-o companie neplăcută.

— Mă cunoaşteţi, va să zică ? Păi, atunci să nu mai vorbim de mine, ci de dumneavoastră ! Ce gînd v-a îndemnat spre Statele Unite ?

— Acelaşi care-i îndeamnă şi pe alţii : am venit în căutarea norocului.

— Cred! Dincolo, în bătrîna Europă, oamenii își închipuie că aici n-ai decît să-ți caști buzunarul ca să-l umpli cu dolari. Cum se pricopsește vreunul, gata, toate ziarele tabără pe el. Dar despre miile de oameni care sînt trași la fund și dispar în valurile vieții nimeni nu suflă o vorbă. Ei, v-ați găsit norocul, i-ați dat barem de urmă?

— Mă aflu, oarecum, în cea de-a doua ipostază.

— Atunci fiți atent, nu cumva să-l pierdeți din ochi! Eu știu din proprie experiență cît de greu e să te ții după el. Poate ați auzit că sînt un *scout*, cercetaș de profesie, călăuză. Nici un *westman* nu se poate măsura cu mine. Și, totuși, degeaba m-am zbătut și am alergat după noroc. De sute de ori mi s-a părut că, uite, întind numai mîna și-l apuc; dar de fiecare dată s-a năruit totul ca un castel de nisip, ca o himeră.

Vorbise pe un ton sumbru și rămase apoi cu ochii în gol. Cum nu dădui nici o replică, mă privi după o vreme și spuse:

— Master, încercați să fiți mai deștept ca mine! Vi se citește pe față că ați putea s-o păziți.

— Zău? Cum așa?

— Sînteți prea delicat, prea subțire; mirosiți a parfum. Un indian, privindu-vă frizura, s-ar prăbuși de spaimă. Costumul, fără o pată, fără un fir de praf pe el. Așa, dați-o naibii, n-o să găsiți norocul în Vest!

— Nu am intenția să-l caut numaidecît acolo.

— Fiți atunci amabil și povestiți-mi cîte ceva despre condiția dumneavoastră socială, profesie, ocupație.

— Am studii.

I-am răspuns cu oarecare mîndrie. Dar el îmi zîmbi alene — pe figura lui supță zîmbetul părea mai curînd un rînjet sfidător — și clătină din cap.

— Studii ! Vai și amar ! Vă închipuiți, probabil, că sînteți grozav ? Aflați că tocmai oamenii de soiul dumneavoastră sînt cei mai neajutorați cînd e vorba să-și caute norocul. Aveți vreo slujbă ?

— Da, la New York.

— Ce fel ?

Avea un mod al lui de a întreba ; parcă te obliga la răspuns. Totuși, de astă dată nu-i puteam spune adevărul.

— Sînt angajat la un bancher și am venit încoace în interes de serviciu.

— Bancher ? Asta-i altă poveste. Înseamnă că drumul e mult mai neted decît credeam. Țineți-vă de slujbă, *sir* ! Nu orice om cu studii se bucură de un angajament la băncile americane. Și încă la New York ! În cazul acesta, vă bucurați de multă încredere, mai ales că sînteți încă foarte tînăr. Cînd trimiți pe cineva de la New York spre sud, nu alegi pe un oarecicare, ci pe un om care prezintă toată siguranța. Îmi pare bine că m-am înșelat în presupunerea mea ! Va să zică, aveți de rezolvat o chestiune financiară ?

— Cam așa ceva.

— Hm !

Mă cîntări iarăși din ochi și, cu zîmbetul știut, continuă :

— Și, totuși, cred că aș putea să ghicesc adevăratul scop al prezenței dumneavoastră aici.

— Mă îndoiesc.

— Fie ! Vă dau însă un sfat. Cînd nu vreți să se observe că vă aflați aici în căutarea cuiva, atunci stăpîniți-vă bine ochii. I-ați măsurat cu atîta interes pe clienții localului și i-ați cercetat prin geam pe trecători, încît nu încape îndoială că urmăriți pe cineva. Am ghicit ?

— Da, master. Vreau să întîlnesc o persoană căreia nu-i știu adresa.

— Întrebați pe la hoteluri.

— N-am obținut nimic ; chiar și osteneala poliției a fost zadarnică.

Din nou se instală pe chipul lui acel zîmbet pe care-l voia amabil. Îmi dădu un bobîrnac, amuzîndu-se :

— Master, sînteți totuși un *greenhorn*, un *greenhorn* desăvîrșit. Nu mi-o luați în nume de rău, dar ăsta-i adevărul.

Atunci îmi dădui, firește seama că vorbisem prea mult. Ceea ce dînsul se grăbi să-mi confirme.

— Sînteți aici într-o chestiune care seamănă oarecum cu o afacere financiară. După cum spuneați, omul în cauză e căutat și de poliție. Dumneavoastră înșivă cutreierați străzile și localurile ca să-l depistați... Nu mi-ar spune lumea Old Death dacă nu aș ști cu cine am onoarea...

— Ei, cu cine, *sir ?*

— Cu un detectiv, cu un polițist particular însărcinat să rezolve o chestiune mai mult de familie decît una penală.

Omul acesta era, într-adevăr, un psiholog îndrăcit. Să mă fi dat bătut recunoscîndu-mi identitatea ? Nu. Așadar, am negat categoric.

— Prețuiesc, *sir*, agerimea dumneavoastră, dar în cazul de față ați dat greș.

— N-aș crede !

— Cu siguranță !

— *Well !* Vă privește dacă-mi spuneți sau nu adevărul. Nu pot și nici n-am de gînd să vă silesc. Dar dacă doriți să nu vi se citească intențiile, fiți, vă rog, mai puțin străveziu. E vorba de bani. Și iată că misiunea îi e încredințată unui *greenhorn ;* se procedează deci cu discreție ; așadar, omul căutat este

un prieten intim sau chiar rudă cu păgubitul. Ceva necurat e în orice caz la mijloc, altminteri poliția nu v-ar fi făgăduit asistență. Probabil că respectivul a căzut în mrejele unui escroc care îl exploatează. Da, da, nu vă uitați așa la mine, *sir!* Vă miră fantezia mea? Păi un *westman* iscusit reconstituie din două urme de pași drumul de aici pînă-n Canada, și rareori greșește.

— Ce să spun, master, dispuneți de o imaginație formidabilă!

— *Pshaw!* Din partea mea, tăgăduiți totul. N-am nimic de pierdut. Cunosc orașul deștul de bine și v-aș fi un sfetnic bun. Dacă socotiți însă că, procedînd după cum vă taie capul, veți ajunge mai repede la țintă, mă rog, foarte frumos; dar nu știu, zău, dacă e și util.

Se ridică de pe scaun și scoase din buzunar o pungă veche de piele ca să-și achite consumația. Mi-am zis că-l voi fi jignit cu neîncrederea mea, și am încercat să șterg efectul.

— Sînt lucruri pe care nu e bine să le spui și altora, cu atît mai puțin unui necunoscut. Totuși, departe de mine intenția de a vă indispune. Cred că...

— Ai-ai! mă întrerupse el aruncînd o monedă pe masă. Nici vorbă de indispoziție. Nu mă simt deloc jignit. Dar aveam cele mai bune gînduri pentru că, să zic așa, un *ce* al persoanei dumneavoastră mi-a stîrnit interesul.

— Poate să ne revedem.

— Cam greu. Chiar astăzi plec în Texas și de acolo în Mexic. Nu cred ca plimbarea dumneavoastră să se desfășoare pe aceeași rută, așa că... *farewell, sir!* Rămas bun! Și la o adică, mă rog, amintiți-vă că v-am făcut *greenhorn*. Din partea lui Old Death, puteți s-o acceptați cu tot calmul. N-am spus-o ca să vă insult și, dacă nu greșesc, unui novice îi șade

foarte bine să nu se încreadă în propriile-i calități.

Luă din cuier pălăria cu borurl largi, își aruncă în spinare harnașamentul și, apucînd flinta dădu să plece. Dar nu făcu nici trei pași, că se întoarse grăbit.

— Să nu vă fie cu supărare, *sir !* îmi șopti. Am și eu studii și îmi amintesc, ca să zic așa, cu mare haz, ce dobitoc înfumurat am fost pe vremuri. *Good bye !*

De data aceasta părăsi într-adevăr localul. Îl urmării cu privirea pînă ce făptura-i deșirată, amuzîndu-i pe trecători, se pierdu în mulțime. Mă sileam să-i port pică, dar, în ciuda străduinței, nu izbuteam. Înfățișarea lui deșteptase în mine un fel de compasiune. Rostea vorbe dure, în schimb, glasul îi era blînd și binevoitor. Ascultîndu-l, mi-am dat seama că nu-mi dorea decît binele. Cu toată urîțenia lui, îmi plăcuse. Și, totuși, a-i mărturisi intențiile mele ar fi fost mai mult decît imprudent, deși nu mă îndoiam că mi-ar fi putut veni în ajutor cu vreo idee ingenioasă. Chestia cu *greenhorn*-ul nu i-o luam în nume de rău : Sam Hawkens mă obișnuise într-atît cu porecla, încît nu mă mai simții ofensat și nici nu găsii de cuviință să-l informez că fusesem și eu cîndva în Vestul sălbatic.

Ședeam la masă îngîndurat, cu capul sprijinit în palmă și privind țintă înaintea mea. Cînd, deodată ușa se deschise și în cadrul ei apăru însuși... Gibson !

Se opri în prag, plimbîndu-și ochii peste cei prezenți. Cînd să-i îndrepte spre mine, mă răsucii cu spatele la ușă. În local nu era nici un alt scaun liber afară de cel pe care șezuse adineauri Old Death. Așadar, Gibson avea să vină la masa mea. Mă și bucuram în sinea mea de groaza ce-o să-l apuce cînd se va trezi față în față cu mine.

Dar nu veni. Auzii ușa scîrțîind din țîțîni și mă întorsei. Probabil că, recunoscîndu-mă, a șters-o

imediat. Îl zării tocmai cînd ieșea în mare grabă. Smulsei pălăria din cuier, aruncai berarului o monedă și țîșnii afară ca din pușcă. Iată-l acolo, în dreapta, căutînd să dispară îndărătul unui grup masiv de trecători! Întoarce capul, mă vede și își lungește pașii. Îl urmez în același ritm. Depășesc grupul acela de oameni și observ cum individul cotește într-o stradă laterală. Ajung și eu la colț, în timp ce el, tocmai la capătul opus al străzii, dă să intre în altă stradă. Și, culmea culmilor — se mai și oprește locului, mă scrutează de departe, își scoate pălăria și o flutură în bătaie de joc. Natural că gestul mă scoate din sărite și, fără a ține cont de mirarea trecătorilor, o iau pur și simplu la trap. Pe stradă, nici urmă de polițist. Să apelez la sprijinul cetățenilor? Nu mi-ar sări nimeni în ajutor.

În sfîrșit, mă pomenesc într-o mică piață. De ambele părți, înghesuite, se înșiră case mici, bătrîne; în față, vile cu grădini multicolore. Piața e destul de animată, dar nici pomeneală de Gibson. A dispărut.

Un negru stă sprijinit de ușa unei frizerii. Pare că stă de multă vreme acolo; imposibil să nu-l fi văzut pe fugar. Mă apropii, îmi scot politicos pălăria și-l întreb dacă n-a observat cumva un gentleman care a trecut grăbit prin piață. Omul își dezvelește dinții lungi, galbeni, și răspunde:

— *Yes, sir!* Văzut. Fugit repede, foarte. Intrat acolo.

Și îmi arată una din vile. Îi mulțumesc și o iau spre poarta din fața grădinii. E încuiată. Sun vreo cinci minute în șir pînă ce un bărbat, negru și el, vine să-mi deschidă. Îi cer permisiunea să intru, dar îmi trîntește poarta în nas.

— Întîi întrebam massa. Dacă massa nu dai voie, nu deschide.

Pleacă, şi eu stau şi aştept ca pe jar cel puţin alte zece minute. În sfîrşit, se întoarce.

— Eu nu deschide, zice. Massa nu dai voie. Nimeni azi nu intră. Poarta tot timp încuiată. Plecaţi repede. Dacă gard săriţi, massa ai drept trage cu pistol.

Eu stau ca viţelul la poartă nouă. Ce să fac? Să intru cu forţa, nu se poate; în acest caz, proprietarul nu ar ezita să tragă în mine; cînd e vorba de căminul său, americanul nu ştie de glumă. Nu-mi rămîne altceva de făcut decît să merg la poliţie.

Necăjit peste măsură, dau să traversez piaţa, cînd, iată, văd un băieţaş ce aleargă spre mine, cu un bileţel în mînă.

— *Sir, sir*! mă strigă. Staţi niţel! Îmi datoraţi zece cenţi pentru bileţelul ăsta.

— De la cine?

— De la un gentleman care a ieşit din casa aceea, răspunde băiatul, arătîndu-mi cu totul altă clădire. V-a scris ceva pe bilet şi m-a rugat să vi-l dau. Zece cenţi, *sir*!

Îi întind banii şi iau răvaşul. Puştiul o ia din loc. Pe afurisita de foaie scria:

„Prea stimabile master! Aţi venit cumva după mine la New Orleans? Aşa-mi închipui, doar mă urmăriţi. Ştiam eu că sînteţi un guguman, totuşi nu vă credeam atît de prost încît să nădăjduiţi că veţi pune mîna pe mine. De-aţi avea măcar un dram de minte, nu v-aţi angaja într-o astfel de aventură. Plecaţi frumuşel înapoi, la New York, şi transmiteţi din parte-mi complimente lui master Oblert! Am luat toate măsurile ca să nu mă uite cît va trăi. Sper, de asemenea, să vă amintiţi cînd şi cînd de

această întîlnire, care, de bună seamă, nu a decurs prea glorios pentru persoana dumneavoastră. Gibson."

Vă imaginați ce plăcere mi-a făcut amabila epistolă. Împăturii biletelul, îl băgai în buzunar și-mi văzui de drum. Nu era exclus ca escrocul să mă pîndească dindărătul vreunui geam. De ce să-i ofer satisfacția de a mă vedea fîstîcit! Totuși, nu pierdeam din ochi piața. Individul, nicăieri. Plecase și negrul din fața frizeriei; nici pe băiețaș nu-l mai zăream ca să-l întreb de Gibson. Desigur că primise indicații să dispară.

Pe cînd sunam la poartă și așteptam în fața vilei, Gibson avusese tot timpul să-mi scrie acele rînduri. Negrul mă trăsese pe sfoară, Gibson își bătuse joc de mine, iar puștiul afișase un zîmbet, ca și cînd ar fi știut de festa ce mi s-a jucat.

Eram într-o dispoziție cum nu se poate mai proastă; eșuasem în chip lamentabil. Mai mare rușinea! Nici măcar poliției nu trebuia să-i suflu vreo vorbă despre această întîlnire cu Gibson. Mă depărtai deci tăcut și amărît.

Părăsind piața, mă apucai să cercetez toate străzile laterale, fără să întrevăd, de fapt, nici o șansă de succes; era doar la mintea cocoșului că Gibson avusese grijă să părăsească acel cartier primejdios; era chiar de bănuit că se va folosi de prima ocazie pentru a pleca din New Orleans.

Mă fulgeră acest gînd, cu toate că nu posedam — vorba escrocului — decît un „dram de minte". Am coborît repede în port, unde așteptau vasele ce urmau să plece în ziua respectivă. Am cerut și ajutorul a doi polițiști, dar fără nici un folos. Cutreierai toate restaurantele și tavernele, pînă tîrziu noaptea. Apoi, frînt de oboseală, revenii la hotel și mă culcai.

Dormeam și visam că mă aflu într-un ospiciu. Sute de nebuni ce se credeau poeți îmi întindeau fiecare

niște manuscrise uriașe ca să le citesc. Firește că erau numai tragedii și toate aveau ca erou principal cîte un poet dement. Trebuia să le citesc pe nerăsuflate, din scoarță în scoarță, căci Gibson veghea lîngă mine, gata să tragă cu pistolul dacă m-aș fi oprit din lectură. Citii așa într-una, pînă mă trecură nădușelile. La un moment dat făcui totuși o pauză ca să-mi scot batista din buzunar și să-mi șterg fruntea îmbrobonată de sudoare. Atunci Gibson, nici una nici două, trase.

Detunătura mă trezi aievea din somn, căci nu fusese doar o părere. Zvîrcolindu-mă în pat și repezindu-mă să smulg pistolul din mîna lui Gibson, loviserm lampa de pe noptieră și o spărsesem. Dimineața, paguba — adică opt dolari — mi-a fost pusă la socoteală.

După ce mă deșteptai leoarcă de sudoare, îmi băui ceaiul și ieșii în oraș. În sfîrșit, o baie în minunatul lac Pontchartrain mă învioră de-a binelea și mă pusei din nou pe căutat. Deși fără vreo nădejde de a da aici de urma individului, intrai în berăria unde îl întîlnisem pe Old Death. Localul era mai puțin populat ca în ajun. Atunci zadarnic ai fi căutat vreun jurnal liber pe care să-ți arunci ochii; acum, pe toate mesele găseai diferite ziare. Mi-am ales pe cel mai interesant din cîte apăreau pe atunci la New Orleans, anume *Deutsche Zeitung*, care mai apare și astăzi, deși, după moda americană, și-a schimbat de atunci în cîteva rînduri editorul și redactorii.

Fără intenția de a citi cu prea mult zel jurnalul, l-am despăturit și primul text care-mi atrase atenția era un poem. Cînd citesc o gazetă, las de obicei la urmă versurile, sau le trec cu vederea. Dar titlul acestui poem parcă aparținea unui roman de groază: *Cea mai cumplită dintre nopți*. Eram gata să întorc pagina, cînd îmi săriră în ochi inițialele din josul

poeziei : „W.O.". Păi, aceasta s-ar putea să însemne William Ohhert ! Numele îmi stăruise în gînd atîta vreme, încît făcui instantaneu legătura între cele două inițiale și tînărul pe care-l căutam. Doar Ohlert-junior se credea poet ! Să-și fi folosit popasul la New Orleans pentru a oferi cititorilor încercările sale poetice ? Poate că poezia îi fusese tipărită atît de prompt în schimbul unei sume de bani. Dacă nu greșeam, atunci materialul acesta putea să constitue pentru mine un prețios indiciu. Așadar, citii :

CEA MAI CUMPLITĂ DINTRE NOPȚI

Cunoști tu noaptea ce-n văzduh se lasă
Pe vînt turbat și-n răpăit de ploi.
Cînd nu e stea pe bolta-ntunecoasă
Și nici un ochi nu vede prin puhoi ?
Oricît de neagră-i noaptea, zi se face ;
Deci culcă-te în tihnă, dormi în pace !

Cunoști tu noaptea ce pe vieți se lasă
Cînd moartea-ți dă culcușul cel de veci,
Nemărginirea cînd te cheamă-acasă
Și sîngele zvîcnește-n spaime reci ?
Oricîte de neagră-i noaptea, zi se face ;
Deci culcă-te în tihnă, dormi în pace

Cunoști tu noaptea ce în gînd se lasă
Și nu-i poți smulge vălu-ntunecat,
Și sufletu-i pierdut, ca strîns în plasă,
Și mii de diavoli, creierii-ți străbat ?
Atunci nu-ți afli tihnă, și nici pace,
Căci niciodată ziuă nu se face !

W.O."

Mărturisesc că lectura acestor versuri m-a emoționant profund. Oricît de îndoielnică ar fi fost valoarea lor literară, ele conțineau totuși strigătul de

groază al unui om oarecum înzestrat, care luptă neputincios împotriva forțelor sumbre ale nebuniei și își presimte inevitabila prăbușire. Mi-am stăpînit însă repede emoția : trebuia să acționez. Eram convins că autorul poemului era William Ohlert. După ce am găsit în gazetă adresa redacției, m-am grăbit s-o vizitez.

Redacția și administrația se aflau în aceeași clădire. Cumpărai de la biroul de expediție numărul respectiv al jurnalului și îmi începui investigația. Presupunerea mea se confirmă întocmai. Un anume William Ohlert venise în ajun cu poezia și rugase să-i fie tipărită cît mai curînd. La refuzul redactorului, oferise zece dolari pentru ca poezia să apară chiar în primul număr. Totodată, își exprimase dorința să i se trimită șpaltul. Se purtase cît se poate de corect, doar că avea ochii tulburi și sublinia mereu că și-ar fi scris poemul cu sîngele inimii — la urma urmei un mod de a vorbi al multor poeți și scriitori cu sau fără talent. Indicase unde să fie trimisă corectura : locuia — sau locuise — într-o pensiune de prim rang, foarte scumpă, situată în noul cartier al orașului.

Căutai adresa respectivă, după ce în prealabil trecusem pe la hotel și mă deghizasem — operație care, după părerea mea, îmi reuși excelent. Avui grijă să iau cu mine doi polițiști care să supravegheze casa cîtă vreme voi fi înăuntru.

Eram aproape convins că escrocul cît și victima îmi vor cădea în mînă și, bine dispus, sunai la ușa pe care o plăcuță de alamă anunța : „*First-class pension for Ladies and Gentlemen*", pensiune de prim rang pentru doamne și domni. Iată dar pensiunea căutată. Era proprietatea unei cucoane. Portarul deschise ușa, întrebîndu-mă ce doresc ; cerui să fiu primit de stăpîna casei. Îi dădui și o carte de vizită, firește.

pe alt nume. Slujitorul mă introduse în „vorbitor", şi aşteptai să apară gazda.

Femeia, cam de cincizeci de ani, era grasă şi elegant îmbrăcată. Cu părul ei creţ şi cu unghiile uşor umbrite, părea să mai poarte în vine o rămăşiţă de sînge negru ; făcea impresia unei persoane oneste şi mă primi extrem de amabil.

Mă recomandai ca redactor al pomenitului ziar german, îi arătai exemplarul cu poezia şi îmi exprimai dorinţa de a vorbi cu autorul. Versurile — adăugai — se bucuraseră de un asemenea ecou, încît voiam să-i achit onorariul şi să-i propun continuarea colaborării.

Doamna mă ascultă cu politeţe, apoi spuse :

— Va să zică, dumnealui a publicat la dumneavoastră o poezie ? Foarte interesant ! Păcat că nu înţeleg germana, altminteri v-aş fi rugat să mi-o citiţi. E frumoasă ?

— Admirabilă, după cum v-am mărturisit de la bun început. A făcut vîlvă.

— Extrem de interesant ! De altfel, domnul Ohlert mi-a făcut impresia unui bărbat foarte cult şi a unui gentleman desăvîrşit. Din păcate, era cam tăcut şi nici nu avea relaţii cu nimeni. Nu a ieşit din casă decît o singură dată, probabil cînd v-a adus versurile.

— Da ? Din scurta mea discuţie cu el am înţeles că a ridicat în oraş nişte sume de bani ; trebuie deci să fi ieşit şi altă dată.

— Doar dacă o fi plecat în lipsa mea de acasă ; ori, poate, că secretarul să-i fi rezolvat problema banilor.

— Are şi secretar ? Despre asta nu mi-a vorbit. Înseamnă că e un om cu stare.

— Desigur! Plătea bine și comanda cele mai scumpe mîncăruri. Consumația o achita master Clinton, secretarul.

— Clinton! Ah, dacă-l cheamă așa, trebuie să-l fi cunoscut la club. E din New York sau, în orice caz vine de acolo... Admirabil om de lume! Ne-am întîlnit chiar ieri la prînz...

— Se poate. A ieșit, într-adevăr, ieri în oraș.

— Am petrecut atît de bine împreună, continuai eu, încît mi-a dăruit și o fotografie de-a lui. Din păcate, nu i-am putut oferi una în schimb, dar i-am promis să ne revedem chiar azi. Poftiți!

Îi arătai fotografia lui Gibson, pe care o purtam în buzunar.

— Da, chiar el e, secretarul, confirmă doamna după ce-și aruncase ochii asupra fotografiei. Dar cu regret trebuie să vă informez că nu-l veți întîlni prea curînd. Și nici master Ohlert nu va putea să satisfacă cererea redacției. Sînt plecați amîndoi.

Am tresărit. Dar m-am recules repede.

— Îmi pare foarte rău. Plecarea trebuie să fi intervenit pe neașteptate, nu-i așa?

— Exact. E o poveste profund emoționantă. Bineînțeles că master Ohlert nu mi-a mărturisit nimic în această privință: oamenii se feresc să-și răscolească propriile răni. Dar secretarul mi-a destăinuit povestea cu condiția celei mai stricte discreții. Trebuie să știți că m-am bucurat întotdeauna de încrederea locatarilor mei.

— Nu mă îndoiesc. Manierele dumneavoastră elegante, comportarea delicată cu oamenii justifică pe deplin încrederea de care vă bucurați — trăncănii eu fără să clipesc.

— Ah, vă rog! protestă ea măgulită de complimentele mele. Povestea aceea m-a mișcat pînă la

lacrimi. Bietul om! Bine că a reușit să fugă la timp!

— Să fugă? Asta sună de parc-ar fi urmărit!

— Așa și este.

— Ciudat lucru! Tocmai el, un poet atît de înzestrat, aș zice genial! În calitatea mea de redactor, oarecum de coleg al lui, sînt extrem de interesat să aflu despre ce-i vorba. Presa e o forță deloc neglijabilă. Poate aș putea să-i vin în ajutor printr-un articol. Mare păcat că trebuie să păstrați atîta discreție!

Doamna se încinse la față. Își pregăti o batistă nu tocmai imaculată, ca s-o aibă la îndemînă pentru momentele cheie și zise:

— În privința discreției, *sir*, nu e chiar atît de grav, avînd în vedere că domnii s-au pus în siguranță. Presa, după cum se spune, e o mare putere și aș fi fericită să-l ajut pe sărmanul poet.

— La rîndul meu, voi face tot ce-mi stă în putință; bineînțeles, dacă voi afla cele necesare.

Mărturisesc că-mi stăpîneam cu greu curiozitatea.

— Le veți afla. Inima îmi spune să nu vă ascund nimic. E vorba de o dragoste pe cît de fidelă, pe atît de tristă.

— Mi-am închipuit; nimic nu e mai greu, mai sfîșietor, decît o dragoste fără noroc.

Subliniasem aceasta, deși pe atunci nu prea aveam idee ce înseamnă a iubi cu adevărat.

— Prin cuvintele dumneavoastră mi-ați cucerit simpatia, *sir!* Ați trecut oare prin asemenea zbucium?

— Încă nu, doamnă.

— Atunci, vă puteți considera un om fericit. Eu am sorbit din paharul amărăciunilor, mai-mai să mă coste viața. Mama mea era mulatră. M-am logodit cu un creol, fiul unui plantator francez. Dar ferici-

rea noastră a fost distrusă, pentru că tatăl logodnicului nu voia să admită în familia lui o fată de culoare. Vă închipuiți, așadar, cît de mult mă înduioșează soarta bietului poet care suferă din același motiv.

— Vreți să spuneți că e îndrăgostit de o fată de culoare ?

— Da, de o mulatră. Tatăl lui i-a interzis această legătură și, folosindu-se de tertipuri, a obținut un document semnat de fată, prin care aceasta renunță la unirea ei cu William Ohlert.

— Tată denaturat ! exclamai eu plin de revoltă, ceea ce îmi atrase din partea gazdei o privire caldă, binevoitoare.

Suferea, pare-se, alievea de pe urma basmului scornit de Gibson. Pesemne că, limbută cum era, femeia îi istorisise propriul e amor nefericit, iar dînsul îi îndrugase o poveste aidoma, ca să-i topească sufletul de milă și să justifice, totodată, plecarea lor subită. Pentru mine, faptul că aflasem noul nume de împrumut — Clinton — al escrocului era deosebit de important.

— Într-adevăr, un tată denaturat ! aprobă doamna. Însă William nu s-a dezis de iubita lui și s-au refugiat amîndoi în orașul nostru. A dat-o aici în pensiune.

— Atunci nu văd de ce a părăsit New Orleans.

— Din pricina urmăritorului. Sosise în oraș.

— E vorba de tatăl său ?

— N-a venit chiar el personal. A trimis un detectiv. Acest copoi ticălos, prevăzut cu un mandat, i-a hărțuit pretutindeni. (Îmi venea să rîd de indignarea onorabilei doamne împotriva copoiului cu care, de fapt, se întreținea atît de amical). Vrea să-l prindă pe William și să-l aducă înapoi la New York.

— Nu vi l-a descris, cumva, domnul Clinton pe individul acela infam? mă interesai, curios să mai aflu amănunte în legătură cu persoana mea.

— Mi l-a zugrăvit la perfecţie, domnule, căci n-ar fi exclus ca nemernicul să descopere adresa lui William şi să mă trezesc faţă-n faţă cu el. Dar nici o grijă! Mi-am pregătit cuvînt cu cuvînt răspunsurile. N-o să-i spun cu nici un chip încotro a plecat William. O să-l expediez exact în direcţia opusă.

Şi doamna îmi descrise, la rîndul ei, pe „nemernic". Îl ştia chiar pe nume — adică pe numele meu. Caracterizările păreau destul de obiective, corecte; în schimb, le rostea într-o manieră deloc măgulitoare pentru mine.

— Îl aştept să apară din clipă în clipă, şopti femeia. Cînd aţi sunat, eram aproape sigură că-i el. Din fericire, m-am înşelat. Nu sînteţi dumneavoastră duşmanul acestor îndrăgostiţi, neomul care să lovească în fericirea lor. Dimpotrivă, ghicesc din emoţia dumneavoastră că veţi scrie la gazetă un articol în apărarea tinerei perechi şi-l veţi demasca pe copoi, să-i piară pofta.

— Desigur, aş face-o din toată inima, dar trebuie să aflu unde se găseşte acum William Ohlert. Sînt obligat să-l anunţ în prealabil. Îi cunoaşteţi adresa, sper..

— Ştiu încotro a plecat, însă n-am habar dacă scrisoarea dumneavoastră îl va mai găsi acolo. Pe detectiv l-aş fi îndreptat spre nord-vest; dumneavoastră vă pot spune cinstit că a plecat spre sud, cu intenţia de a ajunge în Texas. Avea de gînd să debarce la Veracruz, în Mexic. Negăsind însă nici un vapor care să ridice imediat ancora şi grăbit din cauza primejdiei ce-l pîndea, s-a îmbarcat pe „Delfinul" în direcţia Quintana.

— Precis?

— Absolut precis. N-a mai întîrziat nici un minut, doar cît să-şi urce bagajele pe bord. Portarul meu i-a dat o mînă de ajutor şi l-a condus chiar pe covertă. Acolo, marinarii l-au informat că „Delfinul" nu merge decît pînă la Quintana, cu escală la Galveston. Prin urmare, master Ohlert a plecat cu acest vapor ; portarul a stat pe chei pînă la plecarea vasului.

— Dacă am înţeles bine, William Ohlert a plecat împreună cu logodnica şi cu secretarul, nu-i aşa ?

— Desigur. Tustrei împreună. Adevărat că portarul n-a văzut-o pe logodnică, pentru că aceasta se retrăsese într-o cabină rezervată femeilor. Şi firește că nu şi-a permis să întrebe de ea. Personalul meu, ţin s-o subliniez, e foarte discret şi stilat. Dar se înţelege că William nu-şi va fi părăsit logodnica expunînd-o primejdiei de a fi găsită de copoi. Abia aştept să se prezinte individul ! Va fi o scenă nostimă. Mai întîi am să încerc să-i moi inima, pe urmă, dacă nu reuşesc, îi spun de la obraz nişte vorbe de-l vîr în pămînt.

Femeie naivă şi de treabă, gazda se enervă de-a binelea. Prea îşi pusese povestea la suflet. Se ridică de pe scaun, îşi strînse pumnii grăsuţi şi, îndreptîndu-i spre uşă, exclamă :

— Hai, ticălosule, să te învăţ minte ! Am să te strivesc numai cu vorba şi cu ochii !

Era suficient. Puteam să plec. Altul şi-ar fi luat rămas bun şi ar fi lăsat-o să stăruie în eroarea ei. Dar eu mă simţii dator s-o lămuresc şi să-i scot din cap că escrocul ar fi un om cumsecade. Îi spusei aşadar :

— Nu cred că veţi avea ocazia să-l striviţi pe copoi, precum speraţi.

— De ce nu ?

— Fiindcă dînsul va proceda împotriva aşteptărilor. Şi nici n-are s-o apuce spre nord-vest, cum aţi vrea dumneavoastră. Dimpotrivă, va pleca direct la Quintana, ca să-i ajungă din urmă pe William şi pe aşa-zisul secretar.

— Păi, de unde să ştie încotro s-au dus ?

— Ştie ! L-aţi informat dumneavoastră !

— Eu ? Imposibil ! Doar sînt conştientă de mine ! Cînd să-i fi spus ?

— Chiar acum.

— *Sir, nu vă înţeleg !* izbucni femeia, mirată la culme.

— Vă voi lămuri imediat. Îngăduiţi-mi să procedez mai întîi la o mică transformare a fizionomiei mele.

Îmi scosei repede peruca de culoare închisă, barba şi ochelarii. Doamna sări din loc speriată.

— Pentru Dumnezeu ! Nu sînteţi redactor ! Sînteţi copoiul ! M-aţi minţit !

— A trebuit să mă prefac, doamnă, pentru că aţi fost de la bun început victima unei minciuni. Povestea cu mulatra e pe de-a-ntregul plăsmuită. Aţi fost înşelată în chip ridicol, mizîndu-se pe sensibilitatea dumneavoastră. Nici Clinton nu e secretarul lui William. În realitate, îl cheamă Gibson ; e un escroc dintre cei mai odioşi, care trebuie pus la punct.

Femeia se prăbuşi pe un scaun şi rosti adînc tulburată :

— Nu, nu ! Peste putinţă ! Un bărbat atît de drăguţ, atent, încîntător ! Nu poate fi escroc. Nu vă cred !

— Mă veţi crede dacă-mi permiteţi să vă istorisesc totul.

Îi arătai adevărata faţă a lucrurilor şi izbutii să transform simpatia ce i-o purta acelui bărbat „drăguţ, atent, încîntător" într-o mînie violentă. Recunoscu că fusese înşelată în modul cel mai mîrşav şi,

pînă la urmă, își exprimă satisfacția că mă deghizasem.

— Altminteri, sublinie dînsa, n-ați fi aflat de la mine adevărul și ați fi plecat spre nord, la Nebraska sau Dakota. Acest Gibson-Clinton merită cea mai aspră pedeapsă. Sper că veți porni imediat în urmărirea lui. Vă rog să-mi comunicați din Quintana dacă ați reușit să-l prindeți. Iar la întoarcere, în drum spre New York, aduceți-l aici, la mine, ca să-l fac de două parale.

— Asta cu greu aș putea-o face. Nu e ușor să prinzi un individ în Texas și să-l aduci la New York. M-aș mulțumi să-l smulg pe William Ohlert din ghearele escrocului și să salvez măcar o parte din sumele pe care le-au încasat amîndoi în cursul călătoriei. Deocamdată, m-ar încînta să aud din gura dumneavoastră că nu sînt chiar atît de nemernic pe cît m-ați crezut...

Scuzîndu-se, femeia îmi dădu toate asigurările că și-a revizuit părerea. Ne despărțirăm cordial, după care îi anunțai pe cei doi polițiști postați la poartă că totul e în ordine. Le strecurai în palmă cîte un bacșiș și-mi văzui de drum.

Trebuia să mă îmbarc urgent pe un vapor. Mă interesai deci dacă pleacă vreunul spre Quintana. Situația nu era favorabilă. Un cargobot urma să plece la Tampico, dar în cursă directă, fără escală. Alte ocazii spre Quintana s-ar fi găsit abia peste cîteva zile. Pînă la urmă, descoperii un vas rapid cu pînze, care transporta mărfuri la Galveston ; acesta ridica ancora după prînz. Puteam să mă îmbarc și eu. La Galveston speram să găsesc numaidecît o legătură spre Quintana. Îmi adusei repede bagajul și urcai pe bord.

Din păcate, speranța de a găsi la Galveston un mijloc de transport pînă la Quintana nu se realiză.

Mi se oferi, ce-i drept, o ocazie, dar vasul respectiv naviga pînă dincolo de ţinta mea, către Matagorda, la vărsarea braţului estic al fluviului Colorado. Totuşi, primind asigurări că de acolo îmi va fi uşor să ajung la Quintana, mă hotărîi să profit de prilej. Ulterior, nu aveam să regret de loc această hotărîre.

Pe atunci atenţia guvernului de la Washington era îndreptată spre Mexic, unde mai bîntuiau luptele sîngeroase dintre partizanii republicii şi cei ai împăratului.

Statele Unite îl recunoscuseră pe Benito Juarez [1] ca preşedinte al republicii mexicane şi se opuneau cu fermitate împăratului Maximilian, considerîndu-l, ca şi pînă atunci, uzurpator. Se exercitau presiuni asupra lui Napoleon al III-lea, care aveau să ducă pînă la urmă la hotărîrea acestuia de a-şi retrage trupele din Mexic... Astfel, soarta lui Maximilian era pecetluită.

La izbucnirea războiului civil, statul Texas se declarase de partea Secesiunii, alăturîndu-se forţelor sclavagiste. Înfrîngerea acestora din urmă nu a dus, firesc, la calmarea peste noapte a populaţiei, îndîrjită împotriva Nordului şi ostilă politicii lui. De fapt, populaţia din Texas nutrea sentimente sincer republicane. Îl aclama cu entuziasm pe Juarez, „eroul indian", care nu a pregetat să-l înfrunte pe Napoleon şi pe un vlăstar al puternicii dinastii habsburgice. Dar pentru că avea sprijinul Washingtonului, se ur-

[1] *Benito Juarez* (1806—1872), om politic mexican, participant la revoluţia burgheză din secolul XIX, preşedinte al Mexicului din 1858 pînă în 1872. În timpul preşedinţiei sale au fost adoptate măsuri economice şi politice care au contribuit la dezvoltarea capitalistă a Mexicului şi au fost respinse intervenţiile armate ale Spaniei (1861—1862), ale Angliei (1862), şi Franţei (1862—1867).

zeau împotrivă-i tot soiul de conspirații. Populația din Texas se împărțise astfel în două. Unii erau pe față pentru Juarez ; alții acționau împotriva lui, nu din convingere, ci doar din spirit de opoziție. Din pricina acestei încordări, nu era ușor să călătorești prin țară. Orice încercare de a-ți camufla culoarea politică era zadarnică. Trebuia pur și simplu să te declari pentru o parte sau alta...

Așa era situația pe cînd se arătă înainte-mi acea prelungă fîșie de pămînt care desparte golful Matagorda de cel mexican. Navigarăm prin Paso Caballo, dar furăm siliți să ancorăm repede, pentru că apa golfului era foarte puțin adîncă și riscam să ne împotmolim.

Se opriseră acolo cîteva ambarcațiuni mărunte, iar mai departe, în larg, o seamă de vase mari cu cîte trei catarge, și chiar un transatlantic. Mă deplasai, firește, în mare grabă, cu o barcă, la Matagorda, ca să mă informez dacă există o ocazie pentru Quintana. Spre regretul meu, abia a treia zi avea să plece o goeletă. Eram deci imobilizat. Mă necăjea faptul că Gibson, asigurîndu-și un avans de patru zile, ar fi putut să dispară fără urmă. Dar îmi ziceam, spre consolare, că făcusem tot posibilul în împrejurările date.

Acum trebuia să am răbdare și să aștept. Trăsei la un hotel și cerui să mi se aducă bagajele rămase pe vapor.

Pe atunci Matagorda era o localitate mai mică decît azi. Situată în partea de răsărit a golfului, portul avea o însemnătate secundară prin comparație cu Galveston, de pildă. Ca pretutindeni în Texas, regiunea coastei e foarte nesănătoasă, din pricina umezelii. Aici te poți alege ușor cu o malarie. Iată de ce popasul acesta nu-mi făcea deloc plăcere.

„Hotelul" semăna cu un han de mîna a treia sau a patra, odaia părea o cabină de vapor şi patul era atît de scurt, încît îmi atîrnau afară ba capul, ba picioarele.

După ce-mi văzui la adăpost bagajele, ieşii să vizitez localitatea. Ca să ajung de la odaia mea pînă la scară, trebuia să trec prin faţa unei uşi deschise. Mă uitai în treacăt înăuntru. Odaia semăna cu a mea, doar că în perete atîrna un harnaşament de călărie şi capătul frîului mătura duşumeaua. Lîngă fereastră, zării o flintă de Kentucky. Mă gîndii pe loc la Old Death. Totuşi, nu eram sigur. Lucrurile ar fi putut să aparţină altcuiva.

Părăsii clădirea hotelului şi o luai pe o stradă în jos. Cînd, deodată, la o cotitură, mă ciocnii de un bărbat care venea în sens opus.

— *Thunder-storm!* Mii de trăsnete! mă certă omul. Fiţi atent, *sir*, nu vă năpustiţi ca furtuna!

— Dacă plimbarea mea de melc vă pare o furtună, atunci stridia e un cargobot, îl calmai, rîzînd.

Se dădu un pas înapoi şi exclamă:

— Păi ăsta e nătăfletul care se crede detectiv! Pe cine căutaţi în Texas, şi tocmai la Matagorda?

— În orice caz, nu pe dumneavoastră, master Death!

— Cred şi eu! S-ar părea că sînteţi chiar dintre acei oameni care niciodată nu găsesc ceea ce caută, în schimb se ciocnesc de semenii care nu-i interesează. Cum staţi cu setea, cu foamea? Haidem la o bere! V-aţi găsit locuinţă?

— Da, la *„Uncle Sam"*.

— Foarte bine! Am tras la acelaşi hotel.

— Nu cumva ocupaţi odaia de lîngă scară, unde am văzut un harnaşament şi o flintă?

— Chiar aşa. Trebuie să ştiţi că nu mă despart niciodată de ele. Lucrurile astea mi-s dragi. Un cal se

mai găsește, dar o șa bună, greu de tot. Ei, haide! Tocmai ieșiseră dintr-o magherniță unde se vinde bere rece, adevărat balsam pe căldurile astea de iunie. Sînt gata să mă jertfesc și să mai beau un pahar cu dumneavoastră.

Mă introduse într-un birt sărăcăcios, unde se servea bere la sticle, la un preț considerabil umflat. Eram singurii consumatori. Îi oferii o țigară de foi, dar o refuză. În schimb, scoase din buzunar o roată de tutun de mestecat, din care își tăie o porțioară ca pentru cinci matrozi luați laolaltă. Și-o potrivi cu satisfacție într-un cotlon al gurii, apoi zise :

— Așa! Acum vă stau la dispoziție. Sînt curios ce vînt v-a mînat așa de repede pe urmele mele. Prielnic ?

— Din contră, foarte neprielnic.

— Atunci probabil că nici n-ați avut intenția să vă opriți aici.

— Nu. Ținta mea e Quintana, însă n-am găsit o ocazie imediată. De aceea m-am trambalat pînă aici, de unde, cică, s-ar găsi mai ușor un vas care să mă ducă la destinație. Din păcate, trebuie să mai aștept două zile.

— Răbdați, master, răbdați! Eu, unul, pot să vă consolez cu dulcea idee că sînteți un ghinionist!

— Frumos! Credeți că pentru asemenea consolări veți primi din parte-mi un răvaș de mulțumire?

— Vă rog, eu dau sfaturi dezinteresate, rîse el. De altfel, și mie îmi merge anapoda ; stau aici, fără nici o treabă, fiindcă m-am mișcat prea încet. Voiam să ajung la Austin și de acolo, peste Rio Grande-del-Norte. Anotimpul e favorabil. A plouat, fluviul a crescut și navigația se desfășoară normal. Pentru că trebuie să știți că altminteri acest Colorado e cam sărac în apă.

— Am auzit, totuși, că drumul ar fi barat.

— Nu chiar barat. O îngrămădire de plute silește apele să despartă în mai multe brațe pe un parcurs de opt mile engleze. Apoi navigația e iarăși liberă pînă la Austin și chiar mai departe. Totuși, e preferabil să te deplasezi pînă acolo pe jos și abia pe urmă să te îmbarci. De altfel, acesta fusese și planul meu, dar berea mi-a jucat renghiul. Am tot băut aici, la Matagorda, și pînă am ajuns la plutele cu pricina, vaporul se și punea în mișcare. Așa că mi-am dus iarăși șaua la hotel și acuma trebuie să aștept pînă mîine dimineață ca să apuc vasul următor.

— Sînteți, așadar, ghinionist ca și mine. E o consolare, vorba dumneavoastră.

— Ba să-mi fie cu iertare, eu nu sînt ghinionist. Eu nu urmăresc pe nimeni! Ce mi-e dacă ajung la Austin azi sau peste o săptămînă! M-a supărat însă un dobitoc, un obraznic care, fiind mai sprinten ca mine și văzînd cum am rămas lîngă plute, amărît și cu șaua alături, mă fluieră de pe coverta în bătaie de joc. Dacă-l mai întîlnesc vreodată, îi trag niște palme mai acătării decît cele pe care le-a încasat la bordul vasului.

— Va să zică, s-a lăsat cu păruială?

— Păruială? Nu mă cunoașteți, *sir!* Old Death nu se ocupă cu de-alde astea. Însă călătorind încoace pe „Delfinul", am dat de un tip care rîdea într-una de mine. L-am întrebat de ce anume îi par atît de caraghios. Și ce credeți că mi-a răspuns?! Cică îl amuză scheletul meu! Atunci i-am trîntit o pereche de palme de-a căzut în dos. A vrut să-și scoată pistolul, dar căpitanul vasului a intervenit cu autoritate, ordonîndu-i s-o șteargă imediat. Se și cuvenea. Doar mă ofensase. Și uite că, de ciudă, dobitocul și-a rîs iarăși de mine, mai pe urmă, cînd m-a văzut în dreptul plutelor. Păcat de tovarășul lui!

Părea un gentleman tare mîhnit, închis în sine, bătut de gînduri negre. Toată vremea se uita în neştire, ca un om care şi-ar fi pierdut minţile.

Îl ascultam cu o încordare maximă.

— Şi ziceţi că părea nebun ? l-am întrebat. I-aţi aflat cumva şi numele ?

— Căpitanul îi zicea master Ohlert.

Parcă mi-ar fi dat cineva cu o măciucă în cap.

— Ah ! Şi pe celălalt, obraznicul, cum îl chema ?

— Clinton, dacă nu greşesc.

— E posibil oare ? Nu zău, e posibil ? exclamai, ţîşnind de pe scaun. Va să zică, oamenii aceştia se aflau pe bordul „Delfinului", împreună cu dumneavoastră ?

— Ce va venit, *sir* ? se miră Old Death. Aţi sărit de pe scaun ca o rachetă ! Vă interesează cumva persoanele respective ?

— Dacă mă interesează ?! Sînt chiar oamenii pe care îi caut !

Iarăşi se ivi pe chipul lui zîmbetul pe care-l cunoşteam de mai înainte, amical şi sarcastic în acelaşi timp.

— Bine, bine ! dădu el din cap. Recunoaşteţi, în sfîrşit, că urmăriţi nişte bărbaţi. Şi tocmai pe ăştia doi ! Zău că sînteţi un *greenhorn*, domnule ! Aţi pierdut şansa din proprie vină.

— Fiţi mai limpede, vă rog !

— De ce nu mi-aţi vorbit pe şleau la New Orleans ?

— Nu puteam.

— Totul e permis, dacă te ajută să atingi ţinta. Numai să-mi fi spus mie adevărul, şi vi-i ofeream plocon pe amîndoi. I-aş fi recunoscut încă la urcarea pe bord şi v-aş fi anunţat numaidecît. Este ?

— Cine ar fi bănuit că-i veți întîlni ? De altfel, eram informat că se îmbarcaseră pentru Quintana, nu pentru Matagorda.

— Așa ziceau ei. Nici prin gînd nu le trecea să plece la Quintana. Ei, și acum, dacă v-ați cuminți, spuneți-mi, vă rog, toată istoria. Poate găsesc eu o cale să vă ajut.

Era clar că omul îmi voia binele. Nici nu încerca măcar să mă tachineze. Și, totuși, mă simțeam prost. Încă în ajun refuzasem să-i dau o cît de vagă informație și acuma mă vedeam obligat să etalez totul. Orgoliul mă îndemna să tac, însă rațiunea era mai tare. Scosei din buzunar fotografiile persoanelor în cauză. I le arătai.

— Înainte de toate, uitați-vă la fotografii. Sînt ei ?

— Da, chiar ei, confirmă Old Death, după ce aruncă o privire asupra pozelor. Nu încape îndoială.

Îi relatai sincer și deschis întreaga poveste. Mă ascultă atent și, în cele din urmă, spuse îngîndurat :

— Totul e limpede ca bună-ziua. Numai un lucru nu înțeleg. Este William Ohlert într-adevăr nebun ?

— Nu. Deși sînt destul de nepriceput în materie, totuși înclin să cred că e vorba numai de monomanie. Făcînd abstracție de un singur punct, Ohlert e pe deplin stăpîn pe facultățile sale.

— Atunci îmi e și mai neclar de ce a căzut sub influența totală a lui Gibson. Pare să i se supună oricînd și în orice problemă. Iar Gibson știe să-i exploateze din plin monomania. Dar să sperăm că-i vom dejuca planurile.

— Sînteți sigur că vor coborî la Austin ? Nu cumva intenționează să rămînă undeva, pe parcurs ?

— Nu, Ohlert i-a declarat căpitanului că pleacă la Austin.

— M-ar mira. Doar n-o să spună chiar adevărul.

— Şi de ce nu? Poate că Ohlert nici nu-şi dă seama că e urmărit, că umblă pe căi greşite. Ba dimpotrivă, e convins că procedează just că se dăruie exclusiv ideii sale, restul fiind treaba lui Gibson. Bolnavul n-a socotit necesar să-i ascundă căpitanului că pleacă la Austin. Iar căpitanul mi-a spus-o şi mie. Ei, ce aveţi de gînd să faceţi?

— Firește că trebuie să plec imediat pe urmele lor.

— Numai că, oricît de grăbit aţi fi, situaţia vă obligă să aşteptaţi pînă mîine. Mai devreme nu găsiţi nici un vapor.

— Şi cînd ajungem?

— După starea timpului, cred că abia poimîine.

— Tare tîrziu!

— Nu uitaţi că, din aceleaşi motive, vor ajunge şi ei cu întîrziere. În plus, vasul dă inevitabil şi peste bancuri de nisip; pînă se despotmolește, mai trece vreme.

— De-am şti măcar ce are de gînd escrocul şi încotro îl tot tîrăşte pe Ohlert!

— Deh, asta e o enigmă, cum se zice. O fi avînd el un plan. Banii pe care i-au ridicat pînă acum sînt suficienţi ca să-l înavuţească. N-are decît să şi-i bage în buzunar şi pe Ohlert să-l lase undeva, în plata Domnului. Dacă n-a făcut-o pînă acum, înseamnă că vrea să-şi sporească suma. Nici nu bănuiţi cît mă pasionează cazul. Barem deocamdată, cît călătorim împreună, vă ofer întregul meu sprijin. Folosiţi-vă de el dacă aveţi nevoie.

— Cu recunoştinţă, *sir!* Îmi inspiraţi multă încredere. Ajutorul dumneavoastră sper să-mi fie de mare folos.

Ne strînserăm mîinile şi traserăm cîte o duşcă de bere. De ce nu-i mărturisisem omului acesta, încă din ajun, toată povestea?

Abia ne umplurăm din nou paharele, că de afară se auzi mare tărăboi, vociferări, chiote și lătrat de cîini. Ușile se izbiră de perete și în prag apărură șase vlăjgani pe ale căror fețe se vedea cît de colo că băuseră zdravăn ; toți erau afumați. Chipurile lor brutale, straiele subțiri, caracteristice Sudului, armele impresionante — toate îți atrăgeau luarea-aminte. Purtau fiecare pușcă, pumnal, revolver sau pistol și, în plus, atîrnată la cingătoare, cîte o cravașă din acelea cu care erau bătuți sclavii negri. Și fiecare ducea de zgardă cîte o namilă de dulău dintr-o rasă crescută cu grijă în statele sudice și dresată pentru prinderea negrilor fugari. Acestor dulăi li se spunea „băutori de sînge".

Fără să dea bună ziua, derbedeii ne aruncară niște priviri încruntate, se tolăniră pe scaune făcîndu-le să trosnească, își trîntiră picioarele pe masă și, bocănind cu tocurile cizmelor, îl somară pe birtaș să se ocupe de ei.

— Ai bere bună, mă ? strigă unul.

Birtașul confirmă, speriat.

— Adu să bem ! comandă individul.

Birtașul se retrase grăbit, ca să-i servească pe nobilii săi clienți. Fără nici o intenție, îl priveam pe haidăul care vorbise. Acesta mă observă. Sînt convins că privirea mea nu avea nimic provocator ; însă dumnealui căuta numaidecît pricină să se agațe de cineva. Îmi strigă :

— Ce te zgîiești așa la mine ?

Îi întorsei spatele, fără să răspund.

— Băgați de seamă ! îmi șopti Old Death. Ăștia-s *rowdy*, niște scandalagii de pomină, probabil vătafi concediați de pe urma desființării sclavajului și ajunși fără căpătîi. S-au adunat în bandă ca să se țină de blestemății. Mai bine nu le dăm nici o atenție. Golim paharele și plecăm.

Dar tocmai şuşoteala îi displăcu individului. Răcni spre noi :

— Ce tot sufli acolo, în secret, mortăciune bătrînă ? Dacă ai ceva de spus, apoi zi-i cu glas tare ! Ori vrei să-ţi căscăm noi gura ?

Old Death sorbi din pahar şi nu răspunse. Derbedeii îşi duseră şi ei paharele la gură. Berea era cît se poate de gustoasă, dar dumnealor, aflîndu-se într-o veritabilă dispoziţie de *rowdy*, o vărsară pe jos. Cel care vorbise adineauri întîrzie cu paharul plin în mînă.

— Nu vărsaţi pe jos ! îi sfătui el pe ceilalţi. Uite colea doi puişori cărora poşirca asta pare să le placă. Să le-o pasăm lor !

Vărsă paharul şi ne împroşcă. Old Death se şterse calm cu mîneca. Eu, însă, nu reuşii să mă stăpînesc. Pălăria, gulerul, haina — pe toate mi le udase. Mă adresai găliganului :

— Vă rog, *sir*, să nu se mai repete ! Amuzaţi-vă în familie, dacă aveţi chef. Dar pe noi lăsaţi-ne în pace !

— Nu zău ! Şi adică, ce-ar fi dacă v-aş mai boteza odată ?

— Asta s-ar vedea.

— S-ar vedea ? Uite că vreau s-o văd chiar acum ! Birtaş, încă un rînd !

Ceilalţi rînjeau, aprobîndu-l pe matador. Era clar că nu va ezita să repete provocarea.

— Pentru Dumnezeu, *sir*, nu vă mai puneţi cu ei ! căută Old Death să mă tempereze.

— Vă temeţi ?

— Ţi-ai găsit ! Dar ăştia, nici una, nici două, pun mîna pe armă. Şi curajul, oricît de mare ar fi, nu te apără împotriva unui glonţ mişel. Apoi, puneţi la socoteală şi dulăii.

Indivizii îşi legaseră cîinii de picioarele mesei. Ca să nu mă împroaşte arăşi pe la spate, îmi părăsii locul şi mă aşezai pieziş, cu cotul drept spre ei.

— Aha, şi-a schimbat poziţia! scrîşni derbedeul cel guraliv. Va să zică, vrea să se apere. Să-l văd eu numai că mişcă! Îl slobod numaidecît pe Pluto al meu. Doar nu l-am dresat degeaba!

Dezlegă cîinele, ţinîndu-l numai de lesă. Birtaşul încă nu venise cu berea; mai era vreme să lăsăm pe masă banii pentru consumaţie şi să ieşim. Dar bănuiam că haimanalele ne-ar fi tăiat drumul şi, în plus, aveam mîndria mea: nu-mi convenea s-o şterg din faţa acestui tip dezgustător. „Vitejii" ăştia sînt în fond nişte laşi.

Băgai mîna în buzunar şi desfăcui piedica revolverului. De bătaie nu-mi păsa; ştiam să pun la respect pe oricine. Mă îngrijorau, în schimb, cîinii, deşi mai avusesem de-a face cu asemenea dulăi, învăţaţi să sară la om. Oricum, cu unul singur ştiam s-o scot la capăt.

Sosi şi birtaşul. Aşeză sticlele pe masă şi, plin de umilinţă, se adresă bătăioşilor săi musafiri:

— Gentlemeni, vizita dumneavoastră mi-e cît se poate de plăcută, dar, vă rog din suflet, lăsaţi pe domnii aceştia în pace. Sînt şi ei clienţi, nu-i aşa?

— Mişelule! îl repezi unul. Te apucaşi să ne dai lecţii de purtare? Stai că-ţi potolesc eu febra!

Şi vărsă în obrazul birtaşului vreo două sau trei pahare. Acesta nu zise nici pîs, socotind că e mai sănătos să dispară din ochii lor.

— Şi acuma, ia să-l vedem pe lăudărosul de colo! hohoti adversarul meu. Să-i dăm şi lui porţia!

Ţinîndu-şi cu stînga dulăul de curea, dădu să-mi verse paharul în cap. Dar eu mă ferii şi, ridicîndu-mă de pe scaun, îl ameninţai cu pumnul.

— Pluto, *go on!* Şo pe el! arătă dînsul în direcţia mea, şi slobozi cîinele din lesă.

Într-o clipă, tocmai cînd dulăul făcuse un salt ca de panteră, mă făcui una cu peretele şi mă ferii în lături. Cîinele, năvălind orbeşte să-mi sfîşie beregata, se izbi cu botul în zid. Venise cu atîta forţă, încît izbitura îl ameţi. Îl apucai la iuţeală de picioarele dindărăt, îl ridicai în aer şi, proiectîndu-l de perete, îi zdrobii căpăţîna.

Se stîrni atunci un scandal nemaipomenit. Dulăii lătrau şi se zbăteau să rupă curelele, beţivanii înjurau de mama focului, iar stăpînul potăii ucise dădu să sară la mine. Însă Old Death, în picioare, îşi îndreptă amîndouă pistoalele asupra bandei dezlănţuite.

— Stop! Ajunge, *boys!* Nici o mişcare! Nu vă atingeţi de arme că trag! V-aţi înşelat în privinţa noastră. Eu sînt Old Death, cercetaşul. Cred că-mi cunoaşteţi numele. Iar acest tînăr prieten al meu se teme de voi tot atît de puţin ca şi mine. Luaţi loc şi beţi în linişte. Nu vîrîţi mîna în buzunar că, pe legea mea, vă împuşc!

Acest din urmă avertisment se adresa unuia din găligani care dăduse semne că vrea să apeleze la revolver. Îmi scosesem la rîndul meu pistolul. Împreună cu Old Death dispuneam de optsprezece gloanţe. Pînă ce vreunul din netrebnici ar fi apucat arma, l-am fi cuminţit. Bătrînul *westman* devenise parcă alt om. Statura lui, de obicei încovoiată, se îndreptase de-a binelea; ochii îi scăpărau şi toată făptura lui exprima o dîrzenie capabilă să te vîre în pămînt. Era de-a dreptul comic cît de mititei se făcuseră deodată provocatorii. Ce-i drept, mai mormăiau cîte ceva în bărbi, dar se retraseră cu toţii, cuminţi, la locurile lor. Bătăiosul de adineauri nici nu îndrăznea măcar să se apropie de cîinele ucis, ca nu cumva să treacă prin dreptul meu.

Stăteam încă așa, cu pistoalele pe masă, cînd apăru în prag un nou client — un indian.

Purta o haină de piele albă, cu cusături roșii tipic indiene și pantaloni din același material, garnisiți cu ciucuri bogați și cu păr de scalp. Nici o pată, nici urmă de murdărie pe veșmîntul lui. Picioarele-i fine erau încălțate în mocasini împodobiți cu perle și cu țepi de mistreț. De gît îi atîrnau punguța cu „medicamente", luleaua păcii artistic crestată și o salbă în trei șiruri de gheare de urs cenușiu, dobîndite, desigur, cu ocazia vînătorilor prin Munții Stîncoși. Un brîu lat, croit dintr-o pătură scumpă de Santillo, îi încingea mijlocul subțire. Din brîu se iveau prășeaua cuțitului și două tocuri de pistol. În mîna dreaptă ținea o pușcă cu două țevi și cu patul bătut în ținte de argint. Capul îi era descoperit, părul lung, des, de un negru-albăstrui, împletit cu cordelițe din piele de șarpe, se aduna într-o chică în formă de coif. Nici o pană de vultur, nici un semn distinctiv nu-i împodobea creștetul ; și totuși se vedea cît de colo că tînărul acesta trebuia să fie o căpetenie, un războinic vestit. Profilul său grav, de o frumusețe autentic virilă, semăna cu al unui roman ; doar că umerii obrajilor erau ușor ieșiți în afară. Avea fața complet rasă, buzele pline, frumos desenate, iar pielea bătea într-un cafeniu mat, deschis, cu o discretă suflare de bronz. Pe scurt, indianul acesta nu era altul decît Winnetou, căpetenia apașilor și fratele meu prin legămînt.

Stătu o clipă în cadrul ușii. Privirea-i ageră, întunecată, se plimbă prin încăpere și pe fețele celor prezenți. Apoi tînărul se așeză în vecinătatea noastră, cît mai departe de beținanii care nu-l scăpau din ochi.

Gata-gata să-i sar înainte, dar el — deși mă observase și, desigur, mă recunoscuse — făcu pe indiferentul. Pesemne că avea motive serioase să se poarte astfel ; de aceea mă oprii, arborînd o nepăsare totală.

Citeam pe faţa lui că înţelesese numaidecît situaţia. Privirea-i lunecă iarăşi, cu oarecare dispreţ, asupra găliganilor ; iar cînd ne vîrîrăm la loc pistoalele şi ne aşezarăm din nou, un zîmbet satisfăcut, abia vizibil, i se aşternu pe buze.

Personalitatea lui impunea atît de mult, încît se făcu linişte ca în biserică ; ceea ce trebuie să-l fi convins pe birtaş că pericolul trecuse. Îşi iţi mai întîi capul pe uşă, apoi — după ce se asigură că nu are motive de teamă — apăru întreg.

— Vă rog, o bere ! i se adresă Winnetou, cu glasul lui plăcut, sonor şi cu cel mai bun accent englezesc.

Găliganilor faptul li se păru curios. Îşi apropiară capetele şuşotind între ei şi trăgînd cu coada ochiului spre indian. Se vedea că nu-l prea vorbesc de bine.

Sosi şi berea comandată de Winnetou. Acesta ridică paharul în dreptul geamului, îl studie ca un cunoscător în materie şi sorbi cu sete.

— *Well !* se adresă birtaşului, plescăind din limbă. Bună bere ! Marele Manitu al albilor i-a învăţat multe meşteşuguri, şi între acestea, fabricarea berii nu e chiar cel din urmă.

— Să fie oare indian adevărat ? îl întrebai în şoaptă pe Old Death, ca şi cînd habar nu aveam cine-i clientul cel nou.

— Este ! Şi încă ce indian ! răspunse bătrînul cu glas reţinut, dar cu multă convingere.

— Îl ştiţi cumva ? L-aţi mai văzut ?

— De văzut, nu. Dar îl recunosc după înfăţişare, după vîrstă şi îmbrăcăminte. Şi mai ales puşca ! Faimoasa puşcă de argint, care nu bate niciodată pe alături ! Aveţi norocul să-l vedeţi pe un şef indian, cum nu e altul în întreaga Americă de Nord. E vorba de Winnetou, căpetenia apaşilor, cel mai nobil şi mai de seamă om dintre pieile-roşii. Numele lui circulă pretutindeni, prin palate şi colibe, pe la toate focurile de

tabără. Inteligent și drept, cinstit și devotat, mîndru, viteaz fără pereche, meșter în mînuirea armelor, prieten sincer și ocrotitor al mulțimii nevoiașe, al oropsiților, indiferent de neam și culoare, Winnetou e cunoscut de-a lungul și de-a latul Statelor Unite și chiar hăt-dincolo peste graniță, ca erou slăvit și glorios al Vestului sălbatic.

— Dar de unde englezeasca lui perfectă și ținuta de gentleman ?

— Călătorește adeseori prin est. În plus, se spune că un învățat european, căzînd prizonier la apași și fiind tratat cu multă omenie, a hotărît să rămînă printre ei și să-i educe. Acesta cică i-a fost dascăl lui Winnetou. Însă cu vederile lui filantropice nu cred s-o fi scos la capăt. Probabil că a pierit fără urmă.

Bătrînul vorbea foarte încet. Abia înțelegeam ce-mi spune. Și totuși Winnetou, așezat la vreo trei metri distanță, se adresă noului meu amic :

— Old Death greșește. Dascălul alb venise la apași din propria lui dorință și fusese primit cu toată dragostea... El n-a pierit fără urmă, ci a trăit înconjurat de tot respectul în pueblo, la Rio Pecos. S-a simțit atît de bine, încît n-a mai vrut să se întoarcă printre albi. Cînd a murit, i s-a înălțat un monument în jurul căruia străjuiesc stejarii vieții. A trecut dincolo, în plaiurile de-a pururi verzi, unde cei duși nu cunosc ura și se desfată privindu-l pe Manitu, Marele Spirit. Acolo îl va revedea odată Winnetou, uitînd mizeria și răutatea care domnesc aici, pe pămînt.

Old Death nu mai putea de bucurie că Winnetou îl recunoscuse. Fața îi radia.

— Cum, *sir*, mă cunoașteți, știți cine sînt ?

— Nu v-am mai văzut pînă acum, dar v-am ghicit din prima clipă. Sînteți un *scout* al cărui nume zboară pînă dincolo de Las Animas.

Și Winnetou își întoarse iarăși ochii de la noi. Nici măcar cu o tresărire pe chipu-i dîrz nu arătase că ne-am

cunoaște. Acum ședea liniștit și medita ; doar urechile parcă-i zvîcneau uneori, trădînd atenția încordată.

Între timp, cei șase derbedei continuau să șușotească, să se întrebe din ochi, să se aprobe reciproc. Pînă la urmă, păru că luaseră o hotărîre. Nu-l cunoșteau pe Winnetou și nici din vorbele sale nu-i ghiciră identitatea. În același timp, ca să repare rușinea de adineauri, voiau să arunce asupra lui toată ura lor nestăpînită împotriva indienilor. Își imaginau, probabil, că mie și lui Old Death nici prin gînd nu ne va trece să-i luăm apărarea ; nefiind direct provocați, trebuia, după obiceiul locului, să stăm deoparte și să asistăm impasibili la maltratarea morală a unui om pașnic. Așadar, unul dintre găligani — același care mă apostrofase pe mine — se îndreptă agale și sfidător spre indian. Eu îmi scosei repede pistolul și îl așezai pe masă, ca să-l am la îndemînă.

— Nu e nevoie, îmi șopti Old Death. Un Winnetou știe să dea de-a berbeleacul chiar și de două ori pe-atîția derbedei.

Individul se proțăpi în fața apașului, își puse mîinile în șold și răcni :

— Ce te plimbi prin Matagorda, mă, piele roșie ? Sălbaticii n-au ce căuta printre noi.

Winnetou nici nu-l privi, își duse paharul la gură, bău nițel și îl așeză la loc, plescăind din limbă.

— N-auziși ce-am spus, roșu afurisit ? stărui mînios scandalagiul. Vreau să știu ce cauți aici ! Umbli să ne iscodești, spionule ? Sînteți de-ăi lui Juarez, javra aceea cu piele roșie ca și a voastră. Noi, însă, ținem cu Max, cu împăratul. Iar pe voi spînzurătoarea o să vă mănînce. Dacă nu strigi cu noi „Trăiască împăratul Max !" îți punem lațul de gît !

Nici acum Winnetou nu-i răspunse. Nici o fibră nu se clinti pe fața lui.

— Mă-nțelegi, cîine, ori ba ? Răspunde imediat ! se răsti derbedeul scos din răbdări și îi prepti pumnul în umăr.

Atunci trupul zvelt al indianului țîșni ca un fulger.

— Șterge-o ! porunci el cu glas tunător. Nu permit coioților să latre la mine !

„Coiot" e denumirea unui lup de prerie foarte laș și socotit îndeobște drept cel mai dezgustător dintre animale. Indienii îi folosesc numele drept ocară exprimînd disprețul nelimitat.

— Cum ai spus ? Coiot ? urlă provocatorul. Asta mi-o plătești chiar acum !

Cît ai clipi, își scoase pistolul. Dar atunci se petrecu ceva la care bătăușul nu se așteptase : Winnetou îl pocni peste mînă, arma sări cît colo și scandalagiul se trezi umflat de mijloc, ridicat în aer și zvîrlit ca o minge prin fereastra care se făcu țăndări. „Viteazul" zbură tocmai în stradă.

Lucrurile se petrecură cu o rapiditate pe care nu sînt în stare s-o descriu. Zdrăngănitul cioburilor, gălăgia cîinilor, strigătele turbate ale derbedeilor — toate la un loc iscară un tărăboi infernal, pe deasupra căruia se auzi totuși glasul limpede și puternic al lui Winnetou. Arătînd spre geam, apașul rosti către haita furibundă :

— Mai dorește careva ? N-are decît să se anunțe.

Apropiindu-se prea mult de unul din dulăi, acesta dădu să-l muște, dar apașul îi trînti un picior, încît animalul se vîrî schelălăind sub masă. Bătăioșii vătafi se retraseră intimidați și tăcuți. Winnetou îi supraveghea cu mîinile goale, fără nici o armă. Singură persoana lui impunea tuturor. Nimeni nu îndrăznea să sufle o vorbă. Apașul semăna cu un îmblînzitor care intră în cușca plină de fiare și le domină doar cu ochii săi teribili.

Deodată, ușa sări în lături și în prag răsări „eroul" proiectat prin fereastră ; avea pe alocuri obrazul

zgîriat şi lovit. Răcnind de furie, năvăli cu cuţitul asupra lui Winnetou. Apaşul nu făcu decît o uşoară fentă şi, fulgerător, îi prinse ca într-o menghine mîna înarmată. Apoi îl strînse ca şi adineauri de mijloc şi, săltîndu-l în sus, bufni cu el de podea. Găliganul rămase lat, fără cunoştinţă. Nimeni dintre ai lui nu îndrăzni să-i sară în ajutor. Winnetou, ca şi cînd nimic nu s-ar fi întîmplat, apucă liniştit paharul şi îl goli dintr-o sorbitură. Făcu apoi semn birtaşului care se pitise speriat după tejghea, scoase de la brîu o pungă de piele şi-i puse în palmă un bob cît aluna, galben şi lucios.

— Poftim, pentru bere şi pentru geamul spart, master! După cum vedeţi, „sălbaticul" nu ezită să-şi achite datoriile. Să sperăm că şi domnii „civilizaţi" îşi vor plăti consumaţia. Ei, cică, interzic unui „roşu" să şadă aici. Dar Winnetou, căpetenia apaşilor, nu pleacă de teama lor, ci pentru că ştie că, din păcate, numai faţa li-e albă, nu şi sufletul. Pe scurt, îmi-e scîrbă de o asemenea societate.

Îşi luă puşca de argint şi, fără a se uita la nimeni, părăsi birtul. Nici măcar spre mine nu-şi întoarse ochii.

Acum, derbedeii se însufleţiră din nou. Dar păreau mai mult curioşi decît supăraţi pentru hapul ce-l înghiţiseră; nu le păsa nici de camaradul lor întins pe jos. Îi interesa mai ales bobul din palma birtaşului.

— Un nugget, lămuri acesta, arătîndu-le bucăţica de aur. Pe puţin doisprezece dolari. Mi-a plătit geamul împărăteşte; de altfel, sticla era cam şubredă şi cîrpită. Ce să spun, indianul pare doldora de nuggeţi.

Banda de *rowdy* comenta cu invidie faptul că o piele roşie posedă atîta aur. Îşi treceau nuggetul

din mînă-n mînă, cîntărindu-l în fel şi chip. Iar noi, profitînd de ocazie, plătirăm consumaţia şi plecarăm.

— Ei, master, ce ziceţi de apaşul nostru? mă întrebă Old Death după ce ne văzurăm în siguranţă. Oare-i mai găseşti pereche în lume? S-au speriat de el ca vrăbiile de erete. Îmi pare rău că nu-l mai zăresc nicăieri. L-am fi putut însoţi o vreme. Tare aş vrea să ştiu ce treburi are pe-aici şi dacă a tras la vreun hotel! În orice caz, trebuie să-şi fi priponit undeva calul; nu se poate apaş fără cal, cu atît mai puţin cînd e vorba de Winnetou. În ce vă priveşte, *sir*, v-aţi descurcat binişor, n-am ce zice. Era cît pe-aci să intru la griji. Indivizii de soiul ăsta sînt ai dracului de primejdioşi. Dar modul în care aţi dat gata cîinele mă face să sper că veţi ieşi curînd din tagma *greenhorn*-ilor. Ia te uită că am şi ajuns la hotel! Vreţi să intrăm? Eu, unul, n-aş avea poftă. Un *traper* bătrîn ca mine nu se închide cu plăcere între patru pereţi; prefer să stau sub cerul liber. Haideţi să mai admirăm Matagorda. Altfel nu prea ştiu cum să ne omorîm vremea. Sau poate v-ar ispiti vreun joc?

— Nu. Nu sînt jucător, nici nu am intenţia să ajung.

— Prea bine, tinere! Aici mai toată lumea joacă. În Mexic e şi mai şi. Acolo joacă şi bărbat, şi femeie, şi pisică, şi şoarece, iar cuţitele nu ruginesc în teacă. Aşadar, să hoinărim niţel. Pe urmă luăm masa şi tragem un pui de somn. În ţara asta binecuvîntată nu poţi să ştii unde şi cum ai să te odihneşti a doua zi.

— Chiar aşa de rău să fie?

— Uitaţi, *sir*, că ne găsim în Texas, unde lucrurile încă nu s-au liniştit nici pe departe! Să luăm, de pildă, cazul nostru. Noi vrem să ajungem la Austin; dar e foarte problematic dacă vom ajunge. Furtuna

din Mexic s-a rostogolit și peste Rio Grande. Se petrec evenimente neobișnuite și, în plus, trebuie să ținem seama și de toanele lui Gibson. Dacă i-a venit cumva în minte să-și întrerupă voiajul spre Austin și să coboare mai știi unde? Atunci vom fi nevoiți să-l imităm.

— Dar cum vom afla dacă a coborît de pe vas?

— Va trebui să întrebăm din om în om. Vaporul nu se prea grăbește pe Colorado, ca de pildă pe Mississippi sau pe alte fluvii. Avem la fiecare oprire un scurt răgaz pentru cercetări. Nu strică să ne deprindem și cu ideea că va trebui, poate, să coborîm de pe mal în vreo pustietate fără orașe și hoteluri.

— Într-un asemenea caz, ce mă fac cu bagajele mele?

Întrebarea îl făcu să rîdă copios.

— Bagaje! Ha-ha-ha! Geamantanul e o rămășiță preistorică. Oamenii cu scaun la cap nu cară după ei asemenea balast. Dacă m-aș fi apucat să-mi complic existența cu toate nimicurile necesare în călătoriile și hoinărelile mele, atunci n-aș fi ajuns prea departe. Luați numai ce vă trebuie pentru moment, restul vi-l cumpărați pe parcurs. Dar ce lucruri grozave duceți în drăcia aia de geamantan?

— Haine, rufe, obiecte de toaletă, recuzită pentru deghizare și altele.

— Astea-s foarte bune, dar le poți cumpăra peste tot. Iar unde nu se găsesc, înseamnă că nu e nevoie de ele. Porți cămașa pînă o faci praf și apoi îți iei una nouă. Obiecte de toaletă? Nu mi-o luați în nume de rău, *sir*, însă peria de cap sau de unghii, pomezile sau lipiciul pentru mustăți și alte asemenea bazaconii îl dezonorează pe bărbat. Recuzită pentru deghizare? Haida-de! Poate să vă fi folosit pe unde ați trecut, dar aici nu mai are rost să vă ascundeți iden-

ritatea sub perucă. Asemenea romantice naivități nu vă apropie de țel. Aici se cere să-l dibuiți pe Gibson și să operați rapid. Și...

Se opri și, măsurîndu-mă din creștet pînă-n tălpi, observă amuzat:

— Așa cum arătați acum, vă puteți prezenta fără sfială în salonul celei mai elegante lady, sau la teatru. Dar Texasul nu seamănă cu un budoar sau cu o lojă. E foarte posibil ca peste vreo două-trei zile frumosul dumneavoastră costum să ajungă zdrențe și joben ul de pe cap să se transforme în armonică. Parcă știți ce vrea Gibson, încotro se va duce? Nici vorbă să rămînă în Texas! Intenția lui e să dispară, să iasă dintre granițele Statelor Unite. Faptul că a apucat direcția cunoscută ne arată limpede că are de gînd să treacă în Mexic. În zăpăceala de acolo te pierzi ușor prin mulțime și nimeni, nici chiar poliția, nu e în stare să te dibuie.

— S-ar putea să aveți dreptate. Cred însă că, dacă voia să treacă în Mexic, îi era mai comod să plece direct spre un port mexican.

— Absurd! Trebuia să fugă atît de repede din New Orleans, încît s-a repezit la primul vapor care ridica ancora. Și apoi nu uitați că porturile mexicane sînt ocupate de francezi. De unde știți că lui Gibson i-ar conveni să dea ochii cu ei? N-are alegere. Trebuie să călătorească pe uscat și, în orice caz, va fi destul de deștept să nu se foiască în văzul lumii prin orașele mari. De aceea e posibil să ocolească și Austinul, debarcînd pe traseu în vreun alt port. Va să zică, el se îndreaptă spre Rio Grande, călare, firește, printr-o regiune puțin populată. Iar dumneavoastră, nu-i așa, o să-l urmăriți în costumul acesta impecabil, cu joben și geamantan? Dați-mi voie să rîd!

Îl aprobam în sinea mea, în același timp mă și amuzam, și de aceea mă uitam cu prefăcută părere

de rău la frumosul meu costum. El zîmbi și mă bătu cu palma pe umăr.

— Nu regretați, *sir*. Fiți cuminte și despărțiți-vă de aceste haine nepractice. Căutați un negustor, vindeți-i tot calabalîcul inutil și cumpărați alte haine. Procurați-vă neapărat un costum trainic de vînătoare. Cred că banii nu sînt o problemă, nu-i așa? Înseamnă că totul e în ordine. Dați-le naibii de șiretlicuri polițiste! Sînteți călăreț? Știți să trageți cu arma? Atunci vă trebuie și un cal. Dar aici, lîngă coastă, nu face să-ți cumperi unul. Aici caii sînt scumpi și proști. Mai în interiorul țării orice fermier îți vinde un animal cumsecade. Șaua însă trebuie să v-o luați de aici.

— Aoleu! Să umblu și eu cu șaua-n spinare?

— De ce nu? E rușinos? Cui ce-i pasă că mă car cu șaua? Nimănui! Dacă-mi place, tîrăsc după mine și o canapea, ca să dorm pe moale în prerie sau în pădurile neumblate. Rîde careva, îi dau una, de vede stele verzi. Numai ticăloșia și tîmpenia sînt rușinoase. Presupuneți, de pildă, că Gibson a coborît undeva împreună cu William, a făcut rost de cai și s-a tot dus. Să vedeți atunci ce înseamnă să ai o șa la îndemînă! Mă rog, faceți cum doriți, dar dacă vă convine tovărășia mea, ascultați ce vă spun și hotărîți-vă repede!

Fără să mai aștepte răspuns, mă apucă de braț, mă răsuci și îmi arătă clădirea unei prăvălii purtînd, sus, firma cu litere de un cot: „*Store for all things*", magazin universal. Mă trase după el pînă la intrare, îmi dădu brînci înăuntru mai-mai să încalec niște butoaie cu scrumbii, și mă urmă zîmbind pe sub mustață.

Inscripția de pe firmă nu mințea. Magazinul era foarte mare și avea într-adevăr de toate, inclusiv șei și pușți.

Se desfăşură apoi o scenă originală. Parcă eram un şcolar însoţit de tatăl său, stînd înaintea tarabei de bîlci şi abia cutezînd să-şi exprime dorinţele. Vrînd-nevrînd, băiatul trebuia să accepte alegerea ce o face bătrînul potrivit experienţei sale. De la bun început, Old Death pusese condiţia ca negustorul să primească drept plată costumul meu, plus conţinutul geamantanului. Omul se declară de acord şi trimise un vînzător să-mi aducă bagajul. Apoi lucrurile mele fură evaluate şi Old Death porni prin magazin să aleagă cele de trebuinţă. Îmi alese nişte pantaloni din piele neagră, o pereche de cizme înalte cu pinteni, o cămaşă roşie de lînă, vestă de aceeaşi culoare, prevăzută cu o mulţime de buzunare şi buzunăraşe, un fular negru, călduros, un surtuc vînătoresc din piele de cerb nevopsită, un brîu de piele lat de două palme, cartuşieră, pungă de tutun, busolă, pipă şi încă vreo douăzeci de alte obiecte — obiele în locul ciorapilor, un sombrero uriaş, o pătură de lînă cu spintecătură pentru respiraţie, un *lasso*, un cornet cu pulbere, o scăpărătoare, un cuţit, o şa cu coburi şi frîu. Trecurăm apoi la alegerea puştii. Old Death nu era amator de noutăţi. Neglijă produsele mai recente şi se opri la o carabină veche pe care eu, în nici un caz, n-aş fi pus ochii. Cercetînd-o atent, cu morgă de mare specialist, o încărcă, ieşi în stradă şi ochi de la mare distanţă titirezul de pe acoperişul unei case. Glonţul nimeri.

— *Well!* aprobă el satisfăcut. Asta îşi va face datoria. A fost cîndva pe mîini bune, şi face mai mult decît toate plesnitorile onorate astăzi cu numele de puşcă. După mine, arma asta e lucrată de un meşter serios şi sper că-l veţi cinsti cum se cuvine. Acuma ne mai trebuie o matriţă pentru turnat plumbul şi gata! Plumb se găseşte. O să facem la gloanţe să băgăm tot Mexicul în sperieţi!

Cumpărai și alte mărunțișuri, ca, de pildă, batiste, pe care Old Death firește că le găsi de prisos, apoi trecui într-o încăpere alăturată ca să mă schimb. Cînd revenii, bătrînul mă măsură cu vădită satisfacție.

Sperasem întrucîtva că se va oferi să-mi ducă el șaua, dar nici prin gînd nu-i trecu. Mi-o urcă în spinare, înghiontindu-mă pe ușă afară.

— S-a făcut ! mă tachină el în fața prăvăliei. Vedeți și dumneavoastră dacă e cazul să vă rușinați ! Orice om sănătos la cap vă va lua drept un foarte onorabil gentleman. Iar de ceilalți ce vă pasă ?

Acum nu mai aveam nici un avantaj față de Old Death : trebuia să-mi port cu răbdare ponosul pînă la hotel, în timp ce dînsul pășea lîngă mine fudul și, probabil, foarte amuzat că ajunsesem în postură de hamal al propriului meu calabalîc.

La hotel, Old Death se puse pe somn. Eu însă plecai în căutarea lui Winnetou. Vă imaginați cîtă bucurie îmi provocase neașteptata revedere. Mă stăpînisem anevoie ca să nu-i sar de gît. Cum de ajunsese la Matagorda și ce treburi l-au mînat încoace ? De ce se prefăcuse că nu mă cunoaște ? Avea, desigur, vreun motiv. Dar care anume ?

Fără îndoială că dorea, ca și mine, să ne întîlnim și să discutăm. Poate că mă aștepta chiar undeva. Cunoscîndu-i obiceiurile, nu era greu să dau de el. Imposibil să nu fi descoperit la ce hotel am tras. Acuma va fi pîndind prin preajmă. Ocolii deci clădirea și dădui în spatele ei de un cîmp deschis. Și, într-adevăr, Winnetou era acolo, la cîteva sute de pași de mine. Sta rezemat de un arbore. Cînd mă zări, o luă agale spre pădure. Îl urmai. Acolo, sub rămuriș, mă întîmpină cu brațele întinse și cu fața luminată de bucurie.

— Șarli, dragul meu frate! Ce fericire pentru inima mea că te-am regăsit! Așa se bucură dimineața cînd, după trecerea nopții, răsare soarele!

Mă strînse la piept și mă sărută.

— Dimineața știe că soarele trebuie să răsară, îi vorbii la rîndul meu, noi însă nici n-am bănuit că ne vom întîlni pe aceste meleaguri. Sînt și eu fericit că te văd!

— Ce cauți, ce vînt te aduce? Ai vreo treabă la Matagorda, sau ești în trecere spre Rio Pecos?

— Am venit încoace cu o misiune.

— Oare fratele meu alb nu-mi poate spune și mie despre ce-i vorba? N-ai vrea să-mi povestești pe unde ai umblat de cînd ne-am despărțit la Red River?

Mă conduse mai în adîncul pădurii. Ne așezarăm pe niște buturugi. Și stînd așa, umăr lîngă umăr, îi povestii toate pățaniile mele. Winnetou mă ascultă cu toată atenția și apoi rosti:

— Cînd te-am ajutat să termini măsurătorile pentru calul de foc, am făcut-o numai ca să poți încasa banii ce ți se cuveneau. Și iată că uraganul ți-a răpit toată averea! De-ai vrea să rămîi printre războinicii apași, care te îndrăgesc și te stimează, n-ai mai duce niciodată lipsă de bani. În orice caz, ai făcut bine că nu m-ai așteptat la Saint Louis, la meșterul și prietenul Henry. Eu n-aș fi venit acolo și nu ne-am fi întîlnit.

— L-ai prins cumva pe ucigaș, pe Santer?

— Nu. Spiritul rău l-a ocrotit, iar Manitu nu mi-a stat în ajutor. Santer s-a refugiat la militarii din sud și a dispărut fără urme. Dar ochiul meu îl va găsi, și atunci nu-mi mai scapă! M-am întors la Rio Pecos fără să-l fi pedepsit pe ucigaș. Toată iarna războinicii noștri au jelit moartea lui Inciu-Ciuna și a surorii mele. A trebuit apoi să străbat călare mari depărtări, să trec pe la toate triburile apașilor și să-i împiedic

de la acțiuni pripite, căci voiau să treacă în Mexic și să ia parte la luptele de acolo. Ai auzit de Juarez, președintele din neamul indienilor ?

— Da.

— Și cine crezi că are dreptate, el sau Napoleon ?

— El.

— Sîntem într-un gînd. Dar să nu mă întrebi ce caut aici, în Matagorda. Va trebui să păstrez taina chiar și față de mine. I-am făgăduit personal lui Juarez, cu care m-am văzut la El Paso del Norte. Spune-mi, vrei să mai continui urmărirea celor două fețe pălide, deși ne-am regăsit aici ?

— Trebuie ! M-ar bucura nespus dacă ai veni și tu cu mine. Ce zici, e posibil ?

— Nu. Sarcina mea e tot atît de însemnată ca și a ta. Mai rămîn aici pînă mîine, cînd iau vaporul spre La Grange. De acolo, trecînd pe la Fortul Inge, ajung la Rio Grande del Norte.

— Înseamnă că plecăm cu același vapor : numai nu știu pînă unde. Oricum, mîine vom fi împreună.

— Asta nu.

— Cum așa ?

— Nu vreau să-mi amestec fratele în treburile mele ; de aceea m-am și purtat adineauri ca și cînd am fi străini. Și pe urmă, n-am vrut să-ți vorbesc în fața lui Old Death.

— Dar ce ai cu el ?

— I-ai spus că ești Old Shatterhand ?

— Nu. Nici nu s-a pomenit între noi de numele acesta.

— Totuși, îl cunoaște cu siguranță. Tu ai lipsit mult timp și nu știi cît se discută despre tine în Vest. Nici vorbă ca Old Death să nu fi auzit de Old Shatterhand. Numai că te-a luat drept un *greenhorn*, nu-i așa ?

— Exact.

— Ce mai surpriză va fi pentru el cînd va afla cine este *greenhorn*-ul ! Ei bine, plăcerea asta n-aș vrea să ți-o stric. De aceea să nu ne vorbim nici pe vapor : nu ne cunoaștem și gata ! Las' că discutăm noi pe îndelete după ce-l găsești pe William Ohlert și pe escrocul care l-a răpit. Dar te întorci pe urmă la noi, așa cred ? !

— Desigur.

— Atunci, dragă Șarli, să ne despărțim ! Mai sînt așteptat de niște fețe palide.

Se ridică. Trebuia să-i respect secretul. Ne luarăm rămas bun în speranța unei revederi apropiate.

A doua zi, închiriind doi catîri, străbătui împreună cu Old Death drumul pînă la vapor. Animalele ne scutiră de povara cea mai grea : transportul șeilor.

Vasul nostru era construit după sistemul american, care permite plutirea ușoară la suprafața apei. Numeroși pasageri se și aflau pe bord. Urcarăm și noi traversînd pasarela cu șeile în spinare. Atunci auzirăm un glas apăsat :

— *By Jove !* Pe Jupiter ! Uite niște catîri înșăuați, care umblă în două picioare ! Cine-a mai văzut așa drăcie ? Faceți loc, oameni buni ! Vîrîți-i în cală ! Dobitoacele n-au ce căuta printre gentlemeni !

Glasul ne era cunoscut. Pe locurile cele mai bune, la clasa întîi, protejate de un acoperiș de sticlă, ședeau derbedeii aceia *rowdy* cu care ne întîlnisem în ajun. Iar injuriile le rostise chiar scandalagiul de ieri, care părea să fie conducătorul bandei. Mă dirijai după Old Death. Cum dînsul nu reacționă de fel, făcui și eu ca și cînd n-aș fi auzit insulta. Ne așezarăm în fața lor împingînd șeile sub banchetă.

Bătrînul se făcu comod, scoase pistolul, îi trase piedica și îl puse alături. Eu îi urmai exemplul.

Indivizii șușoteau între ei, fără să mai ridice glasul către noi. Dulăii erau și ei prezenți, minus unul,

fireşte. Şeful scandalagiilor ne tot privea duşmănos pe sub sprîncene. Şedea cam încovrigat, pesemne din cauza zborului său original prin fereastră şi a modului puţin amabil în care îl tratase Winnetou. I se mai cunoşteau pe obraz zgîrieturile provocate de sticlă.

Cînd controlorul ne întrebă de ţinta călătoriei, Old Death îl lămuri că plecăm la Columbus ; de fapt, aşa scria şi pe biletele noastre. La nevoie, puteam plăti diferenţa ca să plecăm mai departe. Însă bătrînul Death era convins că Gibson nu s-a deplasat chiar pînă la Austin.

Tocmai la cel de-al doilea semnal de plecare, apăru un nou pasager : Winnetou. Călărea un armăsar negru, de o rară frumuseţe, dichisit cu căpăstru indian. Trecu pasarela şi, ajuns pe bord, descălecă ducîndu-şi calul spre partea din faţă a covertei, în spaţiul rezervat animalelor şi prevăzut cu un paravan înalt de scînduri. Apoi, ca şi cum n-ar fi luat pe nimeni în seamă, se aşeză lîngă parapet. Derbedeii îl priveau chiondîrîş. Se tot vînzoleau pe locurile lor, tuşeau tare, doar-doar îi vor atrage atenţia. Dar în zadar. Winnetou, sprijinit în ţeava puştii, şedea ca şi absent, pe jumătate întors cu spatele la ei.

Se dădu şi al treilea semnal. Vasul mai întîrzie puţin, în aşteptarea vreunui pasager de ultimă clipă, apoi roţile se puseră în mişcare şi pornirăm în larg.

Călătoria noastră decurgea normal, în deplină pace. Ajunserăm la Wharton, unde coborîră cîţiva pasageri şi se urcară în schimb alţii, mult mai numeroşi. Old Death ieşi pentru cîteva minute pe chei ca să se informeze la administraţia portului dacă nu cumva Gibson trecuse pe acolo. Răspunsul fu negativ. Acelaşi răspuns îl primirăm mai apoi şi la Columbus, ceea ce ne determină să ne prelungim biletele de drum pînă la portul La Grange. De la Matagorda la Columbus vasul parcursese o distanţă echivalentă cu

vreo cincizeci de ore de mers pe jos. Aici ajunserăm către seară. În tot acest timp Winnetou nu se mişcase din loc decît o singură dată, cînd îşi adăpă armăsarul şi îi dădu grăunţe de porumb.

Cei şase *rowdy* păreau să se fi calmat în privinţa noastră. Încercară să intre în vorbă cu noii călători, dar aceştia îi tratau cu destulă indiferenţă. Găliganii se băteau în piept, fălindu-se cu convingerile lor antiabolişioniste, interesîndu-se de opinia celorlalţi şi bruftuluindu-i cînd dădeau de vreo altă părere. Curgeau din gura lor expresii ca „republican afurisit", „slugoi" şi altele încă mai tari. Astfel, scîrbiţi, oamenii se retraseră în sine şi nu le mai dădură nici o atenţie. Probabil că de accea zurbagii renunţară să se mai lege de noi: vedeau că vor fi lipsiţi de sprijinul celorlalţi pasageri. Dac-ar mai fi găsit pe bord şi alţi secesionişti, atunci, hotărît lucru, ar fi făcut-o lată.

Dar iată că la Columbus coborîră mulţi dintre călătorii paşnici şi se urcară nişte indivizi de alt soi. Între alţii se iviră pe pasarelă, clătinîndu-se, vreo cincisprezece-douăzeci de beţivani care nu prevesteau nimic bun. Cei şase *rowdy* îi întîmpinară cu exclamaţii de bucurie. Acestora li se asociară şi alţi noi veniţi pînă cînd, în cele din urmă, forţele turbulente deveniră majoritare. Zurbagiii tropăiau, se tolăneau pe bănci, se îmbrînceau fără să le pese de nimeni, făcînd totul ca şi cînd ei ar fi fost stăpînii absoluţi ai vasului. Căpitanul îi lăsa în pace. Găsea, probabil, că lucrul cel mai bun e să nu-i bage în seamă cîtă vreme nu-l stingheresc în treburile lui. Pasagerii n-aveau decît să se descurce şi să se apere cum or şti. Acest căpitan nu avea nimic din înfăţişarea yankeilor. Era cam corpolent, lucru rar la americani, iar pe obrajii lui bucălaţi, rumeni, stăruia un surîs de bonomie...

Cei mai mulţi dintre secesionişti trecură în restaurantul vasului. Răzbătea de acolo un zgomot în-

fernal. Se spărgeau sticle. Deodată năvăli afară un negru văitîndu-se. Era, probabil, chelner. Se căţără sus, pe puntea de comandă, şi într-o englezească stricată se plînse căpitanului că zurbagiii îl bătuseră cu cravaşa şi că ameninţau să-l spînzure de coşul vaporului.

Abia acum situaţia începu să-l îngrijoreze pe căpitan. Se convinse mai întîi că vasul înainta pe direcţia justă, coborî apoi scărita şi dădu să intre în restaurant. Chiar atunci îi ieşi în cale cîrmaciul. Se opriră lîngă noi, încît auzii toată discuţia.

— Căpitane, raportă subalternul, nu mai putem sta nepăsători. Aştia pun la cale blestemăţii. Spuneţi, vă rog, indianului să coboare în primul port. Au de gînd să-l spînzure. Se pare că ieri s-a cam răfuit cu unul din ei. Afară de asta, e vorba şi de doi albi, nu ştiu care anume. Vor să-i linşeze. Cică au fost de faţă şi ei la bătaia de ieri şi ar fi spioni de-ai lui Juarez.

— Ei drăcia dracului! Nu-i glumă! Care or fi albii aceia?

Şi căpitanul îşi roti ochii în jur.

— De noi e vorba, *sir!* îl lămurii, ridicîndu-mă de pe banchetă şi apropiindu-mă de el.

— Aşa? Păi dacă dumneavoastră sînteţi spion de-al lui Juarez, atunci eu sînt gata să înghit vaporul cu pasageri cu tot! exclamă el cîntărindu-mă cu toată competenţa.

— Nici prin vis nu mi-a trecut să fiu spion! Eu nu mă sinchisesc de politică...

— Trebuie să vă puneţi în siguranţă. Acostez chiar acum şi dumneavoastră părăsiţi vasul.

— În nici un caz! Sînt obligat să-mi continui drumul şi n-am timp de pierdut.

— Neplăcută afacere! Dar, staţi niţel!

Se apropie de Winnetou și-i spuse ceva. Apașul ascultă și, refuzînd din cap, îi întoarse spatele. Căpitanul veni iarăși spre noi, necăjit.

— Știam eu că indienii ăștia sînt tare încăpățînați. Nu vrea nici el să coboare.

— Înseamnă că domnii vor păți-o rău de tot, interveni îngrijorat cîrmaciul. Bezmeticii aceia nu glumesc. Iar noi, o mînă de oameni, nu le putem face față.

Căpitanul căzu pe gînduri. Apoi chipul i se lumină : se cunoștea că-i venise o idee fericită.

— Am să le joc măgarilor un renghi de care să-și amintească multă vreme. Dumneavoastră procedați cum vă spun eu. Întîi de toate, nu vă folosiți de puști. Băgați-le sub banchetă, lîngă șei. Orice apel la armă n-ar face decît să strice lucrurile.

— *All devils!* Pe toți dracii ! Își ieși din fire Old Death. Adică să ne lăsăm linșați ?

— Nicidecum. Dumneavoastră vă apărați și atît. Stați în defensivă. La momentul oportun, intervin eu și le aplic o metodă cu efect sigur. Las' că-i răcorim noi pe acești netrebnici ! Îi îmbăiem. Bizuiți-vă pe mine ! N-avem timp de prea multe explicații. Iată-i, vin încoace !

Într-adevăr derbedeii urcau scara spre covertă. Căpitanul plecă în grabă de lîngă noi și, în șoaptă, dădu dispoziții cîrmaciului. Acesta alergă la șeful echipajului, în preajma căruia se aflau doi timonieri. După cîteva momente, îl văzui șușotind cu călătorii pașnici : le comunica niște instrucțiuni. Dar nu mai trăsei cu urechea, deoarece, împreună cu Old Death, îmi îndreptasem toată atenția asupra secesioniștilor. Observai doar că, în mai puțin de zece minute toți pasagerii se mutară în partea din față a covertei.

Cum ieşiră din restaurant, derbedeii ne şi înconjurară. Noi, respectînd indicaţiile căpitanului, nici nu ne atinserăm de arme.

— Uite tipul! strigă şeful scandalagiilor arătîndu-mă pe mine. Spion al Nordului, omul lui Juarez! Ieri era îmbrăcat ca un gentleman; acum o face pe vînătorul. De ce-şi schimbă costumele, hai? Mi-a ucis cîinele şi, alături de ăstalalt, m-a ameninţat cu pistolul!

— Spion, spion! urlară toţi, făcînd un tărăboi grozav. Se vede după cum se deghizează... Să constituim un tribunal! Să le punem streangul de gît! Jos cu Statele din Nord! Jos cu iscoadele lor!

— Ce faceţi, gentlemeni? interveni atunci căpitanul, strigînd de sus, de pe puntea de comandă. Păstraţi ordinea pe bord! Nu vă legaţi de pasageri!

— Ia ţine-ţi gura, *sir!* îi răspunse unul din haită. Parcă noi nu vrem ordine?! Asta şi facem! Ori intră cumva în obligaţiile dumitale să-i ocroteşti pe spioni?

— Obligaţia mea e să-i transport pe toţi pasagerii care sînt în regulă cu biletele. Chiar şi secesioniştii pot călători pe vasul meu dacă au bilete şi se poartă cuviincios. Asta e datoria mea. Însă dacă tulburaţi ordinea, vă scot la mal şi n-aveţi decît să înotaţi pe uscat pînă la Austin.

Derbedeii izbucniră în rîs. Parcă nechezau cu toţii. Old Death şi cu mine eram atît de înghesuiţi, încît abia ne mai puteam mişca. Protestam, firește, dar vocile noastre se pierdeau în urletul dezlănţuit al bandei. Furăm împinşi pînă hăt spre coşul fumegînd al vasului. Voiau să ne spînzure. Coşul era prevăzut din loc în loc cu cîrlige de fier prin care treceau funii solide. Aşadar, un dispozitiv cît se poate de adecvat pentru intenţiile lor. Nu aveau decît să slobozească un pic funiile, şi, făcîndu-le laţ, să ni le petreacă pe

după gît. Acolo ne îngrămădiră huliganii şi alcătuiră la repezeală un tribunal, care atingea culmea ridicolului. Cred că nici nu se întrebară măcar de ce nu schiţam vreun gest de apărare. Vedeau doar că purtăm cuţite şi pistoale asupra noastră şi că, totuşi, nu ne servim de ele.

Old Death făcea eforturi uriaşe ca să pară liniştit. Mai-mai să pună mîna pe pistol, dar căpitanul îi făcu un semn discret să se abţină.

— Ascultaţi! zbieră capul bandei către ai săi. E limpede că avem de-a face cu nişte blestemaţi care subminează Statele din Sud. Ce caută ei aici, în Texas? Sînt spioni şi trădători. Să-i lichidăm, scurt pe doi!

Propunerea fu aprobată gălăgios. Căpitanul vasului îi mai avertiză odată în mod serios, dar nu obţinu nimic. Derbedeii îşi rîseră de el. Îşi puseră apoi întrebarea dacă să-l judece concomitent şi pe indian, sau să ne spînzure mai întîi pe noi. Deciseră să fie chemat şi Winnetou. „Preşedintele" tribunalului trimise doi „membri" să-l aducă.

Împresuraţi cum eram, nici nu-l văzurăm pe tînărul apaş. Auzirăm doar un strigăt puternic. Winnetou doborîse pe unul din găliganii trimişi după el, iar pe al doilea îl aruncase peste bord. Apoi dispăru în cabina cîrmaciului, construită din plăci de fier şi situată lîngă carcasa roţilor. Printr-un ochi al cabinei mîji curînd ţeava dublă a puştii sale de argint.

Firește că întîmplarea stîrni mare tămbălău. Se repeziră toţi la parapetul vasului, rugîndu-l pe căpitan să trimită o barcă de salvare după camaradul lor expediat în apă. Căpitanul le îndeplini rugămintea. Un matroz sări în barca fixată la pupa, o dezlegă şi vîsli către găliganul care se zbătea în valuri. Din fericire, acesta ştia oarecum să înoate şi se menţinea la suprafaţă.

Old Death și cu mine rămaserăm singuri. Deocamdată scăpasem de spînzurătoare. Cîrmaciul și ceilalți matrozi stăteau cu ochii țintă la căpitan. Acesta ne făcu semn să venim mai aproape și ne spuse cu glas reținut :

— Atenție, domnilor ! Îi îmbăiem îndată. Dumneavoastră rămîneți fără nici o grijă pe bord. Și faceți gălăgie, cît mai multă gălăgie !

Dădu ordin să se oprească mașinile și vasul pluti încet către malul drept. Era acolo un banc de nisip, pe care îl lingea leneș apa destul de săracă a fluviului. Un semn al căpitanului — și cîrmaciul, zîmbind complice, îndreptă vasul spre banc. Un scrîșnet dedesubt, o izbitură încît unii pasageri se treziră pe jos — și iată-ne proptiți în mal. Acum toată atenția celor ce urmăreau barca de salvare își schimbă obiectul. Călătorii pașnici, informați și instruiți din vreme, țipau de mama-focului, ca și cînd le-ar fi sunat ceasul morții. Iar derbedeii, crezînd că e vorba de un accident, strigau la rîndul lor ca din gură de șarpe. Atunci veni fuga unul din matrozi și, făcîndu-l pe speriatul, îi raportă căpitanului :

— Apă în cală, domnule căpitan ! Prova s-a rupt în două ! Cîteva minute, și vasul se scufundă !

— Sîntem pierduți ! exclamă căpitanul. Se salvează cine poate ! Apa nu e adîncă. Repede, spre mal !

Coborî de pe punte, își scoase la iuțeală haina, vesta, chipiul își trase cizmele din picioare și sări peste bord. Apa îi ajungea numai pînă la gît.

— Jos ! Săriți ! strigă el. Mai e încă vreme. Dacă vaporul se scufundă, s-a zis cu noi.

Secesioniștii nici nu înregistrară ciudățenia că tocmai căpitanul vasului îl părăsise cel dintîi și că se dezbrăcase. Erau prea îngroziți ca să mai cîntărească lucrurile. Se aruncau peste bord și înotau gîfîind spre mal, fără să observe cum căpitanul, luînd-o pe la

spatele vaporului, se cățără frumușel pe scara pregătită dinainte. Astfel, vasul fu curățat, și unde cu o clipă înainte domnise spaima răsunară acum hohote de rîs.

Pe cînd primii „salvați" atingeau malul, căpitanul ordonă presiune maximă. Avînd fundul plat și rezistent, vasul nu suferise nici cea mai mică avarie și se supuse docil comandei. Fluturîndu-și haina ca pe un drapel, căpitanul strigă spre mal :

— *Farewell !* Rămîneți cu bine, gentlemeni ! Dacă vă mai vine pofta să vă jucați de-a tribunalul, spînzurați-vă între voi. Bagajele, cîte au rămas aici, le voi preda în portul La Grange. Ridicați-le de acolo !

Vă puteți imagina ce impresie făcură toate acestea asupra derbedeilor păcăliți. Răgeau desperați, îl somau pe căpitan să oprească și să-i ia pe bord, amenințau cu reclamații, cu moartea, ba se folosiră chiar și de puști în măsura în care acestea nu se umeziseră de tot. În cele din urmă, unul din ei, cuprins de turbare și neputință, răcni spre căpitan :

— Potaie ! Te așteptăm noi la întoarcere și te spînzurăm pe propriul tău vas !

— *Well, sir !* N-ai decît ! Vă vom pofti pe bord ! Dar pînă atunci, transmiteți salutări generalilor voștri din Sud !

Vaporul își luă toată viteza și navigarăm cît se poate de repede, ca să recuperăm timpul pierdut...

KU-KLUX-KLAN

Acest cuvînt mai e şi azi o enigmă lexicală căreia i s-au dat diferite explicaţii contradictorii. Numele faimosului Kukluxklan sau, altfel ortografiat, Ku-klux-klan — ar fi, după unii, onomatopeic, imitînd ţăcănitul puştii cînd o încarci. Alţii îl descompun în *cuc*, adică *avertisment*, *gluck*, adică *gîlgîit*, şi *clan*, cuvînt de origine scoţiană care înseamnă *trib*, *seminţie* sau *bandă*. Creadă fiecare ce vrea. Probabil că nici membrii Ku-klux-klanului nu ştiu de unde vine acest nume şi ce înţeles are. La urma urmei, puţin le pasă. Poate că vreun ins a clănţănit pur şi simplu din gură, iar alţii l-au imitat, fără să se sinchisească de sensul sau nonsensul expresiei.

Nu la fel de obscur era însă şi scopul urmărit de această asociaţie, care a apărut mai întîi în Carolina de sud, Georgia, Alabama, Mississippi, Kentucky şi Tennessee şi, în sfîrşit, întinzîndu-şi tentaculele către Texas. Se alcătuia dintr-o adunătură de duşmani înveteraţi ai Nordului, care îşi puseseră drept ţel combaterea prin toate mijloacele, chiar şi cele mai criminale, a ordinii noi, instaurate după încheierea războiului civil. Într-adevăr, ani de-a rîndul Ku-klux-klanul a menţinut în statele sudice o continuă tulburare, primejduind proprietatea, frînînd industria şi comerţul. Şi nici cele mai drastice măsuri nu au izbutit să pună capăt nefastei sale activităţi.

Organizație secretă, înființată în urma restricțiilor pe care guvernul fusese silit să le aplice față de Sudul învins, Ku-klux-klanul își recruta membrii dintre partizanii sclavajului, adversari ai Uniunii și ai partidului republican. Prestînd jurăminte fanatice, aceștia se legau să execute orbește prevederile statutului și să păstreze, sub amenințarea pedepsei cu moartea, toate secretele organizației. Nu se dădeau înapoi de la nici un act de violență, nici chiar de la incendieri și asasinate; se întruneau periodic și săvîrșeau crimele umblînd totdeauna călare și mascați. Împușcau preoții în amvon și judecătorii în exercițiul funcțiunii, atacau gospodari pașnici, lăsîndu-i să zacă sub ochii familiei, cu spinările sfîșiate pînă la os. Toți criminalii și bătăușii din lume luați la un loc nu răspîndeau atîta groază cît acest Ku-klux-klan, pentru combaterea căruia guvernatorul Carolinei de sud se văzuse nevoit să ceară președintelui Grant[1] ajutor militar. Asociația luase asemenea proporții, încît, fără acest ajutor, nu i se putea ține piept. Grant a supus chestiunea Congresului. A fost promulgată o lege împotriva Ku-klux-klanului, conferind președintelui puteri excepționale, mergînd pînă la nimicirea bandei. Însăși nevoia de a recurge la astfel de măsuri extreme dovedește din plin pericolul grav pe care Ku-klux-klanul îl reprezenta nu numai pentru indivizii luați în parte, dar și pentru întreaga națiune...

Se înserase cînd vaporul nostru sosi în portul La Grange și cînd căpitanul ne anunță că, din cauza condițiilor nesigure de navigație, călătoria nu mai

[1] *Ulysses Simpson Grant* (1822—1885), om politic și general american. A fost comandant suprem al forțelor armate ale Statelor din Nord în timpul războiului de secesiune (1864—1865). Președinte al S.U.A. între anii 1869 și 1877.

poate fi continuată. Ne văzurăm deci obligaţi să debarcăm. Winnetou o luă înainte, traversînd călare pasarela şi topindu-se apoi în întunericul portului.

Old Death îl căută deîndată pe funcţionarul de serviciu al agenţiei de navigaţie.

— Mă interesează, *sir*, cînd a sosit aici ultimul transport de călători din Matagorda şi dacă toţi pasagerii au coborît de pe vas.

— Ultimul transport ? Alaltăieri, cam la ora asta. Iar pasagerii au coborît pînă la unul, deoarece vasul avea să-şi continue cursa abia a doua zi dimineaţa.

— Aţi fost de faţă şi la reîmbarcarea lor ?

— Firește, *sir*.

— Atunci, v-aş ruga să ne daţi o informaţie. Sîntem în căutarea a doi prieteni care au călătorit cu vasul respectiv şi trebuie să fi poposit aici, laolaltă cu ceilalţi pasageri. Am vrea să ştim dacă şi-au reluat călătoria.

— Hm, nu-i uşor de ştiut. Nici nu se crăpase bine de ziuă, era încă întuneric şi pe bord era mare înghesuială. În astfel de condiţii, cum să observi pe fiecare în parte ? Probabil că toată lumea a plecat mai departe, exceptînd pe un domn Clinton.

— Clinton ? Păi, chiar de dumnealui e vorba. Veniţi, vă rog, mai la lumină ! Prietenul meu are o fotografie a lui Clinton. Să vedem dacă-l recunoaşteţi.

Într-adevăr, funcţionarul confirmă cu toată siguranţa că acesta e domnul cu pricina.

— Ştiţi, cumva, unde a tras în gazdă ? întrebă Old Death.

— Nu ştiu precis, dar pesemne că la señor Cortesio, ai cărui oameni l-au întîmpinat şi i-au dus bagajele. E vorba de un spaniol care se ocupă cu tot felul de comisioane. Acuma se pare că livrează în secret arme pentru Mexic.

— Sper că e un gentleman ?

— Ce să vă spun, *sir*, astăzi oricine se crede gentleman, chiar dacă-şi cară şaua în spinare.

Aluzia se referea, firește, la noi, dar omul n-o făcuse cu răutate. De aceea Old Death reluă prietenos.

— Vreun han se găsește oare în acest port binecuvîntat, unde, cu excepția lanternei dumneavoastră, nu se vede nicăieri măcar un fir de lumină ? Adică un han acceptabil, unde să te poți odihni fără a fi molestat de oameni sau de... alte insecte ?

— Nu e decît unul singur. Dar ați cam lungit discuția cu mine și pasagerii ceilalți trebuie să fi ocupat între timp cele cîteva odăi disponibile.

— Destul de neplăcut, constată Old Death, trecînd calm și peste această impoliteţe. În casele particulare probabil că nu trebuie să ne așteptăm la prea multă bunăvoință, nu-i așa ?

— *Sir*, eu nu vă cunosc : nu știu. La mine nu vă pot găzdui din lipsă de loc. Dar e cineva care n-o să vă refuze, vreau să spun dacă sînteți oameni cumsecade. E un fierar care s-a mutat aici venind din Missouri.

— Perfect ! se bucură Old Death. Doar nu sîntem răufăcători. Îi plătim cinstit și poate să ne găzduiască fără grijă. N-ați vrea să ne dați adresa ?

— Nu-i nevoie de nici o adresă. V-aș conduce chiar eu, dar mai am niște treburi cu vaporul. De altfel, master Lange, așa îi zice fierarului, nu e încă acasă. La ora asta se află de obicei la cîrciumă. Așa e tradiția pe-aici. Ajunge să întrebați de master Lange din Missouri. Îi spuneți că v-a trimis la el reprezentantul agenției. Va să zică o luați drept înainte și vă opriți la a doua clădire pe stînga. Veți recunoaște ușor cîrciuma : e luminată. Obloanele încă nu s-au închis.

Dădui omului un bacşiş şi plecarăm ducînd şeile cu noi. Cîrciuma o recunoscurăm nu numai după geamurile luminate, ci şi după larma ce răzbătea dinăuntru. Pe firmă, închipuind un soi de broască ţestoasă uriaşă, prevăzută cu aripi şi numai cu două picioare, scria: „Hawks Inn". Deci broasca, în intenţia zugravului, trebuia să fie de fapt o pasăre de pradă, ospătăria numindu-se „Vulturul".

Cum am deschis uşa, năvăli asupra noastră un nor de fum gros şi înecăcios. Consumatorii erau pesemne înzestraţi cu nişte plămîni excepţionali ca să nu se sufoce, ba să se simtă chiar bine în această atmosferă. Excelenta stare a bojocilor se vădea şi din vorbăria neobişnuit de sonoră. Aici nu se discuta cu glas normal. Toţi pălăvrăgeau în gura mare, de-ai fi zis că nici nu-şi ascultă interlocutorii. Văzînd această plăcută ambianţă, stăturăm cîteva clipe în pragul cîrciumii, ca să ne mai obişnuim ochii cu fumul şi să ajungem a deosebi persoanele şi lucrurile. În cele din urmă, constatarăm că există două încăperi, una spaţioasă pentru clienţii de rînd, şi alta mai mică pentru oamenii mai cu vază — fapt nu numai neobişnuit în America, dar şi primejdios, dacă avem în vedere că nici un cetăţean al statelor libere n-ar fi admis vreo discriminare socială sau morală în dauna lui.

Cum în sala din faţă toate locurile erau ocupate, ne îndreptarăm spre încăperea din fund, fără să ne bage nimeni în seamă. Acolo găsirăm două scaune libere la o masă. Lepădarăm şeile într-un ungher şi luarăm loc. La masa cu pricina mai şedeau cîţiva bărbaţi, care beau bere şi discutau între ei. Ne priviră scurt, pătrunzător, şi schimbară brusc vorba, fapt pe care îl sesizai după oarecare semne ale lor de stînjeneală. Doi dintre comeseni semănau leit unul cu altul. Se vedea cît de colo că sînt tată şi fiu.

Erau înalți, viguroși, cu trăsături puternic conturate, cu mîini mari și grele — mărturii ale unei munci aspre, sîrguincioase. Păreau în fond niște oameni blajini, dar care tocmai trecuseră printr-un moment de enervare, ca și cînd ar fi discutat un subiect neplăcut.

De altfel, se și mutară puțin mai încolo, sugerîndu-ne cu discreție că n-au poftă să intre în vorbă cu noi.

— Stați pe loc, domnilor ! li se adresă Old Death. N-o să vă devorăm, deși de azi-dimineață n-am pus mai nimic în gură. Se găsește pe-aici ceva de mestecat care să nu cadă greu la mațe ?

Cel pe care îl bănuiam a fi tatăl tînărului clipi din ochiul stîng și răspunse vesel :

— În ce privește integritatea persoanelor noastre, *sir*, cred că ne-am apăra nițel înainte de a fi înghițiți. De altfel, sînteți leit Old Death. Sper că nu vă supără comparația.

— Old Death ? Asta cine-o mai fi ? se miră prietenul meu, făcînd o mutră cît se poate de mirată.

— În tot cazul, e un tip mai acătării ca dumneavoastră, un *westman*, un cercetaș cu mare faimă. Într-o lună de zile omul acela înfruntă mai multe primejdii decît alții în toată viața lor. Băiatul meu, Will, îl știe la față, l-a văzut.

„Băiatul" număra de bună seamă vreo douăzeci și șase de ani. Avea fața bronzată și făcea impresia unui ins în stare să dea peste cap o duzină de adversari. Old Death îl privi pieziș și-l descusu pe bătrîn.

— Ziceți că l-a văzut ! Cînd ?

— În șaizeci și doi, dincolo, în Arkansas, puțin înaintea bătăliei de la Pea Ridge. Dar dumneavoastră probabil că nici n-ați auzit de această bătălie.

— De ce nu ? Am pribegit nu odată prin Arkansas și cred că atunci mă aflam chiar în apropiere de Pea Ridge.

— Și de partea cui erați, dacă-mi permiteți întrebarea ? Împrejurările sînt așa fel, încît nu strică să știi ce hram poartă persoana cu care stai la aceeași masă.

— Nu vă faceți griji, master ! Sper că nu sînteți partizanul sclavagiștilor bătuți. Or, în acest caz, sînt cu totul de părerea dumneavoastră...

— Atunci fiți binevenit ! Dar să revenim la Arkansas și la Old Death. Știți, probabil, că acest stat, cînd a izbucnit războiul civil, înclina să treacă de partea Uniunii. Pe neașteptate, însă, lucrurile s-au schimbat. Mulți oameni destoinici, care priveau cu oroare sclavajul și purtarea aristocrației sudice, s-au strîns laolaltă declarîndu-se împotriva secesiunii. Totuși, forțele conservatoare, printre care și acei baroni din Sud, au pus mîna pe cîrmă. Elementele cu judecata sănătoasă au fost intimidate, și astfel Arkansas se alătură Sudului. Firește că faptul acesta a provocat mare amărăciune. Dar pentru moment nu era nimic de făcut. Oamenii au fost nevoiți să rabde și să privească neputincioși cum țara aceea frumoasă, mai ales în partea ei de miază-noapte, era pustiită de război. Eu locuiam pe atunci la Missouri, pe Poplar Bluff, aproape de granița cu Arkansas. Băiatul meu, aci de față, s-a înrolat, bineînțeles, într-unul din regimentele unioniste care intenționau să vină în ajutorul celor din Arkansas. O coloană, din care făcea parte și Will, a fost trimisă în recunoaștere peste graniță. Acolo a dat peste un număr covîrșitor de trupe inamice și, după o luptă eroică, ai noștri au fost înfrînți.

— Va să zică, au căzut prizonieri ? Îmi închipui că nu le-a mers tocmai bine. Se știe cum se purtau

statele din sud cu prizonierii. Dintr-o sută de oameni, pe puțin optzeci mureau din cauza tratamentului inuman. Dar de împușcat nu-i prea împușcau.

— Oho! Aici vă înșelați amarnic. Băieții noștri s-au ținut tare, au consumat toată muniția și s-au bătut apoi corp la corp, provocînd secesioniștilor pierderi grele. Aceștia, furioși, erau gata să se răzbune pe prizonieri și să-i măcelărească. Will, singurul meu fecior, se afla în mare primejdie. Și dacă-l vedeți aici întreg și teafăr, pentru asta numai Old Death merită mulțumiri.

— Cum așa, master? Mă faceți din ce în ce mai curios. Te pomenești că cercetașul acela va fi adus niște trupe în ajutorul prizonierilor?

— Ar fi fost prea tîrziu. Pînă să sosească asemenea trupe, fiul meu s-ar fi prăpădit. Însă Old Death a procedat ca un *westman* care știe ce și cum. Adică, de unul singur, i-a eliberat pe toți prizonierii.

— Grozav! Asta zic și eu lovitură!

— Și ce lovitură! S-a tîrît pe burtă pînă în lagăr, cum fac indienii. Era seară și venise în ajutor și o ploaie torențială, care stinsese toate focurile. Se înțelege că vreo cîteva santinele i-au simțit vîrful cuțitului. Altfel nu se putea. Secesioniștii se aflau într-o fermă, un batalion întreg. Ofițerii ocupaseră camerele de locuit, iar trupa se adăpostise la întîmplare. Pe prizonieri, vreo douăzeci la număr, îi îngrămădiseră într-o șandrama unde era instalat teascul de zahăr, păzit de patru santinele, cîte una pe fiecare latură a clădirii. Chiar în dimineața următoare, sărmanii băieți aveau să fie puși la zid. În timpul nopții, însă, după schimbarea santinelelor, prizonierii auziră un zgomot pe acoperiș. Nu era ropotul ploii, era un alt fel de zgomot. Stătură liniștiți și traseră cu urechea. Deodată, o trosnitură. Șindrila cedă și cineva tot lărgea spărtura, pînă ce

ploaia năvăli peste teasc. Timp de zece minute nu se mai auzi nimic. Dar pe urmă necunoscutul slobozi prin spărtură trunchiul unui copac tînăr, cicluros şi destul de rezistent ca să suporte greutatea unui om. Pe acest trunchi să cătărară prizonierii pînă pe acoperişul nu prea înalt al şandramalei şi de acolo se lăsară în jos, pe pămînt. Afară, cele patru santinele din schimb zăceau în nesimţire. Băieţii le luară armele şi, cu multă dibăcie, salvatorul îi scoase dincolo de lagăr, în drumul ce duce la frontieră şi pe care-l cunoşteau cu toţii. Abia aici aflară ei că omul care îşi riscase viaţa ca să-i salveze era Old Death, cercetaşul.

— Şi i-a însoţit mai departe ? se prefăcu a nu şti Old Death.

— Nu. Spunea că-l aşteaptă nişte treburi urgente şi se mistui repede în bezna nopţii ploioase. Băieţii nici nu apucaseră măcar să-i mulţumească şi să-i reţină trăsăturile feţei. Era un întuneric de nu se vedea om cu om. Will al meu abia de-i ghici statura înaltă şi deşirată. Dar pe parcurs a schimbat cu el cîteva vorbe de care îşi aminteşte la perfecţie. Eh, de l-am întîlni odată pe acest Old Death ! Ar şti şi el cum arată nişte oameni recunoscători !

— O fi ştiind el şi aşa. Îmi închipui că fiul dumneavoastră nu e singurul om cu care s-a întîlnit în viaţă. Dar spuneţi-mi, *sir*, nu cunoaşteţi cumva pe un anume master Lange din Missouri ?

Celălalt îşi înălţă atent capul.

— Lange ? îngînă el. De ce vă interesează ?

— Ne temeam că aici, la „Vulturul", n-o să mai găsim loc şi ne-am informat la reprezentantul agenţiei de navigaţie dacă nu cunoaşte pe cineva care ne-ar putea găzdui, şi dînsul ni l-a recomandat pe master Lange, sfătuindu-ne totodată să ne referim

la bunele lui oficii. De altfel, tot el ne-a trimis încoace, la restaurant.

Tatăl lui Will își trecu din nou privirea cercetătoare peste fețele noastre.

— Ei bine, *sir*, eu însumi sînt Lange. Pentru că știu cine v-a trimis și păreți niște oameni cumsecade, îngăduiți-mi să vă strîng mîna și să vă spun bine ați venit. Sper că nu-mi veți înșela încrederea. Dar cine-i amicul dumneavoastră, că n-a scos o vorbuliță pînă acum ?

— E un german, om cu studii înalte. A venit să-și caute norocul pe aceste meleaguri.

— Vai, vai ! Dumneavoastră, cei de dincolo, vă închipuiți că aici umblă cîinii cu coyrigi în coadă. Aflați, *sir*, că aici se muncește din greu, iar amărăciunile vin cu toptanul pînă să ajungi la o situație. Dar, mă rog, să nu fie cu supărare ! Vă urez succes și fiți binevenit !

De astă dată îmi întinse și mie mîna. Old Death i-o strînse pentru a doua oară.

— Și dacă vă mai îndoiți că meritățm încrederea, adăugă el, mă voi adresa fiului dumneavoastră, care va depune mărturie în privința mea.

— Will ? ! întrebă mirat Lange.

— Chiar dînsul. Spuneați adineauri că a stat de vorbă cu Old Death și că-și amintește totul la perfecție. N-ai vrea, tinere, să-mi povestești și mie ce anume ați discutat ? Mă interesează grozav.

Will, căruia îi fusese adresată întrebarea, rosti cu însuflețire :

— Old Death pășea în fruntea noastră. Fusesem rănit la braț de un glonț și mă durea foarte tare ; nu aveam pansament, mîneca mi se lipise de rană. Tocmai treceam printr-un crîng și Old Death stîrni fără voie o creangă. Aceasta îmi lovi brațul și mă fulgeră o durere atît de vie, încît am țipat și...

— ... şi bătrînul cercetaş v-a făcut măgar ! îl întrerupse Old Death.

— De unde ştiţi ? se minună Will.

Bătrînul continuă fără să-i răspundă.

— Şi atunci i-ai spus că eşti rănit la braţ şi că rana s-a inflamat, iar Old Death te-a sfătuit să-ţi moi mîneca în apă ca să se dezlipească, şi să-ţi răcoreşti apoi rana cu zeamă de pătlagină, care înlătură pericolul gangrenei.

— Da, da, exact aşa ! confirmă uimit tînărul Lange. Dar de unde ştiţi toate astea, *sir* ?

— Mai întrebi ? Doar eu sînt omul cu care ai stat atunci de vorbă. Tatăl dumitale găsea adineauri că semănăm leit Old Death şi cu mine. Şi uite că nu s-a înşelat. Semănăm într-adevăr, cum seamănă, de pildă, nevasta bărbatului cu soţia lui.

— Adică... asta... cum s-ar spune... Sînteţi Old Death ! izbucni Will în culmea bucuriei, sărind de la locul lui şi dînd să-l strîngă în braţe pe bătrînul cercetaş, dar mîna viguroasă a tatălui îl opri şi-l făcu să se aşeze.

— Ho, băiete ! Dacă e să se lase cu duioşii, apoi îmi revine mie, ca tată, primul drept şi prima datorie de a-l îmbrăţişa pe salvatorul tău. Numai că, deocamdată, trebuie să ne abţinem ; nu uita unde ne aflăm şi cîţi ochi ne pîndesc. Prin urmare, stai la locul tău şi fii cuminte !

Şi, adresîndu-se lui Old Death, adăugă :

— Nu mi-o luaţi în nume de rău, *sir*, dar am temeiuri serioase. Aici, la noi, şi-a cam băgat dracul coada. Să nu vă îndoiţi de recunoştinţa mea, dar tocmai de aceea sînt obligat să evit tot ce v-ar pune în primejdie. După cîte ştiu, lumea vă cunoaşte drept partizan al abolţionîştilor. În timpul războiului, aţi pus la cale nişte acţiuni care v-au sporit faima şi au provocat grele pierderi celor din Sud. V-aţi

atașat unor unități din armata Nordului în calitate de călăuză și cercetaș, conducîndu-le pînă în spatele dușmanilor, pe drumuri pe care nimeni altul nu s-ar fi încumetat. Iată de ce vă bucurați la noi de atîta prețuire. În schimb, cei din Sud v-au declarat spion. Știți, desigur, cum stau lucrurile. Dacă ați cădea pe mîna unor secesioniști, v-ați alege cu ștreangul.

— Știu totul, master Lange, și puțin îmi pasă, ripostă cît se poate de calm Old Death. Ce-i drept, nu țin cu tot dinadinsul să atîrn în ștreang, dar am fost de repetate ori amenințat cu spînzurătoarea, și uite că mai sînt viu. Nu mai departe decît azi niște *rowdy* plănuiau să ne spînzure pe amîndoi de coșul vaporului și n-au apucat să-și realizeze opera.

Și Old Death istorisi întîmplarea de pe vapor. După ce-l ascultă cu atenție, bătrînul Lange comentă îngîndurat :

— Căpitanul a procedat foarte curajos, dar s-a expus unei mari primejdii. Dînsul trebuie să rămînă aici, în La Grange, pînă dimineața — iar huliganii pot sosi și ei în cursul nopții. Și atunci, cu siguranță că vor căuta să se răzbune. De altfel, și dumneavoastră o puteți păți, chiar mai rău decît căpitanul.

— Da de unde ! Nu mă tem eu de cîțiva măgari ! Am avut de-a face cu destui indivizi de teapa lor.

— Nu fiți ușuratic, *sir!* Aștia pot strînge aici destule ajutoare. De cîtva timp se petrec la noi lucruri nu prea curate. Din toate părțile ne vin străini pe care nimeni nu-i cunoaște ; se adună prin locuri dosnice și se tot sfătuiesc între ei. De afaceri nu e vorba, căci toată ziua umblă creanga pe străzi. Se vede că n-au nici o treabă. Acum șed dincolo și urlă, și cască niște guri, de-ar încăpea ursul în ele. Au și încercat să ne provoace. O vorbă să le fi răspuns, ar fi ieșit

cu bătaie şi omor! De altfel, nu am nici un chef să mai stau mult aici; veţi fi avînd şi dumneavoastră nevoie de odihnă. Cu cina însă, nu prea stăm pe roze. Eu sînt văduv şi duc, împreună cu feciorul, viaţă de holtei. Luăm masa la restaurant, îndeobşte prînzul. Şi plus de asta, simţind că aici cam arde pămîntul sub picioare, ne-am vîndut casa mai zilele trecute. Nu vreau să spun că nu-mi plac oamenii de prin partea locului. Sînt, ca orişiunde, mai răi sau mai buni. Dar urmările războiului mai apasă greu asupra Nordului, iar dincoace, în Mexic, măcelul încă mai continuă. Noi, în Texas, ne aflăm tocmai la mijloc, şi cazanul s-a încins de-a binelea. Toate haimanalele năvălesc de peste graniţă şi asta îmi taie pofta să rămîn aici. De aceea am hotărît să-mi vînd gospodăria şi să mă mut la fiica mea, căsătorită cu un om serios. Acolo îmi voi găsi un adăpost cumsecade. Am găsit cumpărător chiar aici în localitate, i-a plăcut gospodăria şi, alaltăieri, mi-a şi achitat toată suma în bani peşin. Aşa că pot să plec cînd îmi convine. Mă mut în Mexic.

— Ce v-a apucat? sări Old Death.

— Pe mine?! De ce?

— Păi chiar dumneavoastră vă plîngeaţi adineauri de Mexic. Ziceaţi că acolo mai continuă măcelul. Şi vreţi să vă aruncaţi în gura lupului!

— N-am altă cale, *sir*. De altminteri, nu peste tot în Mexic e aceeaşi situaţie. Unde mă duc eu, adică nitel dincolo de Chihuahua, războiul s-a stins. E adevărat că Juarez a fost nevoit să se retragă la El Paso, dar s-a descurcat repede şi i-a respins pe francuji spre miazăzi. Ceasurile lor sînt numărate. Soarta se va hotărî în jurul capitalei. Sus, în provinciile de la nord, cred că va fi linişte. Acolo ne aşteaptă o situaţie cît se poate de bună. Ginerele meu posedă o mină de argint: e foarte bogat. Lo-

cuieşte de mai bine de un an şi jumătate în Mexic şi în ultima lui scrisoare, îmi aduce la cunoştinţă că „regele argintului", adică el, a devenit tată şi că moştenitorul îşi reclamă cu energie bunicul. Spuneţi şi dumneavoastră, face să mai rămîn aici? E vorba să fiu angajat la mină împreună cu Will... Aşadar, totul e în regulă şi nimic nu mă mai poate reţine. Bunicul trebuie să stea lîngă nepoţel; acolo îi e locul, nu aiurea. Dacă v-ar plăcea să ne însoţiţi, aş fi extrem de bucuros.

— Hm! cugetă Old Death. Nu glumiţi, *sir!* S-ar putea întîmpla şi asta.

— Zău? Aveţi de gînd să plecaţi cu noi? Ar fi minunat! Bateţi palma, *sir*! Mergem împreună.

Şi ne întinse mîna.

— Uşurel, uşurel! rîse Old Death. Cred că ne vom duce şi noi în Mexic, dar nu e încă sigur. Şi chiar dacă ar fi să ne hotărîm, nu se ştie dinainte pe care drum vom apuca.

— Dacă e numai pe-atîta, *sir*, atunci plec cu dumneavoastră pe unde voiţi. De aici toate drumurile duc la Chihuahua şi mi-e indiferent dacă ajung la destinaţie astăzi sau mîine. Sînt egoist şi îmi văd de interesul meu. Călătorind cu un *westman* şi cercetaş ca dumneavoastră, mă asigur că ajung dincolo nevătămat, ceea ce, pe vremurile astea tulburi, nu e puţin lucru. Ce credeţi, *sir*, unde vă puteţi informa mai precis în legătură cu drumul?

— La un anume señor Cortesio. Poate că-l cunoaşteţi?

— Cum să nu-l cunosc! La Grange e atît de mic, încît toate pisicile se tutuiesc între ele. Aflaţi că tocmai acestui señor i-am vîndut casa.

— Întîi de toate, mă interesează dacă e om de treabă sau lichea.

— Om de onoare, *sir*. Culoarea lui politică nu mă priveşte. Puţin îmi pasă dacă cineva preferă să fie condus de un împărat sau de un preşedinte de republică. Numai datoria să şi-o facă. Señor Cortesio are legături strînse cu cei de peste graniţă. Noaptea se adună la el tot felul de oameni ; convoaie de catîri încărcaţi cu lăzi grele sînt dirijate spre Rio del Norte. Eu unul bănuiesc că e vorba de arme şi muniţii destinate partizanilor lui Juarez. Dar e posibil să plece şi voluntari de-ai noştri împotriva francezilor. În orice caz, omul lucrează din plin, ceea ce înseamnă că afacerea îşi merită riscul.

— Unde locuieşte ? Aş vrea să-i vorbesc încă azi.

— Îl găsiţi pe la zece. Intenţionam să tratez ceva cu el şi mă poftise acasă pentru ora asta. Între timp, însă, lucrurile s-au aranjat.

— Mai era cineva la dînsul cînd l-aţi vizitat ultima oară ?

— Da. Erau doi bărbaţi, un tînăr şi altul mai în vîrstă.

— Ştiţi cum îi cheamă ? intervenii eu, curios.

— Am stat aproape o oră împreună şi am avut destul timp să le aflu numele. Tînărului îi zice Ohlert, iar celuilalt senor Gavilano. Acesta din urmă pare să fie un vechi cunoscut al lui Cortesio ; vorbeau despre o întîlnire a lor de acum cîţiva ani în capitala Mexicului.

— Gavilano ? N-am auzit. N-o fi vreun nume nou de împrumut al lui Gibson ? mă făcu atent Old Death.

Am scos fotografiile din buzunar şi le-am arătat fierarului. I-a recunoscut pe loc.

— Aştia sînt, *sir*. Cel slab şi negricios ca un creol e senor Gavilano ; celălalt e master Ohlert, care m-a pus de altfel în mare încurcătură. Mă tot întreba de nişte gentlemeni pe care nu i-am văzut

de cînd trăiesc, de un negru, Othello, de o tînără din Orleans pe nume Ioana, care la început păştea oile şi apoi l-a însoţit pe rege în război, de o nefericită lady Maria Stuart, căreia i-au tăiat capul în Anglia, de un clopot pe care l-ar fi cîntat Schiller [1] şi chiar de un domn poet Ludwig Uhland [2], care ar fi blestemat doi trubaduri, iar regina i-ar fi aruncat din balcon trandafirul ce-l purta la piept. Scotea la iveală o grămadă de nume, de poezii şi de poveşti, din care n-am reţinut decît cele ce vă spun. Mi se învîrteau toate în cap ca roata morii. Acest master Ohlert pare să fie un om tare bun, dar aş face prinsoare că e nitel scrîntit. Pînă la urmă a scos o hîrtie şi mi-a citit din ea. Era vorba de nişte nopţi îngrozitoare, de ploaie şi stele, de negură şi veşnicie, de sînge, de un duh care cheamă mîntuirea, de un diavol în creier şi de o duzină de şerpi, mă rog, tot lucruri învălmăşite, care nu se potrivesc între ele. Zău că nu ştiam ce să fac, să rîd sau să plîng.

Nu mai încăpea îndoială : vorbise cu William Ohlert, iar escrocul de Gibson îşi schimbase iarăşi numele. Probabil că nici Gibson nu era numele lui autentic. Ticălosul era într-adevăr cam smead la faţă ca un creol ; doar îl văzusem cu ochii mei. Poate că era chiar din Mexic şi îl chema Gavilano, nume sub care îl cunoscuse Cortesio. În limba spaniolă *gavilano* înseamnă *uliu*, ceea ce i se potrivea de minune.

Voiam să ştiu înainte de toate ce pretext folosise escrocul ca să-l aducă pe William încoace. Trebuie să fi născocit ceva foarte ispititor pentru tînărul monoman, ceva în legătură cu ideea ce-l obseda de a scrie o dramă despre un poet nebun. Poate că

[1] E vorba de poezia *Clopotele* a poetului german Schiller.

[2] *Ludwig Uhland* (1787—1862), poet şi istoric literar german, liberal-burghez, aparţinînd romantismului tîrziu.

Ohlert i-a vorbit fierarului și despre această chestiune. Întrebai, deci :

— În ce limbă v-ați întreținut cu Ohlert ?

— În germană. Stăruia foarte mult asupra unei tragedii pe care voia s-o scrie. Cică era nevoie să treacă el însuși prin toate întîmplările ce urma să le povestească.

— De necrezut !

— De ce adică de necrezut, *sir* ? Ţicneala constă tocmai în faptul că te urmăresc niște gînduri care nici nu i-ar trece prin cap unui om sănătos. La fiecare trei vorbe pomenea de o señorita Felisa Perilla, pe care, cică, o va răpi cu ajutorul prietenului său.

— Ei, asta e într-adevăr nebunie ! Dacă omul și-a vîrît în cap că trebuie să trăiască aievea tragedia eroilor săi, atunci e cazul să fie împiedicat. Sper că se mai află aici, în La Grange ?

— Nu. A plecat ieri, împreună cu señor Cortesio, la ferma lui Hopkins. De acolo, ia drumul spre Rio Grande.

— Neplăcută afacere, foarte neplăcută ! Trebuie să mergem pe urmele sale. Dacă se poate, încă azi. Știți cumva unde ne putem face rost de niște cai buni ?

— Chiar la señor Cortesio. Are în permanență cai pregătiți pentru oamenii ce urmează să treacă la Juarez. Dar nu v-aș sfătui să porniți noaptea. Nu cunoașteți drumul și ați avea nevoie de o călăuză greu de găsit la ora asta.

— Totuși, poate găsim. Să facem pe dracu-n patru și să nu mai întîrziem. Mai întîi, să vorbim cu Cortesio. A trecut de zece, trebuie să se fi întors acasă. V-aș ruga să ne arătați locuința lui.

— Cum doriți, *sir*, cu plăcere.

Cînd să ne ridicăm de pe scaune, auzirăm tropot de copite în fața localului și, după cîteva momente,

apărură noi clienți. Spre mirarea mea și, desigur, cu destulă neliniște, recunoscui în acei oameni vreo nouă sau zece din indivizii cărora căpitanul vasului le oferise plăcuta ocazie de a se „salva" pe mal. Păreau să-i cunoască pe ceilalți cheflii, care îi salutară zgomotos. Din schimbul lor de cuvinte aflarăm că erau așteptați. Cum toată lumea îi asalta cu întrebări, nici nu avură cînd să ne bage în seamă, ceea ce, firește, ne convenea foarte mult. Nu doream de fel să le atragem atenția asupra noastră. Rămaserăm deocamdată tot la masa lui Lange. Ca să ieșim, ar fi trebuit să trecem pe lîngă ei și, fără îndoială, am fi fost provocați. Aflînd cine sînt indivizii, bătrînul Lange împinse ușa ce ne despărțea de odaia cea mare, lăsînd-o numai nițel crăpată, cît să putem auzi discuția lor. Ca o măsură de precauție în plus, schimbarăm între noi locurile; eu mă așezai cu spatele spre odaia vecină.

— E mai bine să nu vă vadă la față, sublinie fierarul. Las' că nici pînă acum atmosfera nu era prea simpatică pentru noi; dar dacă aștia vă observă și pe dumneavoastră, „spionii", atunci scandalul e gata.

— Toate bune, răspunse Old Death, numai că nu ne prea convine să stăm aici pînă după plecarea lor! Trebuie să ajungem cît mai repede la Cortesio.

— O facem și pe asta, *sir*. Vă arăt eu o ieșire dosnică.

Old Death își roti ochii prin încăpere, apoi întrebă:

— Cum așa? Nu văd altă ieșire decît prin odaia din față.

— Pe aici, lămuri Lange arătînd fereastra. Pe aici o să ieșim mai comod.

— Vorbiți serios? se miră bătrînul cercetaș. Sau v-ați speriat chiar de-a binelea? S-o ștergem engle-

zește ? Dar ce sîntem noi, șoareci care dispar în găuri de frica pisicii ? Ne-am face de rîs !

— Eu nu prea știu ce-i frica. Totuși, țin minte zicala din bătrîni cum că fuga-i rușinoasă, dar sănătoasă. Nu e vorba de teamă, ci de prevedere. Gașca de dincolo ne întrece de zece ori ca număr. Derbedeii sînt dezlănțuiți, porniți pe scandal, ne-ar bara trecerea. Și cum nici eu, nici dumneavoastră nu ne-am lăsa călcați pe coadă, ar ieși o scărmăneală cumplită. Mă descurc eu, nu-i vorbă, și cu o liotă întreagă, dacă e pe bătaie, pe pumni, pe ciomăgeală. Nu uitați că sînt fierar și știu să izbesc cu ciocanul în moalele capului. Dar pistolul e o armă perfidă. Orice sfrijit și laș te poate ucide cu un glonț cît un bob de mazăre, chiar dacă ai fi cel mai curajos dintre uriași. De aceea, e mult mai înțelept s-o ștergem pe fereastră și să-i lăsăm cu buzele umflate...

Mă gîndeam în sinea mea că omul acesta cumpănit judecă bine. Și Old Death recunoscu, după o scurtă pauză.

— În sfîrșit, ideea nu e dintre cele mai proaste. Accept propunerea. Sînt gata să-mi strecor prin fereastră lăboaiele cu toate anexele lor. I-auzi cum mai zbiară păcătoșii ! Cred că istorisesc pățania de pe vapor.

Așa era. Noii veniți vorbeau de călătoria lor, de Old Death, de Winnetou, de mine, de căpitan și de stratagema lui. Numai că nu erau încă hotărîți asupra modului cum aveau să se răzbune. Cei șase *rowdy* și unii partizani de-ai lor voiseră să aștepte pe mal sosirea unui alt vapor în schimb alții se opuseseră acestui plan.

— Doar nu era să stăm acolo pînă la paștele-cailor, explică unul dintre aceștia. Trebuia să venim încoace. Eram așteptați. Noroc că am găsit în apropiere o fermă și am luat caii cu împrumut.

— Cu împrumut ? rîse altul.

— Da, în felul nostru, firește. Dar erau prea puțini. Am fost nevoiți să călărim cîte doi pe un cal. Mai tîrziu s-au îndreptat lucrurile. Am dat și de alte ferme, așa că, pînă la urmă, ne-am putut cocoța fiecare pe gloaba lui.

Un hohot general salută isprava cu furtul cailor. Apoi povestitorul schimbă vorba.

— Și aici ? E totul în regulă ? I-ați găsit pe... ?

— Găsit.

— Și hainele ?

— Am adus două lăzi pline ; cred că e de ajuns.

— Va fi o plăcere ! Dar și spionii aceia, și căpitanul trebuie să-și primească porția. Vasul a acostat aici pentru noapte, deci căpitanul va fi ușor de găsit. De altfel, nici dibuirea celor doi spioni și a indianului nu ne va cere prea mult timp. Îi recunoști de la o poștă. Unul poartă costum nou de vînătoare. Umblă pe jos, n-au cai, însă duc cîte o șa în spinare.

— Cîte o șa ? răsună un glas entuziast. N-or fi ăia doi care au intrat adineauri și...

Restul nu se mai auzi. Discuția continuă aproape în șoaptă.

— Domnilor, constată fierarul Lange, e cazul s-o luăm din loc. În cîteva minute haimanalele vor veni peste noi. Ieșiți mai întîi dumneavoastră. Șeile vi le dăm prin geam.

Omul avea dreptate. Fără nici o jenă, mă grăbii să sar afară ; Old Death mă urmă. Apoi Lange și fiul său ne deteră lucrurile, sărind și ei pe fereastră.

Ne găseam în fața clădirii, într-o grădiniță împrejmuită cu un gard. Pășirăm peste el și numaidecît observarăm că și ceilalți cetățeni care șezuseră în odăița din fund se strecoară afară pe fereastră. Probabil că nici ei nu se așteptau la un tratament prea

amabil din partea secesioniștilor, preferînd să ne urmeze exemplul.

— Ai-ai, se bucură Lange, ce mai guri or să caște dumnealor cînd vor constata că păsărelele au zburat din colivie ! Le-am făcut-o, pe onoarea mea !

— Totuși, mare rușine ! bombăni Old Death. Parcă-mi și sună în urechi rîsul și batjocurile lor !

— Lăsați-i să se veselească acum ! Cine rîde la urmă rîde mai bine. Vor mai fi ocazii să vă dovedesc că nu mă tem de ei, dar păruiala în cîrciumă nu-mi convine.

Cei doi fieraru stăruiră să ne ducă ei șeile ; nu înțelegeau ca musafirii lor să care asemenea poveri.

După puțin, ne oprirăm între două case. Ușa din stînga era învăluită în beznă ; dincolo mijea lumină prin crăpătura oblonului.

— Señor Cortesio s-a întors, constată Lange. Casa de colo, unde se vede lumină, e a lui. Bateți în ușă și vă va deschide. După ce terminați discuția, veniți dincoace, la noi, și bateți la geamul de lîngă ușă. Pînă atunci vă pregătim o gustare.

Plecară spre casa lor, iar Old Death și cu mine o cotirăm la dreapta. La primul nostru semnal ușa se crăpă puțin și cineva întrebă :

— Acolo cine ?

— Doi prieteni, răspunse Old Death. Señor Cortesio e acasă ?

— Ce dorim de la señor ?

După vorbă, omul de la ușă părea să fie un negru.

— Am venit în legătură cu o afacere.

— Ce fel afacere ? Spune, altfel nu intră.

— Ne-a trimis master Lange.

— Massa Lange ? Atunci bun. Putem intra. Stai puțin !

Închise ușa, dar reveni în scurt timp.

— Poftim, intră! Señor spune vrea vorbit cu străini.

Printr-un coridor îngust păşirăm într-o mică încăpere care putea fi odaia de lucru. Un birou-pupitru, o masă şi cîteva scaune de lemn alcătuiau mobilierul. Lîngă pupitru, privind spre uşă, stătea un bărbat înalt şi uscăţiv. Se vedea cît de colo că e spaniol.

— *Buenos tardes!* Bună seara! răspunse el politicos la salutul nostru. V-a trimis señor Lange? Pot să ştiu ce vă aduce la mine, señores?

Eram curios ce va răspunde Old Death. Îmi spusese încă de afară să las convorbirea pe seama lui.

— Ar putea să fie o afacere, sau, eventual, numai o informaţie, señor. Nici noi nu ştim încă precis, spuse bătrînul.

— Vom vedea. Luaţi loc şi serviţi cîte un *cigarillo*.

Ne întinse tabachera cu ţigări şi scăpără bricheta. Nu-l puturăm refuza. Un mexican nu concepe o discuţie, mai ales una de afaceri, fără fum de ţigară. Old Death, căruia o priză de tabac i-ar fi fost înzecit mai plăcută decît cea mai fină havană, trase din acel *cigarillo* subţire şi-l dădu gata din cîteva fumuri. Eu, în schimb, fumam mai pe îndelete.

— De fapt, ceea ce ne aduce aici, începu Old Death, nu prezintă cine ştie ce importanţă. Am ales această oră tîrzie numai pentru că mai devreme nu eraţi de găsit şi nu ne-ar fi convenit să amînăm vizita noastră pînă mîine. Situaţia de aici nu ne îmbie la un popas mai lung. Avem intenţia să trecem în Mexic şi să ne punem la dispoziţia lui Juarez. Bineînţeles că aşa ceva nu se face fără măsuri prealabile. Trebuie să ne asigurăm întrucîtva că vom fi primiţi cu bunăvoinţă. De aceea am luat unele informaţii discrete şi astfel am aflat că aici, în La Grange, se fac recrutări. Ne-a fost pomenit numele dumneavoastră, señor, şi de aceea am ţinut să vă

vedem. Poate aveţi amabilitatea să ne spuneţi dacă ne aflăm pe drumul cel bun.

Mexicanul nu răspunse imediat. Ne cîntări o vreme şi ochii lui parcă se opriră cu satisfacţie asupra mea; eram tînăr şi voinic. Old Death trebuie să-i fi plăcut mai puţin. Trupul lui costeliv, aplecat, nu părea să reziste la mari eforturi. În cele din urmă, Cortesio întrebă :

— Cine v-a indicat numele meu, señor ?

— Un bărbat cu care ne-am întîlnit pe vapor, minţi Old Death. Am dat apoi, din întîmplare, peste master Lange, care ne-a informat că nu vă putem găsi acasă înainte de ora zece. Noi sîntem din Nord şi am luptat împotriva Sudului. Avem, aşadar, destulă experienţă militară ca să putem fi de folos domnului preşedinte al Mexicului.

— Hm ! Toate-s bune, señor, dar vă spun cinstit că nu-mi faceţi impresia unui om care ar putea înfrunta greutăţile şi privaţiunile ce vă aşteaptă.

— Aţi vorbit foarte sincer, señor, zîmbi Old Death. Cred însă că ar fi suficient să-mi spun numele pentru a vă convinge că sînt cît se poate de apt pentru o asemenea sarcină. Mi se spune îndeobşte Old Death.

— Old Death ! exclamă surprins Cortesio. E posibil ? Sînteţi într-adevăr faimosul cercetaş care le-a dat atîta de furcă celor din Sud ?

— Eu sînt. Mă puteţi recunoaşte după fizionomie.

— Desigur, desigur, señor ! Eu sînt, în general, foarte prudent. Nimeni dinafară nu trebuie să afle că fac recrutări pentru Juarez ; mai ales acum mă păzesc înzecit. Totuşi, în cazul lui Old Death, nu văd de ce m-aş ţine în rezervă. De aceea, vă răspund sincer că aţi fost îndreptaţi pe calea cea bună. Sînt bucuros să vă recrutez imediat ; vă pot asigura chiar un rang corespunzător ; un om ca Old Death trebuie, firește,

apreciat la valoarea lui ; doar nu-l vom înrola ca ostaş de rînd !

— Sper şi eu, señor. Iar în ce-l priveşte pe tovarăşul meu chiar dacă pentru început va fi simplu soldat, sînt sigur că va avansa rapid. În ciuda tinereţii sale, a ajuns printre abolişionişti la rangul de căpitan. Numele, Müller, nu spune mult, dar e foarte probabil că aţi auzit de el. A luptat sub comanda lui Sheridan şi, în calitate de sublocotenent, a condus primul eşalon al avangărzii în faimosul marş peste Missionary-Ridge. Ştiţi, desigur, ce acţiuni temerare s-au întreprins atunci. Müller era foarte apreciat de Sheridan care îl folosea în cele mai teribile misiuni. Dînsul e una şi aceeaşi persoană cu mult lăudatul ofiţer de cavalerie care, în sîngeroasa şi decisiva bătălie de la Five-Forks, l-a eliberat din captivitate pe generalul Sheridan. Iată de ce cred, señor, că nu faceţi o achiziţie proastă.

Bătrînul mînţea de îngheţau apele. Dar puteam oare să-l dau de gol ? Simţeam că, de ruşine, mi se urcă tot sîngele în obraz ; în schimb, bravul Cortesio interpretă îmbujorarea mea drept dovadă de modestie. Îmi strînse mîna şi, mintind la rîndu-i, ca un reporter de fapte senzaţionale, rosti :

— Lauda meritată nu trebuie să vă indispună, señor Müller. Am auzit şi eu de numele şi de isprăvile dumneavoastră. Vă urez din inimă bun venit printre noi. Bineînţeles că veţi fi înrolat ca ofiţer. Vă pot pune de pe acum la dispoziţie o sumă de bani pentru procurarea celor necesare.

Old Death era gata să accepte. I-o citeam pe faţă. De aceea, mă grăbii să intervin.

— Mulţumim, señor. N-avem de gînd să ne echipăm pe socoteala dumneavoastră. Ceea ce ne trebuie la început sînt doi cai. Am fi bucuroşi dacă ne-aţi

putea servi. Dar fără harnașament ; îl avem pe-al nostru.

— Perfect. Vă pot oferi niște cai foarte buni ; iar dacă vreți numaidecît să-i plătiți, poftim, vi-i dau la prețul de cost. Mîine dimineață mergem la grajduri și vă arăt exemplarele. Sînt cei mai buni cai din cîți posed. Cum stați cu cazarea ?

— Sîntem invitați la master Lange.

— Excelent ! Altminteri, v-aș fi poftit să dormiți aici, deși locuința mea e cam strîmtă. Ce părere aveți : să aranjăm restul chiar acum, sau lăsăm pe mîine dimineață ?

— Mai bine acum, răspunse Old Death. Ce formalități se cer ?

— Deocamdată, nici una. Avînd în vedere că vă echipați din fondurile dumneavoastră, veți depune jurămîntul și veți pleca la destinație. Tot ce rămîne de făcut e să vă procur legitimații și să vă dau o scrisoare de recomandație care să vă asigure acordarea gradului corespunzător. Firește că e mai bine să vă întocmesc deîndată aceste acte. Aici nu se știe niciodată ce aduce clipa următoare. Îngăduiți-mi, deci, un sfert de ceas. Voi aranja totul repede. Serviți-vă cu *cigarillos*. Am și o băuturică din care nu prea dau la nimeni. Păcat că e numai o singură sticlă !

Ne oferi țigări și aduse o sticlă de vin. Apoi luă loc la pupitru și se apucă de scris. Old Death îmi făcu discret cu ochiul ; era cît se poate de satisfăcut. Își umplu paharul și, închinînd în sănătatea gazdei, îl dădu pe gît. Eu, însă, nu eram nici pe departe atît de mulțumit, deoarece nu se pomenise nimic în legătură cu cei doi oameni pe care-i căutam. Îi atrăsei atenția, în șoaptă, bătrînului. El făcu un gest care voia să însemne că n-a uitat problema și că are el grijă.

Într-un sfert de ceas, Old Death goli de unul singur sticla, iar Cortesio termină de scris. Înainte de a sigila plicul, ne citi scrisorile de recomandație, care nu puteau decît să ne măgulească. Apoi completă patru legitimații, dîndu-ne fiecăruia cîte două. Spre marea mea surpriză, observai că sînt pașapoarte: unul tipărit în franceză, altul în spaniolă. Primul purta semnătura lui Bazaine[1], iar celălalt al lui Juarez. Înțelegîndu-mi, probabil, mirarea, Cortesio zîmbi cu o satisfacție rău ascunsă.

— Vedeți, señor, că sîntem în măsură să prevenim orice eventual incident! Cum am ajuns în posesia formularelor franceze e, desigur, secretul meu. Nu se știe ce se mai întîmplă pe drum; de aceeea e bine să fiți înarmați pentru orice împrejurare. Altor persoane aș ezita să le încredințez asemenea legitimații duble. Le acordăm numai în cazuri cu totul excepționale; de altfel, cei care pleacă de aici însoțiți de militari nu primesc nici un fel de act.

Old Death se folosi, în sfîrșit, de prilej ca să atace chestiunea care mă interesa atît de mult.

— Cînd au trecut ultimii oameni dincolo?

— Ieri. Am condus personal un grup de treizeci de recruți pînă la ferma lui Hopkins. Se aflau printre ei și doi señores civili.

— Ah, transportați și civili? făcu Old Death pe miratul.

— Nu. Ar fi să ne complicăm existența. Ieri am făcut o excepție, fiindcă unul din acești domni e o veche cunoștință a mea. Așadar, veți avea cai cumsecade; dacă porniți mîine în zori, puteți ajunge eșalonul încă înainte de Rio Grande.

— În ce punct urmează să treacă apa?

[1] *Achille Bazaine* (1811—1888), mareșal francez, comandant al armatei franceze în timpul intervenției din Mexic din anii 1862—1867.

— Ei se îndreaptă spre trecătoarea Eagle. Dar pentru ca acolo să nu fie observaţi, vor coti mai spre nord. Între Rio Nuertes şi Rio Grande vor apuca pe drumul de catîri ce vine de la San Antonio, vor depăşi fortul Inge care de asemenea trebuie ocolit şi, între cei doi afluenţi, La Moras şi Moral, vor traversa Rio Grande într-un loc uşor de trecut pe care-l ştiu numai călăuzele noastre. De acolo vor continua drumul spre vest, pentru a ajunge, prin Baya, Cruces, San Vinzente, Tabal şi San Carlos, în oraşul Chihuahua.

Toate aceste denumiri mie îmi sunau ca din altă lume. În schimb, Old Death aproba din cap şi le repeta cu glas tare, de parc-ar fi cunoscut regiunea ca în palmă. Apoi zise :

— Dacă avem într-adevăr cai buni, îi ajungem sigur din urmă ; ai lor pesemne că nu-s prea grozavi. Dar ni se va îngădui oare să ne alăturăm eşalonului?

Cortesio îi dădu toate asigurările că vom fi primiţi. Totuşi, Old Death stărui.

— Mă întreb dacă domnii aceia doi, adică civilii de care vorbeaţi, vor fi şi ei de acord...

— Cum să nu fie ? De alminteri, ei n-au nici un cuvînt de spus ; să fie bucuroşi că au ocazia să se deplaseze sub ocrotirea detaşamentului. În orice caz, vă recomand să-i trataţi ca pe nişte gentlemeni. Pe unul din ei, Gavilano, mexican de origine, îl cunosc mai demult. Am petrecut cu el destule ceasuri plăcute în capitală. Are o soră mai tînără care sucseşte capul tuturor seniorilor ce-i ies în cale.

— Probabil că e şi dînsul bărbat frumos ?

— Nu, nu seamănă deloc între ei. De fapt, e sora lui vitregă. O cheamă Felisa Perillo şi, fiind o *cantora*, o cîntăreaţă, şi pe deasupra balerină de talent, s-a bucurat de acces în cea mai bună societate. Pe urmă, însă, a dispărut şi am aflat abia acum

de la fratele ei că locuieşte în împrejurimile oraşului Chihuahua. Mai mult n-a ştiut să-mi spună; urmează să se informeze mai amănunţit de soarta ei la faţa locului.

— Îmi permiteţi să vă întreb cu ce s-a ocupat sau se ocupă de acest señor?

— E poet.

Old Death făcu o mutră ciudată, frizînd dispreţul, încît Cortesio ţinu să adauge:

— Señor Gavilano scrie numai din pasiune. Posedînd o avere frumoasă, el nu urmăreşte nici un cîştig cu versurile sale.

— Atunci, firește că merită să fie invidiat.

— Ei, da, tocmai invidia şi multele intrigi ţesute în jurul lui l-au silit la un moment dat să-şi părăsească ţara. Acum se întoarce împreună cu un yankeu care vrea să cunoască Mexicul şi să se introducă în tainele poeziei. Vor să înfiinţeze în capitală un teatru.

— Din parte-mi, le doresc mult succes! Va să zică, Gavilano ştia că vă aflaţi în La Grange?

— Da de unde! Eram întîmplător în port, cînd a acostat vaporul pentru a da posibilitate pasagerilor să înnopteze în oraş. L-am recunoscut numaidecît, şi firește, l-am invitat să tragă la mine împreună cu tînărul american. Din una-n alta, am înţeles că voiau să plece la Austin şi să treacă frontiera. Ei, şi atunci le-am oferit prilejul cel mai sigur şi mai rapid ca să ajungă dincolo. Ştiţi doar că pentru un străin nu e recomandabil să zăbovească prea mult aici, mai ales dacă nu colaborează cu sudiştii. În Texas îşi fac de cap o mulţime de pescuitori în apă tulbure, aparuţi nu se ştie de unde şi cu ce scop, indivizi fără căpătîi şi certaţi cu legile. Din toate părţile sosesc ştiri despre acte de violenţă, asasinate, atacuri mişeleşti, ale căror pricini nimeni nu le ştie.

făptașii dispar fără urmă, iar poliția se dovedește neputincioasă.

— Nu cumva e vorba de Ku-klux-klan ? întrebă Old Death.

— Mulți și-au pus aceeași întrebare. De curînd s-au descoperit unele fapte care par să confirme că avem de-a face cu această bandă. Alaltăieri, s-au găsit la Hallesville două cadavre de care era prinsă cu bolduri cîte o etichetă cu inscripția „cîini yankei". Dincolo de Shelby, o familie întreagă a fost omorîtă prin biciuire, fiindcă tatăl luptase sub comanda generalului Grant. Iar astăzi am aflat că lîngă Lyons s-a găsit o cagulă neagră pe care sînt cusute două șopîrle din stofă albă.

— Mii de trăsnete ! Chiar așa arată măștile pe care le poartă banditii din Ku-klux-klan !

— Da, își camuflează chipul sub niște cagule negre, împodobite cu tot felul de figuri. Se pare că acestea diferă de la om la om, pentru ca indivizii să se recunoască fără a se ști pe nume.

— E de așteptat ca banda să se dezlănțuie și aici. Păziți-vă, don Cortesio ! Vor veni cu siguranță. Mai întîi au fost, va să zică, la Hallesville, apoi s-a găsit o cagulă la Lyons. După cîte știu, această din urmă localitate e mult mai aproape de La Grange decît prima.

— Într-adevăr, señor, așa e. Voi avea grijă să ferec bine ușile și obloanele de la ferestre. Puștile am să le țin în permanență încărcate.

— Foarte bine. Indivizii ăștia nu trebuiesc menajați ; nici ei nu cruță pe nimeni. Cine contează pe omenia lor și li se predă de bunăvoie, acela se înșală rău de tot. Eu, unul, n-aș discuta cu ei decît prin țeava puștii. De altfel, se pare că nici în cîrciuma de aici lucrurile nu stau prea bine : am văzut acolo niște tipi de la care te poți aștepta la surprize. Așî

face bine să ştergeţi orice semn care ar dovedi apartenenţa dumneavoastră la cauza lui Juarez. Luaţi imediat măsuri serioase! Mai bine prudenţă, chiar şi exagerată, decît să vă expuneţi biciului şi gloanţelor. Ei, mi se pare că am terminat. Ne revedem mîine dimineaţă. Sau mai aveţi ceva de spus?

— Nu señores. Pentru astăzi atît. Sînt bucuros că v-am cunoscut şi sper să aud despre dumneavoastră numai lucruri bune. Am convingerea că, dincolo, la Juarez, vă aşteaptă succesul şi că veţi avansa foarte repede.

Cu aceasta încheiarăm discuţia. Cortesio ne strînse prieteneşte mîinile şi ne despărţirăm. Pe cînd uşa se închidea în urma noastră şi ne îndreptam spre locuinţa lui Lange, nu mă putui reţine să nu-l înghiontesc pe bătrînul Death.

— Dar, master, i-aţi turnat la minciuni cu sacul, nu alta! Ce v-a apucat?

— Asta, hm, e cam greu s-o înţelegi *sir*! S-ar fi putut, nu-i aşa, să ne refuze. De aceea m-am străduit să-i inspir cît mai mult interes pentru persoanele noastre.

— Şi eraţi gata-gata să-i luaţi şi banii! Ar fi fost curată escrocherie!

— Ei, nu exageraţi! De ce să nu-i primesc, cînd mi-i oferă din proprie iniţiativă?

— Fiindcă nu avem de gînd să justificăm cu nimic cheltuiala.

— Mă rog, poate că acuma nu avem de gînd. Dar de unde ştiţi că nu se va ivi prilejul să servim într-adevăr cauza lui Juarez? S-ar putea să fim chiar obligaţi la aceasta în propriul nostru interes. Totuşi, nu conteşt că aveţi dreptate. Foarte bine că n-am acceptat banii. Am făcut impresie! Numai aşa ne-am ales cu paşapoartele şi cu scrisorile de recomandaţie. Dar lucrul cel mai important e că am aflat încotro se

Îndreaptă Gibson. Cunosc perfect drumul. Mîine pornim la prima oră și sînt sigur că-l ajungem din urmă. Cînd ne va vedea documentele, șeful eșalonului n-o să ezite să ni-i predea pe amîndoi.

Nici n-a mai fost nevoie să batem în geamul de lîngă intrarea în casa lui Lange. Omul ne aștepta în prag și ne pofti înăuntru. Cele trei ferestre erau camuflate cu scoarțe groase.

— Să nu vă mire perdelele, domnilor! zîmbi fierarul. Le-am pus dinadins. Și vă rog, vorbiți încet. Indivizii din Ku-klux-klan nu trebuie să afle că sînteți aici.

— I-ați zărit, cumva, pe derbedei?

— Am observat în orice caz niște tipi care ne dau tîrcoale. Pe cînd erați dincolo, la señor Cortesio, mă plictisisem în așteptare și am ieșit în fața casei. Deodată, zăresc niște umbre care se apropie furiș dinspre cîrciumă. Trag ușa după mine, dar nu de tot, și privind prin crăpătură, văd trei inși cum se opresc chiar în apropierea ușii. În ciuda întunericului, am observat că poartă pantaloni lungi, foarte largi, și vestoane la fel de încăpătoare. Pe față au cagule negre cu niște semne de culoare deschisă.

— Exact după moda Ku-klux-klanului.

— Exact! Doi inși s-au oprit în fața ușii, iar al treilea s-a strecurat pînă în dreptul ferestrei. S-a întors apoi către ceilalți și le-a comunicat că nu vede înăuntru decît un tînăr, probabil feciorul lui Lange, și că bătrînul nu-i nicăieri, dar că masa e pregătită. Atunci altul a tras concluzia că ne vom așeza la cină și pe urmă ne vom culca. Veniseră să dea ocol casei, să vadă pe unde-i mai lesne de pătruns. Apoi au dispărut după colț. Cînd ați sosit dumneavoastră, tocmai terminasem de camuflat ferestrele. Asta-i tot. Dar haide, să-i lăsăm naibii pe banditi! Doar n-o să uit din cauza lor că avem musafiri! Luați loc,

mîncați, beți ! Nu-i decît o gustare de colonist pribeag, însă v-o ofer cu toată inima. Despre pericolul ce ne așteaptă putem discuta și în timpul mesei.

— Se înțelege că n-o să vă părăsim la primejdie, făgădui Old Death. Unde-i fiul dumneavoastră ?

— A plecat să-i aducă încoace pe cîțiva prieteni de-ai mei, oameni de nădejde. Pe doi dintr-înșii îi cunoașteți : ședeau chiar la masa noastră, la restaurant.

— Cred că or să fie destul de atenți și or să intre neobservați. Ar fi bine să-i păcălim pe kukluxiști ; să creadă că în casă nu sînteți decît dumneavoastră și fiul.

— Nici o grijă ! Oamenii mei știu ce trebuie făcut ; afară de asta, l-am instruit și pe Will cum să procedeze.

Cina se compunea din pîine, șuncă și bere. Numai ce ne așezarăm la masă, că și auzirăm schelălăit de cîine cam la cîteva case mai încolo.

— Asta-i semnalul ! explică Lange ridicîndu-se de pe scaun. Vin prietenii.

Ieși din încăpere ca să deschidă ușa dinspre stradă. Apoi se întoarse împreună cu fiul său și cu cinci bărbați înarmați cu puști, pistoale și cuțite. Fără a scoate o vorbă, se așezară pe unde era loc. Tăcuți, cercetară cu ochii dacă geamurile sînt bine camuflate. Erau niște zdrahoni tot unul și unul. Oameni de acțiune, nu palavragii. Printre ei se afla și un bărbat în vîrstă, cărunt, cu barba albă. Acesta nu-și lua ochii de la Old Death. În sfîrșit, rupse tăcerea și se adresă acestuia :

— Iertare, master ! Will m-a informat pe cine voi întîlni aici și am fost peste măsură de bucuros, pentru că, dacă nu greșesc, noi doi ne-am mai văzut undeva.

— Se poate! răspunse cercetașul. Am întîlnit în viață foarte mulți oameni.

— Nu vă amintiți de mine?

Old Death îl scrută o vreme și răspunse nesigur:

— Parcă-parcă ne-am mai întîlnit undeva, dar nu-mi amintesc în ce împrejurare.

— Dincolo, în California, acum douăzeci de ani. În cartierul chinezesc. Nu vă amintiți? Se juca tare și se fuma opiu. Pierdusem toți banii la cărți, aproape o mie de dolari. Nu-mi rămăsese decît o singură monedă și renunțasem să mai mizez cu ea. Gîndeam să-mi cumpăr niște opiu și apoi să-mi zbor creierii. Eram un jucător pătimaș, ajuns la capătul puterilor. Atunci...

— Bine-bine! îi tăie vorba Old Death. Îmi amintesc! Ce nevoie să mai povestești totul?

— Ba e nevoie, *sir!* Dumneavoastră mi-ați salvat viața. Ați cîștigat la joc o sumă cît jumătate din pierderea mea. M-ați luat deoparte și mi-ați dăruit banii, cerîndu-mi, în schimb, să făgăduiesc solemn că n-am să mai joc niciodată și, mai presus de toate, că am să renunț la tovărășia drăcească a opiului. V-am făgăduit și, în ciuda ispitelor, m-am ținut de cuvînt. Sînteți salvatorul meu. Între timp, am ajuns destul de bogat. Vă rog, făceți-mi plăcerea și îngăduiți-mi să vă restitui banii.

— Nu sînt chiar atît de prost! rîse Old Death. De ani și ani port în mine satisfacția că am săvîrșit și eu odată o faptă bună și mă feresc ca de foc să-mi vînd această satisfacție. Cu ce alta să mă prezint Ălui de Sus cînd voi muri, dacă nu cu această unică faptă? De aceea n-o schimb pe nimic în lume! Să lăsăm asta. Avem de discutat chestiuni mult mai importante. De altfel, dacă ați scăpat atunci din ghearele a doi diavoli pe care, din păcate, îi cunoșteam și eu prea

bine, să ştiţi că salvarea o datoraţi în primul rînd propriei voinţe. Prin urmare, să nu mai vorbim!

Ascultîndu-l pe bătrînul *westman*, pe acest atît de faimos prieten al meu, mă încercă o bănuială. Old Death îmi spusese încă la New Orleans că mama lui îi fătase drumul spre fericire, dar că el apucat-o pe alături. Acum se mărturisea drept bun cunoscător al celor două vicii cumplite: jocul de noroc şi fumatul opiului. Să le fi cunoscut doar din observaţie? Cam greu de crezut. Mai curînd se impunea concluzia că fusese el însuşi un jucător pătimaş şi că mai e, poate, şi acum. Cît despre opiu, făptura lui scheletică sugera din plin că-i încercase gustul ucigător. Nu cumva fumează şi acum opiu în ascuns? Poate că, totuşi, l-a abandonat. Îndeletnicirea asta cu fumatul opiului necesită timp, or, călătoria noastră nu-i oferea nici un răgaz. Şi dacă mestecă otrava? În orice caz, părea să mai fie şi acum sub stăpînirea vechii sale patimi. Dacă s-ar fi debarasat complet de viciu, atunci şi făptura i s-ar fi înzdrăvenit, s-ar fi refăcut. Stimei pe care i-o purtam i se adăuga acum un simţămînt de milă. Cu ce eforturi trebuie să fi luptat bietul om împotriva acestei duble terori! Ce trup şi ce spirit sănătos trebuie să fi avut, dacă nici pînă azi otrava nu l-a dărîmat cu totul! Toate încercările prin care trecuse, toate oboselile şi privaţiunile vieţii sale de *westman* — ce însemnau ele pe lîngă drama sa lăuntrică! A luptat, poate, tot atît de crîncen cu cele două patimi, cum se bate indianul sortit pieirii împotriva albilor care îl covîrşesc ca număr şi forţă... Old Death... Numele avea de aci încolo pentru mine o rezonanţă sumbră. Pe acest bărbat vestit îl ameninţa o descompunere înceată, cruntă, faţă de care simpla moarte fizică e o binefacere.

Ultimele cuvinte ale lui Old Death: „Să nu mai vorbim!" fuseseră rostite pe un astfel de ton, încît

bătrînul cu barbă albă renunță să mai stăruie. Se mulțumi să răspundă :

— *Well, sir* ! Avem acum de-a face cu un dușman tot atît de înverșunat și necruțător ca jocul și opiul. Din fericire, însă, e mai ușor de înfrînt decît cele două vicii și noi sîntem hotărîți să-l înfrîngem. Ku-klux-klanul este un adversar declarat al poporului și în contra lui trebuie să ne apărăm toți, nu numai cei care sînt primii și cel mai fățiș atacați. E o bestie cu mii și mii de gheare. Orice slăbiciune a noastră ne-ar costa scump. Din capul locului trebuie să ne arătăm nefnduplecați. Dacă banditii reușesc să se instaleze aci, atunci nu mai avem scăpare. Se vor ține de capul nostru și ne vor lichida pe rînd. De aceea să le pregătim o primire cît se poate de tare, ca să le vîrîm frica în oase și să nu mai cuteze o nouă lovitură. Cred că sînteți de acord.

Ceilalți încuviințară.

— Bine ! urmă el, ca fiind cel mai în vîrstă. Trebuie să facem în așa fel, încît atacul nu numai să eșueze, dar să se și întoarcă împotriva lor. Aveți careva o propunere, o idee potrivită ? S-auzim !

Privirile lui, ca și ale celorlalți, se îndreptară spre Old Death. Ca *westman* încercat, cunoștea bine metodele de apărare împotriva unor astfel de banditi. Văzînd că toți îl țintesc cu privirea și așteaptă cu evlavie părerea lui, Old Death luă, ca de obicei, o expresie de om calm și flegmatic. Înclină ușor capul și rosti :

— Bine, domnilor, dacă dumneavoastră tăceți, atunci să spun eu cîteva cuvinte. Se pare că indivizii vor veni abia după ce master Lange se va fi culcat. Cu ce se încuie ușa din dos ? Cu zăvorul ?

— Nu. La toate ușile avem broaște solide.

— *Well* ! Probabil că asta o știu și ei. Vor fi avînd și chei false. Fără ele, s-ar face de baftă. Oricum, printre membrii bandei trebuie să fie și lăcătuși care

se pricep să mînuiască un şperaclu. Vor intra, deci, cu siguranţă în casă şi depinde de noi cum vom şti să-i întîmpinăm.

— Cu puştile, fireşte. Tragem !

— Atunci trag şi ei, *sir !* Scăpărînd, puştile voastre le vor arăta exact locul unde vă aflaţi. Nu, nu e bine aşa. Mă gîndesc că ar fi o adevărată plăcere să-i prindem fără a ne expune gloanţelor.

— Dar e posibil ?

— Chiar destul de uşor. Ne ascundem în casă şi-i lăsăm să intre. Cum vor fi pătruns, ieşim, închidem uşile şi le încuiem pe dinafară. Unii din noi vor veghea la uşi, alţii la ferestre. Astfel, nu vor mai putea să iasă şi vor fi nevoiţi să se predea.

Bătrînul care vorbise adineauri clătină din cap manifestîndu-şi dezacordul. Stărui cu energie ca bandiţii să fie împuşcaţi. Ascultîndu-l, Old Death închise un ochi şi realiză o strîmbătură care, în împrejurări mai puţin serioase, ar fi stîrnit rîsul unanim.

— De ce vă strîmbaţi aşa, *sir !* întrebă Lange. Nu vă surîde de loc ideea ?

— De loc, master. Ideea prietenului nostru pare, într-adevăr, foarte atrăgătoare şi uşor de aplicat, numai că, după judecata mea, lucrurile se vor petrece altfel. Derbedeii ar merita pur şi simplu bătuţi dacă ar proceda conform imaginaţiei dumitale. Credeţi că vor intra cu toţii buluc şi se vor oferi gloanţelor noastre ? Cine-ar face aşa decît nişte tîmpiţi ? ! Dimpotrivă, sînt convins că bandiţii vor descuia încet uşa din dos şi vor trimite unul sau doi inşi în recunoaştere. Pe ăştia, fără discuţie că i-am putea împuşca ; dar atunci ceilalţi ar şterge-o repede şi ar aduce întăriri. Nu, *sir*, planul acesta nu valorează doi bani. Trebuie să-i lăsăm să intre şi să-i prindem în capcană. Şi am încă un argument, şi mai temeinic. Presupunînd că planul dumneavoastră ar fi apli-

cabil, vă declar că mi-ar fi silă de mine însumi dacă i-aș ucide așa, cu grămada, fără a le lăsa măcar timpul cuvenit ca să mediteze la păcatele lor. Sîntem oameni, domnilor, și buni creștini. E drept că trebuie să ne apărăm împotriva lor și să le tăiem pofta de a mai reveni, dar asta se poate realiza și cu mai puțină vărsare de sînge. Dacă stăruiți în ideea de a-i împușca pe toți ca pe o haită de fiare, n-aveți decît s-o faceți ; dar nici eu, nici tovarășul meu nu vom fi părtași la această faptă. Plecăm și înnoptăm în altă parte, ca să nu ne urmărească mai tîrziu remușcările.

Îi dădeam într-adevăr dreptate. De altfel, cuvintele lui avură efect și asupra celorlalți. Oamenii se uitară unul la altul, aprobînd în tăcere. Apoi, cel mai în vîrstă rosti :

— Părerea dumneavoastră, *sir*, e cît se poate de întemeiată. Credeam că o asemenea primire i-ar învăța minte pe toți kukluxiștii, odată pentru totdeauna, ca să nu-și mai facă de cap în La Grange ; dar nu am pus în cumpănă răspunderea ce ne-o luăm. De aceea, m-aș împăca bucuros cu planul dumneavoastră, dac-aș întrezări o cît de mică șansă de reușită.

— Orice plan, *sir*, chiar și cel mai bine chibzuit, poate da greș. Este și mai uman, și mai înțelept să le tăiem ieșirea și să-i prindem de vii. Vă rog să mă credeți că e mult mai bine decît dacă i-am împușca. Nu uitați că, împușcînd atîția inși, vă puteți atrage răzbunarea întregii bande. Nu numai că nu-i veți ține pe kukluxiști departe de La Grange, ci, dimpotrivă, îi veți stîrni și vor căuta să v-o plătească cu vîrf și îndesat. Vă propun, deci, să acceptați planul meu. E tot ce se poate mai bun. Ca să nu scăpăm din vedere nici un amănunt, am să dau ocol casei chiar acum. Poate descopăr ceva care ne-ar putea folosi.

— N-ați vrea să renunțați, *sir*, la operația asta? interveni Lange. Spuneați chiar dumneavoastră adineauri că banditii trebuie să fi lăsat un om de pază. Ar putea să ne vadă.

— Pe mine?! rîse Old Death. Asemenea lucru încă nu mi l-a mai spus nimeni! Să-l simtă cineva pe Old Death cînd acesta se furișează în preajma unei clădiri sau a unui om?! Haide, să nu mai glumim! Dacă aveți la îndemînă o cretă, desenați-mi aici, pe masă, planul casei și al curții, ca să mă pot orienta. Îmi dați drumul pe din dos și așteptați pînă mă înapoiez. N-am să ciocănesc în ușă; am să zgîrii cu unghia. Prin urmare, dacă auziți bătăi în ușă, să știți că nu sînt eu și să nu deschideți.

Lange luă o cretă și schiță pe masă planul. Old Death îl studie atent și zîmbi satisfăcut.

Se îndreptară amîndoi spre ușă. Old Death se opri și mă întrebă:

— *Sir*, v-ați mai apropiat vreodată de un om pe furiș?

— Nu, minții eu, potrivit înțelegerii pe care o aveam cu Winnetou.

— Ei, vi se oferă acum un prilej minunat să vedeți cum se procedează. Dacă vă ispitește, porniți cu mine.

— Stați nițel, *sir*! protestă Lange. Asta-i prea din cale afară! Dumnealui recunoaște că nu se pricepe în asemenea treburi. O greșeală cît de mică, și banditul care pîndește vă poate observa. S-ar duce de rîpă tot planul nostru.

— Prostii! Ce-i drept, nu-l cunosc decît de scurtă vreme pe acest tînăr master, dar știu că arde de nerăbdare să ajungă un *westman* destoinic. O să-și dea toată osteneala să nu greșească... Haideți, *sir*! Dar faceți ca mine și lăsați-vă aici pălăria. Împletitura asta de paie cam bate la ochi și ne poate trăda.

Daţi-vă părul pe frunte şi ridicaţi gulerul, ca să nu vi se vadă bine faţa. Vă ţineţi în spatele meu şi mă imitaţi întocmai.

Nimeni nu-l mai contrazise. Trecurăm în coridor şi de acolo pînă la uşa din dos. Fierarul o deschise încet şi, după ce ieşirăm, puse iarăşi lacătul.

Cum ne văzurăm afară, Old Death se ghemui la pămînt. Făcui la fel. Bătrînul părea că străpunge întunericul cu ochii. Îl auzeam cum adulmecă şi trage aerul pe nări.

— După cît îmi dau seama, nu e nimeni pe aproape, îmi şopti, arătînd spre grajd. Aţi încercat vreodată, cînd eraţi copil, să imitaţi ţîrîitul greierului frecînd un fir de iarbă între degete ?

Confirmai în şoaptă.

— Acolo, în faţa uşii, creşte iarbă. Smulgeţi un fir şi aşteptaţi pînă mă întorc. Nu cumva să vă mişcaţi din loc. Dacă se întîmplă ceva, faceţi ca greierul şi vin imediat.

Se culcă la pămînt şi se tîrî de-a buşilea prin beznă. Să tot fi trecut zece minute pînă se întoarse. Şi aş putea să jur că nu văzusem şi nu auzisem nimic ; doar instinctul îmi spunea că se apropie.

— Aşa cum am bănuit, şopti el. În curte nu-i nimeni şi nici aici, după colţ. Dar dincolo, în dreptul geamului dinspre dormitor, cred că pîndeşte cineva. Culcaţi-vă la pămînt şi haideţi tîrîş după mine. Dar nu pe burtă ca şerpii, ci ca şopîrla. Vă sprijiniţi în degetele de la mîini şi de la picioare, numai în vîrfuri. Pipăiţi terenul cu palmele ca nu cumva să frîngeţi vreo uscătură. Încheiaţi-vă bine la haină să nu vi se agaţe de ceva. Hai !

Înaintarăm tîrîş pînă-n colţ şi ne oprirăm. După un răstimp, Old Death întoarse capul spre mine şi-mi spuse încet de tot :

— Sînt doi. Fiţi atent !

Se strecură mai departe. Eu în urma lui. Nu ne ţinurăm pe lîngă zid, ci o luarăm spre gardul de şipci din jurul grădiniţei, năpădit de viţă sălbatică sau de nu ştiu ce altă plantă agăţătoare. Merserăm apoi pe lîngă gard, paralel cu faţada clădirii, cam la vreo zece paşi depărtare de ea. În acest spaţiu zării prin întuneric un fel de ridicătură de forma unui cort. După cum am aflat mai tîrziu, erau nişte araci pentru fasole şi hamei, pe care se îngrămădiseră o mulţime de vrejuri. De acolo, de lîngă umbra aceea ciudată, veneau nişte şoapte. Old Death întinse mîna spre mine, mă apucă de guler, mă trase lîngă el şi îmi şuflă la ureche :

— Sînt ei ! Să ascultăm ce discută ! De fapt, ar trebui să mă apropii numai eu singur, pentru că, vedeţi, un *greenhorn* ca dumneavoastră ar putea să-mi strice toată plăcerea. Dar patru urechi aud mai bine decît două. Aţi fi în stare să vă apropiaţi într-atît, încît să le auziţi discuţia ?

— Da, i-am răspuns.

— Bine, să încercăm. Dumneavoastră o luaţi pe-a-ici, iar eu pe după araci. Cum ajungeţi, vă lipiţi faţa de pămînt, ca să nu vă observe luciul ochilor. Dacă totuşi vă dibuiesc, poate din cauza respiraţiei prea grele, atunci trebuie să-i facem imediat inofensivi.

— Îi ucidem ? întrebai în şoaptă.

— Nu. Totul va trebui făcut în deplină linişte, fără zgomot, deci cu cuţitul; dar pentru asta nu cred că aveţi îndemînare. Oricum, de pistol să nu vă atingeţi. Dacă vreunul din noi e descoperit, luăm în primire fiecare pe cîte un ins. Îi săriţi de gît şi îl strîngeţi cu ambele mîini, ca nici să nu crîcnească. În aceeaşi clipă, îl doborîţi la pămînt. Pe urmă vă spun eu ce mai facem. Fiţi atent : nici un zgomot ! De voinic, sînteţi voinic, dar mă întreb dacă puteţi răpune fără nici o larmă pe un tîrîie-brîu din ăştia ?

— Nu mă îndoiesc !

— Atunci, daţi-i drumul, *sir !*

El se strecură pe o parte, eu pe cealaltă. Ajunserăm astfel la piramida de verdeaţă. Cei doi găligani şedeau alături, cu ochii la casă. Izbutii să mă apropii de unul din ei pînă la o distanţă de un cot. Acolo mă lipii cu burta şi cu fruntea de pămînt şi îmi acoperii faţa cu mîinile. Îmi ziceam că lucrul era necesar din două motive. Mai întîi, evitam ca albeaţa feţei să îmi trădeze eventual prezenţa ; apoi, în această poziţie auzeam mai bine decît cu capul ridicat. Indivizii vorbeau în şoaptă, dar cam repezit, ceea ce făcea ca discuţia lor să fie auzită relativ destul de departe.

— Pe căpitanul vasului îl lăsăm naibii, vorbi cel din imediata mea apropiere. Chiar dacă s-a descotorosit de voi, în fond nu şi-a făcut decît datoria. O fi el un afurisit, însă te întreb eu, măi Locksmith, cu ce ne-am alege dacă l-am lichida ? Vrem să ne stabilim aici în Texas şi să ne menţinem ? Atunci n-are rost să ne stricăm cu cei de la navigaţie.

— Bine, fie cum doriţi, căpitane. Şi indianul acela ne-a scăpat, după cîte văd ; nici o piele-roşie nu va sta toată noaptea în La Grange ca să aştepte plecarea vaporului. Dar cîinii pe care am vrut să-i spînzurăm se mai află aici. Aştia sînt spioni şi trebuiesc linşaţi. Numai de-am dibui unde au tras peste noapte ! Au şters-o din cîrciumă ca nişte laşi, au sărit pe geam !

— Las' că-i găsim ! I-am ordonat „Melcului" să rămînă în local. N-are el pace pînă nu le află ascunzătoarea. E şiret, al naibii ! N-a dibăcit tot el că Lange şi-a vîndut casa şi a încasat parale de la mexican ? Ne aşteaptă dar o bună afacere. Se lasă cu distracţie. Fiul lui Lange a luptat împotriva noastră, şi va plăti cu streangul. Bătrînul îşi va primi pedeapsa pentru

că l-a băgat pe fiu-su în armată. Nu-l spînzurăm, dar îl batem pînă îi crapă dosul. Îl aruncăm apoi afară și dăm foc șandramalei.

— Cu asta nu-i provocăm nici o pagubă. Casa e vîndută, replică celălalt.

— În schimb, îl plesnim pe mexican. Cu siguranță că n-o să mai trimită oameni peste Rio, ca să-l slujească pe Juarez. Facem noi curățenie pe-aici și dăm o lecție să n-o uite niciodată. Știu oamenii noștri ce au de făcut. Dar, spune-mi, Locksmith, ești sigur că se potrivesc cheile ?

— Nu mă jigniți, căpitane ! Doar îmi cunosc meseria. Nici un lacăt de aici nu rezistă șperaclului meu !

— Bun. Numai de s-ar culca odată, blestemații ! Ai noștri și-or fi pierdut răbdarea. Nu-i nici o plăcere să stai cu nasul în tufele de soc din spatele grajdului. Lange ăștia au aruncat acolo toate cioburile și murdăriile din casă. Tare-aș vrea să dăm mai curînd semnalul convenit cu ai noștri ! Mă duc să trag cu urechea la oblon și să văd dacă s-au culcat, bufnițele dracului.

Individul se sculă și se îndreptă încetișor spre oblon. I se spune deci „căpitan". Titulatura, ca și convorbirea pe care tocmai o surprinsesem mă făceau să presupun că dînsul conduce operația. Celuilalt îi spunea Locksmith, adică „lăcătuș". Poate că așa se și numea, dar bănuiam că mai curînd era vorba de meseria lui ; doar se lăudase că știe să mînuiască șperaclul. Și chiar în clipa aceea Locksmith făcu o mișcare și auzii un clinchet. Avea deci sculele la el.

O ciupitură la picior mă smulse din gînduri. Mă trîrii nițel mai înapoi. Old Death stătea lungit lîngă araci. Îmi apropiai obrazul de al lui. Bătrînul, abia șoptind, se interesă dacă am auzit și înțeles discuția.

— Va să zică, ştim cum stăm. Las' că le joc acestor băieţi un renghi, să mă ţină minte! Numai să mă pot bizui pe dumneavoastră!

— Încercaţi. Ce am de făcut?

— Să-l prindeţi pe „căpitan" de beregată.

— *Well, sir!*

— Ca să mergeţi la sigur, staţi să vă explic eu cum trebuie procedat. Ascultaţi! Individul n-o să se întoarcă prin spatele aracilor. Asta e clar...

Tocmai atunci „căpitanul" se întoarse. Din fericire se aşeză imediat la locul lui.

Old Death socoti că nu mai e necesar să-l iscodim. Reluă în şoaptă:

— Aşadar, iată cum: „Vă tîrîţi pînă ajungeţi exact în spatele lui. Cînd auziţi o exclamaţie a mea, îl prindeţi de gît. Dar ştiţi, sănătos de tot. Înţelegeţi? Cele două degete mari, împreunate, i le înfigeţi în ceafă, iar celelalte opt, cîte patru de fiecare parte, îi apăsaţi beregata cît de tare puteţi.

— Păi, atunci se înăbuşă.

— Da de unde! Nu se sufocă atît de repede! Canaliile astea fac parte din categoria fiarelor care au şapte vieţi în ele. După ce-l imobilizaţi, trîntiţi-l la pămînt ca să veniţi peste el. Dar să nu greşiţi! Vă aflaţi, cum spuneam, în spatele lui. Nu cumva să-l trageţi spre dumneavoastră, ci să-l forţaţi lateral spre stînga, obligîndu-l să cadă pe o parte şi apoi pe burtă. Aşa e cel mai sigur. Cum însă nu aveţi deprindere în asemenea luptă, s-ar putea să-i scape totuşi un răcnet. Nu-i nimic. Va fi, de fapt, numai un horcăit scurt, desperat. Apoi va amuţi, iar dumneavoastră îl ţineţi strîns pînă viu eu. Credeţi că va merge treaba?

— Cu siguranţă. M-am mai luat eu la trîntă şi în alte ocazii.

— Trîntă? mă luă în rîs bătrînul. Asta nu spune nimic. Şi nu uitaţi că şeful ăsta e mai matahală decît celălalt. De aceea, vă rog, oferiţi-i o satisfacţie meşterului, adică mie, şi nu vă expuneţi blamului celor din casă! Hai, înainte! Aşteptaţi semnalul meu.

Plecă tîrîş de lîngă mine, iar eu mă strecurai la locul meu de adineauri, ba chiar şi mai aproape de „căpitan". Aşteptam cu genunchii încordaţi, gata să ţîşnesc în orice clipă.

Cei doi teroriştii îşi reluaseră discuţia. Erau nemulţumiţi că atît ei cît şi camarazii lor trebuie să aştepte prea mult. Pomeniră şi de noi, exprimîndu-şi speranţa că „Melcul" ne va descoperi adăpostul. Deodată, auzii vocea lui Old Death:

— Atenţie, domnilor! Sîntem aici!

Sării drept în spinarea „căpitanului" şi-l strînsei de gît cu ambele mîini, aşa cum mă învăţase bătrînul *westman*. Cu vîrfurile degetelor înfipte în beregată îl striveam în acelaşi timp sub greutatea trupului meu, pînă ce omul cedă şi se întinse la pămînt, cu faţa în jos. Nu scoase nici un strigăt; se zbătu cîteva clipe bîţîind din mîini şi din picioare, apoi se linişti. Atunci apăru lîngă noi, strînsă ghem, făptura lui Old Death. Bătrînul îl lovi pe „căpitan" în cap cu mînerul pistolului şi zise:

— Daţi-i drumul, *sir*, altminteri se sufocă de-a binelea! Pentru început n-aţi lucrat rău. S-ar zice că aveţi aptitudini. Cred că veţi ajunge cîndva ori un mare răufăcător, ori un *westman* destoinic. Luaţi-l în cîrcă şi veniţi după mine!

Şi-l săltă în spinare pe celălalt individ, iar eu pe „căpitan". La uşa din dosul casei, Old Death, conform înţelegerii, începu să rîcîie cu unghia. Lange deschise uşa şi intrarăm.

— Dar ce căraţi în spinare? întrebă el încetişor, cînd, cu tot întunericul, observă poverile noastre.

— Las' că vedeți, răspunse vesel Old Death. Încuiați ușa și veniți dincolo, în odaie.

Cum se mai minunară toți cînd ne depuserăm prada pe duşumea !

— Formidabil ! exclamă cetățeanul cu barbă albă. Păi ăștia sînt kukluxiști. Morți ?

— Să sperăm că nu ! răspunse Old Death. Vedeți ce inspirație bună am avut cînd l-am luat pe acest tînăr master cu mine ? S-a ținut tare, l-a doborît chiar pe șeful bandei.

— Pe șef ? Colosal ! Dar oamenii lui unde sînt ? Și pe ăștia de ce i-ați băgat în casă ?

— Mai e nevoie să explic ? Nu ghiciți ? Eu și tînărul nostru *sir* ne vom travesti în hainele acestor doi golani și vom aduce încoace toată banda care așteaptă ascunsă după grajd.

— Sînteți dați dracului ! Vă puneți viața-n joc ! Și dacă vă simt că nu sînteți de-ai lor ?

— Tocmai asta e, că n-or să ne simtă, hotărî cu calm bătrînul *westman*. Old Death e un șmecher calificat, iar acest tînăr master nu e nici el chiar atît de prost precum arată.

Old Death le istorisi apoi cele petrecute, după care își expuse planul : eu mă voi da drept Locksmith, voi merge în spatele grajdului și-i voi aduce de acolo pe banditi — iar dînsul, îmbrăcat în hainele șefului, care i se potrivesc ca măsură, va juca rolul acestuia.

— Se înțelege, adăugă el, că vom vorbi numai în șoaptă, ca să nu ne trădeze timbrul străin al glasului.

— Mă rog, dacă îndrăzniți și asta, vă privește ! se resemnă Lange. Doar nu e în joc pielea noastră, ci a voastră ! Și noi ce facem între timp ?

— Întîi de toate, ieșiți acum ușurel afară și aduceți niște bîrne sau pari solizi cu care să imobilizăm celelalte uși, ca să nu poată fi deschise pe dinăuntru.

Apoi stingeți lumina și vă ascundeți prin casă. Asta-i tot. Restul încă nu se poate prevedea.

Lange și fiul său ieșiră în curte să aducă parii, în timp ce noi îi dezbrăcam pe cei doi prizonieri de hainele lor negre cu insemne albe. Șeful purta pe glugă, pe piept și la șolduri cîte un petic alb închipuind un pumnal, iar Locksmith niște chei. Pumnalul era deci semnul distinctiv al șefului. Individul care zăbovea în cîrciumă ca să afle unde sîntem găzduiți se numea „Melcul". Probabil că semnul lui distinctiv era un melc.

Tocmai cînd îi scoteam „căpitanului" pantalonii, croiți după modelul braconierilor elvețieni și îmbrăcați peste altă pereche de pantaloni obișnuiți, banditul se trezi. Aruncă în jur o privire mirată, rătăcită, și încercă să se scoale, ducînd în același timp mîna la șold, unde ar fi trebuit să se afle pistolul. Dar Old Death îl trînti din nou la pămînt, îi lipi de piept vîrful cuțitului său de vînătoare și-l avertiză :

— Stai liniștit, băiețaș ! Dacă scoți o vorbă sau te miști nu știu cum, uite-aici, vîr cuțitul ăsta frumos în tine !

Șeful era un bărbat de vreo treizeci de ani și purta barbă militărească. Fața lui cam trecută, ușor măslinie și cu trăsături severe, părea a unui meridional. Își duse mîinile la cap, în locul unde fusese lovit, și întrebă :

— Unde mă aflu ? Cine sînteți ?

— Asta-i casa lui Lange, băiatule, cel pe care ați vrut să-l atacați. Iar eu și acest tînăr sîntem „spionii" pe care „Melcul" are misiunea să-i descopere. Te afli deci exact unde doreai să ajungi.

Omul își mușcă buzele și privi în jurul său speriat, sălbatic. În clipa aceea se întoarse Lange cu fiul său. Aduceau cîțiva pari și un ferăstrău.

— Frînghie avem destulă. Ajunge să legăm şi douăzeci de inşi, zise tatăl.

— Daţi-ne, deocamdată, numai pentru ăştia doi.

— Nu ! Nu permit să mă legaţi ! izbucni „căpitanul", încercînd din nou să se ridice.

Old Death îi mai arătă o dată vîrful cuţitului.

— Stai şi nu te răţoi ! Desigur că nu ştii încă pe cine ai în faţă. Mă cheamă Old Death ! Sper că înţelegi ce înseamnă asta. Ori crezi că aş fi prietenul sudiştilor şi al celor din Ku-klux-klan ?

— Old... Old Death ! îngăimă „căpitanul", speriat la culme.

— Da, băiete, chiar eu sînt ! Aşadar, să nu-ţi faci iluzii deşarte. Ştiu că ai fi vrut să-l spînzuri pe tînărul Lange, să-l biciuieşti pe bătrîn pînă la sînge, să incendiezi casa. Dacă mai speri să fii cruţat, atunci fii cuminte şi lasă-te în voia soartei.

— Old Death, Old Death! repetă găliganul livid la faţă. S-a terminat cu mine !

— Încă nu. Nu sîntem bestii ca voi. Predaţi-vă fără luptă şi veţi rămîne în viaţă. Altminteri, leşurile voastre vor pluti mîine pe apele fluviului. Îţi comunic de pe acum ce ai de făcut. Dacă te supui, puteţi părăsi regiunea şi, dinspre partea mea, şi Texasul, ca să nu mai reveniţi cît lumea. În schimb, dacă neglijezi sfatul, s-a zis cu voi. Eu am să ies afară şi am să-i aduc încoace pe oamenii tăi. Vor fi, ca şi tine, prizonieri. Ordonă-le să se predea. De nu, vă împuşcăm ca pe nişte hulubi sălbatici.

Kukluxistul fu legat zdravăn şi îi îndesarăm în gură o batistă. Între timp, îşi revenise şi camaradul lui, dar prefera să nu sufle o vorbă. Îl legarăm şi pe acesta şi îi astuparăm gura. Apoi îi culcarăm în cele două paturi ale lui Lange, mai strînserăm odată bine de tot legăturile şi îi acoperirăm pînă sub bărbie.

— Așa ! rîse mulțumit Old Death. Acum comedia poate să înceapă. Ce-o să se mai mire lepădăturile cînd își vor vedea fîrtații întinși în pat ! Ce plăcere pe capul lor ! Dar ia spuneți, master Lange, cum facem ca să discutăm cu indivizii după ce-i vom aduce în casă și să-i ținem în șah fără ca ei să ne vadă sau să ne cășuneze vreun rău ?

— Hm ! făcu cel întrebat, arătînd în sus. Ne instalăm în pod. Tavanul e din scînduri. Putem să scoatem una.

— Atunci luați puștile și haideți cu toții afară. Veți urca scara și veți sta în pod pînă la momentul potrivit. Dar, mai întîi, să pregătim proptelele.

Scurtarăm cu ferăstrăul cîțiva pari pe măsura potrivită și-i puserăm deoparte. În timp ce Old Death se vîrî în costumul „căpitanului", eu îmbrăcai pantalonii și haina lui Locksmith. O legătură mare de șperacluri îmi zornăi în fundul buzunarului.

— N-aveți nevoie de ele, stabili Old Death. Nu sînteți nici lăcătuș, nici spărgător și v-ați trăda prin stîngăcie. Mai bine luați cheile adevărate și, cînd o fi, vă prefaceți că deschideți ușa cu șperaclul. Băgați-vă pistolul și cuțitul prin buzunare ca și mine, iar puștile noastre să le ia dumnealor ; în timp ce noi operăm afară, dînșii vor desface o scîndură din tavan. Apoi trebuie stinsă lumina.

Lucrurile se petrecură întocmai. Luai cu mine cheile pentru toate cele trei uși. Old Death mă instrui mai abitir ca pe un ucenic. În clipa cînd auzirăm zgomotul din tavan, provocat de scoaterea scîndurii, plecarăm fiecare în misiunea lui. Bătrînul avea să aștepte în fața casei, avînd parii la îndemînă, iar eu — străbătînd curtea — urma să-i chem pe drăguții mei „camarazi". O luai spre grajd fără să-mi mai pasii prea mult ; țineam să fiu auzit, pentru ca vreunul din banditi să mi se adreseze ; mă temeam ca, vorbind

primul, să nu greşesc cumva în legătură cu consemnul lor.

Cînd să trec colţul, se sculă de jos o mogîldeaţă de care era cît pe-aci să mă poticnesc.

— Stop ! sună un glas. Tu eşti, Locksmith ?

— *Yes !* Puteţi veni, însă fără zgomot.

— Aşteaptă aici ! Să-i spun locotenentului.

Dispăru ca o părere. Exista, va să zică, şi un „locotenent" ! Ku-klux-klanul părea să fie organizat ca o armată.

Nu trecu un minut şi se ivi o altă persoană. Îmi spuse cu glas reţinut :

— Dar mult a mai durat ! S-au dus la culcare, afurisiţii ?

— S-au dus, în sfîrşit ! Acuma dorm buştean. Au golit în doi un ulcior întreg cu rachiu.

— Atunci va fi treabă uşoară. Cum stăm cu uşile ?

— În regulă !

— Bine, să mergem. A trecut de miezul nopţii şi pe la unu, cum am stabilit, vine rîndul lui Cortesio. Hai, condu-ne !

Îndărătul lui apăru un grup de indivizi camuflaţi sub cagule ; ne urmară şi ei. În faţa casei ne întîmpină Old Death. Prin întuneric, statura lui nu se deosebea de a „căpitanului".

— Aveţi vreun ordin, căpitane ? întrebă celălalt ofiţer.

— Nu ! răspunse bătrînul sigur şi firesc. Ne orientăm înăuntru. Hai, Locksmith, deschide uşa !

Cu cheia cea adevărată zgîndării o vreme broasca, prefăcîndu-mă că nu merge şi că trebuie să încerc altă cheie. În cele din urmă, reuşii, păsămite, să descui. Old Death şi cu mine rămaserăm locului, lăsîndu-i pe ceilalţi să intre. Locotenentul întîrzie şi dînsul lîngă noi. După ce intră pe uşă ultimul om, acesta întrebă :

— Aprindem lanternele ?

— Deocamdată numai dumneata.

Trecurăm şi noi pragul. Trăsei uşa după mine, fără s-o încui — iar „locotenentul" scoase din buzunarul pantalonilor săi largi o lanternă aprinsă, orbitoare. Însemnul de pe hainele lui era un cuţit de vînătoare. La lumina lanternei număr în casă treisprezece, plus primii doi, în total cincisprezece inşi. Fiecare purta alte semne distinctive : sfere, semiluni, cruci, şerpi, stele, broaşte, roţi, inimi, foarfeci, păsări, patrupede şi altele. „Locotenentului" părea că-i place să comande. Îşi plimbă lanterna în jur şi hotărî :

— Trebuie o santinelă aici, la uşă !

— Pentru ce? rosti Old Death. Nu e necesar. Locksmith n-are decît să încuie, şi nu mai intră nimeni.

Mă executai pe loc, pentru a nu da de gîndit „locotenentului", avînd grijă să las cheia în uşă.

— Intrăm toţi deodată, ordonă Old Death. Fierarii ăştia sînt ai dracului de vînjoşi !

— Azi vă purtaţi altfel ca de obicei, căpitane !

— Şi împrejurările sînt altele. Hai !

Mă împinse spre uşa ce dădea în prima odaie. Aici îmi repetai jocul, prefăcîndu-mă cîteva clipe că nu găsesc un şperaclu potrivit. Apoi intrarăm. Old Death luă lanterna din mîna „locotenentului" şi îndreptă fasciculul de lumină spre uşa dormitorului.

— Pe acolo ! zise el. Dar încet, fără zgomot !

— Nu aprindem şi celelalte lanterne ?

— Nu, abia după ce intrăm.

În felul acesta Old Death voia să evite ca „somnoroşii" din pat să fie recunoscuţi prea devreme. Dormitorul era destul de mare ca să încapă în el toţi cei cincisprezece inşi. Numai că trebuia să şi intre toţi în această odaie, pentru ca asediul să nu se extindă şi asupra încăperii alăturate.

De astă dată lucrai cu şi mai multă încetineală şi, în aparenţă, mai precaut. În fine, deschisei uşa. Old Death îşi plimbă lumina lanternei prin dormitor, cercetă interiorul şi şopti :

— Dorm. Intraţi repede ! Fără nici un zgomot ! Întîi „locotenentul" !

Nu-i dădu răgaz nici să se opună, nici să mai chibzuiască ; îl împinse de la spate. Ceilalţi îl urmară în vîrful picioarelor. Cînd trecu şi ultimul, închisei uşa pe dinafară şi o încuiau.

— Haide, parii ! porunci Old Death.

Parii erau acolo, tocmai potriviţi ca să-i putem fixa între pervazul ferestrei şi rama uşii. Treaba reuşi pe deplin. Ar fi fost nevoie de forţa unui elefant pentru a face să sară uşa. În sfîrşit, urcai în fugă scara.

— Sînteţi aici ? întrebai. I-am prins în capcană. Puteţi coborî !

Oamenii săriră jos unul după altul.

— Sînt înăuntru, în dormitor. Ieşiţi afară, trei inşi, şi înţepeniţi oblonul de la geam cu nişte pari. Cum încearcă vreunul să scape cu fuga, îl împuşcăm.

Deschisei uşa din dos şi trei dintre oamenii noştri se repeziră afară. Ceilalţi mă urmară în odaia de locuit.

Între timp, o larmă drăcească se stîrni în dormitor. Bandiţii păcăliţi îşi dădură seama de situaţie, aprinseră lanternele şi, la lumina lor, îi recunoscură pe indivizii din pat. Acum blestemau şi zbierau de mama-focului, bătînd cu pumnii în uşă.

— Daţi drumul la uşă ! Deschideţi, că dărîmăm totul ! se auzea de dincolo.

Văzînd că ameninţările nu au nici un efect, se apucară să forţeze uşa, care, însă, nu ceda din cauza proptelelor cît se poate de solide.

Îi auzirăm apoi cum deschid fereastra și încearcă să deschidă oblonul.

— Nu merge! rosti cineva mînios. L-au înțepenit pe dinafară.

În clipa aceea tună o voce din curte:

— Jos mîna de pe oblon! Sînteți prinși! Cine sparge oblonul se alege cu un glonț în cap!

— Da, strigă Old Death, care se afla alături de noi în odaia de locuit. Și ușa e baricadată! Iar noi, aici, sîntem destui la număr ca să vă trimitem urgent pe lumea cealaltă. Întrebați-l pe „căpitanul" vostru ce aveți de făcut.

Și apoi, încet, către mine:

— Haide sus, în pod! Luați-vă lanterna și pușca. Ceilalți care rămîn aici, pot aprinde lampa.

Urcarăm sus, deasupra dormitorului, unde era un fel de mansardă. Găsirăm ușor scîndura desprinsă. După ce Old Death își camuflă lanterna și ne lepădarăm glugile, scoaserăm scîndura de la locul ei. Astfel puteam urmări de sus tot ce se petrece în dormitorul puternic luminat de cîteva lanterne.

Stăteau toți grămadă. Primii doi prizonieri fuseseră dezlegați, li se scoseseră călușurile din gură. „Căpitanul" vorbea cu glas coborît și, după cît se pare, foarte stăruitor.

— Oho! protestă „locotenentul" pe un ton mai ridicat. Să ne predăm?! Dar, în fond, cu cîți inși avem de-a face?

— Cu mai mulți decît e nevoie ca să vă lichideze pe toți în cinci secunde! răspunse de sus Old Death.

Toate privirile se ridicară spre tavan. Și în aceeași clipă răsună afară o împușcătură, apoi încă una. Old Death înțelese imediat ce se întîmplă și cum s-ar putea folosi de împrejurare.

— Auziți ce pățesc camarazii voștri dincolo, la Cortesio? zise el. Sînt primiți cu gloanțe! Întregul

La Grange e împotriva voastră. Se știe că vă aflați aici și v-am pregătit o primire pe cinste. Nu ne trebuie nici un Ku-klux-klan! În odaia de alături veghează doisprezece oameni de-ai noștri; afară, sub fereastră, pîndesc alți șase, iar noi aici, sus tot șase sîntem. Și ca să vă lămuriți mai bine, aflați că eu sînt Old Death. Ați priceput? Vă dau un răgaz de zece minute. Dacă depuneți armele, vom fi generoși cu voi. Dacă nu, vă împușcăm pînă la unul. Am terminat, nu mai am nimic de spus. Acum stați și judecați!

Așează la loc scîndura și-mi șopti:

— Și acum repede jos, să-i venim în ajutor lui Cortesio!

Luarăm cu noi pe cei doi oameni care rămăseseră în odaia unde se afla Lange cu fiul său, și mai luarăm încă doi inși de afară, de lîngă oblon, lăsînd doar o singură strajă. Socoteam că pentru moment era de ajuns. Între timp, răsună o nouă împușcătură. Ieșirăm în stradă și zărirăm patru sau cinci găligani deghizați. Cam tot atîția veneau fuga din spatele casei lui Cortesio; unul din ei strigă mai tare decît s-ar fi cuvenit:

— Trag și de dincolo. N-o să putem intra!

Eu mă lungisem la pămînt și mă apropiasem tîrîș. Auzii un alt glas.

— Afurisită treabă! Cine-ar fi crezut? Mexicanul a prins de veste și acum îi trezește pe toți vecinii cu împușcăturile lui. Mai peste tot s-au aprins lămpile. De dincoace se aud chiar pași. Cîteva minute, și vor fi pe urmele noastre! Nu e timp de pierdut! Să spargem ușa! De acord?

Nu mai așteptai să aud răspunsul. Mă strecurai în grabă lîngă tovarășii mei.

— Repede, domnilor, să sărim și să-i pocnim cu patul puștii! Vor să spargă ușa la Cortesio.

— *Well, well* ! Să le tragem una zdravănă !

Loviturile căzură ca din senin. Dezorientaţi, teroriştii o luară la goană icnind şi lăsară în urmă patru dintre complicii lor, loviţi în aşa hal, încît nu mai puteau fugi. Pe aceştia îi dezarmarăm. Apoi Old Death se duse să bată la uşa lui Cortesio.

— Cine-i ? întrebă o voce din casă.

— Old Death, señor. V-am scăpat de lichelele astea. S-au dus învîrtindu-se. Deschideţi, vă rog ! Dar să nu vă speriaţi de travestiul meu.

Uşa fu deschisă cu precauţie. Mexicanul îl recunoscu pe Old Death, deşi acesta mai purta pantalonii şi vestonul „căpitanului".

— Au plecat, într-adevăr ? întrebă Cortesio.

— Au luat-o la sănătoasa. Avem şi patru prizonieri. Dumneavoastră aţi tras cu puşca ?

— Eu. Mare noroc că m-aţi prevenit, altminteri nu ştiu ce se alegea de noi. Eu am tras de-aici, din faţă, iar negrul meu din spatele casei. Astfel i-am ţinut la distanţă. Pe urmă, firește, am observat cum aţi tăbărît peste ei.

— Da, v-am salvat. Acuma însă, e rîndul dumneavoastră să ne ajutaţi. Aştia nu se mai întorc încoace ; în schimb, noi am prins dincolo cincisprezece indivizi care nu trebuie să ne scape. Negrul dumneavoastră să meargă repede din casă-n casă şi să dea alarma. Întregul La Grange trebuie mobilizat ca să-i trimitem pe aceşti băieţi la plimbare.

— Atunci să-l anunţe mai întîi pe şerif. Auziţi ? Vecinii încep să se adune. Vin şi eu îndată dincolo, señor.

Se retrase în locuinţă. Din dreapta apărură doi oameni înarmaţi interesîndu-se de pricina împuşcăturilor. După ce-i lămurirăm asupra celor petrecute, ni se alăturară fără şovăire. Pînă şi locuitorii cu oarecari simpatii secesioniste se lepădau de Ku-klux-

klan, ale cărui isprăvi inspiraseră oroare cetățenilor, indiferent de credințele lor politice.

Îi luarăm de guler pe cei patru răniți și îi duserăm în casa lui Lange. Acesta ne informă că prizonierii stătuseră liniștiți.

Sosi apoi și señor Cortesio, iar în urma lui tot alți și alți cetățeni din La Grange umplură pînă la refuz odaia. Din lipsă de spațiu, unii trebuiră să stea afară. Era un asemenea vălmășag de glasuri și tropăit de pași alergînd în toate sensurile, încît banditii din Ku-klux-klan se puteau lămuri perfect cum stau lucrurile.

Old Death mă chemă din nou sus, în podul casei. Ridicarăm scîndura de la locul ei și înaintea ochilor noștri se ivi imaginea unei mînii surde și neputincioase. Prizonierii stăteau rezemați de pereți, ori ședeau pe pat și pe podea, cu capetele lor mascate atîrnînd în cel mai strict înțeles al cuvîntului.

— Ei, rosti Old Death, cele zece minute au trecut. Ce-ați hotărît ?

Nimeni nu răspunse. Doar unul din derbedei trase o înjurătură.

— Tăceți ? Bine ! Va să zică nu vreți să vă predați și putem trage.

Duserăm amîndouă puștile la ochi. Era ciudat că nici unuia dintre banditi nu-i trecea prin gînd să îndrepte pistolul asupra noastră. Pe lîngă toate, mai erau și lași ; curajul lor se manifesta doar în acte de violență împotriva celor fără apărare.

— Haide, răspundeți odată, sau trag ! amenință bătrînul. E ultimul meu cuvînt !

Nici un răspuns... Atunci Old Death îmi șopti :

— Trageți și dumneavoastră. Trebuie să-i pocnim, altminteri nu le impunem respectul cuvenit. Răniți-l pe „locotenent" la mînă, iar eu îl ating pe „căpitan".

Gloanțele porniră în același timp și nimeriră cu precizie. Cei doi ofițeri scoaseră un țipăt avan și, într-o clipă, izbucniră toți într-un concert desperat și asurzitor.

Oamenii de afară și din odaia vecină, auzind împușcăturile și crezîndu-ne încăierați cu kukluxiștii, începură și ei să tragă. Gloanțele treceau prin ușă și oblon de-a dreptul în dormitor. Cîțiva bandiți se aleseră chiar cu răni. Spre mai multă siguranță, toată liota se lungise pe jos urlînd ca din gură de șarpe. „Căpitanul", îngenunchind lîngă pat, își înfășură în cearșaf mîna sîngerîndă. Apoi, cu ochii spre tavan, strigă :

— Opriți ! Ne predăm !

— Bine ! răspunse Old Death. Aruncați toate armele pe pat și depărtați-vă. Pe urmă o să vă dăm drumul afară. Dar vai de acela care va păstra la el vreo armă. Îl împușcăm pe loc. În jurul casei vă așteaptă sute de oameni. Puteți scăpa numai cu condiția să vă predați cinstit.

Situația teroriștilor era deznădăjduită, evadarea imposibilă. Asta o știau și ei. Dacă se predau, ce li se mai putea întîmpla ? Intențiile nu și le realizaseră, deci nu puteau fi acuzați de nici o crimă. Era, în orice caz, mai convenabil să se supună decît să încerce o evadare fără șansă, dar cu urmări grave pentru ei. Așadar, își îngrămădiră la moment toate pistoalele și cuțitele pe pat.

— Perfect, domnilor ! le strigă de sus Old Death. Și acum, încă un cuvînt : vă vom deschide ușa, dar cine face cel mai mic gest ca să pună mîna pe armă, poate să-și ia rămas bun de la viață ! Așteptați nițel !

Mă trimise jos ca să-i comunic lui Lange dispoziția : va deschide ușa spre dormitor și-i va lua în primire pe kukluxiști. Numai că, în practică, lucrurile se dovediră mai puțin simple decît ne închipuiam.

Coridorul, luminat de cîteva lanterne rechiziționate în grabă, era ticsit de lume. Eu încă mai purtam — cu excepția cagulei — costumul „împrumutat" și oamenii mă luară drept unul din banda secretă. Nici nu voiau să-mi asculte protestele ; mă înghesuiau și-mi cărau la pumni cu nemiluita. Multă vreme după aceea aveau să mă mai doară coastele. Bravii cetățeni dădeau să mă scoată din casă și să mă linșeze

Mă aflam la mare ananghie, căci oamenii nu știau deloc cine sînt. Era mai ales unul înalt, care mă toca mereu și striga :

— Afară cu el, afară! Avem copaci cu rămuriș des, vînjos, minunat ! Crăcile sînt tari de tot ; nu se rup ele dacă spînzurăm pramatia asta.

Și mă tot împingea către ușa din dos.

— Dar, *sir*, pentru numele lui Dumnezeu, îi strigai, nu sînt kukluxist ! Întrebați-l pe master Lange !

— Las' că avem crăci minunate, potrivite ! mă asigură el, înșfăcindu-mi coastele.

— Cer să mă duceți în odaie, la master Lange ! Nu înțelegeți că m-am travestit numai ca să... ?

— Ai, și ce crăci grozave avem ! Găsim noi și funie aici, în La Grange, funie fină, elegantă, din cea mai bună cînepă !

Mă împingea mereu și mă izbea cu pumnul, încît îmi pierdui pînă la urmă răbdarea. Tipul era în stare să-i întărîte și pe ceilalți ca să mă linșeze. Dacă ajungeam afară, în curte, nu mă aștepta nimic bun.

— Domnule, îi strigai, nu permit să va mai atingeți de mine ! Vreau să vorbesc cu master Lange ! Ați înțeles ?

— Ce mai crăci avem ! Și ce funii formidabile ! zbieră el și mă boxă iarăși în coaste.

Dar acum paharul se umpluse. Îi repezii un pumn în nas încît, dac-ar fi fost destul spațiu împrejur, cu siguranță că s-ar fi prăbușit la pămînt. Era o

înghesuială cumplită. Totuşi, înaintai cu forţa, strigînd din răsputeri şi lovind orbeşte în toate părţile. Năuciţi, oamenii se mai feriră din calea mea şi reuşii să-mi croiesc drum către încăperea unde se afla Lange. Dar, în timp ce înaintam astfel, golul se umplea iarăşi îndărătul meu şi pumnii îmi căzeau în spinare ca grindina. Vai şi amar de un veritabil kukluxist, dacă pînă şi o imitaţie se alege cu atîtea vînătăi!

Cetăţeanul acela ciolănos şi agresiv mă urmări cît putu de repede. Ca un mistreţ rănit se năpusti în odaie aproape o dată cu mine. Urla din toţi bojocii. Văzîndu-l, Lange întrebă:

— Doamne iartă-mă, ce vi s-a întîmplat, *sir*? De ce strigaţi aşa? De ce sîngeraţi?

— La spînzurătoare cu banditul! răspunse acesta furios. Mi-a zdrobit nasul, mi-a făcut praf doi dinţi, ba mi se pare chiar patru! Şi ce dinţi, domnule! Singurii pe care-i mai aveam în faţă! La spînzurătoare cu el!

Acum, ce-i drept, furia lui era mai întemeiată; omul sîngera serios.

— Ce-aveţi cu dumnealui? se miră Lange arătînd spre mine. Vai, vai, stimate *sir*, acesta nu e kukluxist! E prieten de-al nostru; chiar lui îi datorăm în bună parte reuşita acţiunii. Fără dînsul, nici noi, nici señor Cortesio n-am mai fi în viaţă, iar gospodăriile noastre ar fi mistuite de foc!

Ciolănosul holbă ochii şi-şi căscă gura însîngerată. Apoi arătă spre mine şi întrebă:

— Fără... fără... ăsta de-aici?

Amuzant tablou! Toată asistenţa izbucni în rîs. Scoţîndu-şi batista, omul se tot ştergea de sudoare şi sînge, în timp ce eu îmi frecam de zor diversele părţi maltratate ale corpului, împodobite pentru

mult timp cu instantaneele fotografice ale degetelor sale.

— Ascultați *sir*, îl certai, erați gata să mă spînzurați de o cracă, iar cu pumnii dumneavoastră afurisiți mi-ați muiat os cu os. Mă simt ca un tîlhar jefuit de propria sa bandă.

Omul nu mai știa ce să zică. Stătea cu gura căscată și ținea în palmă ultimii săi dinți din față, care, pînă adineauri, locuiseră atît de pașnic și sigur în gura lui. Nu-mi mai stăpînii nici eu rîsul; prea arăta jalnic și caraghios. În sfîrșit, izbutii să-mi îndeplinesc sarcina.

Între timp, ca măsură de prevedere, fuseseră aduse frînghiile și curelele disponibile. Zăceau toate grămadă într-un ungher.

— Și acum poftiți-i afară din dormitor! zisei către Lange. Dar unul cîte unul. Cum ies, îi legați pe rînd. Old Death se va mira de ce am întîrziat atîta. De fapt, s-ar fi cuvenit ca șeriful să fie aici, printre noi. Doar negrul lui Cortesio l-a anunțat!

— Șeriful?! făcu mirat Lange. Păi e demult aici! Nici nu știți cui îi datorați ghionturile. Chiar dumnealui e șeriful!

Și-l arătă cu mîna pe ciolănos.

— Mii de trăsnete, *sir!* îl luai eu în primire. Dumneavoastră sînteți șeriful, adică reprezentantul suprem al puterii executive în această regiune? Dumneavoastră aveți misiunea să mențineți aici ordinea și legalitatea? Asta-i bună! Atunci nu e de mirare că domnii din Ku-klux-klan se lăfăie aici ca la ei acasă.

Mustrarea mea îl puse în mare încurcătură. Nu găsi altceva de făcut decît să-mi arate iarăși dinții din palmă. Apoi bîigui:

— Scuzați, *sir!* M-a înșelat înfățișarea dumneavoastră cam suspectă.

— Vă foarte mulțumesc ! În schimb, dumneavoastră arătați cu atît mai jalnic. Dar făceți-vă datoria măcar de-aci încolo, dacă nu vreți să stîrniți bănuiala că încercarea de a linșa oameni cumsecade ascunde de fapt simpatia dumneavoastră pentru Ku-klux-klan !

Aceste cuvinte avură darul să-i redea conștiința rangului său oficial.

— Na-na ! făcu el, umflîndu-și pieptul. Eu, șeriful onorabilului district Fayetta, să fiu suspectat că sînt kukluxist ? ! Am să vă dovedesc numaidecît contrariul. Chiar în noaptea asta îi vom judeca pe ticăloși. Făceți loc, domnilor, pentru trecere ! Duceți-vă dincolo, în coridor și stați cu pușile întinse spre ușă, ca să vadă domnișorii cine e stăpîn aici ! Pregătiți funiile și deschideți ușa !

Ordinul fu executat. O jumătate duzină de puști cu două țevi pîndeau amenințătoare dinspre coridor. În odaie se aflau acum șeriful, cei doi Lange, Cortesio, doi dintre cetățenii care ne întovărășiseră de la început și eu. Mulțimea de afară ne îndemna să grăbim lucrurile. Desfăcurăm deci obloanele pentru ca oamenii din curte să poată constata că nu stăm degeaba. Scoaserăm apoi proptelele și deschiserăm ușa de la dormitor.

Nimeni dintre teroriști nu se hotăra să iasă cel dintîi. Îl somai pe „căpitan", apoi pe „locotenent". Amîndoi își înfășuraseră mîinile în batiste. În afară de ei, mai erau vreo trei sau patru răniți, care sîngerau. Sus, la deschizătura din pod, pîndea Old Death, cu țeava puștii îndreptată spre banditi.

Toți păcătoșii aceștia căzuți în capcana lui Old Death fură legați cu mîinile la spate și alăturați celor patru complici ai lor pe care îi adusesem, tot legați, de la casa lui Cortesio. Oamenii din curte, urmărind operația, izbucneau mereu în urale. Toată banda

fu lăsată cu glugile pe față, în afară de „căpitan" și „locotenent".

La stăruințele mele, oamenii îl anunțară pe un așa-zis felcer care sosi la fața locului. Susținea că pansează rapid orice fel de răni, ba chiar le operează și le vindecă. După ce-i cercetă pe răniți, trimise vreo treizeci de localnici să cutreiere orașul și să facă rost de vată, fețe, plasturi, vaselină, săpun și alte asemenea lucruri necesare îndeletnicirii sale nobile.

Cînd, în fine, puseserăm în afară de primejdie pe toți kukluxiștii, se ridică întrebarea unde să-i adăpostim, căci o închisoare pentru nouăsprezece inși nu exista în La Grange.

— Băgați-i în salonul restaurantului! porunci șeriful. Trebuie să rezolvăm chestiunea cît mai repede. Constituim o curte cu juri și pronunțăm pe loc sentința. Ne aflăm în fața unui caz care impune măsuri excepționale.

Știrea se răspîndi peste tot cu iuțeala fulgerului. Mulțimea venea în valuri și zorea spre restaurant ca să-și asigure un loc cît mai bun. Cei care nu mai încăpeau înăuntru stăteau pe scări, în tindă sau în ogradă. Teroriștii fură întîmpinați cu amenințări teribile, încît escorta avu serios de lucru pentru a-i apăra de brutalități. Cu mare greu intrară în așa-zisul salon, adică într-o încăpere largă dar scundă, destinată balurilor. Estrada fu eliberată de tot calabalîcul orchestrei și ocupată de prizonieri. Cînd le scoaserăm cagulele, se dovedi că toți erau străini, nici unul măcar nu locuia prin vecinătate.

Se formă apoi tribunalul sub președinția șerifului, cu procuror, avocat al apărării, grefier și un număr de jurați. Caracterul tribunalului mai că mă îngrozea, dar ținînd seama de împrejurări, ca și de cazul în speță, faptul trebuia oarecum scuzat.

Ca martori figurau cei doi Lange, Cortesio, alți cinci cetățeni, Old Death și cu mine. Corpul delict consta din diversele arme ale acuzaților, expuse pe masă. Old Death avusese grijă să fie aduse din ascunzătoarea de după grajd. Se constată că puștile erau încărcate pe ambele țevi.

Șeriful declară ședința deschisă, cu observația că depunerea jurămîntului de către martori este inutilă, deoarece „calitatea morală a acuzaților nu justifică împovărarea unor martori atît de onorabili cu formalitățile respective". El constată că, în afara kukluxiștilor, se găsesc în salon numai persoane a căror „conștiință și simț de justiție sînt deasupra oricăror bănuieli". Tocmai acest fapt — adăugă șeriful — „trebuie subliniat aici cu mare bucurie și satisfacție." Un „bravo" unanim răsplăti complimentul, iar șeriful mulțumi printr-o foarte demnă închinăciune. Eu însă vedeam în jur destui inși care, după înfățișarea lor, nu prea meritau elogiile atît de patetice ale șerifului.

Se procedă mai întîi la audierea martorilor. Old Death expuse amănunțit întîmplarea. Noi, ceilalți, ne mărginirăm să-i confirmăm declarația. Apoi se ridică procurorul. El repetă depozițiile noastre și stabili că acuzații aparțin unei asociații interzise care urmărește funestul scop de a submina ordinea legală, de a dărîma temelia statului și de a organiza crime monstruoase ce se pedepsesc cu închisoare pe termen lung, cu muncă silnică pe viață și chiar cu moartea. Însăși calitatea de membru al acestei asociații este suficientă pentru a justifica o întemnițare pe zece sau douăzeci de ani. În plus, s-a mai dovedit că acuzații plănuiseră asasinarea unui fost militant republican, biciuirea cruntă a doi dintre cei mai stimați gentlemeni și incendierea unei case din acest binecuvîntat oraș. Și, în fine, nutriseră

intenţia să-i spînzure pe nişte oameni străini de oraş, doi bărbaţi extrem de paşnici şi de stimaţi (la aceste cuvinte, procurorul se înclină în faţa lui Old Death şi a mea), fapt care mai mult ca sigur le-ar fi cauzat moartea şi, în consecinţă, trebuie pedepsit exemplar — cu atît mai vîrtos, cu cît tocmai acestor doi bărbaţi li se datorează salvarea întregului La Gange de năpasta ce-l ameninţa. Iată de ce el, procurorul, trebuie să stăruie asupra unei sentinţe cît se poate de aspre şi propune ca unii acuzaţi, pe care perspicacitatea onoratei curţi va şti să-i aleagă, să fie spînzuraţi, iar ceilalţi, pentru „îndreptarea lor morală", să fie biciuiţi fără milă şi întemniţaţi pe viaţă, răpindu-li-se astfel posibilitatea de a mai primejdui simţul şi existenţa unor cetăţeni demni de toată cinstea.

Rechizitoriul procurorului fu, de asemenea, lăudat cu strigăte de „bravo!", cărora el le mulţumi, înclinîndu-se foarte solemn.

Luă apoi cuvîntul avocatul apărării, care făcu dintru început constatarea că preşedintele s-a abătut grav de la procedură, neglijînd să ia datele personale ale acuzaţilor. În consecinţă, avocatul recomandă respectuos ca greşala să fie pe loc reparată, nu de alta, dar pentru a se cunoaşte măcar cine anume va fi spînzurat sau întemniţat, ca şi pentru întocmirea cuvenitelor acte de deces şi a celorlalte scripte — observaţie plină de duh, care primi şi din parte-mi o aprobare totală, deşi tacită. Avocatul recunoscu în total pomenitele intenţii ale Kukluxiştilor, datoria sa fiind de a nu tăgădui adevărul, dar sublinie că nici una din ele nu a fost dusă la îndeplinire, toate rămînînd doar în stadiul de tentativă. Nu putea să fie vorba deci nici de streang şi nici de temniţă pe viaţă. El adresă întregii asistenţe întrebarea dacă o simplă încercare neizbutită i-a căşunat sau îi

poate căşuna cuiva vreun rău. Fără îndoială că nu! Prin urmare, nimeni n-a suferit prejudicii, fapt care justifică pe deplin achitarea tuturor acuzaţilor. Astfel, membrii înaltului tribunal, cît şi onoraţii cetăţeni din sală se vor dovedi nişte gentlemeni iubitori de oameni şi buni creştini.

Avocatul se bucură de aplauze sporadice. Se înclină şi el adînc, de cîteva ori, ca şi cum lumea l-ar fi răsplătit cu ovaţii.

Asupra acestora, preşedintele se ridică din nou. Înainte de toate declară că trecuse dinadins peste formalitatea înregistrării datelor personale, fiind convins că acuzaţii ar fi minţit. Pentru cei condamnaţi la streang propuse, spre simplificare, încheierea unui act sumar de deces conţinînd aproximativ următoarele : „Nouăsprezece membri ai Ku-klux-klanului spînzuraţi din propria lor vină". El recunoscu apoi că e vorba, într-adevăr, de o tentativă şi dădu asigurări că va formula chestiunea vinovăţiei în acest sens. Dar, pe de altă parte — susţinu el — numai celor doi gentlemeni străini li se datorează faptul că tentativa n-a reuşit. Intenţia fusese extrem de primejdioasă şi acest lucru trebuie pedepsit. În ce-l priveşte, n-are nici timp şi nici chef să penduleze ore întregi între opiniile procurorului şi cele ale apărării ; şi apoi, nu consideră necesar să se ocupe prea mult de nişte indivizi, nouăsprezece la număr, care — constituiţi într-o bandă puternică şi foarte bine înarmaţi — s-au lăsat prinşi de numai doi oameni. Asemenea „eroi" nu merită nici măcar atenţia ce o acorzi unui canar sau unei vrăbii. El, şeriful, a fost pus în situaţia să audă că ar simpatiza cu Ku-klux-klanul ; această bănuială e intolerabilă şi de aceea va avea el grijă ca dumnealor să plece ruşinaţi din acest district şi să nu le mai treacă prin gînd o nouă vizită. În concluzie, se adresează dom-

nilor juraţi cu întrebarea dacă acuzaţii s-au făcut sau nu vinovaţi de tentativă de omor, tîlhărie, rănire, incendiere — şi roagă să nu se amîne cumva răspunsul pînă la finele lui decembrie viitor, deoarece în faţa tribunalului s-a adunat un public numeros, extrem de stimabil şi nerăbdător să afle sentinţa.

Acest discurs cu nuanţe de ironie fu puternic aplaudat. Juriul se retrase într-un colţ şi, după o consfătuire de cel mult două minute, primul jurat îi şi comunică preşedintelui hotărîrea pe care acesta o împărtăşi asistenţei. Era un verdict de vinovăţie.

Urmă o discuţie în şoaptă între şerif şi asistenţii lui. Atrăgea atenţia faptul că, în timpul discuţiei, şeriful dădu ordin ca buzunarele acuzaţilor să fie golite de conţinutul lor, în special de bani. După executarea acestui ordin, se făcu numărătoarea banilor. Şeriful dădu satisfăcut din cap, apoi se ridică pentru a rosti sentinţa.

— Domnilor, spuse el, vinovăţia a fost stabilită. Cred că sînt în asentimentul dumneavoastră dacă voi comunica pe scurt în ce constă pedeapsa pe care am hotărît s-o pronunţăm şi s-o aplicăm cu toată energia. Crimele proiectate n-au fost săvîrşite în fapt; de aceea, de acord cu domnul avocat al apărării, care a făcut apel la sentimentele noastre umanitare şi creştineşti, am decis să renunţăm la pedeapsă în înţelesul strict al cuvîntului.

Acuzaţii răsuflară uşuraţi şi se înseninară. Din asistenţă se auziră cîteva exclamaţii de protest. Şeriful continuă.

— Am mai spus că o tentativă de crimă poate fi de asemenea primejdioasă. Dacă astăzi nu-i pedepsim pe aceşti oameni ai Ku-klux-klanului, să avem cel puţin grijă ca să nu mai reprezinte nici un pericol pe viitor. Aşadar, am hotărît să-i expediem cît mai departe de statul Texas şi anume într-un

chip atît de ruşinos, încît să le piară orice poftă de întoarcere. În primul rînd, le vom tăia părul de pe cap şi bărbile. Desigur că se vor găsi printre dumneavoastră gentlemeni care să execute cu plăcere această treabă. Cei care locuiesc pe aproape sînt rugaţi să meargă acasă şi să aducă foarfeci. Onoratul juriu va da preferinţă acelor scule care nu taie prea bine.

Izbucni un rîs unanim. Cineva deschise fereastra şi le strigă celor din curte :

— Fuga după foarfece ! Îi tundem pe kukluxişti. Cine aduce foarfece poate să intre în salon.

Eram convins că oamenii de afară vor alerga numaidecît spre casele lor. Şi, într-adevăr, aşa se petrecu. Toţi fugeau şi strigau către ai lor să caute instrumentele cu pricina. Se auziră chiar voci care cereau să se aducă *shears for cliping trees* şi *shears for cliping sheeps*, adică foarfece de grădinar şi foarfece de tuns oile.

— Am mai hotărît, reluă şeriful, să-i îmbarcăm pe condamnaţi pe vaporul care a sosit din Austin la ora unsprezece şi pleacă în zorii zilei la Matagorda. Sosiţi acolo, vor fi preluaţi de primul vas care părăseşte definitiv Texasul, vor fi aduşi cu toţii pe bord, indiferent de identitatea şi de domiciliul lor, ca şi de destinaţia vaporului. Din clipa de faţă şi pînă la reîmbarcarea lor pe acest ultim vas, osîndiţii n-au voie să-şi scoată deghizamentul, pentru ca toţi pasagerii să vadă cum procedăm noi, aici în Texas, cu membrii Ku-klux-klanului. Nu li se vor desface nici legăturile. Apă şi pîine vor primi abia la Matagorda. Cheltuielile vor fi acoperite din banii găsiţi asupra lor şi care se ridică la frumoasa sumă de trei mii de dolari, realizată probabil din furt. În plus, li se confiscă toate lucru-

rile, îndeosebi armele, care vor fi scoase la licitație chiar acum. Juriul a hotărît ca încasările de pe urma licitației să fie investite în bere și coniac, iar băutura să stea la dispoziția onorabililor participanți la această dezbatere și a soțiilor lor cu prilejul balului care va urma. La ivirea zorilor îi vom conduce pe kukluxiști pînă la debarcader în sunetele unei muzici grave și în cîntece de inimă rea. Condamnații vor asista la balul nostru stînd nemișcați chiar pe estrada unde se află acum. Aceasta e sentința. Dacă apărarea are ceva de obiectat, o ascultăm cu plăcere, dar și cu condiția să nu vorbească prea lung. Pînă a începe balul trebuie să-i tundem pe condamnați și să organizăm licitația. Ne așteaptă deci destule treburi.

De astă dată obținu, într-adevăr, ovații furtunoase. Președintele cît și avocatul apărării trebuiră să facă eforturi mari ca să restabilească liniștea. În sfîrșit, apărătorul se rosti :

— Aș mai avea de spus în favoarea condamnaților următoarele : găsesc sentința înaltului tribunal cam aspră ; dar asprimea este mai mult decît compensată prin ultima parte a hotărîrii care se referă la coniac, la bere, la dans și muzică. De aceea, în numele clienților mei, ale căror interese le reprezint aici, mă declar în totul de acord cu sentința și sper că ea va servi acestor oameni drept îndemn pentru o viață nouă, mai frumoasă și mai folositoare. Îi avertizez totodată, că întoarcerea le este interzisă și că în caz contrar voi refuza să le mai iau apărarea, lipsindu-i astfel de o strălucită asistență juridică. Din punct de vedere profesional, mai observ că mi se cuvine un onorariu de cîte doi dolari pe client, ceea ce, înmulțit cu nouăsprezece, înseamnă treizeci și opt de dolari, sumă pentru care nu e nevoie să dau chitanță în scris, fiindu-mi achitată în fața atîtor martori. Eu reținpentru mine optsprezece

dolari, iar douăzeci îi donez pentru iluminatul și chiria sălii. Pentru plata muzicanților propun o taxă de intrare de cinciprezece cenți de gentleman. Firește că doamnele sînt scutite.

Se așeză, iar șeriful se declară absolut de acord cu propunerile lui.

Stăteam acolo și îmi părea că visez. Oare toate acestea se petreceau aievea? Și, totuși, nu era vis! Apărătorul încasă banii și o mulțime de bărbați din asistență alergară acasă ca să-și aducă soțiile; alții veneau de afară cu tot soiul de foarfece. Deși era cazul, nici nu izbuteam măcar să mă mînii; rîdeam și eu alături de Old Death, pe care acest epilog al aventurii părea să-l amuze grozav.

Kukluxiștii fură într-adevăr tunși pînă la piele. Începu apoi licitația. Puștile găsiră repede amatori la prețuri bune. Și celelalte obiecte fură aproape toate vîndute. Gălăgia, foiala veșnică pe ușă, înghesuiala, îmbrîncelile erau de nedescris. Toți dădeau să intre în salon, deși nici a zecea parte n-ar fi încăput. Sosiră apoi muzicanții: un clarinetist, un violonist, un trompetist și unul cu un fagot prăpădit. Acest ansamblu ciudat se instală într-un ungher și începu să-și acordeze instrumentele astmatice într-un fel care nu prea anunța virtuozitate. Aș fi vrut să ies din înghesuială, mai ales că apăruseră în sală și femeile; dar Old Death mă opri. Îmi declară că noi doi, de fapt eroii principali ai serii, aveam datoria să ne desfătăm după atîta primejdie și efort. Șeriful îl auzi și-l aprobă, susținînd chiar că ar fi o ofensă pentru toți cetățenii din La Grange dacă am refuza să conducem primul cadril. În acest scop, îi oferea lui Old Death pe soția lui, iar mie pe fiică, ambele dansatoare de prima mînă. Cum eu îi scosesem doi dinți, iar dînsul îmi zdruncinase serios coastele, se cuvenea, firește, să fim amici și să nu-l jignesc

refuzînd invitația. De altfel, omul ne invită la o masă separată.

Ce puteam să mai fac ? Din păcate, cele două lady se și apropiaseră de noi. După recomandările de rigoare, intrai în joc vrînd-nevrînd. Trebuia să risc un faimos cadril și poate un vals sau o polcă pe deasupra. Eu, unul din eroii serii, și... detectiv particular !

Pesemne că simpaticul șerif nu mai putea de satisfacție dăruindu-ne cu cele două zeițe ale căminului său. Reținuse o masă care avea cusurul de a nu ajunge decît pentru patru persoane, astfel că — fără milă și îndurare — furăm abandonați celor două lady.

Doamnele se purtau măreț. Poziția oficială a soțului și respectiv a tatălui le impunea cea mai riguroasă ținută. Mama, trecută de cincizeci de ani, tricota o jachetă de lînă. Ea deschise o singură dată gura, referindu-se la Codul lui Napoleon. Apoi tăcu definitiv. Domnișoara, trecută și ea de treizeci, adusese de acasă un volum de poezii pe care, în ciuda spectacolului din jur, părea să-l citească. Ea îl onoră pe Old Death cu o observație ce se voia spirituală despre Pierre Jean de Béranger,[1] și, după ce bătrînul cercetaș o asigură cu deplină sinceritate că nu l-a văzut în viața lui pe acel gentleman, se cufundă într-o adîncă și demnă mutenie. Cînd se servi berea, partenerele noastre nu se atinseră de ea ; dar cînd șeriful aduse două pahare cu coniac, chipurile lor ascuțite și ursuze se însuflețiră.

Cu acest prilej, onorabilul funcționar îmi trînti unul din cunoscutele lui ghionturi în coastă și-mi șopti la ureche :

[1] *Pierre Jean de Béranger* (1780—1857), poet francez progresist, autor de cîntece satirice populare, foarte răspîndite în prima jumătate a sec. XIX. A publicat mai multe culegeri de cîntece apărute între anii 1812 și 1830.

— Începe cadrilul. Grăbiți-vă !

— Dar n-au să ne refuze ? întrebai eu pe un ton prea puțin vesel.

— Nu. Doamnele au fost informate.

Mă înclinai deci în fața fiicei, bîlbîii cîte ceva despre onoare, plăcere și favor și mă alesei, în sfîrșit, cu... volumul de versuri care părea să facă parte integrantă din trupul duduii.

Old Death, în schimb, procedă mai practic. El îi strigă mamei :

— Haide, cucoană ! Vreți pe dreapta, pe stînga, mă rog, cum vă place ! Eu țopăi pe toate picioarele.

Ce mai dans făcurăm, ce mai trîntă mîncă Old Death împreună cu partebera lui, cum se mai puseră pe băut gentlemenii din salon — toate astea le las deoparte. Destul că, la ivirea zorilor, proviziile erau pe sfîrșite, deși domnul șerif ne asigura că a mai rămas cîte ceva din banii realizați la licitație ; se mai putea organiza mîine sau chiar deseară încă un mic bal. În ambele încăperi de jos, în curte, în grădină, peste tot oameni cherchelițî, ba unii chiar zdrobiți în toată regula. Dar cum se răspîndi vestea că alaiul e gata să pornească spre debarcader, toți se repuseră pe picioare. Coloana se formă astfel : în față orchestra, apoi membrii tribunalului, apoi condamnații în straiele lor ciudate, după care martorii, urmați la nimereală de toți ceilalți, siri, masteri și gentlemeni.

Americanul e un tip original. Găsește totdeauna ce-i trebuie. Mă miram de unde vor fi scos oamenii aceștia, cît ai clipi, atîtea obiecte sonore din cele mai diverse ! Mai toată populația din oraș, cu excepția cuvioșilor predicatori și a distinselor lady se alăturaseră alaiului și fiecare venise cu cîte un instrument capabil să sporească hărmălaia „muzicală".

După ce toată lumea se încolonă, șeriful dădu semnalul. Alaiul se puse în mișcare și „virtuoșii" muzicieni începură să schingiuiască celebrul cîntec *Yankee-Doodle*. Apoi se porni tămbălăul general. Greu de spus ce anume se fluiera, se urla, se cînta. Parcă ne-am fi găsit între niște nebuni de balamuc. Mărșăluirăm astfel cu pas încet, de înmormîntare, pînă la debarcader. Acolo prizonierii fură predați căpitanului care — după cum ne-am convins — îi luă în păstrare sigură. Evadarea — garantă el — ar fi exclusă. De altfel, și călătorii pașnici de pe bord nu-i scăpau din ochi pe kukluxiști.

La plecarea vaporului muzicanții intonară cea mai frumoasă melodie din repertoriul lor și tărăboiul se dezlănțui iarăși cu vigoarea cuvenită. În timp ce toată lumea stătea cu ochii la vapor, eu îl luai de braț pe Old Death și ne cărăbănirăm acasă, împreună cu cei doi Lange. Hotărîrăm să ne odihnim nițel, dar somnul meu se prelungi peste măsură. Cînd mă deșteptai, Old Death era deja în picioare. Nu putuse dormi. Îl durea un șold. Spre marele meu regret, îmi aduse la cunoștință că astăzi e exlus să se urce pe cal. Bietul om suporta acum efectul neplăcut al trîntei din timpul dansului.

Trimiserăm după felcer. Acesta sosi, îl examină pe pacient și declară că e vorba de o scrîntitură. Osul trebuia readus în poziție normală. Îmi venea să-l iau la palme pe șarlatan care trăgea de zor piciorul lui Old Death, asigurîndu-ne că vom auzi curînd pocnitura.

Noi ascultam cu atenție, dar degeaba. Smuciturile nici măcar nu-l dureau pe pacient. Atunci îl dădui la o parte pe felcer și cercetai la rîndul meu situația. Se vedea cît de colo pe șold o vînătaie cu marginile gălbui. Așadar, bătrînul Death suferise o contuzie.

— Vă facem o frecție cu mușt ar sau cu alcool, hotărîi eu. Firește că trebuie să stați liniștit toată ziua. Păcat că, între timp, o să ne scape Gibson !

— Gibson ? replică acesta. Să nu vă îngrijorez defel ! Cînd un copoi ca mine miroase o urmă, nu se lasă pînă nu prinde vînatul. Aveți toată încrederea.

— Știu, nu mă îndoiesc. Numai că escrocul și bietul Ohlert ne-o iau prea mult înainte.

— Îi ajungem noi. În fond, cred că n-are importanță dacă-i găsim cu o zi mai devreme sau mai tîrziu. Sus capul ! Acest prea onorabil șerif, cu balul și cu cele două lady ale lui, ne-a cam stricat socotelile ; dar fiți pe pace, contuzia se vindecă repede. Și nu uitați că mă cheamă Old Death. Pricepeți, nu-i așa ?

Desigur că toate astea sunau foarte frumos și, cum aveam încredere în bătrîn, mă silii să nu par îngrijorat. În orice caz, nu puteam pleca de unul singur. De aceea, mă bucurai din toată inima cînd, în timpul prînzului, master Lange mă informă că e decis să ne însoțească, avînd deocamdată același drum cu noi.

— Cred că nu veți regreta prezența noastră, adică a mea și a lui Will, căută să mă convingă fierarul. Știu să strunesc un cal și să manipulez o armă. Iar dacă ne iese în cale vreun răufăcător, fie alb, fie piele-roșie, vă asigur că nu ne apucă strechea. Sînteți de acord să mergem împreună ? Bateți palma !

Ne învoirăm, firește. Mai tîrziu sosi și Cortesio, care se odihnise cam multișor și zorea acum să ne arate caii. În ciuda durerii, Old Death ieși afară șchiopătînd. Voia să vadă caii cu proprii lui ochi.

— Acest june master afirmă, ce-i drept, că ar fi călăreț, zise bătrînul. Dar noi cam știm cît valorează asemenea afirmații. Pe urmă, nici nu prea cred că se pricepe la cai. Eu, la o adică, pot să aleg calul

cel mai prăpădit în aparență, știind însă că de fa . e cel mai bun dintre toți. Astfel de cazuri mi s-a întîmplat nu odată.

Am fost nevoit să scot pe rînd toți caii din grajd și să-i încalec, în timp ce Old Death — după ce s: interesa de preț — le urmărea mișcările ca un specialist de mare clasă. Și, într-adevăr, lucrurile s: petrecură așa cum a prezis : nu alese nici un cal di.. cei oferiți de Cortesio.

— Par mai grozavi decît sînt, constată el. Dup cîteva zile, îi vezi istoviți. Mai bine îi luăm pe roi ăștia bătrîiori care, lucru de mirare, sînt și foa ieftini.

— Păi, ați ales niște gloabe nenorocite ! interveni Cortesio.

— Señor, îngăduiți-mi să vă declar deschis că nu vă pricepeți la cai. Ăștia doi sînt animale de prerie, dar au căzut pe mîini proaste. Au suflu bun, nu se înăbușă la tăvăleală. Îi luăm și basta ! S-a făcut !

CUPRINS

pitolul V. „Zi-Frumoasă" 5
pitolul VI. Eliberarea lui Sam 146
Capitolul VII. Detectiv 215
Capitolul VIII. Ku-klux-klan 286

Lector : NICOLAE TEICĂ
Tehnoredactor : POMPILIU STATNAI

Hîrtie ziar de 50 g/m². Format 700×920/32. Coli ed. 16,99. Coli tipar 11,25. A. nr. 21394/1971. C.Z. pentru bibliotecile mari și mici 83—37=59

Tiparul executat sub comanda nr. 10 798 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1 București
Republica Socialistă România

karl may

«...sînt unul dintre aceia care i-au cunoscut pe indieni de-a lungul mai multor ani, și am cunoscut îndeosebi pe unul a cărui făptură deosebit de luminoasă și minunată sălășluiește adînc și la loc de cinste în inima mea, în gîndurile mele. Dintre toți prietenii el a fost cel mai bun, cel mai credincios, oricînd gata să se sacrifice pentru alții, un adevărat tip reprezentativ al rasei sale... A fost cel mai nobil fiu al acestei națiuni în agonie, pe care o iubesc și azi, așa cum l-am iubit pe el. Mi-aș fi dat bucuros viața ca să-l salvez, precum și el și-a pus de mii de ori viața în primejdie pentru mine. Dar în timp ce mie nu mi-a fost dată fericirea să-l scap de la moarte, el a murit salvîndu-și prietenii. Și totuși dispariția lui nu e decît fizică, pentru că Winnetou, căpetenia cea mare a apașilor, va continua să trăiască în paginile cărților mele. Scriindu-le voi căuta să-i ridic un monument binemeritat. Și dacă tu, cititorule, privindu-l cu ochii minții, vei judeca fără părtinire poporul pe care această căpetenie l-a întruchipat atît de fidel, atunci vei fi întru totul mulțumit.»

KARL MAY

editura minerva

Vol. I—V, lei 25